

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes áram helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő: Dr. PAP ZOLTÁN
Szerkesztő: EÖTVÖS KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az új parlament üdvözlése.

Irta: Mezei Ernő.

Most tehát színre lép az új parlament és megkezdődik vele a hirdetett új korszak. Igenis, eljött az ezeréves magyar alkotmányosságnak oly teljesen új korszaka, amely varázslatosan megszünteti az előbbi „korszak” minden átkát, nyomorát, csapását, meghozza a termékeny munkát, az áldásos egyetértést és már első feltűnésén új bizalomnak, új hitnek hajnali harmatával serkenti új életre a kimerült és elalélt országot. Az ily nagyszerű változásokhoz bezzeg értünk mi igazán huszadik századbeli magyarok. Évtizedeken keresztül azt kellett megállapítani a mi modern alkotmányos életünkről, hogy a parlamentarizmus váltógazdasága nem tud meghonosodni benne, merev korlátai között elvek és pártok természetes evolúciójának nem lehet végbemennie. De új korszakot megteremtünk mi alkárhányszor és máttól holnapra. Csak új miniszterelnököt küldjön ki a felséges ur és nyomban országszerte szállítsák hozzá az újabb vagy legújabb korszak divatos eszme-készletét, frissen buzgó lelkesedését. Már a régi örökegy szabadelvű párturalomnak is volt több dicsősége új korszaka. Mióta pedig a szabadelvű többséget az általános választásokban sikerült leverni, a vadonatúj korszakok oly káprázatos váltako-

zása folyik előttünk, mintha mindannyiszor a világtörténelmet akarnók előlről kezdeni.

Mit értünk meg összesen öt év alatt? A nemzeti akarát földje hirtelen megszakadt rejtelmes mélységeig és belőle világsodájára tűzben, lángban az ellenzéki többség került elő. Egyszerre vége volt nemcsak a szabadelvű hatalmi monopoliumnak, de vége volt magának a szabadelvű pártnak és a régi rendszer minden tartozékának. A közvélemény vihára, mint összehalmozott lomot és rongyot seperle őket félre a nemzeti fejlődés utjából. Az országon az az egyetlen kiáltás zúgott át: Elég volt ebből a régi rendszerből. A legbékésebb és legszolgáibb elemek is, az örök opportunisták és az örök vaskalaposok mind azt harsogták: Halálosan elég a harminczéves uralom kishitű férfaiából, élösi szervezetéből, sablonos módszereiből, elavult hagyományából. A szabadelvűpártiság régi gárdája maga úgy érezte és kimondta, hogy neki semmi helye többé a magyar közéletben és pusztulnia kell onnét egy szálig. És az új többség foglalta el az ország riadó üdvözlése között a kormányt.

Egy teljes törvényhozási időszak sem jutott a korábbi ellenzék uralmának. Ahogy a király megvonta tőle az ország kormányzatát, rája került a nagy pusztulás sora. A választásokból csak szomorú roncsai kerültek ki és most

ezek felé orditozzák országszerte: Elég volt ebből a rendszerből, elég vezéreiből, pártjaiból, hirdetéseiből és ígéreteiből. Itt van megint egy diadalmas többség. A régié, a korhadta, a szemetül kisöpröttek, ime ők most ujdonat ujak, ifju erőtelj duzzadók, homlokzati ékeségek. És készen állanak arra, hogy ha kell, teljesen kiirtsák mind, ami magyar ellenzék az ország ártalmára még életben maradt.

Szó sincs róla, nem a nemzeti dicsőség ténye és tanúsága ez. Mulátságos paródiául szemlélik és élvezik ezeket a korszakos változásokat a mi jó szomszédaink, sunyi elégtételt is bizonyára éreznek rajta, akár külső, akár belső ellenségeink. De csak azt ne hitesse el se magával, se külső patronusaival a megújított régi többség, hogy a magyar közvélemény szivéből üdvözli visszajöttét és már teljesen igazoltnak látja a korábbi örök kormányzati monopoliomot is. Még a sokféle külső látszatok, még a futó hangulatnyilvánítások, még a kiszámíthatlan tömegszeszélyek sem adhatnak alapot ily föltevéshez. Megülhet bár a csalódás köde a nemzet lelkét és ha mégannyira megcsipte a közböbbség dere a sziveket, soha az utolsó választási eredmény el nem homályosíthatja az 1905-iki választások nagy kinyilatkoztatását. Ahogy öt év előtt a mai választási törvény mellett is, a kormánynak szinte legyőzhetlen

Egy szomorú történet.

Irta: Relle Pál.

(Utánnomás tílos.)

A külső Ferencváros valamelyik keskeny utcájában, félig konyha-, félig szobaszerű kuczkóban kezdődik a Szekeres Péter szomorú története.

Péter tizenkétéves volt, amikor az ugynevezett életbe lépett. Ez annyit jelent, hogy kijárta a négy elemet, azután elment munkába, kovácsnak. Elment élni az életet, amint mondani szokás. Reggel hat órakor kezdte ezt az életet és nyolcra, kilenczre is esteledett, amire befejezte. És ez így ment napról napra, évről-évre. Szegény Péter mindig fáradtan érkezett haza és az anyja mindig várta. Együtt szoktak vacsorázni. Kettesben, esendben.

Vacsora után Péter ledőlt az ágyra, csak egy ruhástul, két karját összekulcsolta a feje alatt és füttyüresztett. Az anyja vasalt és hallgatta. Néha oda-oda lopott egy pillantást és ilyenkor látta a fiát, a lehunytt pilláját és az arcát, mely átszellemlült, mintha álmodna.

Öreg, fáradt asszonyi lelkébe, mely sohasem érzett muzsikát, most bele-belepörögtek a könyvek, a boldogság csillogó hamiskövei. Ráhullottak a fehérneműre és sercseve tüntek el a forró, kegyetlen vasaló

alatt. Ilyenkor az asszony keze hirtelen megállt. Fáradtságot és csüggedést érzett és mintha elveszitené a célt, amelyért eddig dolgozott. Minek?... Valaki megy-megy az országuton, a térde remeg, a melle zihál és egyszerre csak ráeszmél a kószálás hiábavalóságára. Hová megyek? kihez?... Csak azért, hogy a rögöt tapossam?... Még egy falu, még egy város és aztán... a cél? Nem okosabb lenne ledőlni itt az árokba, lepihenni a puha, czirogató füre és többé nem kelni fel soha? Be szép lenne ez, be jó! De az alkonyi levegőn egyszer... mindig, átesendül az esteli harangszó, olyan hívogatóan, olyan anyá-sap és az ember megy tovább. Hová?... Kihez?... Megy! Megy az esteli harangszó után, amit nem szabad megvárni annak, aki meg akar halni.

Ilyenkor az öreg asszony lehorgasztotta a fejét, mintha az elsírt könyeit siratná, melyek belepárologtak a semmibe, melyeket felszűrösölt az élet, s amelyek soha, de sohasem hullottak termő talajra. De aztán valahogyan a szívéhez szívárogtak az ismeretlen melódiák, mintha messze valahol, tündérpalotában gyöngyszemek hullanának fehér alabstromra. Ő is lehunyta a szemét és ilyenkor a fián keresztül megérezte, hogy igenis, mégis, van élet. Van valami, amiért érdemes tovább menni. Valami, ami olyan hívogatóan, olyan anyásan csalogatja az embert az élethez.

Egyszer megkérdezte:

— Mondd csak, fiam, honnan tudod te ezeket a szép dalokat?

A fiu fel sem nyitotta a szemét:

— Nem tudom én őket, anyám. Már az előbbit sem tudom. Csak úgy kiszalad belőlem, mint a sóhajlás. Sokszor szeretném a lelkembe zárni, mint te, anyám a virágokat az imakönyvedbe és néha-néha így este elővenni és emlékezni arra, ami szép volt, ami szomorú volt, de nem tudom. Ugy vagyok velük, mint a hegyilakók a forrásvízzel, amit nem tudnak felfogni. Isten tudja, hová szalad? Mire a második dalt dudorászom, az elsőt már elfelejtettem és soha, soha sem tudom többé eldudolni.

Az asszonynak most újból a könnyei jutottak az eszébe. A hiába elsírt könnyei, melyek kiszitták a szeme kékes csillogását, alámották az életét, de ki nem apadtak. Az új fájdalomra mindig vannak friss könnyek s a régiéket nincs is idő újra elsírni és nincs is könny.

Most azt mondta:

— Mégis csak el kéne menned a gyárba. Hátha felvesznek az énekkarba.

— Voltam.

— No és?

— Majd később — mondták. Majd, ha férfiasabb lesz a hangom. Próbáljak meg bejutni a gyárba, akkor talán-talán felvesznek. Akkor majd megtanítanak kótát olvasni és miegyebet.

Az asszony kerekre nyitotta a szemét.

választási szervezete ellenére is az ellenzéknek sikerült többségre jutnia; ahogy viszont a vedletten új kormány-párt, amely az ellenzéki küzdelmet megkísérteni sem merte, régi választási gyakorlata hirhede visszaéléseinek rendkívüli felfokozásával a parlamenti hatalmat visszaszerezte: lehet-e ezt a kettőt egy pillanatra is egy mérték alá vonni és a törvényes nemzeti akarat egyenlő színvonalára helyezni? Akár-mennyi mellékes körülmény segítette is elő az új lobogó alá toborzott régi mamelukság választási győzelmét, ebben az alkotmányos többségében most még inkább, mint ennek előtte, az erőszak és a korrupció jelentették a vezérlő motívumot. A nemzeti akarat törvényes képviselőjét visszaszerezték úgy, hogy négyszáz választókerületben döntöttek meg a törvény igazságát. Ahogy visszatértek a parlamentáris hatalomba, újra csak hazugsággá változtatták a nemzeti parlamentarizmust.

Hogy ilyen „új korszak“ az 1905-ki valóban korszakos kijelentés után még lehetséges volt, bármily oldalról nézzük, a nemzeti akaratnak csak tragikus zuhanását jelentheti. Ez a szomorú kép csak szomorúbbá válnék, ha valóknak vesszük mindazokat az erkölcsi támasztékokat is, melyekben az új többség saját jogcímét és nemzeti megbízatását véli feltalálni. A nemzet megunta a koronával való viszályt, a nemzet csak békét és nyugalmat kíván. Ezt mondják, miután a koalíciós kormányzat oly törvényes, oly mérsékelt törekvései a korona ellentállásán hajótörést szenvedtek. Mit jelentene ez, ha igaz volna? Csak azt, hogy a nemzet elvesztette volna minden bátorságát és önbecsülését ahoz, hogy bármi szent jogát, bármi igaz érdekét érvényesíthesse. Akkor az új többség oly nemzeti akaratot képviselne, mely nem akar se többséget, se kisebbséget, legkevésbé akar tudni önmagáról és saját szereplését az alkotmányban éppen csak mulattató szem-

fényvesztésnek fogadja el. Akkor nem az ellenzéki pártok zsugorodtak össze a nemzet sujtó ítélete következtében, hanem maga a nemzet zsugorodott össze a bécsi parancsok engedelmes szolgálatára. Így pedig az új parlamentet csak egy üdvözlés illethetné meg, amelyet tovább kellene közvetítenie a mindenható és győzelmes imperatorhoz. A régi klasszikus idézet: *Caesar morituri te salutant.*

Katasztrófák.

Budapest, június 18.

Ha az elemek táncolni akarnak, ott esnának maguknak táncztermet, ahol nekik tetszik. Mikor a Mont-Pelée egyszer ki akart rugni a hámból, elpusztította Martinique szigetét s nem igen számlálgatta, hogy ezzel a mulatságával hány embert, asszonyt és gyermeket hamvaszt el. Mikor az olasz csizma sarkában tengeralatti vulkánok kezdtek táncolni, belepusztult Messzina és számlálatlan emberek veszték a romok alatt, a rengő tenger hullámaiba. Mikor a Vezuv, az Etna, vagy más tüzhányó bomlik, községek és embertömegek zuhannak a halál árkába. Ha valahol Franciaországban, Németországban, vagy túl a tengeren, Amerikában, szikrát fog a bányalég, a munkások egész tömege szenesedik a föld alatt. Ha Szegeden kiöntött a Tisza, elmerült alatta egy virágzó magyar város. Mindenütt tud tánczot rendezni az elem. Így volt ez ezer esztendővel ezelőtt, s így lesz nyilván még nagyon sokáig. Az elemek nemzetköziek, kulturás és kulturálatlan földrészekben egyformán tudnak tort rendezni s a bigott olasz asszony között, aki a gyilkos láva ellen a szentképek alatt keres oltalmat és a hidegvérű amerikai között, aki a szanfranciziskói földrengés után a rengésnek ellentálló építkezés feltalálásán töri a fejét: csak kulturabeli különbség van, nem több. A segítséget azonban a tudomány se tudta még megtalálni, majdnem olyan tehetetlen, mint a vallás.

De valami keserű kulturszomorúság fog el bennünket, ha a magyar katasztrófákat figyeljük. A mi katasztrófáink majdnem kizárólag olyanok, melyeket el lehetett volna háritani. Ha az ököritői katasztrófára gondolunk, ahol egy nyomoruságos fapajtában száz és száz embert engedtek mulatozni s a nyomoruságos fapajtának még egyetlen kijáróját is eltorlaszolták: ökölbe szorult a kezünk. S ha most a krassószörényi hegyek közé ékelt falvak gyalázatos pusztulását nézzük: megint csak a tehetetlen düh fog el. Falvaknak és ártatlan embertömegeknek kellett a szennyes árba fulladniok, mert egy erősebb felhőszakadás egész tengereket öntött a nyakukba. De hát tegnap óta vannak ezek a falvak az ellenséges és veszedelmes hegyek közé ékelve? S először esik velük ilyen ítéletidő és ilyen katasztrófa? Vagy Krassó-Szörény az egyetlen hely a világon, ahol a hegyek között akarta életét békecségesen leélni egy-egy falura való ember? Svájcban nincsenek hegyközi falvak? Svájcban soha sincsen felhőszakadás? Hát mért nem pusztít a felhőszakadás a svájci hegyek között egész falvakat s mért pusztulnak a krassószörényi hegyek között már isten tudja, hányadszor a falvak, az emberek?

Miért? Mert ahol kultura van, ott a tudás lelkiismeretesen veszi fel a harcot az elemek ellen, s nem hagy elmúlni egyetlen elemi rombolást sem, hogy annak tanulságai szerint újabb védelmi eszközökről ne gondoskodják. Mert ahol kultura van, ott a hegyek közé telepedett jámbor népek védelmére megtörténik minden, amit a technika haladása s a tudomány gazdagodó fegyvertára megenged. De vajjon csináltak-e valamit a krassószörényi hegyek között? Kicsiny és persze éppen azért veszedelmes patakok, folyócskák kigyóznak ott. Csináltak rájuk olyan hidakat, hogy az első hegyi zuhatag el tudta söpörni. Csináltak oda táviró-vezetéseket, hogy veszedelem idején gyorsan lehessen segítségért kiabálni, de az első hegyi zuhatag azt is elsodorta. Hát hogyan tudott volna a szegény mőcs férfi, asszony és gyerek erőseb-

— Kótát olvasni? . . . De hiszen akkor . . . fiam! . . . hiszen akkor te le is tudnád írni azokat a szép dalokat! Hiszen akkor . . .

A fiu felült az ágyon, ránézett az anyjára, nagyszemű, megdöbben nézéssel és csak annyit tudott felelni:

— Anyám!

Az asszony azután fogta a vasalót és hajnalig nagyszorgalmasan, a rejtett remények örömezésével ide-oda tologatta maga előtt.

A fiu lassan hátradőlt a tarka párnákon, lehunyta a szemét, halkan, elhalón füttyürészett, egyet-egyet dudolt maga elé, aztán elhallgatott. Elaludt.

És ez így ment estéről-estére. Az évek lassan, szinte lábujjhegyen surrantak el tőlük, Péter megnőtt, megcsontosodott s az anyja meg egyre összébb zsugorodott, mint a gummiemberkék, akikből lassan kiszalad a levegő. A vasalódeszkát már a szék felső fókára kellett tenni, csak így tudott már vasalni, megfogyva, meggyörnyedve, egyre lejjebb, lejjebb, mindig közelebb a földhöz.

Néha megkérdezte a fiát:

— Mi van a gyárral?

Péter ilyenkor rántott egyet a vállán és belenezett a levegőbe.

— Pedig de szerettem volna megélni azt — mondta az asszony és ránehezdedve a vasalóra, mélyen fölfeje hajította a fejét.

Aztán hallgattak.

A fiu nagyon szomorú nótákat füttyüré-

szett, az anyja meg úgy bólogatott a fejével, ahogy a vasalót ide-oda tologatta.

Egyszer aztán sztrájk tört ki a gyárban. Vagy két hétig tartott a sztrájk s akkor a munkások egy harmada, ki elszegődött másfelé, ki meg kivándorolt az országból.

Ekkor, egy este Péter izgatottan jött haza. Lihegett és verejtékes volt a homloka. Azután leült az ágy szélére és meglóbalta a két karját, mintha az egész világot akarná magához ölelni.

— Anyám — mondta — felvettek a gyárba.

Az asszony keze lesiklott a vasalóról és remegő ujjával idegesen imbolygott végig a csipkefodrokon. Aztán lassan lehajította a fejét és esendesen elkezdett sirni. Csak később, nagysokára tudta elmondani:

— De hiszen . . . akkor most . . . most a kóta . . . most le tudod majd írni. . . akkor . . .

A fiu mosolygott és a két kérges tenyérébe fogta az anyja remegő, gyenge kezét.

— Akkor majd így esténként elővesszük a nótákat, amiket a legjobban szeretünk és együtt fogjuk dudorászni te, meg én.

— A te szép nótáidat . . .

— Azokat. A legszebbekre majd megtanítlak és nagyon boldogok leszünk. Te fogod dudolni az én dalaimat, anyám. Az én dalaimat! És nem fognak elveszni. Megmarad nekünk, neked is, meg nekem is és együtt . . . ketten . . . anyám . . .!

Most már az asszony is mosolygott. Gyorsan és fürgén szaladgált vasalójával a vászonmezőn, mintha egy hallhatatlan, csak érzett induló ritmusai vibrálnának az éreben. Meg-meglóbalta a fejét és néha halkan, öregesen kurjantott is egyet a fia vidám füttyörészgetése mellé.

Később, amikor Péter elaludt, lassan odasompolygott hozzá s gyengén, nehogy felébressze, majszoló, száraz szájával egy csókoló lehelte az álmában is mosolygó arcra.

Elfonnyadt lelkében most egyszerre megérezte valamit az isteni, nagy igazságból, hogy ami neki nem adatott meg, megadta a sors a fiával és, hogy amit a saját erejéből nem tudott felépíteni magának, elküldetett a fia, aki összehordja neki azt a szép, meleg, kis gunyhót, ha csak egy bucsuálomra is, mielőtt el kell menni innen. Most megnyugodott az egész elszennvedett életében és egyetlen mosolyáért elfeledte mind a könnyeket, amiket eddig elsírt. Aztán napokig ebből a mosolyból élt, mint az élete egyetlen szép emlékéből.

És Péter egyszer halkan lépett be és különösen, alázatosan köszönt. Az öreg asszony megremegett az arcától. A vacsorát gépiesen költötték el. Nem szóltak, az asszony nem mert kérdezni, a fiu nem mert beszélni. A nagy esend belezsongott az asszony fülébe, olyasmit érzett, mintha hűvös őszi szél járná át a szívét. Dideregni kezdett s a fejét mélyen behuzta a kendőjébe. Péter aztán lefe-

ben megállni a két lábán, mint az állami hid, mint az állami telegráf-vezeték? Százával söprődött a mőcz a hidak után, a telegráf-póznák után. És a vármegye a hidaktól, melyek nincsenek, nem tudott segítségére sietni a lakosságnak, mely csak volt.

Most persze utólag sir a lelkiünk és nyilik a zsebünk. A külföld megdöbben részvétele pláne nyilvános segítség-akcióra ösztönöz bennünket. Szokatlanul nagy pénzsegítségét kínálja a király, első riadalmára százezer koronás segítséget ad a kormány és — ez már így szokás — gyűjtéseket indít a sajtó. Hiszen ezerszeres áldás jusson minden emberséges garasért, mely a krassószerényi gyászt enyhíti s a fenyegető éhínséget elfújja. De ha azokat a százezreket idejében fordítják a fenyegetett völgylakosság technikai oltalmára, s ha a mai szájalom helyett idejében megmozdul a kötelességtudás: akkor a felhőszakadás a krassószerényi hegyek között se okozhatott volna nagyobb katasztrófát, mint a Svájcban vagy a világ bármely hegyes vidékén, valahol csak felhőszakadások voltak, vagy lehetnek. S a magyar katasztrófák miatt azért borul ránk a keserű kulturszomorúság, mert még mindig csak ott tartunk, hogy a népet koldusnak nézzük, melynek szívesen adunk alamizsnát, de csak a katasztrófa után, melyet kulturával s a kultura technikájával megelőzhetünk volna. Az alamizsna-nyújtásban urak, a kulturás oltalomadásban azonban koldusok vagyunk.

Budapest, június 18.

Gróf Forgách Bécsben. Belgrádból jelentik a Magyar Tudósítónak: Vasárnap gróf Forgách János belgrádi követünk Bécsbe utazik. Utja a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződéssel áll összefüggésben.

A bosnyák tartománygyűlés. Ma délelőtt tartotta a bosnyák tartománygyűlés a harmadik ülését. Az alelnök fölolvasta a tartományi főnök átiratát, amely a király köszönetét közli a tartománygyűlés hódolatnyilvánításáért. Az átirat fölolvastása után a királyt háromszoros fölkiáltással éltették. Azután fölolvasták az üdvözlő-táviratokat; köztük az osztrák képviselőház rutén klubjából küldt, egy ideig belemeregett a semmibe, aztán tompán, mintha a lelkében régen megkezdett pótát folytatna, füttyörészni kezdett. Siró, passzozos hangokat sóhajtott, melyek végtelenül szomorú melódiákba olvadtak össze. Olyan volt ez a nóta, mint a remények hattyudala, mint a finom aczél pengése a sirkövön. Egy megrugdalt, megőzl élet építáfiuma zokogott ki ebből a dalból.

Az asszony feje lehanyatlott.

— Nem vettek fel az énekkarba... fiam.

— Nem.

Csak később folytatta:

— Mert nincs, ahová felvegyenek. Nem lesz énekkar. Nem tudunk újra megalakulni. Meg aztán nem is akarják. A vezetőségnek az a gyanuja, hogy az utóbbi sztrájk eszméje is ezeken az összejöveteleken született meg. Mit tegyünk? Nem lehet...

Az öreg asszony lelkében most csendben, zajtalanul dőlt össze az ő új, nagy hamuvilága. Most egyszerre elveszítette minden életezéljét, amiért még érdemesnek tartotta, hogy éljen. A szép nóták...! Ezután már nehezen ment a munka. Két gémberegett karjában alig maradt erő, hogy a vasalót kitolja. A szemét bántotta a fehérnemű fehérsége, s a könyei már nem találták meg az utat, mely a szívből a szembe vezet.

Egy éjjel, amikor lábtól odakuporodott az ágyba, a fiához, nem is kelt fel többé. Elaludt, mint akiknek nem érdemes, hogy felébredjen.

nak táviratát, amelyet tetszéssel fogadtak. Ezután megválasztották a tizenhét tagú költségvetési bizottságot, melynek 8 szerb, 6 muzulmán és 4 horvát tagja van. Az ülés vége felé az elnök közölte a házzal a tartományi főnök köszönetét az ellene intézett merénylet alkalmából tanúsított rokonérzésért, közölte továbbá, hogy Firdusz elnök ma operációknak vetette magát alá, mely szerencsésen folyt le. Ezt a bejelentést a tartománygyűlés ovációval fogadta. Az ortodox pünkösdi ünnepek miatt a tartománygyűlés legközelebb szeptén tart ülést.

A pártok fölvonulása.

— Apponyi ítélete a kormányról. —

A Kossuth-párt a választójogért.

Budapest, június 18.

A jövő héten megnyílnak az új parlament kapui. Ezt megelőzően az összes pártok konferenciát tartanak. Az első sorban a munkapárt, amely már holnap összeül. A két függetlenségi párt pedig kedd estére hívta össze értekezleteit. Különösen érdekesnek ígérkezik a legnagyobb ellenzéki frakciónak, a Kossuth-pártnak a tanácskozása, amelynek bizonyára direktívát fog adni Apponyi nagyjelentőségű nyilatkozata a kormányról. A párt széleskörű s magas nivóju fölirati vitára készül, amelyben a választási sérelmeken kívül az általános szavazati jog kérdésével foglalkoznak majd a legtöbbit a párt szószokai. Ez lesz a kiinduló pontja annak a mozgalomnak, amelyet a Kossuth-párt a nagy demokratikus reform érdekében indítani akar, s amint már Mezőssy Béla előre jelezte, a párt, programjához hiven, az általános, egyenlő s a városokban titkosan gyakorlandó szavazati jogot fogja követelni. Ennek az akciónak föltétlenül nagy hatása lesz a politikai helyzetre. Ma a Kossuth-párt ismét szaporodott egy taggal, Somogyiszillen Hegyi Árpádot választották meg, s így a pártnak 53 képviselője van. Ez az esemény a Kossuth-pártkörben nagy örömet keltett.

Minisztertanács.

A kormány tagjai ma délelőtt tíz órakor tanácskozásra gyűltek össze a miniszterelnöki palotában, s háromnegyedéig konferáltak. A tanácskozáson, amelyen gróf Kluen-Héderváry Károly miniszterelnök elnökölt, részt vett a kabinet valamennyi tagja. A jegyzőkönyvet báró Skerlecz Iván miniszteri tanácsos írta. A minisztertanács a délvidéki árvízveszedelem kérdésével foglalkozott és a beérkezett hivatalos jelentések alapján szükségesnek mutatkozó segítőakció részleteit tárgyalta. Majd a nemzeti munkapárt holnapi értekezletével kapcsolatos teendőket is megvitatták.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a trónbeszéd szövegének módosításáról szóló hír nem felel meg a valóságnak, mert a király minden egyes pontját föntartás nélkül jóváhagyta.

Azok a személyi kombinációk, amelyek a képviselőház elnöki és alelnöki állásaira vonatkozóan a lapokban megjelentek, értesülésünk szerint ma még koraiak, mert erre vonatkozóan a tárgyalások egynémely irányban folyamatban vannak ugyan, azonban végleges eredmény még mindezekig nincsen s a mai minisztertanácsban sem történt döntés; ezt halasztották a munkapárt megalakulása után való időre.

A minisztertanács után gróf Héderváry fogadta Fülepp Kálmán főpolgármestert s Bárczy István polgármestert, akikkel hosszasan tanácskozott a király ünnepies fogadtatásáról.

Hétéves bankszerződés.

Bécsi hiradás szerint Lukács László pénzügyminiszter Bilinski osztrák pénzügyminiszterrel a bankkérdésről is tárgyalta. Az idézett lap szerint jól értesült körökben nem tartják kizártnak, hogy a két kormány már júliusban megkezdje azokat a tárgyalásokat, amelyek során meg fogják állapítani, hogy minő alapon történjenek a privilégium meghosszabbítására vonatkozó érdemleges tárgyalások. A provizóriumot elejtették. Ellenben az új szerződés lehetősége nyomul előtérbe, amely hét évre hosszabbítaná meg a bank privilégiumát, tehát 1917-ig, úgy hogy a bankszabadalom lejártá összesen a kiegyezés lejártával. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa néhány nap múlva Budapesten ülést tart. A főtanács ülésére az osztrák pénzügyminisztérium szakközegei is Budapestre érkeznek. Valószínű, hogy a főtanács ülés alkalmával a magyar és osztrák pénzügyminisztérium közegei az előzetes értekezletet meg is fogják tartani. Júliusban pedig megállapodásra is jutnak, úgy hogy szeptemberben megkezdhetik a közös bankkal a tárgyalásokat.

A hercegprimás a trónbeszédnél.

A hercegprimás a nyarat évtizedek óta Battonfűreden tölti. Kora nyár elején leutazik s őszig ott üdül. Az utolsó években még augusztus 18-ikára, sem Szent István napjára sem jött fel Budapestre pontifikálni. Méltán keltett tehát nagy meglepetést a budai primási palotában a hír, hogy a hercegprimás most abbahagyja nyári pihenését s a jövő héten feljön Budapestre, hogy a trónbeszédnél jelen lehessen. Vaszary Kolos visszakeréséséről Kohl Medárd püspököt is értesítette.

Apponyi nyilatkozata a helyzetről.

Gróf Apponyi Albert Eberhardra való elutazása előtt fogadta a clevelandi „Szabadság“ Budapestben időző tudósítóját és előtte érdekesen nyilatkozott a választások eredményéről, a politikai helyzetről és a jövő feladatairól. Az érdekes nyilatkozat így hangzik:

— A választások — amelyeknek történetét a nyugodtabb idők beálltával meg fogom írni — az erőszak jegyében folytak le és így a munkapárti nagy többség nem a nemzet igaz hangulatának a megnyilvánulása. Igaz, hogy a régi szabadelpárti rendszer alatt a választásoknál mindig erősen dolgozott a hivatali erőszak és a pénz, de az összes tisztességtelen választásoknál még tisztességtelenebbül folyt le a mostani, amelylyel erőszakosság tekintetében csak a híres Bánffy-féle választás vetekedhetik. Ha már most a lefolyt választások pszichológiáját vizsgáljuk, három főbb okát látom a munkapárti többségre jutásának. Először, amint azt már említettem, a pénznek és hivatali erőszaknak óriás szerepe jutott, ami szomorúan bizonyítja a magyar ember pénzvagyóságát. A második ok az intelligencia egy részének megfordulása. Az intelligencia, amely a nemzeti küzdelem idején velünk volt, azt

Péter ezentúl pedig már csak a dalaival élt. A magányos, árva dalaival, amiket csak úgy befelé mert már eldudolni, belesugni a szívébe. A vágya elmúlt, hogy le is tudja írni őket. Kinek?... Minek?... Ha elment az egyetlen hallgatója, az egyetlen megértője! Tulajdonképpen már a lelkének sem kellett. Elporladt szomorúságokat, idegen emlékeket hoztak vissza. Megfakultak, mint az elhordott ruha és Péter megborzongott, hogy a testére vevve, ami már nem is az övé, ami a múlté és ami olyan régi, hogy már nem is lehet felvenni. És méha mégis felvette. Esténként, amikor magára maradt, s csak a négy fal meredt rá, s a torkát fojtogatta a zokogás, akkor bekuporgott az ágya szegletébe és dudolt, dudolt az éjszakába, nehogy azt a másik dalt hallja, a nagyot, az élete nótáját, amely ott kezdődött a törpe ferencvárosi konyhaszobában és ki tudja, hol, ki tudja, mikor? egy nagyon szomorú sóhaj, nagyon bus akkordjával fog végződni.

Ez a Szekeres Péter szomorú története. Szomorú története a nótának, az örök dalnak, melyet isten adott az embernek, s amit az élet, az isten ellensége, oly ritkán enged elénekelni. Szomorú története a sok szegény Péternek, akik elvesznek dalolatlanul, bús históriája a legszebb daloknak, amelyek elvesznek, s amelyekről oly jó lenne, ha dalolni lehetne egyszer...

hitte, úgy látszik, hogy mindent egy csapásra, márholnapra tudunk megvalósítani. Mikor azután Khuenék kerültek a kormány élére és nekünk újra fel kellett venni a küzdelmet, mert a felbuzdulásuk sem volt komoly és kitartó, egyszerűen kényelemből otthagytak minket és Khuenékhez pártoltak, azt mondván, minék küzdeni, amikor küzdelem nélkül is valahogyan csak megy a dolog. A harmadik ok, hogy a függetlenségi párt kettészakadása következtében a függetlenségi érzelmű magyarság megzavaródott, egy részük nem tudta magát elhatározni, hogy a Kossuth- vagy a Justh-pártot támogassa és inkább teljesen távol tartotta magát a szavazástól, a Justh-párt erős támadása pártvezérünk személye Kossuth Ferencz és az én személyem ellen is, kétségtelenül hagyott valami nyomot a magyarság lelkében, de úgy történt, amint azt már régebben megjövendöltem: amikor nekünk ártottak, nem maguknak használtak, hanem a kormánypártnak. Sok kerülletben csak ennek a sajnálatos jelenségnek köszönhető a munkapárti jelölt győzelmét. Mert a függetlenségi választónak ingadozó része teljesen tartózkodott a szavazástól és így jó függetlenségi kerületek jutottak a munkapárt kezére. A választás eredménye azért nem csüggeszt el. Az ellenzéknek hideg számításal okos politikát kell folytatni, ami alatt természetesen nem az obstrukciót értem. Mert az erős, szenvedélyes obstrukció csak összeforrasztaná, fömöríténé a munkapártnak különben szét-húzó elemeit és ez csak megnehezítené az ellenzék helyzetét. Igaz, a régi szabadelvű pártban is sokszor dultak belső egyenlenségek, de akkor még Tisza Kálmán élt, aki erős egyéniséggel együtt tudta tartani a pártot. Hogy Khuen nem ilyen egyéniség, azt fölölséges bizonyítani. Egy-szóval az ellenzéknek ki kell várnai az alkalmas időt és addig főhivatása a jövendő előkészítése. Mindenesetre nagy kár az alkotmánypárt feloz-lása, mert ok mégis csak a 67-es kereten belül a nemzeti ügyt képviselték. A mult legszebb ta-nulsága, hogy ime, behígyosodott, hogy nem hiába küzdünk, mert hisz az ellenzék is többségre és kormányra juthat. Ismétlem, a választás ered-ménye nem tölti el lelkeket csüggedéssel, mert hisz mi örök igazságokért, a nemzet nagy érde-keiért küzdünk és ezeket az igazságokat nem lehet végkép letörni; sem pénzzel, sem erő-szakkal.

Mezőssy a Balkán-szerződésekről.

Mezőssy Béla, a koalíciós kormány volt föld-mivelésügyi államtitkára, a Kossuth-párt egyik legtekintélyesebb tagja, ma a romániai szerződés-sel kapcsolatban általan a Balkán-szerződésekről a következő nyilatkozatot tette:

— Attól kell tartani, hogy az új kormány elejti az előbbi kormánynak az osztrák kormány-nal a kiegyezési tárgyalások alkalmával kötött ama titkos pótegyezményét, amely minden illeté-kes tényező hazzjárulásával a mezőgazdaság érde-keiben megszabta a Balkán-államokból megenged-hető állapotbehozatal maximumát. Ez a pótegyezmény az élő állapotbehozatalt teljesen kizárta s csakis a vágott és szurott marhahusnak és sertéshusnak behozatalát engedi meg. A Romániával már meg-kötött kereskedelmi szerződés a Szerbiával való politikai zavarok idejében létesült s az osztrák és magyar kormányok között kötött pótegyezményben megszabott Balkán-államokbeli import összegének jelentékeny része Ro-mániának jutott, úgy, hogy a Szerbiával való ke-reskedelmi szerződési tárgyalások megindulásakor Szerbia nem kaphatott annyi behozatalt, mint amennyit igényel. Most attól kell tartani, hogy a mezőgazdaság részéről a Balkán-államokkal szem-ben hozható áldozat egyezményeszerűleg megszabott maximumán túlmennek s nem csak Szerbia kap huszbehozatalt kedvezményt a maximumon túl, ha-nem Montenegró is. Montenegró élő állapotbehozatalt is követel. Sőt Bulgária is kap. És ha ezek meg-kapják ezt a kedvezményt, nem lesz lehetséges annak megtagadása Oroszországtól, sőt a ten-gerentuli államoktól, így Argentiniától sem. A mezőgazdaság érdekében létesített azt az egyez-ményszerű biztosítékot el akarják ejteni az élelmis-zikkek drágaságának titulusa alatt. Ezért joga-sult az agráriusok ama követelése, hogy a ro-mániai szerződés becsikkelyezésével egyidejűleg nyilvánosságra jussan a többi Balkán-államokkal kötendő szerződésekből a mezőgazdaság részéről adandó áldozatok komplexuma. Megokolt az aggo-dalom, mert attól kell tartani, hogy a kormány el fog térni még attól a kontingentálástól is, amelyben a Fejérváry-kormány alatt Feilitzsch az osztrák kormányval megegyezett. Ezért kívánjuk a Wekerle- és Bienenrth-kormány közötti pótegyez-mény megtartását.

Pártértekezletek.

A negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt szintén 22-én, szerdán délután hat órakor

Kossuth Ferencz pártelnök elnöklele alatt érte-kezetet tart.

A függetlenségi és 48-as párt tagjait Justh Gyula, a párt elnöke, 22-én délután hat órára ér-tekezletre hívta össze. Az értekezlet tárgya az ala-kulás megvitatása.

A Lloyd-klub másodvirágzása.

A Dorottya-utca és a Ferencz József-tér sarkán, még nem is olyan régen, nagyon árván guóbasztott az ósdi, sárga épület, amelynek hatal-mas fedett erkélye oly állhatatosan bámul bele Deák Ferencz szobrának széles bronz hátába. De január óta nagyot fordult, a világ sorja. Az elha-gyott, fakó házba eleinte lassan, óvatosan, majd mind erősebb tömegben törtettek vissza a régi látogatók, s jöttek sokan újak is. Mert a Lloyd-klub — könnyű eltalálni, hogy erről van szó — a király jóvoltából ismét minisztereket, államtitká-rokat, főispánokat s képviselőket adhatott az or-szágnak. Holnap lesz a napja, hogy az elpusztult szabadelvűpárt romjain támadt nemzeti munka-párt, választási győzelme után, hivatalosan is meg-alakul, mint országgyűlési párt.

Az egykor híres terem ma ismét fénytől ra-gyognak, a szolgazemélyzetet meg kellett három-szorozni, a határt ki kellett bővíteni s a fogások fölé visszakérült a sok régi név, de hiányzik vi-szont nem egyé, aki nem érte már meg a Lloyd-klub másodvirágzását. Podmaniczky, a kedves koczkás Friczi báró, Beksiacs Gusztáv, a kiváló publicista, Münnich Aurél, a gömbölyű „örnagya”, a mindig büszke Keglevich István gróf s akit első-sorban kellett volna említenünk, Mikszáth Kál-mán, a nagy író, aki leghíresebb karczolatait írta a szabadelvű pártból s aki összeforrott egész lel-kével Tiszáékkel, szintén nincs már az élők sorá-ban, — meghalt, miként Mózes, akinek csak annyi adatott meg, hogy meglássa az Igerét földjét . . . A gondos titkárság előkérte a régi táblákat, amelyek a pártértekezletek idejét jelzik. (Bezzeg négy évig nem volt szükség ezekre.) Ma büszke-hirdetik, hogy június 19-én, vasárnap délután öt órakor pártértekezlet lesz. Lent az épület előtt s az udvaron ismét a fogatok s az autombilok mozgó tábora, valóságos kocsipark.

A holnapi első konferencia alkalmára már ma este sokszorozott számban jöttek össze a tagok. A 254 képviselőből alig hiányzott egynéhány. Vén kegyelmese, öreg méltóságosok közé egész fiatal nagyságosok keverődnek. Ismert nevek mellett új nevek tulajdonosai, a legfrissebb sütetű honatyák tolonganak a termekben s nagy alázatossal be-mutatkoznak egy-egy deres vagy kopaszfejű urnak. Boldogan, vidáman, mámorosan folyik az ismer-kedés szélteben, a régi barátok lelkesedve üdvöz-lik egymást:

— Van föltámadás!

Lehettek vagy háromszázan, képviselők, fő-rendek, főispánok vegyest. A kártyaszobában a Tisza-Kálmán tarokkpartiját áorázoló híres Fer-raris-kép alatt néhány öreg ur tarokkozik, de a tör-ténelmi nevezetességű pártból már nincs itt senki . . . A billiárdszobában, ahol Tisza István gróf szokta a dákot mesterien kezelni, ma csak Mezei Mór bökdősi egyedül a három gölyöt.

A nagy teremben, amely tündéri fényárt lö-vel az erkélyen át a térre, tolong a legtöbb em-bér. Tisza István körül sorakoznak az egyik sa-rokban s áhitattal lesik, tesze valami nyilatkozá-tot. De Bihar kiskirálya mély társalgásba merült Bácska elegáns kiskirályával, Vojnits báróval, a druszájával. A terem másik sarkában Khuen-Hé-derváry Károly gróf miniszterelnök tart cerclét. Kisebb gyűrűk képződnek Hieronymi, Lukács, Se-rényi és Hazai miniszterek, s az államtitkárok kö-rül. Székely igazságügyminiszterrel Kenedi Géza, aki szintén új képviselő, de mint író és jogász ré-gén közismert, beszélget behatóan. Megjelent Her-czeg Ferencz és Lipcsei Ádám is, akiknek mandá-tumát szintén az írói babér díszíti.

Az egyes csoportokban sok mindenről esik szó. Váradi Zsigmond, a jeles nagyváradi ügyvéd, Bi-har megye egyik követe, az általános választójogról elmélkedik néhány új kolléga körében. Siegescu József a krassó-szörény megyei istenitéletről tud

bőrzalmas részleteket s szomorúan mondja, hogy az elpusztult vidéken rettentő nyomor és inség fog kitörni, mert az ottani nép földhöz ragadt szegény. Közben gróf Héderváry Tisza Istvánnal konferált, majd az ő biztató mosolyával a helyzet felől érdeklődőknek nyújt felvilágosítást:

— Remélem, hogy nem lesz obstrukció s így még korai parallelüléseket s egyéb rendszabályo-kat emlegetni. Az ilyesmi már csak retorzió, de bi-zom benne, hogy erre most nem lesz szükség. Na-gyon örülök, hogy a király fogadtatása impozáns-nak ígérkezik. A munkapártnak egy szálíg ki kell vonulnia a pályaudvarra, ott lesz az egész kormány s a főváros törvényhatósága is. Nagyon szép lesz s jó öreg királyunkat szíve mélyéig meg fogja hatni Budapest népének őszinte szeretete, ragasz-kodásának, hűségének spontán megnyilatkozása.

A párt holnapi értekezletét Noisiedler Ká-roly, Pozsony képviselője mint korelnök fogja meg-nyitni, hogy azután átadja a helyét az újonnan megválasztandó elnöknek, Perczel Dezsőnek, majd gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök fog hosz-szabb beszédet mondani, amelyben a pártot üdvözli s ismerteti a kormány programját. Utána való-szinűleg gróf Tisza István, Láng Lajos és dr. Darvai Fülöp fog még felszólalni. Az értekezlet, amelyen csak képviselők és főemberek vehetnek részt, egy intéző- s egy jelölő-bizottságot fog vá-lasztani. Ez utóbbi fogja kandidálni a képviselő-ház tisztikarát, de már most kétségtelen, hogy az elnök Berzeviczy Albert lesz, az alelnökök pedig Návay Lajos és Kabos Ferencz.

Alkalmassint hétfőn este nagy diadalmi ba-kettre gyűl össze a munkapárt.

Az ugrai mandátum.

Amint értesülünk, Tisza István gróf az aradi mandátumot tartja meg, ennél fogva az ugrai ke-rületben új választás lesz. A nemzeti munkapárt programjával Bölöny József fog fellépni, Nagy-váradról megozafolják azt a hírt, mintha Wessé-lynyi Ferencz Ugrán fellépne.

Kormánybiztos Fogarasmegyében.

Fogarásról jelentik: Fogarasmegyének évtize-dek óta oláh főispánjai voltak, az utolsó százsz Bauszner Guidó kivételével. Ennek a körülmény-nek tulajdonítható, hogy az oláhok gyűlölete a magyarság iránt nőtton-nőtt. Ma már az oláhok és a magyarság között folytonos eurlódások és bel-villongások fordulnak elő s az oláhok, ahol csak tehetik, a magyar állameszme ellen demonstrálnak. Beavatott fogarasi forrásból jelentik, hogy a kor-mány a szertelen tulkapások megfellezésére Széll József főispánt teljhatalmu kormánybiztossá fogja kinevezni.

Belépés a munkapártba.

Több napilap arról adott hírt, hogy a fogarasi munkapárt Sierben Miklós oláh-nemzetiségi man-dátumát megtámadja. Mint Fogarásról írják, Sierben azzal akarja elejét venni a petíciójnak, hogy belép a munkapártba.

Magyarellenes tüntetés Bukarestben.

A Romániában lakó magyarországi románok klubja Mundresku bukaresti egyetemi tanár elnök-lete alatt tiltakozó gyűlést tartott a magyarországi választások miatt. A gyűlés szolidaritásnak mon-dotta ki magát a magyarországi románokkal és el-határozta, hogy a megválasztott öt képviselőt át-iratban üdvözli. Azonkívül kijelentette, hogy Mangra képviselőt megbélyegzi, amennyiben méltatlannak tartja arra, hogy tagja legyen a romái akadémiának, mert elárulja testvéreit. E kijelen-tésére bemutatott egy zászlót, amelyen ez a felírás olvasható: „Éljen Mangra Vazul!” A zászlót a gyűlésen darabokra tépték. A tüntetés után a gyűlés elhatározta, hogy köszönetét fejezi ki az osztrák sajtónak és az osztrák politikuskoknak, amiért a magyar választásokat szóba hozták. Azon-kívül hangsúlyozták a gyűlésen, hogy a magyar kormány magatartása alkalmas arra, hogy a Habsburg monarchia és Románia közt levő jó vi-szonyt megzavarja.

Sároslak és a Kuria.

Szombathelyről jelentik a Magyar Távirati Irodának: Beck Lajos körmendi képviselőnek nyi-latkozatával szemben a Kuria nevében történt tá-virathamítás hiteles története a következő:

„Sároslak község évek óta pürt folytat herczeg Balthyány-Strattmann Ödönnel és a vita tárgya az,

hogy a hercegnek egy hidat kellett volna építenie a községben, a fát oda is hordatta már, azonban később megbánta a dolgot és a hid építését megtagadta. A község pert indított a herceg ellen, azt vitatva, hogy a herceg a szerződés értelmében a hidat jókarban tartani köteles és szükség esetén a hidat újjáépítenie is kell. A pört a szombathelyi törvényszék tárgyalta, amely a sároslakiakat elutasította. Így határozott a kir. Tábla, majd pedig a Kuria is azzal az indoklással, hogy csak a herceget perelte a község, nem pedig a hitbizomány gondnokát, gróf *Batthyány* Ivánt. A község ez indoklás alapján új pört indított és keresetét beadta a törvényszékhez. Május 26-án Beck Lajos Nagysároslakon volt és harmincz választó jelenlétében tartott kortesbeszédében felhozta, hogy ismeri a község pörét, az ő apja kuriai bíró és biztosíthatja őket, hogy a kurián a pört az ő javukra intézti el. Sároslak község nagy része elejétől fogva Kozma-párti volt és éppen ezért kecségette őket ezzel az ígérettel. Beck Lajos, aki, mikor a községbeliek szavában kételkedtek, nyilvánosan megígérte, hogy a választás előtt még bizonyosságát is fogja szolgáltatni igazmondásának, amennyiben meg fogják látni, hogy a kuriától távirati értesítés fog érkezni ebben az ügyben. Másnap a községbíró bement Körmenre és mint a Kozma-párt bizalmi embere előadta, hogy az egész falu Beck Lajosra fog szavazni, mert az megígérte a pör elintézését, írásbeli bizonyítékokat is ígért és Sároslakon most csak a megígért táviratot várják és ha ez megjön, az egész község Beckre fog szavazni. Sissovits Miklós ügyvéd kijelentette, hogy az lehetetlen, hogy a Kuria ebben az ügyben táviratot küldhessen, a Kuria nem is intézkedhetik, hiszen az ügy a törvényszékben van. A lehetetlenség azonban mégis megtörtént, a Beck Lajos által ígért és a község által várt távirat egy nappal a választás előtt, május 31-én megérkezett. Sissovits Miklóst azonnal értesítették a távirat megérkezéséről, mire az ügyvéd azonnal kiutazott Sároslakra, összehívatta a választókat, beszédet mondott, amelyben kimutatta, hogy a Kuria által küldött távirat nem lehet más, mint hamisítvány és ha azt Beck Lajos megígérte, úgy ő föltétlenül büntetéses a távirat meghamisításában. E felvilágosítás után a sároslakiak valamennyien Kozma Andorra szavaztak. A választás után, jun. 6-án a sároslakiak hivatalos írásos bizonyítékot kaptak arról, hogy Beck Lajos nyilván félre akarta őket vezetni, mikor olyan ügynek a kurián való kiptegelését ígérte, mely nem is volt a kurián. Jun. 6-án ugyanis megérkezett a törvényszék ítélete, mely az 1890. évi I. tcz.-re hivatkozva, azzal az indoklással utasítja el a keresetet, hogy a község maga tartozik hidjainak jókarban tartásáról gondoskodni. A község különben sem lehet feligénynyel a herceg ellen, hanem csak az urbéresek. Amikor ezt a sároslakiak megtudták, behozták Körmenre a Kuria sürgönyét is s most már követelték, hogy indítsák meg az eljárást Beck Lajos ellen, aki a táviratot megígérte és így bizonyára el is küldte, holott a távirat kétség-telenül hamisítvány. Ez tehát a körmenői választási botrány hiteles története. Ma még az eszt a petícionálásra való készülődés anyaga, de legközelebb, amint értesülünk, átteszik az ügyet a kir. ügyészséghez és kéri a büntető eljárás megindítását.

Ezért a közleményért teljes egészében a Magy. Táv. Irodára hárítjuk át a felelősséget.

Petíciók.

Ma érkezett az első petíció a kir. Kuriához és egyuttal az első panasz is a képviselőházhoz. Az első petíciót a csornai képviselőválasztási kerületben 8 szóval kisebbségben maradt gróf *Czirák* József pártja megbízásából ma terjesztette a kir. Kuria elé *Tetlén* Armin dr. budapesti ügyvéd. A választáson, amely június 1-től másnap reggelig tartott, tudvalevőleg *Rakovszky* Istvánt, a néppárt vezérét választották meg. A petíció, amelyet *Kiss Elek* csornai ügyvéd és 14 társa írtak alá, elsőben is részrehajlással vádolja *Buditz* Lajos kapuvári kir. közjegyző választási elnököt, mert a záróra kitűzésére vonatkozó rendelkezéseket megsértette és a választási jegyzőkönyvbe hamis adatokat foglaltatott. Ezért a választás megsemmisítését kéri. A legsúlyosabb váddal illeti a petíció — a néppárti papok és kortesek mellett — magát a megválasztott képviselőt, *Rakovszkyt*, aki, hogy a választás eredményét a maga javára befolyásolja, a választókerület római katolikus lakosságát a zsidó hitfelekezeti állampolgárok ellen izgatta és így *Rakovszky* mandátuma az 1899. XV. t. cz. 3. szakasza értelmében abszolút semmisségi ok alapján, a megejtett bizonyítás után megsemmisítendő. A képviselőházhoz intézett panasz még élénkebb színekkel eseteli a csornai féktelen izgatót. A panasz kéri a képviselőházat, hogy *Rakovszky* mandátumát a házszabályok 71. szakaszának b) és c) pontja alapján semmisítse meg. A panasz előadja,

hogy a megválasztott képviselő fellázította a kerület népét és annyira terrorizálta az ellenpárti választókat, hogy a polgárok vagyona és élete a legnagyobb mértékben veszélyeztetve volt. Az adatfölsorolással kapcsolatban megállapítja a panasz, hogy a fenyegetésnek és igazgatásnak döntő befolyása volt a választás eredményében és ezért kéri, hogy a házszabályok 39. és 54. szakaszaiban körülírt módon a panaszt a bíráló bizottsághoz tegyék át és a megtartott tárgyalás után semmisítsék meg *Rakovszky* mandátumát.

A *székelyhídi* kerületben megtartott pótválasztáson *Fráter* Lóránd Justh-párti jelölt csak öt szótöbbséggel győzött a kerület volt képviselője, *Molnár* Ákos Kossuth-párti jelölttel szemben. *Molnár* pártja a választást megpeticionálja, nemcsak a nagymértékű etetés, itatás és terrorizmus miatt, de a választási elnök önkénye és részrehajlása, valamint számos formahiba miatt is. A többek közt a Kossuth-párt a záróra letelte előtt még nyolcz szavazót akart az urna elé vinni, de az ellenpártiak nem engedték be a választási helyiségbe. A másik szavazatszedő bizottság elnöke pedig elfogadta a Fráter-párti szavazókat még akkor is, amidőn már előzőleg *Molnár*-pártiakat elutasított. A vesztegetés is nyíltan folyt és a Fráter-pártiak halottakat és távollévőket leszavaztattak. A választás ideje alatt jelen voltak *Palugyay* Móricz és *Jármay* István országgyűlési képviselők is, akik szintén bizonyítani hálandók az előfoglalt visszaélésekért.

A *felvinczi* kerület Kövenc községében *Nagy* Miklós nyílt felszólítást intézett a kerület megválasztott képviselőjéhez, *Csegezy* Mihályhoz, hogy mondjon le mandátumáról, amelyet törvénytelen eszközökkel szerzett meg, különben meg fogják azt peticionálni.

A *nagylaki* kerület magyar választói kérvényt küldtek *Stojka* Kálmánhoz, hogy mondjon le mandátumáról. A választás ellen egyébként beadják a petíciót is.

A *felvidéki* kerületben megválasztott *Lónyay* Géza mandátumát megpeticionálják, mert állítólag egy választói névjegyzékben sem fordul elő a neve.

A *végvári* kerületben *Rosenthal* Marcell dr. volt függetlenségi képviselőjelölt hívei *Orosdy* Fülöp báró mandátumát petícióval fogják megtámadni. A petíciót etetés-itatás, vesztegetés és hivatali presszió címén indítják. Ezenkívül megtámadási okul hozza föl a petíció azt is, hogy *Orosdy* Fülöp báró nem volt választható, mert nem magyar állampolgár. — Mint a „Magyar Távirati Iroda“ illetékes helyről értesül, a báró *Orosdy* Fülöp mandátuma ellen beadott petíció tárgytalan, mert *Orosdy* magyar honos és a budapesti választók névjegyzékében van felvéve.

Pótválasztások.

A somogyzili pótválasztáson *Hegyi* Árpád Kossuth-párti *Bogyay* Emil munkapártival szemben 203 szótöbbséggel képviselőnek választották.

Hódmezővásárhelyen a pótválasztás éjjel háromnegyed 12 órakor ért véget. Leadtak összesen 3791 szavazatot, amelyből 1918 *Kun* Béla Justh-pártira és 1875 szavazat *Papay* József munkapárti jelöltre esett és így 45 szótöbbséggel *Kun Béla* Justh-párti jelöltet a hódmezővásárhelyi kerület képviselőjévé választották. Rendezés nem történt.

A még hátralevő pótválasztások rendje a következő:

Junius 20.
Békésesaba, Karczag, Verseck.
Junius 21.
Orosháza, Gyoma.
Junius 22.
Apatin, Nagyigmánd.
Junius 25.
Szarvas.

Budapest, június 18.

Bánffy Dezső Pécsért. Báró *Bánffy* Dezső a választói liga több több tagjának kíséretében ma este Pécsre érkezett. Vasárnap délelőtt négyülés lesz a választói reform érdekében.

A szerb egyházi kongresszus. *Karlóczáról* jelentik, hogy a szerb egyházi kongresszus tegnap késő éjjelig tárgyalta a legutóbbi esztendő számadatait. Az 1902. évi az összes alapoknál az összes deficit 78.778 korona. Indítványozza azért az előadó, hogy a kongresszu a számadásokat ezen időszakra vonatkozólag ne vegye tudomásul, hanem küldjön ki kérésből öttagu bizottságot és tegye kötelességévé, állapítsa meg, hogy kit terhel a számadásokért a felelősség és eljárásáról a legrovidebb idő alatt tegyen jelentést a kongresszus-

nak. Utasítsák továbbá a kongresszus választmánya, hogy az alapok ügyéseit utasítsa az előleg és perköltségek tekintetében felvilágosító jelentéstételre. *Miladinovics* Zsarkó (radikális) kéri a kongresszust, hogy a bizottság jelentését nyomtassák ki és azokat a képviselők között osszák szét, mert a jelentések egyszerű felolvasásából nem lehet tiszta képet szerezni. *Budiszavlyevics* Budo (önálló-párti) indítványozza, a jelentést több ezer példányban nyomassák ki, hogy azt a szerb nép között szétosszák. *Elnök* kijelenti, hogy a jelentést kiadomtatja. Az ülést ezután 11 órakor bekecsézték. A szerb pünkösdi ünnepekre való tekintettel a leközelebbi ülést szerdára, június 22-ikének délelőttiére tűzi ki. Tárgy: a számvizsgáló-bizottság jelentésének tárgyalása.

A nyolczvanesztendő király.

— Budapest ünnepiesen fogadja. —

Budapest, június 18.

A király szerdán négy napi tartózkodásra Budapest fő- és székvárosba érkezik, hogy az újjannan megválasztott képviselőházat trónbeszédével megnyissa. Ebből az alkalmából a magyar metropolis királyát ünnepélyes fogadtatásban fogja részesíteni. Ez irányban megszervező előkészületek folynak. A kormány és a parlament tagjai, a főváros képviselői a főpolgármester vezetésével megjelennek a pályaudvaron, nagyjából részben diszmagyarban. A város vezetősége felhasználja ez alkalmat, hogy a királyt magyar székvárosa nevében üdvözlője 80-ik születésnapja alkalmából, a szónok a főpolgármester lesz. A vasutól a királyi palotáig vezető hosszú utvonalon az egyletek, teafületek és az iskolásgyermekek fognak sorfalat állni, hogy az őz uralkodónak hódoljanak. A pályaudvaron megjelentek menetben kísérik a királyt a Várba, ahol *József* főherceg egész családjával üdvözlő az őz uralkodót.

A király, mint azt hivatalosan megállapították, szerdán este hat órakor érkezik a nyugati pályaudvaron, ahol nagy fogadtatás lesz. Az ünnepélyes fogadtatás tárgyában ma délben a központi városházán értekezlet volt, amelyen résztvettek dr. *Bárczy* István polgármester, dr. *Vasziljevics* János alpolgármester, gróf *Festetics* Géza, *Almády* Géza, *Daróczy* Rezső állomásfőnök, *Stojanovics* Jenő, dr. *Demjén* Géza tanácsjegyző és dr. *Gerencsér* Béla. Az értekezleten megállapították a király ünnepélyes fogadtatásának részleteit és elhatározták, hogy a tanulóifjúságot kivonultatják a király fogadására. Az értekezleten rögtön megszövegezték azt a kérelmet, amelyet az iskolásgyermekek szüleihez intéznek s amely így hangzik:

„Ez évben tölti be ő felsége életének 80-ik évét, amely alkalmából a főváros ő felségét szerdai megérkezésekor a szokottnál is ünnepélyesebben kívánja fogadni. Ő felsége a tanuló ifjúság iránt mindenkor meleg szeretettel viseltetett, ezért most is, mint 2 évvel ezelőtt, az állami és községi iskolák tanulói, tanárai és tanítói felügyelete mellett kivonulnak az érkező utvonatra és pedig az elemi iskolák 3—6 osztályai és a felsőbb iskolák össztanulói. Mivel azonban a legtöbb iskolában már a vizsgák megtörténtek és így az iskola-igazgatónak nincs módjukban a tanulókat közvetlen értesíteni a kivonulás módozatairól, az igazgatók ezen az uton kéri fel a szülőket, hogy tanuló gyermekeiket folyó hó 21-ikén (kedden) reggeli 8 órára küldjék be az iskolákba hogy a további részleteket megtudják.“

A polgármester ezenkívül fölhívást fog intézni a lakossághoz, hogy a bevonulás utvonalan lobogózza és díszítse föl a házakat.

Elhatározták továbbá, hogy az összes fővárosi és vidéki énekkarok bevonásával 23-án esütörtökön nagy lampionos szerenádort rendeznek a király tiszteltére a várpalota udvarán. Az énekkar vezetésével *Stojanovics* Jenő főigazgatót bízták meg. A várudvaron esetleg meghívott közönségnek is lesz hely.

Az a fölhívás, amelyet a polgármester a főváros lakosságához intéz, szövege szerint a következő:

„I. Ferencz József ő császári és apostoli királyi felsége folyó hó 22-én, szerdán, délután hat órakor fog a nyugati pályaudvaron újra Budapestre érkezni. Mindenkor nagy a mi örömünk, amikor szeretett királyunkat fővárosunkban üdvözölhetjük. De most különösen kedvező alkalmunk van arra, hogy az iránta érzett hódolatteljes ragaszkodásunknak és hűséges szeretetünknek ünnepélyes módon adjunk kifejezést, amikor szeretett királyunk uralkodói erényekben oly gazdag életének nyolczvanadik évét fogja nemsokára betölteni. Ez okból azzal a kérséssel fordulok a székesfőváros t. közönségéhez, hogy azon az utvonalon, amelyen ő felsége megérkezése után el fog haladni, jelenjünk meg minél nagyobb számban és részesítsük a felséges urat mindnyájunk érzését kifejező lelkes, meleg fogadtatásban. Az utvonalba eső házak tulajdonosait pedig arra kérem, hogy az ünnepi alkalomhoz méltóan házaikat zászlókkal, ablakaikat és erkélyeiket virágokkal és szőnyegekkel díszítsék. Ő felsége a nyugati pályaudvarról a következő utvonalon fog elhaladni: Váci-körút, Arany János-utca, Akadémia-utca, Ferencz József-tér, Albrecht-ut és Szent György-tér. Budapest, 1910. június 18-án. Dr. Bárczy István polgármester.“

A Magyar Dalosok Országos Szövetsége a tegnapi nap során táviratilag szólította fel a budapesti, budapest-vidéki és az ország többi dalos-egyesületeit, hogy vegyenek részt a királynak Budapestre érkezése alkalmából rendezendő lampionos szerezésben. A felszólítást a dalos-egyesületek a legnagyobb lelkesedéssel fogadták és annak dacára, hogy a jelentkezési határidő csak holnap, vasárnap este jár le, ma estig táviratilag 21 nagy vidéki és fővárosi dalosegyesület jelentette be közreműködését körülbelül 1100 taggal. Az összes dalosok száma el fogja érni a 2000-t. A jelentkező dalosegyesületek a következők: Budai Dalárda, Ganzgyári dalkör, Törökves, Aczélhang, Visszhang, Újpesti Dalkör, Debreczeni Dalegylet, Debreczen máv. Egyetértés dalkör, Győri ének- és zenecgyelet, Győri Egyetértés daloskör, Diósgyőri vasgyári dalkör, Miskolci dalaregylet, Czeglédi városi dalárda, Kassai zenekedvelők egyesülete, Balassagyarmati dalegylet, Kispenti dalárda, Ozdi dalárda, Budafoki dalárda, Veszprémi dalegylet, Komáromi dalosegyesület.

KÜLFÖLD.

A forrongó Portugália.

— Inog a királyi trón. —

Budapest, június 18.

Portugáliából, az összeesküvések e viharfészekéből, ismét nyugtalanító hírek érkeznek. Carlos király meggyilkolása után ugyilátszott egy ideig, mintha a pártok a borzalmas dráma hatása alatt karöltve akarnák kiragadni az országot az anarchiából. A köztársasági párt is békésebb hurokat kezdett pengetni, különösen amikor látta, hogy az ország népe elítéli Carlos király gyilkosait. A párt vezetősége ekkor jónak látta nyilatkozatot tenni, amelyben megbotránkozással utasította vissza a vádat, mintha a királygyilkosok az ő sorukból kerültek volna ki. Idővel aztán, mikor a lissaboni királygyilkosság már feledésbe kezdet menni, ismét aktivitásba léptek. Több összeesküvést szöttek a fiatal Mánuel király ellen, melyek azonban mindannyiszor balul ütöttek ki. Ennek dacára a forradalmi mozgalmak nem szüntek meg az országban, sőt utóbbi időben veszedelmes jelleget öltöttek, mert nemesak a köztársasági párt, hanem a hadsereg dinasztiaellenes hangulata is nagy veszélyvel fenyegeti Mánuel király trónját. Különösen az utóbbi napokban felfedezett forradalmi összeesküvést tartják nagyon komolynak. Maga a „Diario a Noticias“ című hivatalos lap közli, hogy a kompromittált tisztek és katonák le tartóztatása még egyre folyik. A San Georgiárd már tele van foglyokkal, akik közt több

magasrangú tiszt is van. A forradalmi mozgalom vezére egy Almeida nevű köztársasági politikus volt, akit szintén elfogtak.

A hivatalos körök természetesen a lehetőségig titkolják az eseményeket, aminek aztán az a következménye, hogy a legfantasztikusabb hírek kerülnek forgalomba. Így az utóbbi időben többször hangoztatták, hogy Mánuel király lemond trónjáról, nagybátyja, az oportói herceg javára. Ez a hír ebben a formában aligha felel meg a valóságnak. Annyi bizonyos, hogy a Braganzák trónja inog és ha összeroppan, akkor nemesak Mánuel király, hanem a királyi ház többi tagja is menekülni lesz kénytelen az országból.

A fiatal királyt bizonyára elkészerítik az utóbbi események, melyek teljes anarchiát teremtettek az országban. A parlament a hitelbank botránya miatt teljesen munkaképtelen, miután az ellenzéki pártok obstrukciója megakaszt minden tárgyalást. Luciano de Castro miniszterelnök a kamara feloszlatását javasolta a királynak, de Mánuel király hallani sem akar újabb választásokról. Ugyilátszik attól fél, hogy a választási kámpány csak arra lenne alkalmas, hogy a köztársasági párt még nagyobb akciózt fejtsen ki a dinasztia ellen. Mánuel király vonakodása folytán a Luciano de Castro kormány ma beadta lemondását. A legnagyobb nehézségeket most az okozza, hogy Mánuel király nehezen talál olyan politikust, aki e teljes zürzavarban kormányalakításra vállalkozna. Ily körülmények között a közel jövő ismét nagy megpróbáltatások elé viszi Portugáliát és nem lehetetlen, hogy a köztársasági párt felülkerekedik és megfosztja trónjától a fiatal királyt.

Változás a porosz kormányban. Arnim porosz mezőgazdasági minisztert és Moltke belügyminisztert saját kérésükre a császár felmentette s nekik az I. osztályú vörös sas-rendhez a királyi koronát és esztralevelet ajándékozta. Schorlener báró, a rajnai tartomány elnöke mezőgazdasági miniszterré és Dailwitz, Szilézia elnöke, belügyminiszterre neveztetett ki.

Az osztrák költségvetés. A folytatolagos költségvetési vita folyamán Vrba vasutügyi miniszter számadatokkal világítja meg a vasutügyi költségvetést, amely a legközelebbi jövőre kedvező prognózist mutat, különösen tekintettel a tarifaemelésre, valamint a várható jó aratásra. Bármennyire hajlandó volna a miniszter a vasutügy kifejlesztése és a beruházási program kiszélesítése irányában táplált óhajokat tekintetbe venni, ebben a tekintetben bölcs tartózkodást kell ajánlania.

A szerb hadügyi költségek. A szkupstina mai ülésén előterjesztették a szkupstina anket-bizottságának nyomtatott terjedelmes jelentését az annexió válság idején eszközölt hadi szállításokról. A kormány javaslatára csak a pártfőnökök fognak egy példányt kapni a jelentésből, amely bizalmasan fog kezeltetni. Magát az ügy tárgyalását, mely titkos ülésen megy majd végbe, az őszi ülészakra halasztották. A választási törvény reformjára vonatkozó törvényjavaslatot, melyet a szkupstina tegnapelőtt második olvasásban elintézt, a király ma szentesítette.

A krétai kérdés. Beavatott diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a krétai védőhatalmak új programmal fölött tárgyalnak és előreláthatólag ezen az alapon létre fog jönni a békés megegyezés. Arról van szó, hogy ha Kréta nem teljesíti a hatalmak követelését, újabb nemzetközi csapatok szállják meg a szigetet és a védőhatalmak csapatainak ottalma alatt kitérik a kikötőben a török szuverenitás látható jelét a felhoidás zászlót. A védőhatalmak meg vannak győződve, hogy Törökország ezt teljes elégtételnek fogja tekinteni. A francia kormány javaslata a Londonban tartandó Kréta-konferencia tárgyában meghaladott álláspont, mert a védőhatalmak más program fölött tanácskoznak.

A mai francia minisztertanácson Pichon külügyminiszter a görög ügyekről tett jelentést. Franciaország kezdeményezésének az volt az eredménye, hogy a védőhatalmak közt véleményesere indult meg és javaslatok tettek, amelyekre nézve teljes egyetértés jött létre és ez enyhítette a Törökországban támadt nyugtalanságot. A védőhatalmak hogy biztosítsák elhatárolásuk tekintélyét és minden eshetőséggel szembeszállhassanak, meg fogják erősíteni a Suda-öbölben levő tengeri hadierőiket.

A török kamara mai ülésén Rifaat pasa külügyminiszter európai utazására vonatkozólag hozzáfűzött kérdésekre kijelenti, hogy londoni és párisi tanácskozásainak az az eredménye, hogy a négy hatalom, amely Kréta védelmét magára vállalta, nem változtatta meg a krétai ügyre vonatkozó nézetét és polgári jogai dolgában Törökország végleges megoldást kívánt — ugymond a miniszter — s a hatalmak kijelentették, politikai szempontokra hivatkozva, hogy ennek idejét még nem tekintik elérkezettnek. Türelme van szűkség, amelyet gyengéségnak nem tekinthetnek, mert egész Európa tudja, hogy Törökország elég erős gainak megvédésére. Mehemed Ali krétai képviselő kérdésére, vajjon mi van a döntőbírósi elintézésre vonatkozó orosz javaslatnál, azt feleli a miniszter, hogy ily természeti életkérdéseknél gondolni sem lehet a döntőbírósi, mikor Törökországnak jogai kétségbevonhatatlanok.

Rómából jelentik, hogy a Tribuna szerint elvben elhatározott dolog már a krétai védőhatalmak azon terve, hogy a Suda-öbölbe még egy-egy hadihajót küldenek. Hír szerint a tengerészeti miniszter már parancsot adott a Ferruccio cirikálónak, hogy készen álljon a Krétába való indulásra, hogy az ott cirikáló Vettor Pisani hadihajóhoz csatlakozzék.

Konstantinápolyban a flotta-egyesület kérvényt intézett a nagyvezérhez, amelyben Halil volt tengerészeti miniszter vád alá helyezését kívánja, mert ő az oka annak, hogy a Sikkau-hajógyárban a flotta érdekében rendezett gyűjtésből befolyt pénzeket megvásárolt négy torpedózúzó szállítása jelentékenyen megkésett.

Pétervárról jelentik: Angliának Krétára vonatkozó legutóbbi javaslatai következtében az orosz kormány, bár késznek mutatkozik a javaslathoz csatlakozni, a londoni, párisi és római kormányokkal egyes figyelemreméltó szempontokat közölt, anélkül azonban, hogy azokat formális ellenjavaslat alakjában terjesztette volna elő. A pétervári kabinet nézete szerint, a Krétában uralkodó hangulatra való tekintettel, kevés remény van arra, hogy a krétaiak önként alávetik magukat a négy védőhatalom követeléseinek és már most látható a végeredmény, hogy a védőhatalmak kénytelenek lesznek ismét megszállni Krétát és átvenni annak igazgatását, amit azonban az agitáció és a zavargások hosszas korszaka fog megelőzni, amely rendkívül veszélyezteti a békét. Már most czélszerű volna — az orosz kormány szerint — elegendő csapatokat küldeni egy ideiglenes regime szervezésére.

Ujabb zavarok Perzsiában. Teheránban úgy látszik, sehogyan sem akar helyreállni a nyugalom. Bagger khán előkészületeket tett arra, hogy megtámadja a parlamentet Sattar khán és a bachtiárok ellenzése dacára. A parlament még jókor értesült Bagger khán szándékáról és a csendőrök és bachtiárokkal meggátolták Bagger khánt a terv keresztülvitelében.

A pireuszi támadás. Bukarestből jelentik, hogy a román kormány sulyt helyez arra, hogy pontosan megállapítsa az „Imparatul Trajan“ ellen a pireuszi kikötőben intézett támadás tényállását és a hajó összes irományait Bukarestbe hozatta. Djuvara külügyminiszter a bukaresti olasz követnek hivatalos jegyzéket nyújtott át, amelyben a román kormány a tényállás ismertetése után megállapítja azt az elégtételt, amelyet a görög kormánytól várt. Az által, hogy Olaszország van megbízva a román érdekek Görögországban való védelmével, a diplomáciai lépések lassabban haladnak előre és a kormány ezért nyolcz napig várni fog a kívánt elégtételeire. Ha azonban ezen idő elmúltával az elégtétel nem adatnék meg, a kormány minden intézkedést meg fog tenni Románia érdekeinek és méltóságának megvédésére.

Gradisceanu román közmunkaminiszter egy hírlapírónak arra a kérdésére, hogy miféle megtorló intézkedéseket tesz a kormány, ha nem kap teljes elégtételt a görög kormánytól a pireuszi támadásért, azt felelte, hogy a román hajócsapások meg fogják akadályozni, hogy görög hajók érinthessék a romániai kikötőket.

Merry del Val.

3

Hét esztendővel ezelőtt egy pillanatra föltűnt a világtörténelem színpadján egy szelid, szimpatikus főpap: Giuseppe Sartó, velencei bíboros. Csak egy pillanatra tűnt föl: addig, amíg nyilvánosságra jutott a konklávénak az a határozata, hogy XIII. Leó helyére a velencei patriarehát választotta meg pápának. Azután elnyelte a Vatikán s ezentúl fogalom lett: a pápa ő szentsége, X. Pius. Mint emberből csak egy kedves, melancholikus pásztor maradt utána: az a pásztor, ahogy az ő Velencejétől búcsuzott. Igaz könyekkel és igazi fájdalommal siratta a nap-sütötte tengervárost, a csendes vízi lagúnákat, melyekben az ódon paloták tüdőzöndnek, a kincses templomokat, a ragyogó San Marcó-t, az óratornyot, a dozse-palotát, a rózsás kertjét és a galambokat. A világ minden emberének szabad prédája ez a tömérdek gyönyörűség, potom pénzen bárki megszerezheti magának. Csak éppen ő lesz innen örökre számkivetett, ő, akinek évek óta a szívéhez nőtt ez a sok haldokló szépség, mert őt a Vatikán kerítésén belül most már halála napjáig fogva tartja egy fikció s nem teheti lábát a régi Egyházi Állam földjét bitorló olasz királyság területére.

Giuseppe Sartó, a szelid, jóságos patriarcha azóta eltűnt. S helyette egy dörgő szavú szómerenyköveket szóró X. Pius lépett a világtörténelem színpadjára. Általános meglepetés lett ez, mert az új pápától mindenki mérsékletet, önfegyelműt várta. És kapott ehelyett a világ egy harczi, agresszív, türelmetlen pápát, aki fanatikus küzdelemre biztatja az ecclesia militans. Nincsen hecczkáplán és éretlen szeminárium növendék, aki türelmetlenebb hangon tüzelne, mint ujabban a pápai enciklikák szoktak. Milyen varázslat tette ezt a csodát? Szelid pásztorfurulya hogyan lesz egyszerre harczi trombitává?

Sehogy. Azt hisszük, hogy nem csalódnunk benne, amikor a világ köztudomása és a konklávé jegyzőkönyvének tanubizonyosága daczára azt mondjuk, hogy nem Giuseppe Sartó a pápa. Giuseppe Sartó egy szelid agastyán, aki velencei kis kertje helyett most a Vatikán nagy kertjében ülteti a rózsát. Giuseppe Sartó csak minden sátoros ünnepkor ölti föl X. Pius történelmi maszkját, amikor a tolongó tömegnek csókra kell nyújtani a halászgyűrűt. Egyébként más a pápa, Krisztus földi helytartója, a huszadik század vakmerő Hildebrandja, aki újra meg akarja alapítani a pápaság világhatalmát. És az alapító, a hivatalos pápa mellett ez az igazi pápa: Merry del Val, a Rampolla utódja.

XIII. Leó mellett Rampolla volt a tulzó rossz szellem, a fanatikus, türelmetlen politikát csináló. És akármilyen furcsa paradoxonnak látszik, ez idő szerint X. Piusnak a Giuseppe Sartó szelidsége és minden összeütközéstől féltő természete miatt kell harczi pápának lennie. XIII. Leó, aki maga is erős, határozott akaratu egyéniség volt, háta mögött egy hosszú uralkodás tapasztalatával tudta mérlegelni Rampolla minden indítványát, hogy ha kellett, nem riadt vissza attól sem, hogy konfliktusok árán hűtse le az államtitkária tulbuzgalmát. Ezt a titkos harcot Leó és Rampolla közt az egész világ ismerte és mert a világ XIII. Leó halála óta is békét és nyugodalmat akart, érvényesítette az osztrák császár vétőjogát Rampolla ellen, a szelid és békülékeny szellemű velencei patriarcha érdekében. Ugy látszik azonban, hogy a szelidségből és a békeszeretetből tulsokat kapott a világ: Giuseppe Sartó elsősorban a saját békéjét szereti s inkább a világ békéjét veszélyezteti, semhogy kemény összeütközésekben kelljen a helyét megállni Rampolla utódjával, az új Rampollával: Merry del Val-lal szemben. X. Pius történelmi maszkja így ölti minduntalan magára egy spanyol vérű, intrikus és türelmetlen, engesztelhetetlenül

fanatikus papi ember ábrázatát, daczára annak, hogy egy szelid velencei patriarcha huzódik meg alatta.

És azóta, hogy Merry del Val az igazi pápa, hangosabb s agresszívebb lett minden országban a klerikalizmus. Nem mondhatjuk azonban azt, hogy diadalmasabb is. XIII. Leó diplomata volt, aki finom szövésű, tapintatos hálózatát tudta kiépíteni az ultramontán befolyásnak és a klérus és a klérus körül csoportosuló politikai pártok és egyház-társadalmi szervezetek hatalmi súlyát úgy tudta gyarapítani, hogy ez egészen észrevétlenül történt. Hogyha a klerikalizmus az utolsó évtizedek alatt tért tudott hódítani Európában, ez nem a Merry del Val heveskedésének, nem is a Rampolla könyörtelen meg nem alkuvásának, hanem a XIII. Leó csendes, tapintatos munkájának a sikere. Hogyha mostan agresszív mer lenni a Szentszék, ez is a XIII. Leó sikere: viszont azonban a Szentszék mai agresszivitása kész veszedelme azoknak az eredményeknek, amiket XIII. Leó elért. A Merry del Val temperamentuma valóságilag megbokrosodott rohanásra futi az ultramontán politikát, aminek az az eredménye, hogy visszahatást támaszt és szervezkedésre, ellenagitációra készíti azokat a liberális köröket, amelyek XIII. Leó alatt ugyanugy nem vették észre a klerikalizmus szellem terjedését, mint ahogy az országutazó kő nem tudja megmondani, mikor lepte el a por. Ilyenformán már is csinos kis bokrátát lehet összefűzni Merry del Val kudarczaiból. Franciaország és a Vatikán között az ő türelmetlen meg nem alkuvása mérgezte el a viszonyt. A kiadott és nyomban visszavont enciklikák egymást követik. Magyarországon emlékeztet a „Ne temere“ sorsa, melyet a közvélemény felzudulása miatt kénytelen volt a Szentszék visszavonni. (Az már a XIII. Leó akadályokat megkerülő ügyes tapintatának a mására történt, hogy a helyette kiadott „Provida“ lényegében még rosszabb volt, mint a „Ne temere“.)

A legutolsó napok alatt gyors egymásutánban két hatalmas kudarc érte a Szentszékét. A Borromeus-enciklika ügyében mindent visszavonva kellett módját keresni annak, hogy a protestánsok ellen szórt durva sértések miatt izgatott Németországot megnyugtassák. S mialatt ez a nagy vereség érte a Vatikánt, a Merry del Val fanatizmusa újabb konfliktust idézett fel Spanyolországgal.

Spanyolországban a Ferrer-gyilkosság becstelensége miatt világra szóló botrányok közben bukott meg a Maurra klerikalizmus-reakciónárius rezsimje. A Moret-kormány rendszerváltozást, új liberális korszakot hozott magával a reakció klasszikus országába. A Vatikán kezdettől fogva nem rokonszenvezett az új rendszerrel, mely most legutóbb nyílt konfliktussá élesedett, amikor a spanyol kormány biztosítani akarta a nem katolikus felekezetek szabad vallásgyakorlatát, Spanyolországban szokatlan energiával száll szembe a Vatikánnal és nem riad vissza a teljes szakítástól sem. A kormány tegnap ultimátumot küldött a Vatikánnak. Az ultimátum szerint a kormány mindaddig nem megy bele újabb tárgyalásokba, amíg a Szentszék el nem ismeri az államnak abszolút jogát olyan rendeletek kibocsátására, amelyek a többi vallásfelekezeteknek szabad vallásgyakorlatot biztosítanak. Ellen esetben kijelenti a kormány, hogy azonnal megszakít minden összeköttetést a Vatikánnal.

Ugy látszik, hogy a Merry del Val türelmetlensége most olyan kudarc elé vitte a Vatikánt, mely felül fogja mulni a Borromeus-blamázst is. Feltűnő az az erély, melylyel a legkatolikusabb ország kormánya dobja oda a katolicizmus fejének a keztyűt. Meglepő, hogy éppen Spanyolországon történik ez így, a magyarázat azonban az, hogy éppen Spanyolországról van szó. A spanyol temperamentum nemesak a vallásban és a dogmák tisztelésében fanatikus, éppen ilyen meg nem alkuvó akkor is, hogyha más elvekről, más eszmékről van szó s szenvedélyes

kultuszt csinál a radikális és liberális elvekből is. Ne felejtjük el: Spanyolországon történt, hogy a papoknak szakált kellett növesztetniök, mert különben ott, ahol találta, agyonverte őket a radikális fanatizmus. A papok szerették annyira az életüket, hogy fölládozzák a borotvált arcot; a tonzurát azonban megőriztette velük a vallási fanatizmus. Mire a radikális fanatizmus levette a kalapot a papok fejéről s nyomban beverte a tonzurás fejeket.

Ez a Spanyolország legmegbízhatóbb támasza a pápaságnak addig, amíg támasz akar maradni. Azonban nyomban a legveszedelmesebb ellenségévé lesz, mihelyt elvadul Rómától.

S ugy látszik éppen ezt a nagy átalakulást fogja most megcsinálni tul a Pyreneuson a Merry del Val oktalan türelmetlensége.

A beteg Vilmos császár.

Budapest, június 18.

Vilmos császár hetek óta beteg. Előbb a keze fáj, most a lába, s ha az orvosai megnyugtatók is a német közvéleményt, hogy a császárt nem fenyegeti veszedelem, mégis az egész világ figyelme most Vilmos császár potsdami betegsége felé irányul. Nincs Európának még egy uralkodója, aki annyira agilis volna, mint ő, s aki annyira személyes uralmat tartana fenn birodalmában, mint Vilmos császár. Mindenütt ott van, minden iránt érdeklődik, mindenbe beleavatkozott, mindent ő maga irányított, úgy hogy az emberiség el sem tudta képzelni azt, hogy jöhet idő, amikor ő is beteg lesz, s amikor ágyhoz szegezve kell pihennie.

Mikor tíz nappal ezelőtt váratlanul megjelent a német hivatalos lapban a deklaráció, melyben a császár a trónörökösöt bizta meg azzal, hogy helyette az állami okiratokat aláírja, betegségét muló természetűnek mondták hivatalos körökben, de ez volt az első eset, hogy ő uralkodói jogait a trónörökösre ruházta, s éppen azért az egész rengeteg birodalmat valósággal megdöbbentette. Ugy, hogy a közhangulat megnyugtatóására hivatalos nyilatkozatot kellett közzétenni arról, hogy a trónörökös szerepe tisztán gépies. Mert az állami ügyeket továbbra is maga a császár intézi, de a felkötött karja miatt írni nem tudván, csupán fizikai kényszerűség volt, de nem a betegség komolyságának bizonyítéka, hogy az állami okiratokat a trónörökös írja alá. A trónörökös a hivatalos kommunikáció szerint nem írhat alá más okiratokat, mint amelyeknek aláírására a császár utasítja, de ezeket aláírni köteles. Szóval a trónörökös ezentúl sem avatkozhatik bele az állami ügyekbe, hanem csak gépies munka a névaláírása.

Németország lassankint megnyugodott ebben, mikor jött a hír, hogy most már a térde is megdagadt a császárnak. Szóval, hogy az egyik baja még el sem múlt, jött a másik, s hogy most már egészen komolyan ágyban kell maradnia. Sőt azt is kezdték sutogni, hogy a császár súlyos cukorbeteg, ami nem halálos baj ugyan, de nagyon komoly, nagyon veszedelmes. Egész Németország VII. Edvárd angol király hirtelen és váratlan halálára gondolt, s kezdték azzal foglalkozni, mi lenne, ha Vilmos császár is hirtelen eltűnnék a német trónról, s a birodalom sorsa egy új, egy fiatal, egy majdnem ismeretlen uralkodó kezébe kerülne. A német közvélemény nagyon diszkrétén, s a német sajtó nagy izléssel vitatta ugyan ezt a kérdést, de tagadhatatlan, hogy még a legkomolyabb s legokosabb német államférfiak is megdöbbenéssel foglalkoztak ennek lehetőségével.

Mert kétségtelen tény, hogy Edvárd király halála óta, Vilmos császár ura Európának. Olyan hatalmas egyéniség, hogy hozzá fogható nemesak az uralkodók közt nincsen, de még a vezető államférfiak közt sem. Akarata elé ma igazán nehéz korlátokat álli.

tani, mert Edvard király halála óta az első diplomatája ő a világnak, aki mögött Európa leghatalmasabb hadserege áll. Mégis szeretet és tisztelet övezi őt, mert minden időben a béke apostola volt, s mikor kardjára ütött, akkor is a békebontókat akarta megfenyíteni.

Az a huszonkét év, amióta ő a trónon ül, Németország fénykora. Bismarck távozása után azt hitték mindenki, hogy a német imperializmusban hanyatlásnak kell állania. De a fiatal uralkodó, ki azzal bocsátotta el Bismarckot, hogy ő maga akar a maga kancellárja lenni, megmutatta, hogy képes is erre. A német hatalom, a német tekintély, a német befolyás, a német vagyoni erő ez alatt a huszonkét év alatt hihetetlen módon növekedett. S ez a császár érdeme, aki szünni nem akaró energiával, lelkesedéssel és hazaszere-ttel dolgozott hazája nagyságán. S tudott másokat is erre lelkesíteni.

És mindezt megcsinálta a béke műveivel. Franciaországgal ma jobb viszonyban van Németország, mint volt bármikor az utolsó negyven évben, s éppen ő volt az, aki rámutatott egy angol intervújában arra, hogy ő a német közvélemény ellenére is békét és barátságot akar fentartani Angliával, Németország leghatalmasabb riválisával.

Mértéklétes, mint ellenség és hű, mint barát. Ezt kimutatta akkor, mikor a Delcassé-féle aknamunka folytán már csak hajszálán függött a háború Franciaország és Németország közt, s azzal, hogy 1908-ban az egész német haderőt Oroszország ellen akarta vezetni, mikor ez Ausztria-Magyarországot Bosznia és Hercegovina miatt haddal akarta megtámadni. „Erőseknek kell lennünk, hogy megvédehessük a békét”, mondta a kolmári hadgyakorlatok alkalmával, s az ő kezében a német birodalom rengeteg katonai hatalma tényleg az európai béke záloga volt mindig.

A német politika égboltja most nagyon borult. Borult volna akkor is, ha a császár egészséges volna, de betegsége éppen a jelen pillanatban, aggodalommal tölt el mindenkit. Azok az okok, amelyek Bülow bukását előidézték, még mindig virulens mérget csepegtetnek a német politikába, s a konzervatív-klerikális blokk ma hatalmasabb, mint volt. A legutóbbi pápai encziklika miatt már egy újabb kulturhárc küszöbére jutott Németország, s a császár egész tekintélyére, egész hatalmára, egész befolyására volt szükség, hogy a Vatikánt reparációra kényszerítse. Hogy a Vatikán végre is engedni kénytelen, az egyenesen Vilmos császár érdeme, aki előtt a német cenzurpárt is kénytelen meghunyászkodni, s nem írják ki ugyan nyíltan a német lapok, de a sorok közt azt a véleményüket fejezik ki, hogy ha Vilmos császár helyett ma más uralkodója volna a németeknek, úgy a protestantizmust olyan vereség érte volna, aminő nem érte évszázadok óta.

A birodalom finanziaí is nagyon rosszul állanak, s a klerikális-feudális-konzervatív tábor egy modern, egészséges, liberális adó-reform elől épp úgy elzárkózik, mint ahogy elzárkózik Poroszországban egy választói reform elől. Sőt éppen most száll a német lapokban a hír, hogy a porosz választói reform bukása miatt Bethmann-Hollweg kancellár a császártól elbocsátatását kérte.

Mikor tavaly nyáron az egész német közvélemény felzúdult a császár ellen, mert személyesen nagyon is aktív részt vett a politikában, a császár neheztelve jelentette ki, hogy ezental tisztán miniszterekre bizza a kormányzást. S alig hogy a császár személyes beavatkozása a politikába megszűnt, Bülowot megbuktatta a birodalmi gyűlés klerikális ellenzéke, s most ugyanez a reakciós tábor Bethmann-Hollweg állását is meggingatta. Ez a mértéke annak, hogy mit jelent Vilmos császár a német és porosz politikában.

Az egész világ feszült érdeklődéssel lesi a betegágya mellől érkező híreket, de maga a német nép egy örökkévalóságnak érzi már azt a pár napot is, amióta a császár ágyban kénytelen maradni.

A délvideki országrómlás.

— Ujabb részletek a katasztrófáról. — Szaporodnak a halottak. — Tovább dühög a vihar. —

Budapest, június 18.

Még rémesebb és elijesztőbb lesz a krassószörénymegyei pusztulás képe, ahogy az újabb jelentések szinezik. Elképzelhetetlen országrómlás történt itt néhány viharos óra alatt. Élet és vagyonkárban mindig többet állapít meg a becslés, a hivatalos jelentések szerint ma már jóval többen lesznek a halottak háromszáznál.

Egy egész országrészt pusztított el az elemek veszedelme. Életek pusztultak el százával és milliókat érő vagyonokat vitt el az akadályt nem ismerő áradás. Olyan katasztrófa ez, melyben igazán mindenkinek a gáton lenne a helye. A magyar királynak, a legmagyarabb főhercegnek, a kormányának és mindenkinek, aki épkezláb ember. És mit látunk? Azt, hogy senki sincs a helyén. A magyar király szorgalmasan látogatja a bécsi vadászkiállítását, a legmagyarabb főherceg szorgalmasan látogatja az osztrák pilótákat és a kormány a választások eredményét készül egy lelkes ünnep keretében liferálni a magyar királynak. Amikor a „Pluiose“ tizenkét francziával elmerült a hullámsírban, ott termett a francia kormány és egy ország részvétét vitte a gyászhelyre. Amikor Messina rombadőlt a veszély közepette is ott termett az olasz királyi ház és vállvetve segédkezett az életek és vagyonok megmentésén. És a legutóbb csak a híre terjedt el a calabriai földrengésnek az olasz királyi pár még azt se várta meg, hogy az udvari vonatot a menetrendbe illeszszék, hanem automobilon rohant a veszély helyére. És, amikor Ausztriában egy kis falusi viskót pusztított el a tűz vagy a víz, nyomban ott terem a császár, ott terem a kormány, az egész udvar és tettel, pénzzel igyekeznek enyhíteni a szerencsétlenséget.

És mi történik most, amikor egy darab Magyarországról van szó?

Hatodnapra eszébe jut egy államtitkárnak, hogy lemenjen egy rövid körútra, a kormányának, hogy kiutaljon néhány ezer koronát akkor, amikor milliók károkról van szó. A királynak, hogy ide dobja a civilliszta egy morzsadarabját.

A legmagyarabb főherceg pedig az osztrák pilótákkal vígan aviatikázik tovább.

Az elpusztult vármegye.

Karánsebesről írja az alábbi rémségeket egy a halál országotját feljáró újságíró:

— A krassószörényi hegyek közül hátborzongató rémségeket paskolt a szemünk elő az a pusztító felhőszakadás, amely Lugos és Orsova között falyakat döntött romba, szegény oláhok házaik százezreire temette el és háromszáznál több halottat sodort a szretinyei és ruszka hegyek oldaláról a víztől eláradt völgyekbe. A Cserna, a Temes, a Néra, a Karas és a Bisztra folyók sokezer boldogtalan oláh embernek minden vagyonát, sok ezer családnak minden reményességét elvitték és a hegyek között, áradástól fölmosott, iszapos partokon holttestek várják azokat, akik ezer fáradság árán be tudnak hatolni a poklokba ebbe az országba. Férfiak, akik izmokat őröl munkában töltik keserves életüket, asszonyok és gyermekek, a krassói népnomornak szerencsétlen osztályosai, úgy veszttek bele ebbe az iszonyatos vízözönbe, mint a földnek tehetetlen férgei, amiket a romboló természet egyetlen csapással széjjeltapos. Halálba fulladó borzalmak ömlöttek végig ezen a hegykatlanon, amely a Polyánaruszkai, a Szretinye és a Retyezát közé szorultán még most is javarészt el van zárva a világtól. A magyar földnek szépséges kulturája, a magyar közigazgatás ragyogó szervezete tehát megint nevezetes tanulságokhoz jutott. De irtózatos árat fizetünk érte. Tíz milliós kárt kellett el-

szenvednie egy szegény országrésznek, százezrekre kellett elpusztulni nyomorban sínylő oláh családoknak, hogy megtudjuk, hol tartunk itt a Délvideken: jön egy felhőszakadás, végigsöpör a hegyek közt és néhány óra múlva romokba dőlnek hevernek azok a viskók, amiket községeknek csufol a nemes vármegye és a romok alatt meg a vizek árjában holtan vergődnek azok a földhözragadt emberek, akiket évszámra nem keres meg más a nagy hegyek háta mögött, csak a végrehajtó, a választások idején pedig — a képviselőjelölt. A Bisztra és a Temes völgye még most is el van öntve. A lakosok közül igen sok ember hiányzik. Pojana—Mörül községnél a szegedi Winkler Testvérek fatermelő cég iparvasutját teljesen elpusztította az árvíz. A Holczér-czégnek egész berendezését, fakészletét, szárszámjait elhordta a víz. Hogy a havasokon legeltetés miatt időző emberekkel — pedig sok százan voltak fenn — mi történt, nem tudni. Nincsen eddig róluk semmi hír. Jász községben a pásztorok éppen a havasra igyekeztek, mikor a felhőszakadás jött. A vihar öt pásztert és háromszáz juhát lesodort és halálra paskolt.

A halál országotjának rettenetességét megdöbbentő részletekkel ezútsí meg Issekutz alispán is, aki most a teregovai járásban intézkedik a mentő-akció dolgában, a pusztulásról ezt mondotta:

— Igazán nem tudom még, hogy a katasztrófa hány emberáldozatot követelt? Hiszen a legnagyobb erőfeszítések ellenére sem tudok bejutni a leginkább veszélyeztetett pontokra. Ujsepr-t-ra minden áron elmegyek. Ezt a szerencsétlen községet most pusztította el harmadszor az árvíz. Berzaskán — éppen most jelentették nekem — száz ember fullt a vízbe.

Issekutz Aurél elmondta még, hogy szombaton délután az új-moldovai járásban is sürgős intézkedésekre van szükség, mert ott több, mint száznegyven a halottak száma.

Issekutz alispán Teregonáról Mehádikára ment ahol személyesen vezeti a mentési munkálatokat. A teregovai járásban eddig nyolcz áldozatról tudnak:

Teregován két,
Örményesen egy,
Kornyarévén három,
Ferenidén egy,
Mehádikán egy

ember vesztette életét. Ma dél felé újabb veszedelem fenyegette ezt a járást. Mehádikán ugyanis hat házat mosott el az ár. A házak helyén új meder képződött. A hőmpölygő áradat új utat nyert és teljes rombadőléssel fenyegeti Mehádikát.

Kilenczvenhárom halottal szerepel a krassói borzalmak krónikájában Ujsepr-t, ahol mindössze négy ház maradt a helyén, a többi mind elpusztult. A hajnali veszedelem elől menekülni sem tudtak a község lakói, akik közül csak néhányan jutottak el Bozoviczra, innen küldtek lovasemberekkel üzeneteket Oraviczára és Karánsebesre, hogy segítséget kérjenek. A kihalt, halálba fuladt községet azonban még nem lehetett megközelíteni, mert az utakat elmosta az áradás, a szakadékokon pedig teljesen lehetetlen az átjárás. A környékre öt század katonaságot rendeltek ki.

Borzalmasan pusztított a tomboló elem Kornyaréván és Ujmoldován. Mindkét község ma már romhalmaz. A halottak száma egyik községben negyvennyolcz. Az új-moldovai járás irtózatosan sínyli a felhőszakadás következményeit. Az áldozatok száma, megközelítő megállapítás szerint száznegyven. Súlyosítja a helyzetet, hogy a végveszedelemben forgó községek teljesen el vannak vágva a megye központjától. Orsova, Mehádia és Herkulesfürdő környékét is elöntötte a víz. A piszkos hullámok felszínén juhnyájukat, lovakat és teheneket sodort az ár. A vasuti pályatest is teljesen tönkrement. Ezer vasuti munkás ma reggel hozzáfogott a töltés rendbehozatalához, azonban nem valószínű, hogy ezidőzerint itt bármilyen munkát el lehetne végezni.

A pusztult Krassószörénymegye érdemes alispánja, Issekutz Aurél alispán emberfeletti erővel a katasztrófa színelvén foglalkozkodik. Az izgalmas hírekkel eltelt vármegyeházán most dr. Tobajdy Zoltán megyei főjegyző vezeti az alispáni hivatalt, tehát jelentős, amiket itt egy újságírónak elmondott a rettenetes katasztrófáról:

— A katasztrófa leírhatatlan. Több községből még egyáltalán nem kaptunk hírt, mert a táviró és telefon-összeköttetés megszakadt. A hozzám eddig beérkezett jelentések szerint a halottak száma körülbelül háromszázra tehető. De attól tartok, hogy a szám több lesz, mert amint említettem, sok községből még egyáltalán nem kaptunk jelentést. Másrészt ugyan van egy község, ahonnan kilencven halottat jelentettek, ma azonban kiderült, hogy csak huszonkét a halottak száma; a többi eltűnt megkerült. Ezek az ár elől elmenekültek. Mondom, azért mégis attól tartok, hogy az összes halottak száma felülmúlja az eddigi hírek szerint meghaltak számát. A vármegye járásai közül főleg három járás pusztult el a szélvész és felhőszakadás okozta árvíz következtében. Ezek a járások: a bozovici, moldovai s orsovai. Az árvíz még két másik járásra is kiterjedt, de a katasztrófa főleg az említett három járást pusztította el. A kár milliókra menő. Egyes községek teljesen elpusztultak. Ujsopot községben például csak négy ház maradt meg. Jablanicza községben az történt, hogy a Tavaréke folyó elhagyta a medrét és olyan helyen folyik tovább, amely eddig pusztá volt. Itt az árvíz romba döntötte az összes épületeket. A vasúti közlekedés Orsova és Moldova közt teljesen megszakadt, mert a nagy vasúti hidakat elvitte az ár. Moldova és Orsova közt a hatvan méteres nagy állami hid is elpusztult. Dolnja-Jubkováról azt jelenti a fősztolgabiró, hogy az árvíz száz embert elragadott. Ez a híradásom azonban nem feltétlenül autentikus s még megerősítésre szorul. Éppen most kaptam az alispán ur értesítését, aki most a bozovici járásban van, ahol legnagyobb a pusztulás. Küldönczezel küldte Stajerlakra, ahonnan még lehet telefonálni. A jelentés csak ennyit mond: *A pusztulás és a kár óriási. Utamat folytatom.* A belügyminisztériót közbenjárásért kértünk utasok kirendelésére. Szegedről egy század utász ma este érkezik Jablaniczára. A kereskedelmi minisztériót mérnökök kiküldetését kértük, hogy az utak és hidak helyreállítási munkálatait vezessék. A belügyminisztériót tízezer koronát kaptunk a pillanatnyi inség enyhítésére, mert a szerencsétlenség megmenekültjei az éhhalállal küzdenek. Az ár elvitte minden eleségüket, marhájukat. Itt arról értesülünk, hogy a király százezer koronás adományából ötvenezer korona jut a mi megyénknek. *A pusztulás felülmúl minden emberi képzeletet! A nyomor leírhatatlan.* A lakosság a legnagyobb nyomorban, nincs betenni való falatjuk. *Igazán nem tudom, mi lesz. Félek, hogy az ár elvonulása után kitor az éhínség és ebbe belepusztulhat az egész vármegye.* A főjegyző ezután újból hangsúlyozta, hogy a katasztrófa árnyait megközelítőleg sem tudják megállapítani. Napok és hetek kellemenek, amíg a vész pusztulásának tiszta képe lesz.

Temesvárról elentik: A délvideki felhőszakadás következtében támadt árvíz több mint tíz millió korona kárt okozott s a halottak száma eddig meghaladja a négyszázat. A Cserna-völgyéből ma újabb jelentések érkeztek. A Cserna-völgyében két méter magas vízár hömpölyög a Duna felé és állati és emberi hullákat sodor magával. A Duna vize is olyannyira megdagadt, hogy a partmenti vetéseket teljesen elmosta. Dolnja és Lupkova községek teljesen elpusztultak, míg Drenkova község egészen víz alatt áll. Itt eddig harmincz holttestet találtak.

Jakabffy Imre belügyminiszteri államtitkár ma Lugosra érkezett, hogy részletesen informáltassa magát a katasztrófáról. A kormány ma 10.000 korona első-segélyt küldött s még újabb segélyt helyezett kilátásba. Issekutz alispán ma Bozovicsra ment, mely a legexponáltabb helye az erősen sújtott vidéknek. Oraviczán a vizerőművek eddig sérteletlenek, az erdei vasut, hidak és más utak elpusztultak. Temesvárról ma egy század utász-katonára ment az árterületre és nyomban megkezdte a mentési munkálatakat. Az utak és hidak helyreállításán azonnalkívül 2000 munkás és 40 mérnök dolgozik. Szegedről maeste egy különvonat ment Krassószörénybe utászokkal.

Hivatalos jelentések.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Krassó-Szörény vármegye alispáni hivatalának mai jelentése szerint az árvíz katasztrófa halottainak száma most már a háromszázat megközelíti. A belügyminiszter a rendelkezésre álló közjótékonyági alaplól az első pillanatban szükséges segélyekre 10.000 koronát utalványozott Jakabffy Imre belügyi államtitkár ma Lugoson járt és személyesen szerzett meggyőződést a katasztrófa helyszínén arról, hogy minő intézkedések szükségesek. Az államtitkár holnap reggel már Budapesten lesz és innen teszi meg a további intézkedéseket. Medve Zoltán krassószörény megyei főispán ma Budapesten járt és jelentést tett a belügyminisztériumban a katasztrófa részleteiről. A főispán ma visszatart Lugosra, hogy a segélybizottságot megalakítsa és a segély-

akeziót vezesse. A szükséges karhatalom kirendeléséről már korábban intézkedett a főispán, ma pedig a belügyminisztérium intézkedett további karhatalom kirendelése iránt a temesvári hadtestparancsnokság útján. A forgalom helyreállítására szükséges munkálatok költsége körülbelül 7—800.000 koronát fog kitenni. A helyszínen állandóan jelen vannak és a katasztrófától sújtott vidékeket bejárják az alispán, a járási fősztolgabirák, valamint az ottani államépítészeti hivatal teljes műszaki személyzete és a kereskedelmi minisztérium is küldött ki műszaki közegeket. A szükséges intézkedések mérvéhez képest újabb kiküldetések is fognak történni.

Egy másik hivatalos jelentés, mely a lugosi főispáni hivataltól ered, ezeket jelenti:

A június 13-án vármegyeszerte dühöngött zivatar és felhőszakadás a vármegye legnagyobb részében óriási károkat okozott. Az elemi csapás által sújtott vidékek lakossága ennek következtében sok helyen a legnagyobb nyomornak néz elébe. A közlekedési eszközök megrongálása folytán a katasztrófa nagysága még ez idő szerint sem ismeretes, azonban az eddigi értesülések is egy következményeiben borzasztó árvízveszedelem képet nyújtják. A vármegye nyolcz járását érte a katasztrófa. Ezek között legsúlyosabban a bozovici, orsovai és moldovai járást. A bozovici járásban Bozovicz községben 11 ember, 15 ház, Dalboscse községben 13 ember, 33 ház, Mozarsz községben egy ember, 8 ház, Oszobod községben 2 ember, 5 ház, Ujszobod 27 ember, 40 ház pusztult el. Prilipetz és Tatáz községekben 18 ház dőlt össze. Prigor, Tutnas és Ujbolovác községekben a felhőszakadás csak a terményekben okozott kárt.

Az orsovai járásban mindeddig csak Orsováról, Mehádiáról és Herkulesfürdőről vannak pozitív hírek. Orsova községben mintegy kétszáz egyén, Mehádia községben pedig ötszáz egyén szorult az árvíz okozta károsodás következtében azonnali segílyre. Herkulesfürdön a hegyekről lerohanó ár a fürdőbe vezető állami utat több helyen teljesen tönkretette. Mehádia községben 13 ember esett az ár áldozatul. Jablán községben az eddigi hírek szerint négy ember vesztette életét. A község a pusztulás leírhatatlan képét nyújtja, amennyiben a község mellett folyó patak medrét változtatva, a községbe tört és a házak nagyobb részét romba döntötte. Lobnó Krajova községben a rombolás szintén leírhatatlan. 26 ember pusztult el. Petnik községben 8 ember vesztette életét. A járás többi községeire nézve mit sem lehet eddig tudni, azok a közlekedési eszközök megrongálása folytán teljesen megközelíthetetlenek.

A moldovai járásban az ár Szokolát, Szladicza, Moldova és Ratična községeket egészen, Ómoldova és Koronin községeket részben elöntötte. Valamennyi községben igen sok ház bedőlt és lett lakhatatlanná. Dolnyalyubkova községben eddig 6 ember hulláját találták meg, az eltűnt 52 egyén közül, 53 ház teljesen elpusztult, lakhatatlanná lett 30. A községben levő vashidat az ár teljesen elsodorta. Gornya-Lyubkova községben 9 ember tűnt el, kiknek hulláját eddig még nem találták meg. Romba dőlt 9 ház. Fityenicza községben 19 ház pusztult el. A községben eltűnt 9 ember életbenléte eddig nem volt megállapítható. Moldova községben igen sok gyermek meg nem állapítható számban esett a felhőszakadás áldozatul.

A teregovai járás Örményes községében egy ember, Teregoval községben három ember, Verendin községben egy ember, Kornyaréva községében három ember, Mehádia községében egy ember fult vízbe. Mehádia, Kuptoria, Krusovecz községekben borzasztó a rombolás képe. Mehádián 16 lakóházat sodort el az ár. A község mellett folyó patak medrét változtatva, jelenleg a község egyik utcáján folyik. Kuptorián 9, Krusoveczen 7 ház semmivéült meg. Utóbbi községben a házak nagy része alá lévő mosva, majdnem egy egész utca házait lebontották, hogy ekként az építési anyagot megmentsék. Kornyaréva, Bagoltin, Baidenthal és Volksberg községek még eddig megközelíthetetlenek lévén, az e helyeken történt rombolásokról mit sem tudni. Jám és Dolgodi községekben két ember, Szlatina községben három ember pusztult el. Utóbbi községben 12 ember hollétéről mit sem tudnak. Naidas községben négy ember halt meg, 6 ember eltűnt. Levkovicza községben eddig megtalált hullák száma négy, hat ember hiányzik. Óbodin községben 35, Szászabányán 3, Naidáson 57, Levkoviczán 67 ház dült össze.

A karánsebesi járásban 6 ember, az oraviczai járásban pedig egy ember pusztult el, míg a resiczai járásban emberélet nem esett áldozatul. Az érintett összes járásokban a felhőszakadás ezenfelül a vetésekben és gyümölcsökben, valamint az állatállományban leírhatatlan és jelenleg még hozzávetőleg sem megállapítható károkat okozott. Annyi azonban bizonyos, hogy az okozott kár a vármegye területén több millió koronára rug. En-

nek következtében a sújtott vidék lakossága a legnagyobb éhínségnek néz elébe. A társadalomnak lesz kötelessége a szükséges segélyakció révén a nyomor enyhítéséről gondoskodni. *Millióra menő az utakban és az utakon létező művekben okozott kár.* Mindenütt, hol a felhőszakadás pusztított, az utak annyira megrongálódtak, hogy a közlekedés teljesen lehetetlen. Egyes községek csak gyalogszerrel és lóháton közelíthetők meg. Az utakon lévő összes hidak mondhatni kivétel nélkül a hegyekről lezuhanó ár következtében elsodortak és leromboltattak.

A részvét és mentőakció.

Az egész Délmagyarországot lesújtó, óriási vízőzön-katasztrófával ma, a hatodik napra végre a minisztertanács is behatóan foglalkozott. A szörnyű pusztulásról beérkezett jelentéseket szépen tudomásul vették. Határoztak haladéktalanul az első segélynyújtás tekintetében is. Az elodázhatatlan első szükségletek fedezésére százezer koronát utaltak ki. A további segélyakció felől részletesen, a körülményeknek megfelelőleg akkor intézkednek az érdekeltek szakminiszterek, midőn Jakabffy Imre, a belügyminisztérium államtitkárja a pusztulás színhelyéről holnap a fővárosba érkezik és jelentését megteszi.

A délvideki pusztulás tárgyalásával kapcsolatban a miniszterelnök azt is közölte a minisztertanácsal, hogy a király magánpénztárából százezer koronát adományozott az árvíz károsultak gyámoltására. A minisztertanács kimondta, hogy minden eszközt megragadnak a szerencsétlenség enyhítésére.

A művelt külföld, a nagyvilág első részvétét a nemzetközi sajtószövetség vezetői tolmácsolták; ugyanis a nemzetközi sajtószövetség nevében Singer Vilmos elnök, a nemzetközi sajtószövetség elnöke és a Neues Wiener Tagblatt főszerkesztője és Taunay és Janson főtítkárok a következő táviratot intézték Rákosi Jenőhöz, mint az Otthon írók és hírlapírók köre elnökéhez:

Az emberi szolidaritás legőszintébb érzésével és mélyen megrendülve attól a borzasztó katasztrófától, amely Magyarországot újból érte, kérjük Önt, igen tisztelt elnök ur, valamint magyarországi összes kollégáinkat, hogy a nemzetközi sajtószövetség nevében fogadják legbensőbb részvétünknek és legmélyebb szimpátiánkunk kifejezését. Együttal kérjük, hogy tisztelettel teljes érzésünkkel a miniszterelnök ur ó nagyméltóságának is tudomására hozni sziveskedjék. Singer Vilmos, a nemzetközi sajtószövetség elnöke, a Neues Wiener Tagblatt főszerkesztője, Taunay és Janson főtítkárok.

Lugos város képviselőtestülete a délvideki árvíz károsultak részére a tanács által indítványozott 1000 korona helyett 5000 korona segélyt szavazott meg egyhangulag.

A földművelésügyi minisztérium részéről Kvaszay Jenő miniszteri tanácsos, a vízosztály vezetője is nyilatkozik, szerinte Krassó-Szörénymegyében felhőszakadásról és ez által okozott károkról van szó, a vízosztály részéről közvetlen beavatkozásra nem volt szükség. A helyszínén teendő intézkedések a közigazgatási hatóságok körébe tartoznak. A felhőszakadás folytán felszaporodott vizeket a Bega és a Temes folyók és mellékcsatornái vezetik le. *Intézkedünk, hogy ezeknél a vizek levezetése akadálytalanul történjék.* Itt a hozzánk érkezett jelentések szerint semmi veszélyre kilátás nincs.

A segély- és mentőakcióiról nyilatkozott Horváth Emil miniszteri tanácsos, a belügyminiszteri államtitkár helyettese. Horváth tanácsos ezeket mondta:

— A ma délelőtt érkezett jelentés szerint a katasztrófa halottainak száma háromszáz. Ez a szám valószínűleg még emelkedni fog. A kereskedelmi minisztériumból számos mérnök utazott a helyszínre, az államépítészeti hivatalból pedig az összes mérnökök a helyszínén tartózkodnak. Intézkedés történt nagyszámú katonaság kirendelése ügyében is. A lakosság körében rendkívül nagy a nyomor, ezért a belügyminisztérium első segély címén tízezer koronát kiutalt a károsultak számára. Azt is megjegyezte még a tanácsos, hogy szinte pótolhatatlan az a kár, mely a délvideki szerencsétlen árvízpusztultak állatállományának elpusztulásával érte. Marhaállományuknak legnagyobb része elpusztult s hogy ezt a nagy vagyonpusztulást megértsük, tudni kell, ennek a szerencsétlen népségnek századok óta főfoglalkozása az állattenyésztés.

Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter a krassószörénymegyei árvíz katasztrófa ügyében

kiküldte a helyszínre Papp Károly lugosi magyar királyi gazdasági felügyelőt.

Az árvízkiárusultak segélyezését célzó akció Lugoson is megindult. Issekutz alispán a legnagyobb veszedelmek között, teljesen járatlan hegyeken átmászva, éjjel Bozovicra eljutott, honnan a megközelíthetetlen községekbe igyekszik menni, hogy a segélyakciót személyesen vezesse. Az egész pusztítás és kár még ma sem állapítható meg, de a kár mindenesetre milliókra rug.

Országos veszedelem.

Bihar vármegyéből, ahol szintén pusztított a veszedelmes időjárás, a következő újabb részletek érkeznek:

Nagy-Kereki határában volt legnagyobb a vihar. A fekete felhő elsőtétítette az egész vidéket s galambtojás nagyságu jégeső vert össze mindent. A gyönyörűen kifejlődött vetés és a kerti vetemény majdnem teljesen elpusztult. A villám többször lecsapott. Az itéletidő Nagyszántó község határában is nagy kárt okozott, sőt a szomszédos Biharpuszpöki községben is pusztított a jégverés. Élesden az erdőben tett igen sok kárt a vihar. Itt nem volt jég, de az orkán derékban törte szét a fákat. Az egymást érő villámlás rémesen világította meg az erdők mélyét s több helyen is lecsapott a villám, de épületekben és emberéletben szerencsére nem tett kárt.

Vas vármegyéből Körmentől, Szentgotthárdról, Németújvárról, Vasvárról, Kőszegről és Felsőörről azt az öröndetes hírt jelentik, hogy a hétfői és keddi felhőszakadás folytán megáradt folyók és patakok visszatértek immár medrükhöz.

Leütött a villám Esztergomban is. A villám szerdán ütött bele a katonai barakkba. A nagy épületben 700 ember volt a kritikus pillanatban. A villám egy vasoszlopot ért, azon végigfutott és eltűnt, anélkül, hogy valakiben kárt tett volna. A katonaság körében nagy riadalom támadt, tüzet fújtak és egy pillanat alatt az összes legénység kivonult a veszedelmes helyről.

Esztergom vármegyében, Szentgyörgymező község határában a jégverés okozott óriási károkat. Tönkrement a szőlőtermést.

Szerdán a déli órákban valóságos itéletidő zudult végig Tataváros fölött is.

Az egymást követő villámok ötven helyen csaptak le és borzasztó pusztításokat vittek véghez. Legsúlyosabb volt a Kellner-féle házban, ahol a bíróság és az adóhivatali helyiségek vannak; a villám óriási dörejével a ház kéményébe csapott és miután felszedte a tetőzet cserepeit, a telefonvezetéken át először az egyik járásbírói irodán száguldott végig és Strobl Árpádot fején sújtotta, aki azonnal elvesztette eszméletét; dr. Virágh Gyula orvos nyújtotta az első segélyt és megállapította, hogy Strobl sebesülése súlyos, de nem életveszélyes. A telekkönyvi szobában Nádas Aladár jobb karját, az adóhivatali pénztárszobájában pedig Tóth Ferencz lábát és kezét érintette a villám és mindkettőt a földhöz vágta; ezeknek azonban az erős ütés okozta szibbadáson és ijedségen kívül más bajuk nem esett.

Újabb vészhirek.

Sáros megye girálta járásában ma vihar és jégeső volt, mely különösen Lada és Kapi községekben jelentékeny károkat okozott. Lada községben a termés egészen tönkrement. A Szekeső és Tapoly folyók kiáradtak.

Sepsiszentgyörgyön és vidékén ma déli egy órákor egy órán át tartó jéggel vegyes felhőszakadás volt. A lezuhanó víz hidakat és épületeket megrongált, a víz a járásbírói épületébe behatolt. A magyoronagyságu jégeső a vetésekben óriási kárt tett. Az Ölt- és Fekete-ügy-folyók megáradtak és helyenként elöntötték a réteket.

Bajmók bács megyei községben az esti órákban nagy felhőszakadás volt és a villám több helyen beütött. A villám két házat felgyújtott és két asszonyt agyon sújtott.

Arad megyében Pleskuca, Nagyhalmagy és Gurahoncz községek határában a Körös, valamint a szomszédos patakok vize a nagy felhőszakadás következtében elöntötte. Pleskuca községben a vízár számos házat rombadöntött és nagymennyiségű házi állatot elsodort. Jerás Jónné és 12 éves leánya a vízárban lelték halálukat.

Biharban a Belényes melletti Bunttyerd községben ma délután óriási felhőszakadás volt. A hatalmas vízár a legelőről hazatérőben lévő Szirb Nuc pástort és 13 éves Mitru fiát elragadta. A fiút az anyja és nővére nagynehezen kimentették, azonban az apa a vízárban lelte halálát.

Makón és a környékén ma délután hatalmas felhőszakadás volt, amely óriási károkat okozott a gyümölcsösökben, szőlőkben és a vetésben. A villám több helyen leütött, azonban emberéletben nem esett kár.

Vas vármegye más részeiből újabb vészhi्रेket jelentenek: **Sárvárról** azt közlik, hogy a Rába tegnap reggel hét órákor kilépett medréről és elöntötte a mélyebben fekvő részeket, nagy kárt okozott a szántóföldeken és mezőkön. A szombathelyi járásban is nagy, szinte pótolhatatlan károkat okozott a gazdáknak a rohanó vízáradat. Torony, Ondód, Olad, Balogfa, Nagyunyom, Bucusu és Beled lakossága szenvedett különösen sokat a zivatartól. **Pick Vilmos** toronyi földbirtokosnak mintegy **hét-száz szekér szénáját** vitte el a sebes vízáradat. Körülbelül ennyi uszott el **Spitzer Antal** oladi bérlőnek is. Az egész környék tele van döglött ludak és tyukok uszó testével, azonkívül több hidat is magával ragadott a víz, úgy hogy a közlekedés sok helyen megakadt. A szántóföldek, utak még tegnap is víz alatt állottak. A **vasszécsényiek** följelentették **Fuchs Dezső** bérlőt, hogy földjét gáttal vétette körül és ennek folytán a víz a szomszédos gazdák földjét öntötte el nagyobb területen.

Szegeden is napról-napra több károkat okoz a szakadatlan esőzés. Egész Szegedet mindenütt sár, esőtenger veszi körül. A házak átáztak, több ideiglenes ház összedült és a kövezetlen utcákban jární lehetetlen. Most minennek betetőzésére az esőzés a **villamos vasut** uttestét fenyegeti veszedelemmel. A sínek mellett fekvő utcaburkolat igen sok helyen **lesüllyedt** és megrongálódott.

Óriási felhőszakadás vonult végig ma reggel **Zayugróczon**. Oly hatalmas erővel omlott a víz, hogy a kertek és házak husz percz alatt **vízben állottak**. Rémes pánik vett erőt a lakoságon. Mentettek, ami menthető volt. Az ablakokon keresztül hordták ki értékesebb tárgyikat. Javában folyt a mentési munka, amikor pusztító jégeső váltotta föl a felhőszakadást. **Dionagyságu** jég szakadt félórán át, mely a veteményekben óriási kárt tett. Azt még nem tudják, vajjon emberélet nem esett-e a vihar áldozatául?

Békéscsabán ma délután nagy felhőszakadás volt, melyet félóráig tartó jégeső követett. A vihar és a jégeső a vetésekben és a gyümölcsösben nagy károkat okozott. A megye minden részéből nagy viharokat jelentenek.

A szerb árvíz.

Az árvíz Szerbia leggazdagabb vidékén, Pomoravljeban, Mlavában, Pekben és Resavában okozott nagy károkat. Svilajnac vérosa teljesen eltűnt a föld színéről. Branicsevo vidéke is egészen elpusztult. Hatvan falut temetett el az árvíz, amelynek a nép minden állata is áldozatul esett. A közlekedés megszakadt a vész színhelyén. A hullámok másfél-két méter magasságban hömpölyögnek a völgyekben. **Több mint száz ember** veszett oda. Csak a vetésekben okozott kár is több milliót tesz ki. Az árvízről Kragujevácz, Pirot, Negotin és Vranje vidéke is szenvedett.

A vasut veszedelme.

Az államvasutak délvidéki vonalait is óriási módon megrongálta a vízkatasztrófa. A vasuti ügyek intézői is nagy, nehéz feladatra várnak, míg a menetrendet visszaállíthatják. **Horánszky Gyula**, az államvasutak igazgatóhelyettese ezeket mondta:

A katasztrófa színhelyét egyelőre még alig lehet megközelíteni és **hónapokig fog tartani, amíg a rend helyreáll és rendes közlekedésről lehet beszélni. Az Orient-expressz ügyét egyelőre függőben tartjuk.** Amennyiben a pálytestet túlhoszu ideig nem lehetne helyreállítani, úgy érintkezésbe fogunk lépni a román vasutakkal egy kerülő utvonalon ügyében.

Karánsebesi jelentés szerint a 709. számú személyvonatot Temeszlatinánál ma újabb felhőszakadás érte, miért több órai késéssel érkezett csak Temesvárra. A személyvonatok Domasniáig, a gyorsvonatok azonban csak Karánsebesig közlekedhetnek. A forgalom átszállással is lehetetlen. Domasnia és Orsova között nincs vasuti forgalom,

mert a három hatalmas vasuti hidat a vízár elmosta. Az egyik nehéz vashidat 70, a másikat 120 méter távolságra sodorta a vízár. Orsova és Herkulesfürdő között a Cserna-hidat az árvíz teljesen kiemelte helyéről. **A csendőrség számos halottiról fogott el, kik többnyire cigányok.**

Másik értesülésünk szerint a Vasuti és Helyi közlekedési főfelügyelőség a kereskedelmi miniszter intézkedésére két főfelügyelőt és számos mérnököt küldött a helyszínre.

A magyar Államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a körmeny-muraszombati vonalon Dávidháza-Kotormány és Muraszombat között fennállott forgalmi akadály elhárítatván, a vonalon az összes forgalom a mai nappal ismét felvételre.

Az orvicza-zsidovini vonalon Zsidovin és Kákova állomások közt az összeforgalom a mai napon megnyitott. Zsidovin és Oravicza között a személyforgalom ma átszállással szintén megnyitott.

Passauban az árvíz a dunai átrakodóforgalmat három napra beszüntették.

Pályaválasztás

vagy

szállj magadba fiam.

Az apa: Fontos beszédem van veled, kis fiam. Új ide mellém, azután szállj magadba.

A fiu: Igen apa.

Az apa: Most mondd meg, hogy milyen pályára készülsz.

A fiu: A millenárisra... Három auffal fogadtam, hogy máma a magyarok legalább két goalt berugnak az angoloknak.

Az apa: Nem úgy értem, kis fiam... Pályát kell választanod... Elvégeztél az iskolát és hála buta iskolai rendszerünknek, most kell eldöntened, hogy mi akarsz lenni. Azután eszerint kell járnod gimnáziumba vagy reáliskolába.

A fiu: Ja?

Az apa: Tehát mi akarsz lenni, kis fiam? Mielőtt azonban felelnél, figyelmeztetek, hogy csakis a hajlamaidra hallgass. Ha a hivatalnoki pályához van kedved, nem bánom, bár a hivatalnoki pályára lélekölő, csigalassúságu, tele van kicsi intrikusokkal és jelentéktelen stréberekkel, akik megkeserítik az ember életét.

A fiu: Na ja.

Az apa: Ha tanár akarsz lenni: jó, ámbátor éhezni rossz, miniszteri titkárokhoz futkosni is rossz. Ha katonatiszt akarsz lenni, én letöröm a derekadat, de jó, mert az ember hallgasson a belső szózatra. Lehetysz magyar szobrász is, de akkor előbb be kell törnöd valahol, hogy megélhess és ezért a pénzért rögtön betörő lehetsz. Ha a festéshez van kedved, nem bánom, te szerencsétlen, légy festő, de akkor jól kell nősiülnöd. Erre pedig célravezetőbb, ha azonnal házassági szédelőgnek csapsz föl.

A fiu (most kezd érdeklődni).

Az apa: Lehetysz földbirtokos, de akkor okosabban cselekszel, ha nyomban felkötöd magadat, lehetsz országgyűlési képviselő is, ha elég ügyes vagy, de ebben az irányban már gátólag szerepel elemi iskolai képzettséged. Én tehát újra csak azt tudom mondani, édes fiam, hogy csak magadra hallgass, magadba szállj és azután felelj.

A fiu (egy kicsit gondolkodik).

Az apa: Nos fiam, mi akarsz lenni?

A fiu: Csirkefogó.

Az apa (meggyőződésel): Bravó...

Ray.

Az „EGYETERTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Vége a repülésnek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 18.

A tizenegy napos meeting befejeztével a zsüri kiosztotta a díjakat a nyertesek között. Majdnem kétszáz ezer korona került kiosztásra. A pénz különösen jól esik azoknak a versengőknek, akik balul jártak és törött gépekkel hagyták el a Rákosi mezőt. Másrészt örvendetes, hogy a díjak nagyrészt az aviatika fiatal művelői kapták, akiknek ambíciója most fokozottab mértékben nyerhet kiélégülést.

Bontogatják a versenyek színterét. Csakhamar eltűnnek a bódék, a hangárok és a nagy térség ismét a katonaság birtokába jut, a levegőt pedig repülőgépek helyett a rétség madarai fogják elfoglalni. Mielőtt azonban a Rákosmező elvesztené aviatikai karakterét, látogatást tett ott újból József főherceg és Augustia főhercegnő, akikben az aviatika lelkes híveket nyert. Warchalovszkyt az osztrák aviatikust érte ismét a szerencse, hogy megrepülte fenségés látogatóit, akik ropant elragadtatással nyilatkoznak a légi utazásról.

Most aztán a magyar aviatikusokon a sor, hogy bebizonyítsák: miként tudják hasznukra fordítani a budapesti repülőverseny tanulságait.

(Viszik a magyar pénzt.)

Az I. számú utazási versenyben a Magyar Aero-Club díját, az „Ikarusz”-szobrot Pischofnak adják győri utjának emlékére.

II. Időtartam-verseny. 1. Wagner 2 óra 3 p. 46.8 mp. 2. Illner 1 óra 45 p. 40 mp. 3. Kinet 1 óra 44 p. 50 mp. 4. Warchalovszky 1 óra 13 p. 29 mp.

III. Távolági verseny. 1. Wagner 137.4 km. 2. Kinet 103.7 km. 3. Warchalovszky 75 km. 4. Illner 63.1 km.

IV. Magassági verseny. 1. Paulhan 1060 m. 2. Latham 858 m. 3. Illner 449 m. 4. Chavez 443 m.

V. Gyorsasági verseny. 1. Latham 76.8 km. per óra. 2. Jullerot 73.4 km. per ó. 3. Paulhan 71.2 km. per ó. 4. Wagner 70.6 km.

VI. Lassúsági verseny. 1. Frey Alfréd 11 p. 50 mp. 2. Amerigo 11 p. 28.9 mp. 3. Warchalovszky 11 p. 28.4 mp.

VII. Terhelési verseny. 1. Engelhardt 1 óra 5 p. 2. Kinet 40 p. 47 mp. 3. Paulhan 44 p. 23 mp.

VIII. Start-verseny. 1. Paulhan 11.05 m. 2. Warchalovszky 43 m.

IX. Kezdők versenye. 1. Wagner 2 óra 3 p. 46.8 mp. 2. Illner 45 p. 4 mp.

X. Újszerkezetek versenye. 1. Illner 1 óra 45 p. 40 mp. 2. Pischof 48 p. 25 mp. 3. Székely 6.8 mp.

XI. Nemzeti verseny. 1. Horváth 8 p. 2. Székely 6.8 mp. 3. Adorján 5 p.

XII. Qualitás-díjak. 1. Wagner 112 egység. 2. Latham 8 egység. 3. Kinet 77 egység.

XIII. Összeredmény-díjak. 1. Kinet 12 ó. 15 p. 28 mp. 2. Wagner 11 ó. 10 p. 54 mp. 3. Efimoff 4 ó. 37 p. 44 mp.

XIV. Vigaszdíjak. 1. Frey André 2 ó. 8 p. 45 mp. 2. De la Roche 45 p. 9 mp. 3. Bielovusec 37 p. 4 mp.

A nyereménydíjak elosztása.

Wagner	50.000 korona.
Kinet	24.500 "
Latham	24.000 "
Paulhan	21.200 "
Illner	16.400 "
Jullerot	9600 "
Frey Alfréd	7500 "
Horváth	7500 "
Warchalovszky	7000 "
Efimoff	5500 "
Engelhardt	5400 "
Frey André	5000 "
Székely Mihály	4200 "
Chavez	2400 "
Pischoff	2400 "
De la Roche	2000 "
Amerigo	2000 "
Adorján	1500 "
Bielovusec	1000 "
Wienciers	800 "
Paul	400 "

(Elutasított óvás.)

Nyertek a magyarok is. És pedig Horváth Mihálynak odaadták a Nemzeti verseny első díját, összesen 7500 koronát, egy nyolcz másodperces repülésért. A második díjat, 3000 koronát, az új szerkezetek versenyének harmadik díját, 1000 koronát és egy napi második díjat, 200 koronát, tehát összesen 4200 koronát Székely Mihály kapott, aki hivatalosan hat és fél másodperczet repült. A harmadik díjat, 1500 koronát Adorjánnak nyújtották át. Ebből lett a baj. Hirsch és Csermely, akik az utolsó napokon egy Voisin-biplánnal szerepeltek és hivatalosan is repültek egy teljes kört, maguknak követelik az első díjat, mert a Nemzeti verseny díja mindennemű motoros repülőgép számára van nyitva. Tehát nekik jár az első díj, mert ők a Voissinnal többet produkáltak, mint Horváth a maga saját konstrukciójú, monoplánjával. Óvást jelentettek hát be. Az óvást azonban az Aero-klub nem vette tudomásul.

(Repül a főherceg.)

A bomlásnak induló hangárfaluban ma reggel József főherceg megjelent Augustia főhercegnő asszonyával és egyenként felszálltak Warchalovszky „udvari” biplánján. Először József főherceg ült a gépre az aviatikussal s a biplán körülbelül öt méter magasságban három kört irt le a levegőben. József főherceg leszállás után a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott első légtutazásáról és hálafejezően megköszönte Warchalovszkynek, hogy alkalmasat adott neki az első repülésre. Utána Augustia főhercegnő foglalt helyet a biplán nyergében. A repülőgép Augustia főhercegnővel is háromszor kerülte meg a pályát és simán ért földet.

Warchalovszky mérnök néhány napig valószínűleg még a fővárosban marad s az a szándéka, hogy a király budapesti tartózkodása idején elrepüljön a Duna fölött a királyi vár előtt s ilyképp fejezzék ki hódolatát ő felségének.

Pischof is elővonatta gépét. A főherceg vele is föl akart szállani, de szél volt, azonkívül a motornak valami kis hibája volt, úgy, hogy utóbb, a mikor Pischof kísérletképen felszállt, meg is állt a motor és a pilóta nagy veszedelemben forgott... A főherceg repülése tehát elmaradt. Pischof elmagyarázta a szerkezetet apróra és a főherceg, meg a főhercegnő sokáig elbeszélgetett az osztrák pilótákkal.

A főhercegi pár azután Wincier és Székely összetörött gépeinek romjait nézték meg, sajnálattal fejezték ki, majd automobilon hazahajtottak.

(Frey André Kolozsváron.)

A budapesti repülőversenyek egyik résztvevője, a francia Frey André, a hó 26-án Sommer-rendszerű biplánjával leutazik Kolozsvárra, ahol a városi menetjegyjelével kötött szerződése értelmében öt óráig tartó repülőgyakorlatokat fog végezni a katonai gyakorlótéren. Minden felszállás alkalmával utasokat is felvesz a biplánba és pedig, mint Kinet Budapesten, ő is fejenként ötszáz koronáért. Az előkészületek már erősen folynak s a tribünöket is építik. Tudvalevőleg Frey André volt az, aki Budapesten a repülőversenyek negyedik napján a közönség soraiba zuhant.

(A francia hadügyminiszter az aviatikáról.)

A francia aeroklub bankettet adott tegnap azoknak a katonatiszteknek a tiszteletére, akik egyuttal aviatikusok is. Ezen a lakomán Brun hadügyminiszter beszédet tartott, amelyben azt fejtegette, hogy a kormányozható léghajók és az aeroplánok kérdése nem választható el egymástól. Az ő véleménye szerint az aeroplán fejlődése olyan eredményekre fog vezetni, amelyek a legmerészebb álmokat is felülmulják. A kormányozható léghajó azonban még egyáltalán nem játszotta el szerepét. Franciaországnak szüksége van kormányozható léghajókra, melyek háboru esetén fontos szolgáltatást tehetnek neki. Hála a mérnökök és léghajóépítők közreműködésének, néhány hónapi tanulmány után Franciaország egy olyan programmal megvalósításába foghatott bele, amelyet a hadügyi kormány határozottan követhet tovább.

(A mentők és a repülőverseny.)

A tegnap befejezett repülő-meeting alatt ugyancsak kitétek magukért derék mentőink. Mindennap délután két órától kezdve este kilenca óráig, amíg csak az utolsó ember el nem vonult, kint voltak a versenytéren, ahol teljesen felszerelt öt nagy sátorban működtek az őrségek dr. Kovács Aladár kir. tanácsos, igazgató-főorvos személyes vezetésével. Szükség esetén még délelőttünkint is kivonultak Rákosra. A meeting tartama alatt összesen 208 esetben nyújtottak első segélyt a mentők és pedig 91 sebészi, 82 belbaj és 35 egyéb betegség esetében. Az első egegyben részesültek közül kórházba szállítottak 9, a lakására pedig 8 beteget. A szolgálatot 108 orvos, 467 mentő, 11 ápoló, 3 motorvezető és 10 kocsis látta el.

(Az aviatikus társa.)

Wulfert Adolf nutweidai gyáros 2500 márkával társul lépett be Járítz magyar aviatikus repülőgépéhez. Ugy állapodtak meg, hogy 25 százalék Wulferté, 75 százalék pedig a Járítzé. Járítz a pénzen motort vett s azt beleépítette a repülőgépébe. A felszállás azonban nem sikerült, haszon nem mutatkozott. Erre Wulfert eljött Pestre és Járítz hangárjából egyszerűen elvitette a motort.

Ezért Járítz ma feljelentést adott be Wulfert ellen lopás címén. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

(Szerencsétlenül járt aviatikus.)

A pasevalki lovas-társaság versenypályáján az Ikaros-társaság által rendezett repülőversenyen ma este fél 8 óra tájban súlyos szerencsétlenség történt. Robl aviatikus alig szállt fel Farmann-gépén, rövid repülés után 80 méteres magasságból a készülék lezuhan és a gép maga alá temette az aviatikust. Robl súlyos sebeket szenvedett, gépe teljesen összezúzódott. Későbbi híradás jelenti, hogy Robl belehalt sebeibe.

TÁVIRATOK.

Balkán államok Uniója.

Belgrád, június 18. A Dnevni List jelenti Konstantinápolyból: Az ifju-törökök körében sürgetik, hogy Törökország Szerbia és Bulgária között allianz jöjjön létre, mert e nélkül a macedon válságnak nem lehetne véget vetni és az albánok forradalma állandóan fenyegetne.

Megfenyegetett miniszterek.

London, június 18. Mint a Standard Kairóból értesül, az egyiptomi miniszterek naponként fenyegető leveleket kapnak, úgy, hogy csak detektívek kíséretében hagyják el lakásaikat.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.

	jun. 18.	jun. 17.	jun. 16.
Buza helyben	104½	104½	104½
julusra	100¾	100¾	99¾
szeptemberre	98	98¼	97¼
Tengeri julusra	67¾	67¾	67¼
szeptemberre	67½	67½	67
decemberre	65	65	64¾

Chicago.

	jun. 18.	jun. 17.	jun. 16.
Buza julusra	93½	93½	92¾
szeptemberre	91½	91½	90¾
Tengeri julusra	58½	58¼	57¾

Newyork, június 18. Gyapot Newyorkban, helyben 15.-- (15.35). Gyapot julusra 14.90 (14.92). Gyapot szeptemberre 13.02 (13.02). Gyapot New-Orleansban, helyben 14¾ (14¾). Petroleum Stand white Newyorkban 7.65 (7.65). Petroleum Sand white Philadelphában 7.65 (7.65). Petroleum Refined in Cases 10.05 (10.05). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 12.85 (12.05). Zsir Rohe és Brothers 13.20 (13.10).

Chicago, június 18. Zsir julusra 12.47 (12.35). Zsir szeptemberre 12.50 (12.35). Szalonna short clear 14.12 (13.57). Scrtéshus szeptemberre 22.60 (22.32).

Harisnyás betörők.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 18.

A bűnözés, amint azt a kriminalisták jól tudják, szezonokhoz van kötve. Máskor dolgozik a kabáttolvaj, a betörő, a zsebmetsző, a padlásfosztó, mindegyiknek meg van a maga évadja. Az évad adja az alkalmat, azt az alkalmat, amelyek a tolvajt szülik.

Most a nyári meleg lett alkalmi szülő édesanyja egy furfangos betörő tolvajtársaságnak, a mely hihetetlen elbizakodottsággal, a siker biztonságának jegyében követte el szinte a humorosságig vakmerő tolvajlásait.

Egy idő óta mind sűrűbben érkeztek a panaszok a rendőrségre, hogy ismeretlen alakok kifosztanak lakásokat — a tulajdonosok személyes jelenlétében. A jelenlét akként értendő, hogy az illetők a tolvajlások alatt a boldogok álmát aludták. S ezek a beosonó tolvajok kitűnően végezték munkájukat, mindig és mindent elvittek, ami elvihető volt. A rendőrség buzgalommal kutatta a speciális tolvajokat s nem eredmény nélkül. Az impulzust ehhez a legutóbb jött két feljelentés szolgáltatta.

Róth Károly, aki Miksa-utca 4. szám alatt lakik és Fábrián Lajos, akinek lakása a Teréz-körút 30. szám alatt van, — mindkettő földszen-ten — azzal a panaszszal állottak elő a rendőrségen, hogy őket különös módon, de sikerrel kifosztották. A két ember, aki nem ismerte egymást, teljesen azonos panaszszal állottak elő. Ismeretlen emberek kifosztották a lakásukat. Sőt még azt a szobát is, amelyikben aludtak. Elvitték a ruhát a székámláról, ahová letették lefekvésükre, s ami az éjjeli szekrényen található volt: óra, zsebkés, tárcsa s egyéb ingóságok, mindennek lába kelt.

A főkapitányságon elinte kételkedve fogadták a panaszt. Különösnek hangzott, hogy a károsultak egyike sem ébredt fel, amialatt a lakását kifosztották. Kiosztották az ügyet Wagner detektívnek. Wagner meggyőződött a panasz valóságáról s nyomozása közben azt igyekezett megtudni: a tolvajvilág mely specialistái foglalkoznak az ilyesfajta tolvajlásokkal.

A detektív igen ügyes munkát végzett. Besugár utján megtudta, hogy a zárt lakások zajtalan kifosztása Brückner István és társai betörő-czég reszortjába tartozik. Ennek a czégnak veszedelmes tagjai a fővárosból kitiltott egyének. Wagnernek sikerült ma délelőtt Brückner Istvánt elfogni, amikor javában aludt a Miksa-utca 9. szám alatt imádotjánál, aki a rendőrség engedélyének birtokosa.

Az álmából felvert Brückner nagyot nézett, amikor ránehezedett a detektív súlyos keze. Felcibehelődött és követte a detektívet a főkapitányságra. Eleinte nem akart tudni a dologról. De biztatták, hogy csak beszéljen, ezzel maga-magán segít.

— Ugy is benne vagyok a zaftban! — bökte ki Brückner. Megmondom: én voltam. De nem egyedül.

A derék Brückner hamarosan „bemőszerolta” a társait, amennyiben megnevezte őket Balog Antal és Vass Gyula személyében. Mindhárom régi, jól ismert alakja a rendőrségnek és a büntető törvényszéknek. Brückner két ízben, Vass négy ízben Balog pedig hat ízben itélletet már el betörő-czél miatt. Vállalóra fogták tehát Brücknert és még a kilátgatás tartott, azalatt a detektívek a még szabadlában levő büntársak kézrekerítése után láttak.

— A besompolygással egybekapcsolt fosztogatókra a nyár meleg időszakát használtuk fel — kezdte vallomását Brückner István — Nyáron a házmesterek korán nyitnak kapukat. Ilyenkor egyik-másik házba, mintha tejes ember lennék, bementem. Körülnéztem. Nyári hőségben sokan alusznak nyitott ablak mellett s én az ilyen nyitott ablakos lakásokat válogattam ki. A dolog rendesen úgy történt, hogy még az utcán levetttem a cipőmet s átadtam azokat barátainak: Balognak és Vassnak, akik lent lesben álltak, míg én operáltam. Én aztán harisnyában beléptem az ablakon és a szürkületben összeszedtem mindent, ami a kezem ügyébe akadt. A lakások gazdái meg nyugodtan hortyogtak tovább. Néha kísértetbe jöttem, ha házaspárok körül jártam. Végre is az ember, ha betekint egy-egy csinosabb családi szentélybe... De hát bár nem vagyok fából, elnyomtam a bennem szunyadó férfiúi közérzetet és folytattam a munkámat.

Fábrián Lajosnál is én voltam harisnyában. Ott érdekes esetem volt. Meglehetősen sötét volt. Hallottam az óra ketyegését, tapogatóztam, kerestem, de semerre sem találtam. Szégyeltem volna magam a barátom előtt, ha az órát nem sikerült volna elvinnem. Jó félórát kerestem a ketyegő instrumentumot, anélkül, hogy az az ur, aki az ágyban aludt felébredt volna. Ettől még nagyobb

bátorságot kaptam s elkezdtem tapogatózni a párna körül. Egyszerre csak a kezembe akadt egy óralánc. Elkezdtem óvatosan húzni és sikerült kiszedni órától az alvó ember párnája alól, anélkül, hogy álmát megzavartam volna. Tessék, itt a zálogzédula róla...

Mire Brückner vállatát befejezték, behozták a detektívek Balogot és Vast a harisnyás tolvajtársaság kültagjait. A jeles kompánia a lopott holmikát összesen 170 koronáért értékesítette, aztán rosszhírű nők társaságában bevonultak a Zöld Kozoru-szállodába, ahol nagy lumpolást csaptak. Négy korona maradt a pénzből.

A harisnyás banda mindegyik tagja, miután látták, hogy a tagadás mit sem használna, bevallotta bűnét. Smetana rendőrfogalmazó letartóztatásba helyezte őket és holnap átkísérik az ügyész-ség fogházába.

UJDONSÁGOK.

Sipulusz jubilál.

* * *

Ilyenkor izzó a meleg a budai Naphegyen. Fényes sugarak táncolják körül a cseresnyefákat. Délajt az idő... A sugárözönben olyan a lankadt cseresnyefalomb, mint hőségától pihegő, bágyadozó szép asszony. A pihegő szép asszonynak is mosolyog a piros ajka, a lankatag lombok közül is mosolyog a piros cseresnyék. Itt lakik fent az Oszlop-utca 33. szám alatti emeletes viládban Rákosi Viktor, a népszerű Sipulusz.

Az íróasztalnál találtam. Még látszik rajta régi betegségének a nyoma, de már a visszatért életerő, a felébredt életkedv biztatólag csillog szeméből.

— Látom, használt a tengeri levegő.

— De, még inkább a nánási virágos akácok, — felelte Rákosi.

— Ez volt az igazi fehér virágtenger, — szolt közbe Rákosiné, az érdekes fehér hajú, buzavirág kökszemű, bájos urasszony.

— Már hajnalban madárékre ébredtünk, kedves visszaemlékezéseit kiérezhető örömmel sorolta fel Sipulusz, ime ezt az ezüstserleget is odalent kaptam.

Midőn átfutottam a serlegbe vésett betűsorokat, magam is rámosolyogtam az egymást megértő hitvespárra.

— Gratulálok.

Sipulusz aggályoskodón jegyezte meg:

— Nehogy kiírd valahol!

Felesége, a fehérhajú bájos asszony elnevelte magát:

— No látja, pár esztendőcske miatt is milyen hiuk a férfiak.

... De, én már csak mégis kifecsegem a kedves családi titkot... Rákosi Viktorék most ülték meg az — ezüslakodalmukat! Es hajdusági jóbarátaik ebből a szép alkalomból ajánlották fel Sipulusznak a diszes ezüstserleget, melybe a kiváló írónk életében oly jelentős esemény ideje s a figyelmes jóbarátok neve is be van vésvé.

E kedves emlékezők felderítették az elmélázó író. Régi sipuluszi vidámságával kezdett beszélni:

— Az utóbbi pár hét mindenképpen felejthetetlen nekem. Kerületem egyhangulag negyedik ízben választott meg képviselőnek. Az ezüslakodalmunk is most volt, meg aztán... Szervusz Gyurka (a nagyobbik Rákosi fiu éppen beszélgetés közben lépett be), meg azután a fiam is most tette le az — érettségit! fejezte be mondókáját Sipulusz, aki a sikeres érettségi óta nagyon respektálja Gyurkát... Képzeld, még a matematikából is kitűnő a fiu!

Sipulusznak, saját bevallása szerint, mindig a matematik volt gyöngye oldala — diák életében.

— Hogy most mit csinálók? Dolgozom, folytatta Rákosi, aki eddig megjelent összes műveinek kiadásához most rendezti sajtó alá az újabb négy kötetét... Ennek a négy kötetnek a terjedelme is nyolczvan nagy is.

Akác.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, június 19. — Róm. kath.: F. Julianna. — Prot.: Gyárfás. — Görög-orosz: június 6. Pünkösöd vasárnap. — Zsidó: Szivan 12. — A nap két reggel 4 óra 3 perccel, nyugszik este 7 óra 59 perccel. — A hold két éjjel 4 óra 50 perccel, nyugszik délután 1 óra 52 perccel. A miniszterek nem fogadnak.

Petőfi-ház (erkelymuzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítása. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzetközi Amatőr Fényképképzés a városligeti Műcsarnokban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona, délután 1 órától 40 fillér. — A Művész-ház nemzetközi impresszionista tárlata. Nyitva 10—8-ig. Belépődíj 2 korona.

Nyitvalevő muzeumok és könyvtárak: A Nemzeti Muzeum összes tárai 9—12-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Muzeum 10—1 óráig. — A Néprajzi Muzeum 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Muzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Muzeuma 10—1-ig. — A Közlekedési Muzeum 9—12-ig. — Az Aquinumi Muzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtár 9—1-ig. — Az Erzsébet Muzeum 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi könyvtár 9—12-ig. — A Pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig.

Hétfő, június 20. — Róm. kath.: Szilvén p. vt. — Szilvia. — Görög-orosz: június 7. Pünkösöd hétfő. — Zsidó: Szivan 13. — A nap két reggel 4 óra 3 perccel, nyugszik este 8 órakor. — A hold két reggel 6 óra 3 perccel, nyugszik délután 2 óra 14 perccel. A miniszterek nem fogadnak. A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

— Az „Egyetértés Vasárnapja” ezen a héten érdekes képpel kezdi meg a sorozatot. Bemutatjuk a magyar és osztrák trón jövőendő birtokosait.

Károly Ferencz József főherceget vadászaton.

Ezután a repülőversenyen fölvevett képeink következnek. Elsősorban

József főherceg a hangárok közt című fölvetelünk, majd

Augusta főhercegnő a reggeli repülőgyakorlatoknál, végül

Augusta főhercegnő Warchalovszky biplánján

József főherceg Paulhan hangárjában. Bemutatjuk a repülőversenyen megjelent főúri hölgyeket, Erzsébet főhercegnőt, jelenleg Windischgrätz hercegnőt, gróf Szapary Pálnét, Széchényi Lászlóné, Wanderbillt Gladist.

Érdekes kép készült a „Quo Vadis” biplánról, amely a közönségre zuhant és megsebesített néhány látogatót. Bemutatjuk

gróf Károlyi Mihályt repülőgépen, abban a perczen, amelyben Paulhannal légi utra indul, továbbá az azóta darabra tört

„Taube II”-öt, amely Illner pilótával az utolsóelőtti napon zuhant le.

Chavez francia aviatikus összetört biplánját is lemezbe rögzítettük, abban a perczen, amikor a munkások a hangár felé indulnak vele. Van egy képiünk, amelyen

Moraue, Rougier neje, De la Roche báróné és Latham francia aviatikus látszanak.

Kedves fölvetel

Efimoff, a szerencsétlenül járt pilóta nyugágyon, mellette De la Roche báróné, aki párnát igazgat a feje alá.

Más tárgy képeink is érdekesek. Közöljük

a protestáns országos árvaház játékkeretét növendékekkel,

a czeglédi állami polgári leányiskola Budapestre rándult növendékeit és

„Florida” csatahajó vízrebocsátását.

Adjuk továbbá

V. György angol királyt és Albert herceg trónörökös arczképét és

Dernburg Bernát német gyarmatügyi államtitkár portréját.

A most lefutott

Henrik herceg tura-versenyéről két képiünk van és ugyanannyi van

a ráczkevei választásról.

Bemutatjuk a török trónörökös a Margit-szigeten és a

„Pluviose” tönkrezuzódott tengeralatt járó hajó kiemelését.

Végül adjuk, mint a technika csodáját a szállítható házat, amelyet egy ló el tud huzni a helyéből.

A szövegrészből kiemeljük Csaba Ferencz tárczáját és Somló Sári versét.

— **A király a vadászati kiállításon.** Bécsből jelentik: A király ma hetedizben Budapestre utazása előtt utoljára tekintette meg a vadászati kiállítást, mely alkalmattal a vadászati statisztika és irodalom kiállítását nézte meg a közoktatásügyi minisztérium és a földmívelésügyi minisztérium vezetőjének kalauzsolása mellett. Megnézte a román kiállítást, az iparművészeti pavillont, az etnográfiai pavillont, valamint az alpesi hegygazdasági osztályt. Körsétája bevégeztével Fürstenberg herceg beszédet írtett hozzá, amelyen a kiállítási bizottság, valamint Bécs város lakosságának nevében köszönetet mondott a kiállítás iránt tanúsított érdeklődéséért. A király válaszában megelégedésének adott kifejezést a kiállítás rendezése, gazdagsága, valamint a kiállítás szépsége felett és meleg köszönetet mondott a kiállítás rendezőinek munkálkodásukért.

— **A német császár betegsége.** A Berlinben kiadott felhivatalos jelentések még mindig nagyon körültekintők és óvatosak a német császár betegségére vonatkozó híradásaikkal. Ma azt jelentik Berlinből, hogy a császár térdizületének daganata, melyben vérömlés történt, nem lohadt le ugyan, de erősen visszafejlődik. Masszálják és borogatják egész napon át. A császárnak csak akkor van fájdalma, ha masszírozzák és ha a térdet nyomás éri. Spontán fájdalmai a császárnak nincsenek. Ha a császár Kiebel utaznék, akkor az orvosok véleménye szerint okvetlenül visszaesés következne be. A császár képviselőjével a trónörökösöt bizta meg. A miniszterek előadását a császár részint feküdvé, részint ülve hallgatta meg s e közben az orvosok megújították a kötést. A miniszterek előadásai után a császárné és Viktoria Lujza hercegnő meglátogatták a beteget. A császár szobájába minden reggel friss virágot, különösen rózsát hoznak, amelyet a királyi kertekben szednek. Az orvosok azt hiszik, hogy a császár a jövő hét közepe előtt nem hagyhatja el szobáját. Ugyancsak Berlinből érkezik egy tudósítás, mely ezeket mondja: A császár állapota tegnap valamivel kedvezőbbre fordult, úgy hogy az orvosok ma már talán nagyobb mozgó szabadságot engednek meg neki. A daganat majdnem egészen eltűnt s a császár tegnap sem érzett fájdalmat. A kieli utazás programja egész terjedelmében fennáll s azt hiszik, hogy a császár az összes sportmutatványokon jelen fog lenni. — Illetékes helyről származó közlés szerint a császár térd-affekciója örvendetesen gyógyul.

— **József főherceg kisdédvőnei kiállításán.** József főherceg elfogadta a löcsei országos kisdédvői kiállítás felajánlott védőségét és megígérte, hogy a kiállítást e hó 26-án, vasárnap, személyesen fogja megnyitni. Fogadásának előkészítésén Szepes vármegye főispánjának elnöklése alatt külön bizottság fáradozik. Az országgyűlés megnyitása gátolja Zichy János minisztert abban, hogy a megnyitáson jelen lehessen, de maga helyett *Kacsóvics Mihály* miniszteri tanácsost küldi le.

— **A honvédség köréből.** A király báró *Klobucsar Vilmos* lovassági tábornokot, a magyar királyi honvédség főparancsnokát, ez állásában való meghagyása mellett hadseregfelügyelővé ki-nevezte. A legfelsőbb elhatározásról a m. kir. honvédség Rendeleti Közlönyének legújabb száma ad hírt. *Lőrinczy Dénes* és fogarasi *Tamásy Béla* nyugállományú vezérőrnagyoknak az altábornagyi, *Barna Elek* nyugállományú honvédőrnagynak pedig az alezrederesi címzet és jellegű díjmentesen adományozta; elrendelte továbbá nagysolymosi *Konez Frigyes* várakozási illetékekkel szabadságot vezérőrnagynak és *Kirchner Armin* vezérőrnagynak, mint szolgálatképteleneknek, nyugállományba való helyezését és az utóbbinak ez alkalomból a Lipótrend lovagkeresztjét adományozta; elrendelte azonfelül *Lupini Frigyes* nagyszabonyi 23. honvédségvezérőrnagyi alezrederesnek mint rokkantnak nyugállományba való helyezését s ez alkalomból neki az ezrederesi címzet és jellegű díjmentesen adományozta és megparancsolta, hogy a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtára adassék; végül elrendelte, hogy *Valentics Alajos* sziszoki 27. honvédségvezérőrnagyi népfőlkölésügyi honvédszázadosnak, akinek nyugállományba való helyezése alkalmából az őrnagyi címzet és jellegű díjmentesen adományozta, a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtára adassék, dr. *Szalmáry-Király Béla* főtörzsorvosnak pedig nyugállományba való helyezése alkalmából a *Ferenz József*-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Carmen Sylva betegsége.** Adtunk hírt arról, hogy Erzsébet román királyné, Carmen Sylva, vakbélgyulladásban megbetegedett. Bukarestből érkezett táviratok szerint a betegségnek normális lefolyása van s gyógyulását a közel napokban várják. Mindamellett még néhány napig ágyban kell maradnia.

— **Roosevelt otthon.** Newyorkból táviratozták, hogy reggel 9 órára jélezték az Augustza Viktória érkezését fedélzetén Roosevelttel. A kikötőben nagy volt a kőd. Az egyes államokból ezerszámra érkeztek az üdvözlő küldöttségek. Eljött a fővárosba száz lovas is Roosevelt egykori ezredéből, amelynek parancsnoka volt. — Amerika minden államából összesereglett nagy néptömeg viharos ovációi közt érkezett meg Roosevelt, az Egyesült-Államok volt elnöke ma reggel félkilenc órakor az Augustza Viktória gőzessel a Hudson-vesztetgár-kikötőbe. Amikor a gőzsről egy vámhajóra szállt, a kikötőben horgonyzó összes hajók hosszas sipolással üdvözölték, egy csatahajó és öt torpedónaszád pedig üdvövéseket adott. A Battery-parkban, hol Roosevelt a Hudson folyón felfelé hajózva partraszállt, tribünt emeltek, amelyen mintegy 2500 meghívott vendég, köztük a kabinet tagjai, szenátorok, képviselők, a washingtoni diplomáciai testület képviselői, különböző államok kormányzói, számos polgármester és a közélet egyéb kiválóságai foglaltak helyet. Gaynor polgármester üdvözlőbeszédet mondott, melyre Roosevelt válaszolt. Taft elnök nevében szárnysegéde, Butt kapitány, Meyer tengerészeti és Willson földművelésügyi államtitkárok üdvözölték Rooseveltet. Délután 300 főnyi lovaskisérlettel kocsin hajtattott az ünnepelesen fellebögött Broadway-on keresztül a Central-parkba, hol egyletek, veteránok és belátatlan néptömeg fogadta lelkes ovációkkal. Ezután Roosevelt Oysterbayba hajtattott, hol szomszédai szívélyesen üdvözölték.

— **Vizsgálják a főherceget.** József Ferenc főherceget, József főherceget és Augustza főhercege-asszony legidősebb fia ma délután vizsgázott a főgimnázium hatodik osztályának rendes tantárgyaiból a II. kerületi egyetemi főgimnázium vizgálobizottsága előtt. A rendkívüli tantárgyakból a főherceget már tegnap tett vizsgát. *László* főherceget pedig az elemi tantárgyakból ugyancsak tegnap tette le első magánvizsgáját kitűnő sikerrel. A ma délutáni vizsgán is megjelentek József főherceget és Augustza főhercege-asszony, a vizgálobizottság tagjai pedig Szölgyény Ferenc kormányzó elnöklésével dr. Pokorny Emánuel, dr. Katona Lajos, Nikolics Ignác, Kovalik József, Andor József, dr. Szörényi József, Pongrácz Alajos és Mész István, a II. kerületi egyetemi főgimnázium tanárai voltak. A főherceget igen szépen és szabatosan felelt meg a tananyag legnagyobb részét felőlelő kérdésekre, teljes tájékozottságot és igen nagy bizottságot árult el az egész anyagban. József főherceget és Augustza főhercege-asszony külön is kifejezték köszönetüket a vizgálobizottságnak az elért szép eredményért.

— **A kormány az ujságíróknak.** Zichy János gróf közoktatásügyi miniszter arról értesítette *Heltai* Ferencet, a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének elnökét, hogy az intézetnek kitulta a 40,000 korona állami segélyt. Az állampénztár az összeget nyomban ki is fizette nyugdíjintézetünknek.

— **Az egyetemi hallgatók felvétele.** A budapesti királyi magyar tudományos egyetem rektori hivatala figyelmezteti a középiskolai érettségi vizsgálatot tett nőket, hogy amennyiben az 1910-11. tanév I. felére beiratkozni óhajtanak, ez iránt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett és kellően felszerelt folyamodványukat július hó 31-éig nyujtsák be közvetlenül az illetékes dekáni hivatalnál. A fenti határidőn túl beadott folyamodványok az 1910-11. tanév I. félévi beiratkozásokig (szeptember 12.) már el nem intézhetők s így a felvételi engedély az 1910-11. tanév I. félében a beiratkozásnál már nem lenne érvényesíthető. A több, mint három éleltségű tartalmazó érettségi bizonyítványokkal bíró nők felvételét az egyes dekanátusok nem fogják javasolni.

— **A pinczérharcz vége.** A budapesti kávésegédek és kávéfőzők gazdasági alapon új szakegyesületet alakítottak a Budapesti Kávéipartársulat védnöksége alatt. Ez az új egyesület kedden, e hó 21-én, délelőtt 10 órakor tartja alakuló közgyűlést az Országos Iparegyesület nagytermében (VI. gróf Zichy Jenő-utca 4. sz.)

— **Orvosi körökből.** Dr. Fanzler Lajos, Thurzófüred orvosa, ez évi praxisát mai napon megkezdte.

— **Japán miniszter nálunk.** A Magyarországon időző báró *Oura* japán földmívelésügyi és kereskedelmi miniszter kíséretével tegnap délelőtt a kereskedelmi minisztérium által rendelkezésére bocsátott automobilon Kisbérre és Bábólnára utazott s az ottani méntelepet és állami gazdaságot tekintette meg. Kisbéren a japán minisztert gróf Szapáry Péter miniszteri tanácsos, Szabadhegy Ákos őrnagy, ménesparancsnok és Ruisz Gyula jóságigazgató fogadták. A miniszter és kísérete megtekintette a ménes angol tenyésztését, amely rendkívül megnyerte tetszését és többször nyilatkozott róla elismerőleg. Délben a miniszter tiszteltére fényes ebéd volt, amelyen gróf Szapáry felkösztöntötte báró Ourát, aki válaszában megköszönte a vendégülást és nagy elismeréssel beszélt a magyarországi tartózkodása alatt látottakról. Ehbdközben érkezett meg Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter francia nyelvű következő távirata: „Élénken sajnálom, hogy nagyméltóságod tegnapi látogatását elmulasztottam, de a minisztertanácsban való jelenlétem akadályozott abban. Viszonozni óhajtottam látogatását, de értesülvén róla, hogy excellenziád ma kisbéri és bábólnai méneseinket látogatja meg, a közeli viszontlátás reményében kérem, fogadjon kiváló tiszteletem színterét nyilvánítását. Hieronymi.” Báró *Oura* a kereskedelmi miniszter táviratára ezt a távirati választ küldötte: „Köszönöm nagyon excellenziád távirati üdvözlését és azt az előzékeny vendégszeretetet, amelyet magyarországi utamon tanúsított s amelylyel hozzájárult ahhoz, hogy e szép országban való tartózkodásom kellemes és hasznos legyen. Kanetake *Oura*.” Kisbérrel a miniszter kíséretével Bábólnára ment át, ahol *Friedrik Géza* jóságigazgató fogadta. A miniszter először a szabadon legelő ménest tekintette meg, azután pedig *Fedllallar el Hadad* ezredes kalauzsolásával megnézte az arabs tenyésztést. A kastély udvarán a miniszter elé vezették az arabs telivérttenyésztés legjobb példányait. A japán miniszter megemlítette, hogy a japánok az utolsó orosz-japán háborúban erősen érezték a magasabb nivóju lótenyésztés hiányát és ezért határozta el a japán kormány, hogy a japán lótenyésztést reorganizálja. Örül, hogy alkalmá volt személyesen is meggyőződni arról, hogy tenyésztési célokra a legalkalmasabb a magyar minta s rajta lesz, hogy a japán kormány a lóanyag beszerzését Magyarországon eszközölje. A miniszter kifejezett kívánságára azután megmutatták neki a bábólnai népiszkolát, amelynek udvarán az iskolás gyermekek tanítóikkal az élükön a Himnuszsal fogadták. Bábólnáról való távoztakor báró *Oura* a következő táviratot küldötte gróf *Serényi Béla* földmívelésügyi miniszterhez: „Nagyméltóságod hazajából való távozásom előtt őszinte köszönetemet akarom kifejezni excellenziád szeretetreméltó vendéglátásáért, amelyet oly bőségesen volt kegyes irántam tanusítani. Remélem, hogy lesz szerencsém még nagyméltóságoddal találkozhatni. K. *Oura*.” Tegnap este a japán miniszter visszatért Budapestre. Elutazása előtt még egyszer hálásan megköszönte virpalotai *Palotay Ödön* és dr. *Bakonyi Pál* miniszteri titkároknak, a kereskedelmi és földmívelésügyi minisztérium melléje bocsátott küldötteinek a magyarországi tartózkodása alatt tapasztalt sok szíveséget és vendégszeretetet. Báró *Oura* ma kíséretével elutazott Berlinbe s onnan Párison és Londonon keresztül visszatér hazájába.

— **A kémia első nődoktora Magyarországon.** Érdekes eseménye volt a budapesti tudományegyetem mai doktoravatási ünnepének Kovács *Laura* bölcsészethallgatónak doktorrá avatása, aki mint ilyen ez idő szerint Magyarországnak az első bölcsész-kémiai nő-doktora. Három és fél évig dolgozott néhai nagyhirű professzorunk: dr. *Than Károly* egyetemi I. számú kémiai laboratoriumában. Közben letette dicséretes eredménynyel a középiskolai tanárképesítő alap- és szakvizsgát. Doktori értekezését: a *Jodjén* elektromos potenciáljának meghatározásáról dr. *Lengyel Béla* és dr. *Buchböck Gusztáv* professzorai tudományos értékűnek ítélték. Az új doktor nő leánya *Sz. Kovács Sándor* volt hirlapíró társunknak, jelenleg államvasuti ellenőrnek. Ezenkívül még 48 új doktort avattak ma föl. Ezek között öt nő volt.

— **Negyvenéves iskolaszéki tagság.** A főváros VI. kerületének I. számú iskolaszéke tegnap érdekes jubileumot tartott. A városligeti Kovács-féle vendéglőben tartott bankett keretében ünnepelték az iskolaszéki tagjai dr. *Klein Fülöp* jubileumát, aki az 1868-as törvények létesítése óta, tehát immár több, mint negyven éve tagja egy és ugyanazon iskolaszéknek. Az ünnepen megjelent a Terézváros képviselője, dr. *Vassonyi Vilmos* is. Először dr. *Leitner Adolf*, az iskolaszék elnöke köszöntötte az ünnepeltet, utána *Walter Károly* iskolagazgató beszélt a tanítók nevében. Dr. *Klein Fülöp* meghatott szavakban mondott köszönetet a lelkes ovációkért.

— **Nagy tűz.** Tegnap délután fél 2-kor nagy tüzvész dühöngött Pakson. Leégett három lakóház és több gazdasági épület. Oltás közben két ember megsérült.

— **Meg akarta ölni Taft elnököt.** A washingtoni Fehér Házban, mint egy kábeltávírat alapján már jelentettük, nagy volt az izgalom miután Taft elnök dolgozószobájának ajtaja előtt letartóztatták egy James Stricklin nevű kumberlandi bányamunkást, aki nyilván merényletet akart elkövetni az elnök ellen. Amikor megmozdították, töltött revolvért találtak nála. Stricklin, amikor vallatták, azt mondotta, hogy ő a múlt esztendőben már egyszer megírta Taftnak, hogy egy napon meglátogatja fegyveresen. Akkor is letartóztatták és azóta tébolydában őrizték, de megszökött. Az örök, akik az ajtóig becsátották, azt hozták fel mentésül, hogy Stricklin egyáltalán nem kellett bennük gyanút és azért engedték oda az elnök ajtajához, mert Stricklin azt mondotta, hogy az elnök várja őt.

— **Villámcsapás egy tárgyaló terembe.** Leírhatatlan rémület keletkezett, mint Komáromból jelentik, a tatai járásbírói épületben. A villám becsapott egy tárgyalóterembe s az összes jelenvoltakat földre sújtotta. A teremben éppen akkor tartott hivatali vizsgálatot a komáromi királyi törvényszék egyik bírój kiküldöttje. A földresujtottak hosszabb ideig feküdtek eszméletlenül, de mivel a villám, amikor lesujtott, több ágra szakadt, jelentékeny baja, szerencsére, egynek sem történt.

— **Merénylet egy követ ellen.** Párisban, a Champs Elysées egyik utcájában tegnap délután egy ember rásütötte a revolverét Segasser svájci követéségi titkárra. A golyó szerencsére nem talált. A merénylőt letartóztatták. Kiderült, hogy a merénylő nem más, mint Ilitzky Szerafin, galíciai születésű mérnök, aki nyolcz hónap óta él Párisban és közveszélyes őrült. Nem ez az első merénylete. Ilitzkyt Oroszországban száműzetésre ítélték, de megszökött Szibériából és 1904-ben Bernben rálött az orosz követre, amiért elítélték, de a fogságból megszökött. Később Ausztriában elfogták és egy osztrák tébolydába vitték, ahonnan szintén megszökött. Az őrült merénylőt valószínűleg tébolydában helyezik el, ahol majd alighanem jobban vigyáznak rá, mint eddig.

— **Az Eötvös-alap válsága.** Az Eötvös-alap országos tanítói segélyegyesület kebelében dúló egyenlenségek okaira, mint már jeleztük, rámutatva Sretvizer Lajos választmányi tag a tanítósághoz intézett „Nyílt levelem”. Ezen nyílt levélre válaszul most a „Nemzeti Iskola” című tanügyi folyóiratban Sturer György székesfehérvári igazgató-tanító, az Eötvös-alap választmányi igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagja. Válaszában az Eötvös-alap jegyzőkönyveiből vett adatokkal cáfolja Sretvizer állításait s rámutat arra, hogy az egész egyenlenség onnan származik, hogy Ujváry Béla volt elnök és Trajtlér Károly alelnök az egyesület törvényes fórumainak megkerülésével, az alapszabályok rendelkezéseinek mellőzésével akartak pénztárkezelési szabályzatot életbe léptetni s ebből kifolyólag a számtartót jogtalanul felfüggesztették s a két elnök az egyesület autonómiájának kíméletlen megsértésével mindent elkötvet arra nézve, hogy az egyesület régi és kipróbált tisztviselőit, kiket az ország tanítóságának bizalma állított ide, állásaikból kiűldözze, amint már egynehányat ki is üldözött.

— **A kolera réme.** Lembergől táviratozzák nekünk: Az osztrák konzulátusok az oroszországi határmenti városokból jelentik, hogy a kolera rohamosan terjed a galíciai határokon felé. Az ausztriai hatóságok sűrűsösen megtekintik minden óvintézkedést, de azért a kolera már átlépte a határt. Podvolocskában ugyanis tegnap *koleragyanus* tünetek között megbetegedett egy Puls nevű 60 éves asszony, aki két leányával Don-Rosztovból Jekaterinoszlavon át ideérkezett. Azonnal izolálták. Az asszony ma reggel 3 órakor meghalt. Lembergől még tegnap nyomban kiküldték dr. Kun egészségügyi felügyelőt Podvolocskába. Az elhunyt asszony két leányát orvosilag megfigyelik.

Pétervárról jelentik: A kolera déli Oroszországban aggasztóan terjed. Rostovból ma 137 új koleraesetről érkezett jelentés. A Dnyeper vízében állítólag kolera bacillusokat találtak.

— **Expresszvonatok összeütközése.** Versaillesből jelentik: A viliebreuxi pályaudvaron két expresszvonat összeütközött. A kocsi kigyulladtak. Az összeütközésnek több halottja és sebesültje van.

— **A vonat kerekei alatt.** A temesvár-józsefvárosi indóházánál két ember a vasút kerekei alá került, mikor a vágányon át akartak menni. Mindkettőt, Hadai Lajos lakost és Erdei Janka varrónőt haldokolva a kórházba szállították.

— **Jókai szobra.** A Jókai-szobor és emlékmű javára újabb a következő adományok folytak be a Magyar Általános Takarékpénztárhoz (V. József-tér 14.) Szakolczai ifj. leányegylet 10.—, Pesti Napló kiadóhivatala 57.—, A Világ kiadóhivatala 14.80, Frenckönyvtárai gyűjtés 40.40. Eddigi gyűjtés 84,992.37. Összesen 85,124.60 K.

— **Uj szer a tüdővész ellen.** Párisból jelentik nekünk: Doyen tanár, aki két hónap előtt telckürtölte a világot, hogy biztos gyógyszer talált a rák ellen, új szenczációval állott elő, de mivel a múltkoriban meglehetősen megcsappant az avahihetősége, most is kételkedéssel fogadja a francia orvosi kar újabb fölfedezését. Hallgatói előtt Doyen kijelentette, hogy sikerült egy preparátumot előállítania, amely biztos gyógyszer a tüdővész ellen. Nycolocyne-nek nevezte el a gyógyszert, amelyvel 1909. november óta kísérletezik és a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a tuberkulózis első fokán föltétlenül gyógyítható vele, előrehaladottabb esetekben a gyógyulás arányszáma 39—50 százalék.

— **A pétervári mérgekverő orvos.** Pétervárról jelentik nekünk: A vizsgálat még nem fejeződött be *Pancsenko* bűntudjében. Kiderült, hogy a mérgekverő orvosnak egy *Wengerow* nevű gyógyszerész volt a czinkosa. Csakhogy ezt a gyógyszerész aligha lehet majd kézrekeríteni, mert idejekorán elmenekült.

— **Általános lakatos-sztrájk.** A lakatosmesterek nemrég kizárták a munkások nagy részét s hetek óta folyik már a harc. A mesterek eme lépésére a munkások viszont azzal feleltek, hogy a többi műhelyek nagy részében is beszüntették a munkát. A mesterek erre a sürgős munkákat kismestereknek adták oda, akiknél nem volt harc. A munkások most kimondták az általános sztrájkot. Ma este az összes lakatosműhelyekben, ahol még eddig dolgoztak, sztrájkba léptek s az összes lakatosmunkások kötelesek beszüntetni a munkát. A harc ezzel kiterjed, de mindenesetre rövidebb ideig fog tartani, mert sok mester tárgyalásba lép munkásaival, ha tudja, hogy a sürgős munkákat sehoh sem készítheteti el. A munkások azonban kimondták, hogy azon mestereknél, akik a harc kitörése óta munkásaikkal meg egyeztek s velük szerződést kötöttek, a munkát nem szüntetik be, ezeknél tovább is dolgoznak. A többi mesternél a munkabeszüntetés ugy az épületeken, mint a műhelyekben dolgozó munkásokra vonatkozik. A munkások különben kimondták azt is, hogy kollektív szerződést nem kötnek, hanem egyéni szerződéseket kötnek mindazon mesterekkel, akik munkásaikkal megegyezni hajlandók, de ezeknél kikötik, hogy sztrájkban vagy kizárás alatt álló műhelyek részére semmiféle munkát nem végeznek.

— **Öngyilkos főkortes.** Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk arról, hogy Sátoraljai helyen Gáthy Géza városi közigazgatási gyakornok, ipartestületi titkár sikkasztások és okirathamisítások után öngyilkosságot követett el, abban a pillanatban, mikor a rendőrök le akarták tartóztatni. Kiderült, hogy Gáthy, aki a munkapárinak egyik főkortese volt, ezekre menő sikkasztásokat követett el. Gáthy egyúttal könyvelője volt az ipartestületi hitelszövetkezetnek is. Tényleg korlátlanul intézkedett itt is. Tegnapelőtt a központi szövetkezet kiküldöttje rovacskot tartott s megállapította, hogy Gáthy évek óta üzi machinációját. Tegnap reggel megtették ellene a följelentést. Gáthy a sógorához, Czehlár János gátfelügyelőhöz menekült Alsóbereczkibe. Az ügyészség utána küldött két rendőrt. Ezek az uton utolérték, de mielőtt letartóztathatták volna, Gáthy revolvert rántott, föbelötte magát és rögtön meghalt.

— **Sikkasztó államás-clóljáró.** Pécsről jelentik: Schwertth Hugót, a sikkasztó-vokányi államás elöljáróját, ki már 29 év óta áll a mohács—pécsi vasút szolgálatában, följelentésre Peitler Imre pécsi vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte. Schwertth évek hosszú során át, dacára a legszigorubb ellenőrzésnek, 19,000 koronát sikkasztott áruban és az államási pénztárból. A központból dr. Pichler Károly vizsgálóbíró és Illy Gyula pécsi forgalmi főnök ma megállapították a hiányt, mire a hiúten tisztviselőt letartóztatták.

— **Elfogott tolvajbanda.** A debreczeni esendőrség egy cigányokból álló tolvajbandát tartóztatott le. A bandánál, amely hónapok óta garázdálkodott a megyében, 20 lopott lovat találtak.

— **Házasság.** Ljipola Irjő, a kiváló fiatal finn származású szobrászművész, aki évek óta állandó kiállítója a fővárosi múzeumnak, eljegyezte Förster Marát, Förster Jenőnek, a baranyavármegyei gazdasági egyesület titkárnak és nejeinek, született *Lise de Sielit-Contar* urnőnek leányát, Pécsen.

— **Stadler Ilés Jókaiól eljegyezte Schwarz Rózsát, Schwarz Lipót leányát Rétheól.**

— **Reő Miklós e hó 19-én délután hat és fél órakor vezeti oltárhoz Keresztel Teruskát a teresvárosi plébániában.**

— **Győri Gschwindt Ernő, a Gschwindt-féle gyár vezérigazgatója, ma délelőtt 11 órakor vezette oltárhoz Törny Gusztáv igazságügyi államtitkár leányát, Edict a budapesti királyi udvari várplébánia templomában.**

— **Madári Oszkár eljegyezte Fried Mór leányát, Madárikát, Budapestrol.**

— **Hírek az expadisáhról.** Szalonikiai lapok időről-időre hirt adnak az internált expadisáhról, *Abdul Hamidról*. A volt szultán legutóbb festőtalentumot fedezett fel magában és azóta egyre a kastélyablakából látható gyönyörű panorámát és annak egyes részeit igyekszik lefesteni. — A volt szultán már lefestette magát a tengeröblöt, a kikötőben horgonyozó gőzösöket, a távolban repülő vitorláhajókat, azonkívül azonban a partvidék közelében elterülő réteket, mezőket, erdőket stb. és állítólag a festményeket igen csinosok és kedvező színhatásúak. A festészet egyedül azonban nem elégíti ki Abdul Hamid igényeit, mert ezenkívül eszteregályos mesterséggel is foglalkozik, amely mesterséget még trónralépése előtt tanult meg.

— **Hatvannegy év a pedagógia szolgálatában.** Naschitz Sarolta nyugalmazott internálusi igazgatónő, akit pedagógiai érdemeinek elismerésül a király a koronás érdemkereszttel is kitüntetett, legközelebb üli meg nyolczvan éves születésnapját. Ebből a nyolczvan évből nem kevesebb mint hatvannegy esztendőt töltött az igazgatónő a pedagógia szolgálatában. Egész generációk kerültek ki az ő intézetéből s a legelőkelőbb körök gyermekei az ő vezetése alatt szerezték műveltséget és ismerkedtek meg a tudományokkal. Most, hogy nyolczvan éves születése napja közeledik, volt tanítványainak százai készülnek megünnepelni az érdemes mátrónát és oly ovációkban akarják részesíteni, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy becsüzzék öregségét. Az ünnepély, amelyre készülnek, szépnek és meghatónak ígérkezik.

— **Hofrichter elítélése.** Bécsből táviratozzák nekünk: Ma azt híresztelték, hogy Hofrichter előtt ma fogja a haditörvényszék az ítéletet kihirdetni. Ez a híresztelés nem volt alapos. Az ítélet már leérkezett a helyőrségi törvényszékhez és az itélkező katonai törvényszék volt tagjai meghívást kaptak, hogy jelenjenek meg az ítélethirdetésre, de annak napja titok. Valószínű, hogy a jövő hét első napjaiban fogják buptikálni az elítélt előtt.

— **A selmezbányai kizárt diákok.** A selmezbányai m. kir. bányászati és erdőzeti főiskola rektora a következő hirdetményt teszi közzé: A folyó évi május hó 31-én bezárt bányászati és erdőzeti főiskola a pénzügyi és földmívelésügyi miniszterek egyetértő elhatározásából folyó évi június hó 27-én újból megnyitattik. A főiskola megnyitására vonatkozó intézkedés és a főiskola további látogatására vonatkozó feltételek minden egyes főiskolai hallgatóval és egyszersmind a hallgatók szülőivel vagy gyámjikkal közöltettek. A vizsgák az előadásoknak a rendes időn túl menő kitöltésére a következő tanév végéről a jövő 1910—1911-iki tanév elejére, vagyis a folyó évi október hóra halasztotnak. Kivéve a IV. évesek, illetoleg ama hallgatók vizsáji, akik a folyó tanév végével tanulmányaikat teljesen befejezték s így ezek számára a vizsgák még a folyó tanév utolsó (július) hónapján megtartotnak.

— **Gyujtogatások.** A szeptemberi diákvárosban, Késmárkon napok óta nagy az izgalom és rémület. A lakosság már alig mer kimozdulni a házakból, mert egy idő óta napról-napra félreverik a harangot. A városnak majd egyik majd másik részén gyulladnak ki a házak. Több helyen gyujtósírókkal és puskaporral felszerelt helyeket is tááltak, ami bizonyossá teszi, hogy gyujtogatásról van szó. A késmárki rendőrség fővárosi detektíveket kért, hogy nyomozzák ki a rejtelmes gyujtogatásokat.

— **Ugrás a harmadik emeletről.** Ma este tíz órakor nagy riadalom támadt a Kálmán-tér és Kecskeméti-utca sarkán levő bérházban. Tíz óra felé járt az idő. A házmeister éppen csukni akarta a kaput, amikor sikítás hallatszott s valami emberi test terült el a földön. Egy nő volt, aki öngyilkosságot akart elkövetni. Zuzott tagokkal, véresen feküdt ott s a hozzátartozott kérdésekre nem tudott felelni. Az időközben előhívott mentők se tudtak felvilágosítást nyerni kitérőül. Bevittek a Réczy-klinikára, ahol megállapították, hogy francia nő az öngyilkos jelölt. A rendőrség kiküldöttje megjelent a klinikán és az új folyamán Kovács Arnold hírlápiró tolmácsolása útján kihallgatták. A szép leány Cassier Blanche, 23 éves nevelőnő. Hosszabb ideig Galicziában volt állásban, majd Budapestre jött özvegy Koronkay Györgyné családjához. Ezt a helyét a napokban hagyta el. Helyeztet nagyon elkésérette, azért fűvette el tettét. Cassier Blanche nyakcsigolya- és bordatörést szenvedett. Állapota súlyos.

— **Kisiklott vonat.** Keszthelyről jelentik, hogy Sümeg Bazaltbánya és Lesenczetomaj között egy vonat kisiklott. A mozdony, kalamazkoci és 9 kocsi teljesen összezuódott. A kisiklás oka az volt, hogy a nagy esőzések a síneket alámosták. Emberéletben nem történt kár. A forgalmat átszállással bonyolították le.

— **Gyilkosság borozgatás közben.** Debreczenben Győrfi István belonmunkás ma este ittas állapotban beszélgetés közben szivesszurta társát, Herczeg Lajos 30 éves bocsist. Herczeget haldokolva a kórházba szállították. A gyilkos elmenekült.

— **A bántalmazott cseléd boszuja.** Bosnyák Zoltáné, egy lipótköruti boltos felesége nap nap mellett gyönyört talált abban, hogy a szomszédos lakónak Kaszás Erzsébet nevű cselédjével összeveszett. A Lipótkörut 19. számú háznak III. emeletén napirenden voltak az összekocczanások. Ha pedig a szegény cseléd maradt győztes a szaporá szóharczban, Bosnyákné felbuzgott a rőfőségédek és inasokat, hogy üssék Kaszás Erzsébetet. A cselédnek szinte naponta kellett ütlegeket elszívnia. Verték, ahol találták, az utcán, a lépcsőházban, mindenütt. Tegnap is végig vágott rajta egy bikacsékkal Schlesinger Gyula, Bosnyákné tizenhat éves kereskedősegédje, amikor elment a bolt elé. A lány mondta neki, hogy ne bántsa és sirva menekült a bántalmazások elől. Ma reggel megint összekocczant Bosnyákné Kaszás Erzsébettel. Ez visszakiáltott az asszonynak, ami annyira felbuzgította Bosnyáknét, hogy felküldte a harcias kedvű Schlesinger Gyulát, torolja meg a hallatlan sértést. Schlesinger felszaladt a harmadik emeletre. Sőt beszemtelkedett a cselédszobába s ott kezdte bántalmazni Kaszás Erzsébetet. Ekkor az elkecseregett leány előkapott a konyhából egy evőkést és kinzójának mellébe vágta. A fiu összeesett. Életveszélyes sérülésével a Rókusba vitték. A leányt a főkapitányságra állították elő.

— **Az utazási idényre való tekintettel a Szt. Lukács-fürdő** Kutvállalat ez uton felkéri a t. közönséget, hogy utazásain mindenütt szállodákban és vendéglőkben Kristály ásványvizet rendeljen. Az angol utas az egész világon, minden nagyobb vendéglőben megkapja az „Apollinaris“-t, sulyt helyezzen arra, hogy ugyanazt az asztali vizet, melyet otthon megszokott, utazásain is élvezhessen, miáltal jobban védi egészségét utazás alkalmával olyan bajok ellen, melyeket a külföldön mindenféle étel és megbízhatatlan asztali víz élvezete szokott okozni. Nagyon elhibázott dolog, ha magyar ember külföldön csak idegen cikket akar fogyasztani és szándékosan kerüli mindazt, ami magyar. És akad ilyen is! Pedig ezzel ugyan nem imponál a külföldieknek, hanem annál biztosabban elrontja a saját gyomrát. A „Kristály“-ásványviznek főbb külföldi raktárjai: Wien: VI., Damböckgasse 8., Venezia: Hotel Royal Danieli, Milano: 14, Via Boccaccio, Krakow: Gertruderplatz 6., Berlin: Hotel Adlon, Hamburg: Hans Zingg, Kaiser Wilhelmhaus, Stockholm: Slojdgatan 1., Malta: La Valetta, Strada Zaccaria, Ruzschuk: S. Gadel et Co., Cairo: Franz Elash, Bierhalle Teutonia, Jaffa (Palestina): Wilhelm Gross, Shanghai: Wicke, Klose et Co., Hongkong: Siemssen et Co., Buenos Aires: Alsina 466, Iquique (Chile): C. T. Moller, New-York: Kristály Importation Co., Gaiety Bldg. 1547 Broadway.

— **Nyári mulatságok.** A magyar feministák ma este tartották meg háziünnepélyüket, amelyet a hó 14-én a kedvezőtlen időjárás miatt el kellett halasztaniok. Az ünnepély, mely este félnyolckor kezdődött, a „Leányka“-közönség folyt le. Igen sokan vettek arja részt olyanok is, akik nem hível a feminista mozgalomnak. Mulattatásukról a buzgó rendezőség gondoskodott. Volt pótvalasztás, korteskedés, tombolajáték, tréfas mulatság és végül táncz reggelig. Az ünnepélyt Dirnfeld Janka kisasszony, a feminista egyesület titkára rendezte, akinél sok ünnepélyben volt része.

A „Szent István fildregyesület“ f. évi június hó 19-én, vasárnap gyermekünnepélyvel, hangversenyvel és tánczszal egybekötött nyári mulatságot rendez a népliget Hártsa-téren a Tisztviselőtelepen építendő „Magyarok Nagyasszonya“ templom javára. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepséget a hónap 26-án tartják meg.

— **Verekedő sztrájkolók.** A lakatosmunkások egyrésze már hetek óta sztrájkol, míg sokan dolgoznak. Tegnap nyolcz-tíz sztrájkoló lakatosmunkás felkereste a Rombach-utca és Dob-utca sarkán levő ház építkezését, ahol a dolgozó lakatosmunkásokat megtámadták. Az épületnél tartózkodott Pintér Frigyes lakatosmester is, akit a tüntetők megverték. A lakatosmester azonban egy késsel a támadók egyikét megszurta, mire az egész csoport elmenekült. A rendőrség keresi a zavargó sztrájkolókat.

— **Beketow-cirkusz.** Beketow igazgatójának az idén szerencséje van műsorával, minden szerződöttetés szám tetszik. A júniusi új műsor páratlan sikert aratott. A Károly-fivérek szoké-lovások, kiknél jobbakat még Budapest nem látott és hozzá magyarok. Nagyon tetszett a hat Braeks ikarai játéka, kiváló művészi munkát végeznek a Les Artibos akrobaták, kaczagatók a Bellings Klemens állatidomításai és sok tapsot kapott a Loros kitanú zenéje. A „grand attraction“ persze még mindig Prince Charley, a csodalamajom, aki minden előadásban produkálja magát, a vasárnap délutániban is, melynél a teljes új júniusi műsor látható. Ezen előadáshoz gyermekek felhívárakat fizetnek.

— **Eltűnt postáskisasszony.** A magyar királyi postaigazgatóság bejelentette a főkapitányságon, hogy a hónap 8-án özv. Medekovits Lázóné szül. Hoós Róza 32 éves postakisasszony hivatalnoknő levelet irt az igazgatóságnak, melyben bejelentette, hogy miután előmenetelre nem számíthat, öngyilkos lesz. Medekovitsné levele megírása után el is tűnt a Gyp-utca 56. szám alatt levő 93. számú postahivatalból, ahol szolgálatban volt. A rendőrség a bejelentésre megindította a vizsgálatot és miután az eltűnt asszony hozzátartozói azt hiszik, hogy Medekovitsné vagy Dunakesziben tartózkodik a nővérénél, aki a tanító felesége, vagy Fiuméba utazott, ahol állásra volt kilátása, táviratozott Dunakeszibe és Fiuméba.

— **Vitriol-merénylet.** Ma délben Csillag Ödön 26 éves hivatalnokot a Veres Pálné-utca 12. számú ház előtt egy fiatal leány megtámadta és vitriollal végigöntötte az arcát, azután elmenekült. Csillag Ödönt a mentők vitték a kereskedelmi kórházba. Amikor a rendőrség kihallgatta, a hivatalnok kijelentette, hogy ismeri ugyan a merénylet leányt, de nevét nem hajlandó megmondani. Hazafelé igyekezett az Irányi-utca 16. számú lakására, mikor utközben, váratlanul érte a merénylet. A leányt régóta ismeri, csak az utóbbi időben nem találkozott. A rendőrség nyomozza a merénylet leányt.

— **Vasárnapi munkásgyűlések.** A rendőrfőkapitányság elnöki osztályánál a következő munkásgyűléseket jelentették be vasárnapra, a hónap 19-ére: A festőmunkások gyűlése a hermina-uti Zöldvadász-vendéglőben délelőtt 10 órakor. — Az ügyvezetőmunkások gyűlése a Rottenbiller-utca 10. szám alatt Ceylon-kávéházban délelőtt 11 órakor. — Az írósmunkások gyűlése a Vig-utca 18. szám alatt levő Poós-féle vendéglőben délelőtt 10 órakor. Ezek a gyűléseken a munkások gazdasági és politikai helyzetét beszélik meg az új választójogi reformmal kapcsolatban. A Széchenyi-telepi polgárok és munkások a Paula-téren tartanak délután 5 órakor nyilvános népgyűlést. Ezen a gyűlésen a képviselőtestület eddigi működéséről számolnak be. A főkapitányság a gyűlések megtartását tudomásul vette és engedélyezte.

— **Szezonvége a Royal Orfeumban.** 12 estély játszik már csak a szezonban a Royal-Orfeum, amely június 30-án fejezi be sikeresen gazdag szezonját. E 12 utolsó estélyen is teljes egészében színter kerül az a gyönyörű műsor, amely a nyári melegek dacára is állandóan zsúfolt házakot vonzott. Az igazgatóság meghosszabbította a Grünbaum-pár vendégjátékát és a átralevő idő alatt Fritz Grünbaum teljesen új, az eddigieknél is hatásosabb és mulattatóbb vídám kabaré-tréfákkal szórakoztatja a közönséget. Carli Nagelmüller pedig új dalokat énekel. Meghosszabbították a Little Tots vendégjátékát is, akinek harsogó kacagást keltő mókái melé méltán sorakoznak hatás dolgában a magyar műsor pompás slágerei. A Schlesinger bécsi mint aviatikus és az ujonnan betanult Zsur a legénylakásban olyan két bohózat, amelyről városzerte beszélnek, nemkülönben a teljes népszerűség sikere jár ki a Solti Hermin és Szécsi Magda új kupaéinak.

— **Halálozás.** Simonits Béla nyug. Máv. főellenőr folyó hó 17-én, életének 56-ik évében Budapesten elhunyt.

Dr. Szamek György, a temesvári kegyesrendi főgimnázium igazgatója és házfőnöke, Temesvár város tiszteletbeli tagja ma reggel rövid szenvedés után 48 éves korában meghalt. Az elhunyt a rendnek 35 éves tagja, a klasszikus nyelvek tanára volt, a temesvári reandháznak 9 éve igazgatója volt. A temesvári új főgimnázium építése körül nagy érdemei voltak. A temetés vasárnap délután lesz.

- x Szép a bajusz Hajdusági pedróval.
- x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.
- x Bob hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.
- x A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a lapunk nyitléri rovatában a nyaraló és utazó közönséget érdeklő időszerű közleményt tesz közzé.
- x Keleti J. orvosi műszer- és sérvkötő-gyára (Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.) a legjobb hírnévek örvendő cég hazánkban, amelynek szabadalmazott sérvkötői teljes bizalmat érdemelnek.
- x Tamásy Park-Szanatórium Dunaharaszti-ban, Pestmegye. Elsőrangú gyógyító-intézet alkoholizáltak, morfinisták és idegbetegyek részére. Prospektust kívánatra küld az igazgatóság.
- x Felhívom figyelmét azoknak, akiknek csak egy szeme van, hogy szükségtelen külföldi gyártmányt vásárolni; itthon is készül ez; olyanok, akiknek a szemgolyójuk még megvan, operáció nélkül is kaphatnak Hatschek Bélánál, Budapest, VII., Király-utca 69. földszint 3. sz.
- x Hécsbe utazók figyelmébe különösen ajánljuk a Grand Hotel National-t (II., Taborstrasse 18. sz.), melynek tulajdonosa és vezetője a Budapestre is előnyösen ismert honfitársunk, Kasznár Nándor.

Angol hidegvér.

— Londoni levelezőnkől. —

London, június 15.

Bámulom az angolokat. Azóta bámulom igazán, amióta köztük élek s amióta „a veséjükig látok.“ A kontinensen utazgató angliusok csak a kellemetlen képüket mutatják. Görgösek, követelők, ridegek, Érzéketleneknek mutatják magukat. Első látásra idehaza is olyanoknak tűnnek fel. Mert érzelmeiket nem viszik piacra. Hogy úgy mondjam: befelé sírnak, befelé nevetnek.

Nem is olyan régen, Edvárd király temetésekor, figyeltem meg ezt a nemzeti sajátságot. A nép őszintén gyászolt, szeretett nagy fejedelmét kísérté utolsó pihenő helyére. Az utcákon tempán hangzott a dobpergés; dübörögve viszi a lafetta a korporsót. Rajta a korona, a jogar, a birodalmi alma. Két oldalt százezernyi sokaság sötétlik a gyászmenet útjában... de sehol se hallatszik hisztérikus zokogás, sehol se patakzanak a könyvek... mintegy megkövülten merednek az arcok a korporsóra — angolok utolszor üdvözlik halott királyukat.

Ford Madox Hueffer a „The Spirit of the People“ című könyvében a következő kis élményét mondja el:

„Vártam a vonatot, mely csapatokat hozott haza Délafrikából. A Perronon egy nyugalmazott őrnaggyal találkoztam, akit a klubból ismertem. Ő ugyanazzal a vonattal érkező egyetlen fiát várta, aki a búrok ellen volt harcolni. A nyalka fiatal emberrel egy kopje ostrománál csufosan elbánt egy szétpukkadtt gránát: az egyik a karját és az egyik lábát letépte s a fél arcát felszántotta. Mind amellet vigán beszélgettünk az időjárásról, az aratásról, a vonatkéséről: gondosan kikerültük azt a tárgyat, mely mindkettőnket foglalkoztatott. A vonat befutott, egy nyomorék kinosan kászálódott le az egyik kocsirol; bal keze ügyetlenül fogta meg apjának kinyújtott jobbát. Rövid, futólagos kéz-rázás közben az öreg őrnagy így üdvözölte fiát:

— Halloq, Bob!

A fiu pedig így viszonzotta:

— Halloq, Governor!

Semmi egyéb. Nem heroizmus, vagy patriotizmus tiltakozott az elérzékenyedésük ellen. Egyszerűen izlésük ellen való volt, hogy emberi meleg érzelmeiket nyilvánosan kitárják s — az ő fel-fogásuk szerint — profanizálják.

A messinai földregészok angol matrózok is résztvettek a mentési munkában. Egy már félig romba dőlt ház homlokfalának gerendáján fiatal leány guggolt és kezeit tördelve kiáltozott segítségért. Minden mentési kísérlet halálos veszedelemmel járt. Angol matrózok létrát tákoltak össze s az össze-vissza repedezett falnak támasztották, amely minden pillanatban összedőléssel fenyegetett.

— Nos, Smith! — szölt a kapitány az egyik matrózhoz. Olyan nyugodt hangon, mintha a leg-egyszerűbb dologról lenne szó. És Smith éppen nyugodtan lépett a himbálózó létrára. Vállain hozta le az elalélt leányt és amint vele földet ért, a fal beomlott.

Az egész angol sajtó kövér betűkben nyomta le azt a „Nos, Smith!“-et és vezércikkekben magasztalta az igazán angolos hidegvért, mely e két szóban s az azt követő bátor cselekedetben megnyilvánult.

A francziák másképen csinálják. Náluk a szép „beállítás“ a fő, a cselekedet mellékes. Izzó frázissokkal harcoltak évek előtt Görögországért s amikor az angolok segítségükre mentek, ők szépen otthon maradtak és ékes szavakkal dicsérték meg az angol hőseket.

A „beau geste“ — a szép mozdulat — valódi francia szokás. Így gondolkoznak: „Nekem sem-

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR
 felülmulhatatlan hájiszer mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kéréndő. Eredeti dobozokban
2 korona.

FŐ SZÉTKÜLDÉS:
 MOLL A. gyógyszerész, os. és klr. udv. száll. által
 Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.
 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és vádijával ellátott készítményeket kérni.

MOLL-FÉLE SÓSBORSZESZ
 a legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, esz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben
2 koronáért kapható.
MOLL-készítmény kéréndő.

mibe se kerül s neki pedig jól esik." Az angolok bizalmatlanok a hízelgőkkel, udvariaskodókkal szemben s inkább szivtelennek látszanak. A francziák nem is késnek a gúnyolódással.

— Angolországban — mondta egy párisi — még az öngyilkosok is úgy pottyannak a vízbe, mintha lisztes-zsákok volnának.

— Ugy van! — toldotta meg egy másik — Angliában a nyilvános kivégzéseket nem emberi érzésből szünetelték be, de attól való félelemből, hogy a pap véletlenül el talál érzékenykedni, vagy az elítélt a megbánás szép kifejezésével feledkezik meg magáról.

Az angoloknak pátoz-gyűlöletéről tanuskodik a parlamenti szónoklás is. A kiváló angol politikusok kevés kivétellel kerülnek a virágos ékes-szólást. Világos, mesterkéletlen, száraz nyelven, hűvös tárgyilagossággal beszélnek, mintha rész-vénytársaságok közgyűlésén lennének.

Nálunk sűrűn hivatkoznak angol törvényekre, angol institucziókra, angol szokásokra. Nem ártana, ha honatyáink közelebről tanulmányoznák az angolokat.

... De nemcsak honatyáink.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Kapuzárás a Magyar Színházban.

Budapest, június 18.

Itt van a nyár, a színházi kapuzárás ideje. A téli színházak átadják helyüket a nyáriaknak és friss erőgyűjtésre vonulnak vissza a jövő szezonra. Az Opera és a Nemzeti Színház már bezárta kapuit, most pedig a Magyar Színház követi harminckét példát. Holnap, vasárnap utoljára játszanak ebben az évadban a Magyar Színházban. Utolsó előadásul a Csákó és Kalap-ot választották, melynek ez lesz egyuttal a negyvenedik előadása. A második jubileum tehát a következő szezonra marad.

A Magyar Színház igazgatósága ebben az esztendőben háromszázötvenkét előadást rendezett. Háromszázötvenet a Magyar Színház épületében, tízet az Urániában, kettőt a Várszínházban. Az előadások közül magyar nyelvű volt háromszázötvenhat, német nyelvű tiz és francia nyelvű hat. A színházban összesen tizenhat bemutató volt, amelyek során hét eredeti magyar darab, négy angol darab, négy német darab és egy klasszikus mű került színre. A darabok előadási száma a következő volt: *A Kuruzsló* ötvenhat, *Csákó és Kalap* negyven, *Hivatalnok urak* huszonkilenc, *Jack, a senki huszonhét, A koncert* huszonöt, *A sásfiók* husz, *A szűz és a Tökfűlkő* tizenhét-tizenhét, *Warrenné mestersége és Rozmarin néni* tizennégy-tizennégy, *A sötét pont* tizenhárom, *Faust* tizenkettő, *A császár katonái* és *A milliomos* tiz-tiz, *Pádua hercegnője* kilenc, *A szerencse fia* hét, *Családi tűzhely* és *A szabin nők elrablása* hat-hat, *Álmodozók, Ő és a Porradalmi nász* öt-öt, *Gígesz és Tudó* és *A holnap három-három, Hamlet* kettő, *A Régi jó idők* és *A nagy nő* egy-egy.

Ebből a statisztikai kimutatásból is látszik, hogy a Színház eleven, mozgalmas szezonra tekintet vissza. Siker és bukás váltakoznak. Már pedig az eleven színházi élethez mind a kettő hozzátartozik: a siker is, a bukás is. A közönség szeszélyes, s az izlését nem mindig sikerül eltalálni. Éppen ezért a siker sem mindig az értéket méltányolja és a bukás sem minden esetben jelenti az értéktelenséget. A szezon legnagyobb sikerét a Színház „A kuruzsló”-val *Földes Imre* színműjével érte el, — ötvenhatszert adták — míg „Gígesz és Tudó”, *Homonnay Albert* darabja csak háromszor került előadásra. Ez az aránytalanság minden magyaráztatnál jobban illusztrálja a sikerek és bukások értékét.

A Színház kétségtelenül az irodalomnak hódolt, amikor a *Hatvany Lajos és Lengyel Menyhért* darabját „A szűz”-et előadatta és nem írhatjuk a rovására, ha egyéb magyar darabokkal néltöbb kifejezést adni hódolatának nem tudott. A többi magyaros darabok sorra buktak, kivéve a

Vajda Ernő darabja, a „Rozmarin néni”, melynek bemutatóját aránylag szép siker követte. *Vajda Ernő* egyébként a Magyar Színház felfedezése és nem csalódnunk, ha úgy véljük, hogy a Színháznak nem lesz oka, hogy felfedezését megbánja. — A bukott magyar szerzők közül feltétlenül ki kell vennünk *Biró Lejost* és *Homonnay Albertet*, az elsőt, mert, ha nem is bukkant meg, irodalmi munkájáért mindenesetre nagyobb elismerést érdemelt volna, a másodikat, mert bukásához egyéb körülmények is hozzájárultak.

A külföldi darabok közül a legmegérdemeltebb sikert *Hermann Bahr* „Koncert”-je aratta és nagyobb sikert érdemelt volna a *Shaw* „Warrenné mestersége” és a *Wilde* „Pádua hercegnője”. A színház komoly irodalmi törekvést dokumentált, amikor a *Márkus László* rendezésében színre hozta a „Faust”-ot és előadatta „A Szabin nők elrablása”-t. A színház egyébként a szezonvégnek is megadta, ami a szezonvégé s az irodalmi igényeket kielégítve, kielégítette a nyári igényeket is. Reméljük, hogy a Színház igazgatósága a jövő esztendőben is elkövet mindent, hogy játékrendjének eddigi színvonalát megtartsa. Az új évadot augusztus 19-én nyitják meg.

(*) **Fedák Sári** bucsufelléptei. A Király-színház ünnepelt vendégművésze, Fedák Sári még négy estén fogja gyönyörködtetni művészetével a fővárosi közönséget. Holnap, vasárnap a „János vitéz”-ben lép föl, hétfőn és kedden a „Luxemburg grófja” Juliettjét játszza, szerdán este a „János vitéz” czimszerepében bucsuzik hosszabb időre a budapesti közönségtől. Ez előadásokra, valamint a hét többi előadásaira, amelyen a „Luxemburg grófja” ismét a Királyszínház rendezésében kerül színre, jegyek már válthatók.

(*) **Feld Zsigmond** jubileuma. E hó 3-án volt harminczöt esztendeje, hogy *Feld Zsigmond* a színház pályára lépett. Az egész hosszú idő alatt Budapestben működött, úgy hogy őt tekintik Európa legrégebbi igazgatójának. Tisztelettel ez alkalomból ünneplésre készülnek, mely annyiból is időszerű, minthogy az a *Feld Zsigmond* által megmagyarosított német városi színház 20 éves jubileumával is összeesik.

(*) **Budai Szinkör.** A budai nyári színházban holnap, vasárnap és pénteken a Színházi képtelenségek című énekes bohózat kerül színre. Szerdán az Erdészleány operettnek lesz a budai első előadása, amelyet csütörtökön megismételnek. Hétfőn az Anarchista kisasszony, kedden a Carmen opera, szombaton pedig A kornevillai harangok operett van műsoron. Vasárnap *Benkő Kálmán* Bukow, a székelyek hőhőria című történeti színművének lesz a felelevenítése.

(*) **A Vígsház** jövő hetében is érdekes repriz teszi változatossá a műsort. Felfrissítik ugyanis a régi játékrend egyik legvonzóbb darabját, az *Osztrigás Miczit*, *Feydeau Georges* leg-híresebb bohózatát. A czimszerepet *Varsányi Irén* játszza, aki ezzel az alakítással nagy sikert ért el. Az *Osztrigás Miczi* reprizét kedden tartják meg, azután csütörtökön és szombaton ismétlik a jókedvű darabot. A hét többi estéjén a színház legutóbbi nagyhatású ujdonsága, az *Amor*, a pénzügynök kerül színre. Holnap, vasárnap délután az országos színészegyesületi iskola növendékei vizsgalati előadásul a *Tavaszt*, *Strausz József* szépzenéjű operettjét játszzák. Jövő vasárnap délután is vizsgalóadás lesz a következő műsorral: 1. *Gringoire*, *Banville* egyfelvonásos vígjátéka, 2. *Fürdőkaland*, *Albini Félix* egyfelvonásos operettje, 3. *Hangverseny*.

(*) **A Művészház kiállításának bezárása.** A Művészház nagyszerű és páratlan műbecsű nemzetközi impresszionista tárlatát holnap, vasárnap zárják be. A közönség nagy érdeklődésére való tekintettel ezen az utolsó napon a kiállítás kivételesen esti hat óráig tekinthető meg a Művészház IV., Váci-utca 9. szám alatt lévő helyiségeiben a rendes 2 korona belépődíj mellett.

(*) **Közművelődési ügyosztály a kultusz-minisztériumban.** Gróf *Zichy János* vallás- és közoktatásügyi miniszter vezetése alatt álló minisztériumban új kulturális osztályt szervezett, mely június 20-án kezd meg működését. Az új kulturális osztály központja az eddigi művészeti ügyosztály, amelyhez hozzáfűzötték az eddigi külön irodalmi ügyosztályt és beosztották az összes színházi ügyeket. E reform következtében ugyanegy ügyosztály fenntartása alá tartoznak ezentúl az összes képzőművészetek, a zeneművészetek, az irodalmi ügyek, az összes állami múzeumok és vidéki kulturintézetek. A közoktatásügyi miniszter az új kulturális osztály vezetésével *dr. K. Lippich Elek*

miniszteri tanácsost, a művészeti ügyosztály eddigi vezetőjét bízta meg, aki az új osztály működési és szervezeti szabályzatára vonatkozólag legközelebb előterjesztést tesz a kultuszminiszternek. Az irodalmi ügyosztály eddigi vezetője *dr. Szász Károly* miniszteri tanácsos, akit a legutóbbi országos választás alkalmával Enyingen országgyűlési képviselővé választottak, legközelebb nyugalmába vonul, de ügyosztályát már ma átadta az új kulturális osztály vezetőjének.

(*) **El-aradt előadás.** A berlini *Komische Oper*ben tegnap sajtóságos körülmények közt maradt el az előadás. A közönség, mely a színházba ment, a bejáratokat zárva találta és rendőrök állottak a kapu elé. A színlapok második előadásul hirdették a *Regiments-papa* című bohózatot, amelynek tegnapelőtt nagy sikere volt. Senki sem tudta elképzelni, hogy miért tiltotta be a cenzúra a bohózatot, mindenki azt hitte ugyanis, hogy a cenzúra akadékoskodik. Pedig nem így állott a dolog. A rendőrség záratta be a színházat, mert az igazgató nem fizette le a rendőrségen a 4000 márká kaucziót.

(*) **A Szt.-György Czéh**, magyar amatőrök és gyűjtők egyesülete művészeti aukciójának ma volt a második napja a Nemzeti Szalonban. Ma a kerámikai rész került árverés alá és az utolsó darabig vevőre talált. A két napon át tartott aukció anyagából csupán csak néhány képnek nem akadt gazdája. A legközelebbi aukció — ez évben a harmadik — ősszel lesz, mikor is egy nagy érdekű budapesti teljes magángyűjtemény kerül kalapács alá.

(*) **A Magyar Grafikusok Egyesülete.** A Magyar Grafikusok Egyesülete, amely a közel múltban legkiválóbb művészeinkből alakult meg, a magyar grafikai művészet pártolására hívja fel az érdeklődő és műszerető közönséget. A pártoló tagok évenként husz koronát fizetnek tagsági díjképpen az alapító tagok legalább négyszáz koronával járulnak hozzá az egyesület céljaihoz. A pártoló tagok tagsága három évre kötelező és a tagsági díj mindig az esztendő első hónapjában fizetendő be. Az alapító tagok alapítványuk befizetésének időpontjától kezdve gyakorolhatják jogaikat. Pártoló és alapító tagjainak az egyesület évenként kiadott ad, melyek a grafikai művészet különféle fajait képviselik. Minden pártoló és alapító tagnak évenként egy, kivételesen két ilyen műlapra van igénye, bármely pártoló tag azonban husz-husz koronányi ráfizetéssel két, illetve több ilyen műlapra is tarthat igényt. Az egyesületre vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a titkárság (*Olgay Viktor* tanár festőművész, VI., *Andrássy-ut 71. Képzőművészeti főiskola*), akikre a tagbelépési nyilatkozat is küldendő.

IRODALOM.

* **Bölsche: Szerelem az élők világában.** (Dr. *Wildner Ö.*, *Merényi József*, *dr. Sidó Zoltán*, *Kremnér Dezső* fordítása. *Pollitzer Zsigmond* kiadása.) Ez a könyv azoknak szól, akik csak egyszer is átélték a megnyilatkozás óráját, az éretteknak, az értelmesen gondolkodóknak, akiknek lelkiéből feltört a megismerés szomjúsága, akik elég bátrak ahhoz, hogy önmaguk alkossák meg a maguk világ-rezétét. De amint végiglapoztunk benne, úgy érezzük magunkat, mintha nagy márvány lépcsőkön haladnánk ismeretlen olasz ligetek felé, lábunk alatt ezüstös tenger, Ostia partja, ahol kétezer év előtt a bölcös *Minucius Felix* fűbe heveredve beszélgetett barátaival az istenségről. A huszadik század derült arcu, germán költő-tudósa a szerelemről beszélget ugyanitt, amint a mindenségben megnyilatkozik; végig kíséri hosszú fejlődési útján az anyagi, szerves élet kezdetétől, az élőlények millióin, az állatvilágon keresztül. Elvezet a durva, merőben testi szerelemtől, a legfenségesebb, legtisztább, átszellemült érelemtől oda, hol az állatvilágból előtörő érzéki szerelem szatirképe minden brutalitásával, kinjaival kiengesztelődik az ideállal. A szerelem megnyilvánulásainak formái, kielégítésének eszközei misztikus kód nélkül, természettudományi tisztaságukban jelennek meg előttünk. De a pusztá tényeket, a biológiai és zoológiai kutatások eredményeit *Bölsche* bámulatosan olvastja egybe a poézissal. Szinte nem is érezzük, hogy szigorúan természettudományi módszerrel dolgozó könyvvel van dolgunk. Görögös derűvel árasztja el ezt a fejlődési regényt, mely az élet megigénylésével, a szerelem apothozisával zárul s mely ujjongva kiáltja oda a pesszimizmus szomorú, lemondó kijelentésének, hogy „mindennek vége”, minden csak szerelem! Bölsche nagy stilművészete, tudásának univerzalitása, mely egyformán merít a természettudományokból, történelemből, irodalomból, művészetekből, szókimondó bátorsága s férfassága, melytől távol van minden álsmérem és frivolitás, könyvének magyar köntösben is (mely teljesen méltó az eredetihez) biztosítja azt a hatást, melyet eredetiben tett. (T—i.)

* **Uj Idők.** Válogatott és gazdag tartalommal jelent meg az Uj Idők e heti száma, melyben Herczeg Ferenc pompás novelláját találjuk. Hel-tai Jenő folytatja hosszabb elbeszélését és novellát irt még Kárpáti Aurél. Az önkéntes naplója elmés rovatában e héten is megtaláljuk a katonai élet humoros rajzát. Az illusztrációk között a budapesti repülőversenyéről közölt képek dominálnak. A verseny résztvevő aviatikusai jóformán valamennyien felvonulnak előttünk az Uj Idők-ben. Verseket, próbák, az Idegen Írók rovatában J. J. Bell kitűnő novellája, Mühlbeck tréfás fejlései stb. egészítik ki a szám gazdag tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatvány-számot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

* **A „Vasárnapi Ujság“** június 19-iki száma képközleményeiben legtöbb teret a repülőversenyeknek szentel, oly bőven s oly szép és jellemző képeket közöl róluk, melyek szinte pótolják a szemléletet azok számára, akik nem lehettek jelen, közül ezenkívül még szép művészi képeket a fényképképzésről. Erzsébet királyné egy eddigi ismeretlen arcképeről (báró Forster Gyula cikkével) a király látogatásáról a bécsi vadászati kiállítás magyar osztályán, a Pluvisoise francia tengeralatti hajó katasztrófájáról, a Fővárosi Múzeum Cseh emlékeiről stb. Sebők Zsigmond emlékezése Mikszáth Kálmánról, Szemere György regénye, Kaffka Margit novellája, Vargha Gyula és Lampérth Géza versei, gróf Vay Péter cikke az angol királyról, Anthony Hope angol regénye adnak bőséges és érdekes szépirodalmi olvasmányt. Egyéb közlemények: Greguss Imre arcképe és nekrológja, cikk a repülőversenyekről, tárczaccikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **Móricz Zsigmond új novellás füzet.** A „Magyar Könyvtár“, mely elejétől fogva nagy súlyt vetett arra, hogy benne a legjobb magyar elbeszélők mind képviselve legyenek, természetesen siet Móricz Zsigmondot is munkatársai közé sorolni. A vállalat májusi sorozatában jelent meg tőle egy füzet novella: bájosnál-bájosabb paraszttörténetek, mindannyi ugyancsak téma körül forgó: a mátkaság és a házasság apró-cseprő perpatvarai körül. Móricz Zsigmond csöndes, derűs humorral, festői nyelven mondja el ezeket a vidám történeteket, melyeket a füzet első novellája után a „Csitt-csitt“ cím alá foglalt össze. Csak egyetlen elbeszélésnek van komoly, szinte komor háttere: a „Virtud“ címűnek, melyben mesteri leleplezővel van elmondva, hogyan téríti egy fiatal leány jó utra a már legényt. Ezértől valamilyen történet Móricz legjobb munkái közé tartozik és bizonyára még inkább fogja emelni már is nagy népszerűségét. A füzet ára 30 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben, a „Magyar Könyvtár“ teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg a kiadó-cég: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai), Budapest, Andrassy-ut 21.

* **Carlyle életbájelelete.** A nagy skót történetíróról nálunk eddig inkább csak a francia forradalomról irt nagy munkája és a Hősokről irt könyve révén ismerik. Szociál-ethikai művei, melyek pedig oly óriási befolyással voltak Anglia szellemi életére, sajnos még nincsen lefordítva. Már csak ezért is örömmel kell fogadnunk a „Magyar Könyvtár“-nak azt a legújabb füzetét, melyben Carlyle életbájelelete legalkalmasabb maximái vannak összegyűjtve, „Munka és Hit“ cím alatt. E gondolatnak nagyobb része a mai társadalom egyik legnagyobb problémájával, a munkáskérdéssel foglalkozik, melylyel szemben Carlyle a munka becsületét, a munkások igényeinek jogosultságát és a jobb jövőben való hitet hirdeti. A füzetet, mely bizonyára nemcsak a munkások körében lesz kelendő, Benedek Marcell fordította, a nála megszokott lelkiismeretes gondossággal. Ára 60 fillér.

* **Shackleton délsarki expedíciója.** A délsark felé irányult kutatások legutolsója, a Shackleton-féle, tudvalevőleg oly óriási becsű eredményekkel tért haza utjáról, amiket eddig egyetlen előzője sem bírt elérni. A „Nimród“-hajó utasainak sokféle viszontagságáról, melyekről nemrég maga Shackleton számolt be a budapesti közönségnek, most érdekes kis munkát irt Abel Károly tanár a „Magyar Könyvtár“ számára, könnyedén és világosan mondva el mindazt, amit ez expedícióról a művelt embernek tudnia kell. A két rajzzal is ellátott füzetke a földrajzi kutatások iránt érdeklődők körében bizonyosan nagy olvasót fog találni. Ára 30 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben vagy a kiadónál: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) Budapest, Andrassy-ut 21.

* **Vizsgai jutalomkönyvekről** rendkívül alkalmasak a Benedek Elek Kis Könyvtára című vállalat egyes kötetei. Ez a legnagyobb szabású olcsó ifjúsági vállalatunk általános ismeretessé lett egy a gyermekek, mint a szülők s a tanítók körében; népszerűségét annak köszönheti, hogy legjobb íróinktól közöl csupa eredeti ifjúsági olvasmányokat, meséket, elbeszéléseket, verses műveket, történeti képeket stb. Valmennyi kötete nemcsak kitűnő magyarsággal van írva, hanem szerzőik kiváló érzékkel találják meg a gyermekeknek való hangot, amelyen szívükhöz, értelmükhöz szólhatnak. S ez teszi a könyvtárt a vizsgai jutalomkönyvekről alkalmas könyvek valóságos tárházává is, mert akár melyiket válasszák ki belőlük, előre is biztosak lehetünk arról, hogy olyan könyvet adunk az arra érdemes gyermeknek, amelyet nemcsak tanulsággal olvashat, hanem meg is fog szeretni, legkedvesebb könyvei közé fogja sorolni. E tekintetben már eddig is a legjobb tapasztalatokat szerezték a Benedek Elek Kis Könyvtárral, melyet csinos, a gyermek szemének tetsző kiállításán kívül rendkívüli olcsósága is ajánl. Egy-egy szám ára tartós, színes kemény kötésben 60 fillér. Kijadja Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedése. Az egyes kötetek kaphatók a kiadónál s minden könyvkereskedésben.

* **Az Én Ujságom.** Pósa Lajos kitűnő ifjúsági lapja egész bokrára való szebbnél-szebb olvasmányt kopogtat be e héten is kis olvasóhoz. Bocs Bálint folytatja Tányértalpu Koma a Maczkó nemzetség kitűnő ivadéka kalandjainak elbeszélését, Ballagó bácsi jókedvű történetet tud az egeri fogságába jutott cizsáról. Jakab Ödön és Nógrádi Pap Gyula elbeszélést, Pósa Lajos és Telekes Béla verset irt, Gyökössy Endre pedig a repülőgépekről mond el érdekes tudnivalókat. Előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatvány-számot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

Az Odol világhírű egyeduralkodó tartós hatásának köszöni. Míg más szájvizetek csak a szájöblítés kevés idejében fejtik ki hatásukat, az Odol az öblítésnél a fogakba és a szájnyálkahártyába beszívódik és még utólag sokáig hat, miután a száj kiöblített. Ezen különleges sajátága folytán az Odol megakadályozza a szájbeli erjedési folyamatokat és így a fogak megrontása ellen hat.

FŐVÁROS.

(A főváros építkezései. A városházán új irány az uralkodó: hasznosítani, amit lehet, megszerezni a közhasznú s a magántársaságok kezében virágzó üzemeket és megszüntetni a lakásüzemiakat. Ennek az utóbbi célnak köszöni a születését az építési program. Három esztendő alatt 90 millió koronát akartak beépíteni bérházakba és iskolákba, de már az első esztendő végén tudatára jöttek, hogy a terv nagyon is mérész. A fővárosi építőipar teljesítőképessége nem bírja meg a város nagystílusú terveit anélkül, hogy a túlhatott gyorsaság felesleges áremelkedést ne idézzen elő. A 90 millió felhasználását tehát három év helyett hat esztendőre osztották be, mert belátták az eddigi eredményből, hogy event-kint 15 millió koronával is tulontul erős versenytárs a hatóság a magánvállalkozás mellett. Az első két év 1911-ben jár le s az erre az időre előirányzott 30 millió korona hovatartásáról ezt az elszámolást teszik közzé:

Elkészült és már bérbeadtak a földszintes kislakásokból: a IX. ker., Haller-utczában 220, a VI. ker. Aréna-uton 72, a VI. ker. Váci-uton 76, a VIII. ker. Kerepesi-uton 32, a IX. ker. Tüzoltó-utczában 115, a IX. ker. Gyáli-uton 160 lakást s ugyancsak a Gyáli-uton 8 emeletes bérházban 192, összesen 867 lakást.

Ez év augusztus elsejére elkészül és már bérbe van adva: az V. ker. Borzenczey-utczában négy, a VIII. ker. Alföldi-utczában két, a VII. ker. Hungária-köruton hat, a IX. ker. Üllői-uton

egy, a VIII. ker. Köztemető-uton egy darab több emeletes bérházban összesen 853 lakás.

Ebben az évben lehetőleg novemberre elkészül és bérbe lesz adva: az I. ker. Budafoki-uton 125, a III. ker. Bécsi-uton 125, a X. ker. Kőbányai-uton 325, a X. ker. Százados-utczában 325 és még csak most tervezett helyen 100, összesen ezer földszintes kis lakás.

Szeptember elsejére elkészül és használatba vehető 14 új iskolaépület s a megszüntetett iskolabérletek révén felszabadul 3—400 lakás.

Uj építkezéseket kezdtek, amelyek a jövő évben nyerne befejezést: a III. ker. Miklós-téren egy 3 emeletes, a VI. ker. Frangepán-utczában egy 3 emeletes, a VI. ker. Váci-uton egy 4 emeletes, a X. ker. Simor-utczában egy 3 emeletes, a IX. ker. Mester-utczában egy 4 emeletes és a X. ker. Jászberényi-uton egy 3 emeletes bérház építését. A hat bérházban 440 lakás lesz.

Ugyancsak a jövő év szeptember elsejére lesz kész 15 új iskola, amelyek az elkészültével megint 3—400 lakás lesz szabad.

Végül még ez év őszén kész lesz a VI. ker. Váci-uton a Népszálló és az V. ker. Vág-utczában a közjótékonyági intézmény háza, amelyek leginkább a női munkások lakásüzemét szolgálják. A Népotthon építését elhalasztották, mert az előbb említett két intézmény fenntartása és kezelése körül szerzendő tapasztalatok alapján akarják a Népotthont megalkotni.

Az elősorolt építkezésekre harmincz és fél millió koronát használtak s illetőleg használnak el. Ez a rengeteg összeg az egyes építkezések között így oszlik meg:

Az emeletes bérházak (853 lakás) költsége 5 millió, a földszintes kis lakások és a Gyáli-uti emeletes házaké (867 lakás) 3.5 millió, az ez évben elkészülő iskoláké 6 millió, a tervezett hat új bérház költsége (440 lakás) 3, az 1000 földszintes kis lakásé 3, az iskolák költsége 10 millió, összesen 30 és fél millió korona.

(Az Andrassy- és Rákóczi-ut megvilágítása. A Budapesti Általános Villamosági R.-T. ajánlatot tett a fővárosnak az Andrassy-utnak és a Rákóczi-ut második szakaszának elektromos megvilágítására. A tanács az ajánlatot elfogadta s a világot legközelebb berendeztetni.

(A városi gázgyár. A tanács most tesz javaslatot a közgyűlésnek az új, központi gázgyár építésére. A javaslat telektervezésre és építésre néhány ezer korona hiján negyvenmillió koronát kér s miután a megváltás is 20—25 millióba kerül, a házikelésbe való vételhez 60—65 millió koronára lesz szükség. A tanács a javaslattal egyidejűleg felhatalmazást kér arra, hogy megfelelő kölcsön felvételéről gondoskodhassék. A központi gyár építéséhez kért összeg a javaslat értelmében a következő beszerzésekre szükséges:

Telkek	3,000.000 kor.
Alépitmények	6,688.000 „
Magas építmények	5,956.700 „
Gyári berendezések	13,854.000 „
Felszerelések	1,217.200 „
Főgázcső-vezetékek	2,570.000 „
Utcai csőhálózat és az utcai világítás kiterjesztése	1,000.000 „
Általános kiadások	2,090.000 „
Időközi kamatok	2,520.000 „
Előre nem látottak és különfélék	1,000.000 „

Összesen 39,896.000 kor.

(A Sárosfürdő építése. A pénzügyi ügyosztály hosszabb előterjesztést intézett a tanácshoz a Sáros-gyógyfürdő és gyógyszálló építése dolgában. Az előterjesztés ismerteti a fürdő építése ügyében folytatott tárgyalásokat és azok eredményeit, a kiírt pályázatokat, az építés részletes terveit, a költségvetést, a várható bevételt és végül kéri a tanácsot, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűlésének tegyen előterjesztést az iránt, hogy:

1. A Sáros-gyógyfürdő és gyógyszálló felépítését a kölcsönpénzek terhére rendelje el; s az összes építkezési és berendezési költségeket — beleértve a népfürdő céljaira még szükséges telkek megszerzését is — 5,650.000 koronában állapítsa meg;

2. rendelje el az építkezésnek azonnal való fogantatva vételét, e célra engedélyezzen egyelőre a munkálatok megkezdésére és a telektervezésekre 650.000 koronát a kétféle font sterlinges kölcsön terhére és utasítsa a tanácsot, hogy a munkálatoknak nyilvános árverés útján történendő biztosítása iránt haladék nélkül intézkedjék;

3. hatalmazza fel a tanácsot, hogy a Sárosfürdői igazgató-őorvosai állásra annak betöltésére alkalmas, jelesen a thermalis gyógykezelésben jártas szakorvost évi 8000 korona illetmény s termé-

mibe se kerül s neki pedig jól esik." Az angolok bizalmatlanok a hízelgőkkel, udvariaskodókkal szemben s inkább szivtelennek látszanak. A francziák nem is késnek a gunyolódással.

— Angolországban — mondta egy párisi — még az öngyilkosok is úgy pottyannak a vízbe, mintha lisztes-zsákok volnának.

— Ugy van! — toldotta meg egy másik — Angliában a nyilvános kivégzéseket nem emberi érzésből szünetelték be, de attól való félelemből, hogy a pap véletlenül el talál érzékenyedni, vagy az elítélt a megbánás szép kifejezésével feledkezik meg magáról.

Az angoloknak pálosz-gyűlöletéről tanuskodik a parlamenti szónoklás is. A kiváló angol politikusok kevés kivétellel kerülnek a virágos ékes-szólást. Világos, mesterkéletlen, száraz nyelven, hűvös tárgyilagossággal beszélnek, mintha rész-vénytársaságok közgyűlésén lennének.

Nálunk sűrűn hivatkoznak angol törvényekre, angol intézményekre, angol szokásokra. Nem ártana, ha honatyáink közelebről tanulmányoznák az angolokat.

... De nemcsak honatyáink.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Kapuzárás a Magyar Színházban.

Budapest, június 18.

Itt van a nyár, a színházi kapuzárás ideje. A téli színházak átadják helyüket a nyáriaknak és friss erőgyűjtésre vonulnak vissza a jövő szezonra. Az Opera és a Nemzeti Színház már bezárta kapuit, most pedig a Magyar Színház követi harminckét példát. Holnap, vasárnap utoljára játszanak ebben az évadban a Magyar Színházban. Utolsó előadásul a Csákó és Kalap-ot választották, melynek ez lesz egyúttal a negyvenedik előadása. A második jubileum tehát a következő szezonra marad.

A Magyar Színház igazgatósága ebben az esztendőben háromszázötvenkét előadást rendezett. Háromszázötvenet a Magyar Színház épületében, tízet az Urániában, kettőt a Várszínházban. Az előadások közül magyar nyelvű volt háromszázötvenhat, német nyelvű tíz és francia nyelvű hat. A színházban összesen tizenhat bemutató volt, amelyek során hét eredeti magyar darab, négy angol darab, négy német darab és egy klasszikus mű került színre. A darabok előadási száma a következő volt: A Kuruzsló ötvenhat, Csákó és Kalap negyven, Hivatalnok urak huszonkilenc, Jack, a senki huszonhét, A koncert huszonöt, A sasfiók husz, A szűz és a Tökfilkő tizenhét-tizenhét, Warrenné mestersége és Rozmarin néni tizenhárom-tizenhárom, A sötét pont tizenhárom, Faust tizenkettő, A császár katonái és A milliomos tiz-tiz, Pádua hercegnője kilenc, A szerencse fia hét, Családi tűzhely és A szabin nők elrablása hat-hat, Álmodozók, Ó és a Forradalmi nász öt-öt, Gígesz és Tudó és A holnap három-három, Hamlet kettő, a Régi jó idők és A nagy nő egy-egy.

Ebből a statisztikai kimutatásból is látszik, hogy a Színház eleven, mozgalmassá szezonra tekinthet vissza. Siker és bukás váltakoznak. Már pedig az eleven színházi élethez mind a kettő hozzátartozik: a siker is, a bukás is. A közönség szeszélyes, s az izlését nem mindig sikerül eltalálni. Éppen ezért a siker sem mindig az értéket méltányolja és a bukás sem minden esetben jelenti az értéktelenséget. A szezon legnagyobb sikerét a Színház „A kuruzsló”-val Földes Imre színműjével érte el, — ötvenhatszert adták — míg „Gígesz és Tudó”, Homonnay Albert darabja csak háromszor került előadásra. Ez az aránytalanság minden magyarárszónál jobban illusztrálja a sikerek és bukások értékét.

A Színház kétségtelenül az irodalomnak hódolt, amikor a Hatvany Lajos és Lengyel Menyhért darabját „A szűz”-et előadatta és nem írhatjuk a rovására, ha egyéb magyar darabokkal mellette több kifejezést adni hódolatának nem tudott. A többi magyaros darabok sorra buktak, kivéve a

Vajda Ernő darabja, a „Rozmarin néni”, melynek bemutatóját aránylag szép siker követte. Vajda Ernő egyébként a Magyar Színház felfedezése és nem csalódnunk, ha úgy véljük, hogy a Színháznak nem lesz oka, hogy felfedezését megbánja. — A bukott magyar szerzők közül feltétlenül ki kell vennünk Biró Lejost és Homonnay Albertet, az elsőt, mert, ha nem is bukkant meg, irodalmi munkájáért mindenesetre nagyobb elismerést érdemelt volna, a másodikat, mert bukásához egyéb körülmények is hozzájárultak.

A külföldi darabok közül a legmegérdemeltebb sikert Hermann Bahr „Koncert”-je aratta és nagyobb sikert érdemelt volna a Shaw „Warrenné mestersége” és a Wilde „Pádua hercegnője”. A színház komoly irodalmi törekvést dokumentált, amikor a Márkus László rendezésében színre hozta a „Faust”-ot és előadatta „A Szabinnők elrablása”-t. A színház egyébként a szezonvégnél is megadta, ami a szezonvége s az irodalmi igényeket kielégítve, kielégítette a nyári igényeket is. Reméljük, hogy a Színház igazgatósága a jövő esztendőben is elkövet mindent, hogy játékrendjének eddigi színvonalát megtartsa. Az új évadot augusztus 19-én nyitják meg.

(*) Fedák Sári bucsufelléptel. A Király-színház ünnepelt vendégművésznője, Fedák Sári még négy estén fogja gyönyörködtetni művészetével a főváros közönségét. Holnap, vasárnap a „János vitéz”-ben lép föl, hétfőn és kedden a „Luxemburg grófja” Juliettjét játszza, szerdán este a „János vitéz” czimszerepében bucsuzik hosszabb időre a budapesti közönségtől. Ez előadásokra, valamint a hét többi előadásaira, amelyen a „Luxemburg grófja” ismét a Király-színház rendezésében szereposztásában kerül színre, jegyek már válthatók.

(*) Feld Zsigmond jubileuma. E hó 3-án volt harminczöt esztendeje, hogy Feld Zsigmond a színházpályára lépett. Az egész hosszú idő alatt Budapesten működött, úgy hogy öt tekintik Európa legrégebbi igazgatójának. Tisztelettel ez alkalomból ünneplésre készülnek, mely annyiból is időszerű, minthogy az a Feld Zsigmond által megmagyarosított német városligeti színház 20 éves jubileumával is összeesik.

(*) Budai Szinkőr. A budai nyári színházban Holnap, vasárnap és pénteken a Színházi képtelenségek című énekes bohózat kerül színre. Szerdán az Erdészleány operettnek lesz a budai első előadása, amelyet csütörtökön megismételnek. Hétfőn az Anarchista kisasszony, kedden a Carmen opera, szombaton pedig A kornevillei hangok operett van műsoron. Vasárnap Benkő Kálmán Bukov, a székelyek hóhérja című történeti színművének lesz a felelevenítése.

(*) A Vígyszínház jövő hetében is érdekes repriz teszi változatossá a műsort. Felfrissítik ugyanis a régi játékrend egyik legvonzóbb darabját, az Osztrigás Miczit, Feydeau Georges leg-híresebb bohózatát. A czimszerepet Varsányi Irén játszza, aki ezzel az alakítással nagy sikert ért el. Az Osztrigás Miczi reprizét kedden tartják meg, azután csütörtökön és szombaton ismétlik a jökevény darabot. A hét többi estéjén a színház legutóbbi nagyhatású ujdonsága, az Ámor, a pénzügynök kerül színre. Holnap, vasárnap délután az országos színészegyesületi iskola növendékei vizsgálati előadásul a Tavaszt, Strausz József szépenéjű operettjét játszzák. Jövő vasárnap délután is vizsgaelőadás lesz a következő műsorral: 1. Gringoire, Banville egyfelvonásos vígjátéka, 2. Fördökaland, Albini Félix egyfelvonásos operettje, 3. Hangverseny.

(*) A Művészház kiállításának bezárása. A Művészház nagyszerű és páratlan műbecsű nemzetközi impresszionista tárlatát holnap, vasárnap zárják be. A közönség nagy érdeklődésére való tekintettel ezen az utolsó napon a kiállítás kivételesen esti hat óráig tekinthető meg a Művészház IV., Váci-utca 9. szám alatt lévő helyiségeiben a rendes 2 korona belépődíj mellett.

(*) Közművelődési ügyosztály a kultusz-minisztériumban. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter vezetése alatt álló minisztériumban új kulturális osztályt szervezett, mely június 20-án kezdte meg működését. Az új kulturális osztály központja az eddigi művészeti ügyosztály, amelyhez hozzáfűzötték az eddigi külön irodalmi ügyosztályt és beosztották az összes színházi ügyeket. E reform következtében ugyanegy ügyosztály fenntartásáig alá tartoznak ezentúl az összes képzőművészetek, a zeneművészetek, az irodalmi ügyek, az összes állami múzeumok és vidéki kulturintézetek. A közoktatásügyi miniszter az új kulturális osztály vezetésével dr. K. Lippich Elek

miniszteri tanácsost, a művészeti ügyosztály eddigi vezetőjét bízta meg, aki az új osztály működési és szervezeti szabályzatára vonatkozólag legközelebb előterjesztést tesz a kultuszminiszternek. Az irodalmi ügyosztály eddigi vezetője dr. Szász Károly miniszteri tanácsos, akit a legutóbbi országgyűlési képviselőválasztottak, legközelebb nyugalmába vonul, de ügyosztályát már ma átadta az új kulturális osztály vezetőjének.

(*) El-aradt előadás. A berlini Komische Operben tegnap sajtósági körülmények közt maradt el az előadás. A közönség, mely a színházba ment, a bejáratokat zárva találta és rendőrök állottak a kapu elé. A színlapok második előadásul hirdették a Regiments-papa című bohózatot, amelynek tegnapelőtt nagy sikere volt. Senki sem tudta elképzelni, hogy miért tiltotta be a cenzura a bohózatot, mindenki azt hitte ugyanis, hogy a cenzura akadékoskodik. Pedig nem így állott a dolog. A rendőrség záratta be a színházat, mert az igazgató nem fizette le a rendőrségen a 4000 márká kaucziót.

(*) A Szt.-György Czéh, magyar amatőrök és gyűjtők egyesülete művészeti aukciójának ma volt a második napja a Nemzeti Szalonban. Ma a kerámikai rész került árverés alá és az utolsó darabig vevőre talált. A két napon át tartott aukció anyagából csupán csak néhány képnek nem akadt gazdája. A legközelebbi aukció — ez évben a harmadik — ősszel lesz, mikor is egy nagy értékű budapesti teljes magángyűjtemény kerül kalapács alá.

(*) A Magyar Grafikusok Egyesülete. A Magyar Grafikusok Egyesülete, amely a közel múltban legkiválóbb művészeinkből alakult meg, a magyar grafikai művészet pártolására hívja fel az érdeklődő és műszerető közönséget. A pártoló tagok évenként husz koronát fizetnek tagsági díjképpen az alapító tagok legalább négyszáz koronával járulnak hozzá az egyesület céljaihoz. A pártoló tagok tagsága három évre kötelező és a tagsági díj mindig az esztendő első hónapjában fizetendő be. Az alapító tagok alapítványuk befizetésének időpontjától kezdve gyakorolhatják jogaikat. Pártoló és alapító tagjainak az egyesület évenként műlapokat ad, melyek a grafikai művészet különféle fajtáit képviselik. Minden pártoló és alapító tagnak évenként egy, kivételesen két ilyen műlapra van igénye, bármely pártoló tag azonban husz-husz koronányi ráfizetéssel két, illetve több ilyen műlapra is tarthat igényt. Az egyesületre vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a titkárság (Olgyay Viktor tanár festőművész, VI., Andrássy-ut 71. Képzőművészeti főiskola), akiről a tagbelépési nyilatkozat is küldendő.

IRODALOM.

* Bölsche: Szerelem az élők világában. (Dr. Wilchner Ö., Merényi József, dr. Sidó Zoltán, Kremmer Dezső fordítása. Politzer Zsigmond kiadása.) Ez a könyv azoknak szól, akik csak egyszer is átélték a megnyilatkozás óráját, az éretteknak, és értelmesen gondolkodóknak, akiknek lelkéből feltört a megismerés szomjúsága, akik elég bátrak ahhoz, hogy önmaguk alkossák meg a maguk világrészét. De amint végiglapoztunk benne, úgy érezzük magunkat, mintha nagy márvány lépcsőkön haladnánk ismeretlen olasz ligetek felé, lábunk alatt ezüstös tenger, Ostia partja, ahol kétezer év előtt a bölcös Minucius Felix fübe heveredve beszélgetett barátjaival az istenségéről. A huszadik század derült arca, germán költő-tudósa a szerelemről beszélget ugyanitt, amint a mindenségben megnyilatkozik; végig kíséri hosszú fejlődési útján az anyagi, szerves élet kezdeteitől, az élőlények millióin, az állatvilágon keresztül. Elvezet a durva, merőben testi szerelemtől, a legfenségesebb, legtisztább, átszellemült érelelmi oda, hol az állatvilágból előtörő érzéki szerelem szatirképe minden brutalitásával, kínjaival kiengesztelődik az ideállal. A szerelem megnyilvánulásainak formái, kielégítésének eszközei misztikus köd nélkül, természettudományi tisztaságukban jelennek meg előttünk. De a pusztá tényeket, a biológiai és zoológiai kutatások eredményeit Bölsche bámulatosan olvastja egybe a poézissal. Szinte nem is érezzük, hogy szigorúan természettudományi módszerrel dolgozó könyvvel van dolgunk. Görögös derűvel árasztja el ezt a fejlődési regényt, mely az élet megigénylésével, a szerelem apothéozisával zárul s mely ujjongva kiáltja oda a pesszimizmus szomorú, lemondó kijelentésének, hogy „mindennek vége”, minden csak szerelem! Bölsche nagy stilművésze, tudásának univerzalitása, mely egyformán merít a természettudományokból, históriából, irodalomból, művészetekből, szókimondó bátorsága s férfiasága, melytől távol van minden fűszerezés és frivolitás, könyvének magyar köntösben is (mely teljesen méltó az eredetihez) biztosítja azt a hatást, melyet eredetiben tett. (T—i.)

*** Uj Idők.** Válogatott és gazdag tartalommal jelent meg az Uj Idők e heti száma, melyben Herczeg Ferencz pompás novelláját találjuk. Hel-tai Jenő folytatja hosszabb elbeszélését és novel-lát irt még Kárpáti Aurél. Az önkéntes naplója elmés rovatában e héten is megtaláljuk a katoná-elet humoros rajzát. Az illusztrációk között a bu-dapesti repülőversenyéről közölt képek dominálnak. A verseny résztvevő aviatikusai jóformán vala-mennyien felvonulnak előtünk az Uj Idők-ben. Versek, apróbb cikkek, az Idegen Írók rovatában J. J. Bell kitűnő novellája, Mühlbeck tréfás fej-léczei stb. egészítik ki a szám gazdag tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatvány-számot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal, Buda-pest, Andrassy-ut 10. szám.

*** A „Vasárnapi Ujság“** június 19-iki száma képközleményeiben legtöbb teret a repülőverse-nyeknek szentel, oly bőven s oly szép és jellemző képeket közöl róluk, melyek szinte pótolják a szemléletet azok számára, akik nem lehetnek je-len, közlő ezenkívül még szép művészi képeket a fényképiállításról. Erzsébet királyné egy eddig ismeretlen arcképeről (báró Forster Gyula cikkekével) a király látogatásáról a bécsi vadá-szati kiállítás magyar osztályán, a Pluviso fran-czia tengeralatti hajó katasztrófájáról, a Fővá-rosi Muzeum Cseh emlékeiről stb. Sebők Zsig-mond emlékezése Mikszáth Kálmánról, Szemere György regénye, Kaffka Margit novellája, Vargha Gyula és Lampérth Géza versei, gróf Vay Péter cikke az angol királyról, Anthony Hope angol regénye adnak bőséges és érdekes szépirodalmi olvasmányt. Egyéb közlemények: Greguss Imre arcképe és nekrológia, cikk a repülőversenyek-ről, tárczacikk a hátról s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Va-sárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-kronika“-val együtt négy ko-rona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Uj-ság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felévre két korona 40 fillér.

*** Móricz Zsigmond új novellás füzeté.** A „Magyar Könyvtár“, mely elejétől fogva nagy súlyt vetett arra, hogy benne a legjobb magyar elbeszélők mind képviselve legyenek, természetesen siet Móricz Zsigmondot is munkatársai közé so-rozni. A vállalat májusi sorozatában jelent meg tőle egy füzet novella: bájosnál-bájosabb paraszt-történetek, mindannyi ugyanegy téma körül forgó: a mátkaság és a házasság apró-cseprő perpatvarai körül. Móricz Zsigmond csöndes, derűs humorral, festői nyelven mondja el ezeket a vidám történe-tek, melyeket a füzet első novellája után a „Csitt-csatt“ cím alá foglalt össze. Csak egyetlen elbeszélésnek van komoly, szinte komor háttere: a „Virtad“ címűnek, melyben mesteri lélekfestés-sel van elmondva, hogyan téríti egy fiatal leány jó utra a szűz leányt. Egyébként valamennyi törté-net Móricz legjobb munkái közé tartozik és bi-zonyára még inkább fogja emelni már is nagy nép-szerüségét. A füzet ára 30 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben, a „Magyar Könyvtár“ teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg a kiadó-czég: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai), Budapest, Andrassy-ut 21.

*** Carlyle életbálcselete.** A nagy skót törté-netírót nálunk eddig inkább csak a francia forradalomról irt nagy munkája és a Hősök irt könyve révén ismerik. Szociál-ethikai művei, melyek pedig oly óriási befolyással voltak Anglia szellemi életére, sajnos még nincsenk lefordítva. Már csak ezért is örömmel kell fogadnunk a „Magyar Könyvtár“-nak azt a legújabb füzetét, melyben Carlyle életbálcseletének legsarkalatosabb maxímái vannak összegyűjtve, „Munka és Hit“ cím alatt. E gondolatnak nagyobb része a mai társadalom egyik legnagyobb problémájával, a munkáskérdéssel foglalkozik, melylyel szemben Carlyle a munka becsületét, a munkások igényei-nek jogosultságát és a jobb jövőben való hitet hirdeti. A füzetet, mely bizonyára nemcsak a munkások körében lesz kelendő, Benedek Marczell fordította, a nála megszokott lelkiismeretes gondos-sággal. Ára 60 fillér.

*** Shackleton délsarki expedíciója.** A délsarki felő irányult kutatások legutolsója, a Shackleton-féle, tudvalevőleg oly óriási becsü ered-ményekkel tért haza utjáról, aminek eddig egyetlen előzője sem birt elérni. A „Nimród“-hajó ut-asainak sokféle viszontagságáról, melyekről nemrég maga Shackleton számolt be a budapesti közö-ségnek, most érdekes kis munkát irt Abbe le Károly tanár a „Magyar Könyvtár“ számára, könnyedén és világosan mondva el mindazt, amit ez expedi-czióról a művelt embernek tudnia kell. A két raj-zal is ellátott füzetke a földrajzi kutatások iránt érdeklődők körében bizonyosan számos olvasót fog találni. Ára 30 fillér. Kapható minden könyvke-reskedésben vagy a kiadónál: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) Budapest, Andrassy-ut 21.

*** Vizsgai jutalomkönyvekről** rendkívül alkal-massak a Benedek Elek Kis Könyvtára című vál-lalat egyes kötetei. Ez a legnagyobb szabású olcsó ifjúsági vállalatunk általános ismeretessé lett ugy a gyermekek, mint a szülők s a tanítók körében; népszerűségét annak köszönheti, hogy legjobb író-inktől közlő csupa eredeti ifjúsági olvasmányokat, meséket, elbeszéléseket, verses műveket, történelmi képeket stb. Valamennyi kötete nemcsak kitűnő magyarsággal van írva, hanem szerzőik kiváló ér-zékkel találják meg a gyermekeknek való hangot, amelyen szívükhöz, értelmükhöz szólhatnak. S ez teszi a könyvtárt a vizsgai jutalomkönyvekről al-kalmas könyvek valóságos tárházává is, mert akár-melyiket választhatjuk ki belőlük, előre is biztosak lehetünk arról, hogy olyan könyvet adunk az arra érdemes gyermeknek, amelyet nemcsak tanulság-gal olvashat, hanem meg is fog szeretni, leg-kedvesebb könyvei közé fogja sorozni. E tekintet-ben már eddig is a legjobb tapasztalatokat szerez-ték a Benedek Elek Kis Könyvtárral, melyet csi-nos, a gyermek szemének tetsző kiállításán kívül rendkívüli olcsósága is ajánl. Egy-egy szám ára tartós, színes kemény kötésben 60 fillér. Kijadja Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) könyvkereske-dése. Az egyes kötetek kaphatók a kiadónál s min-den könyvkereskedésben.

*** Az En Ujságom.** Pósa Lajos kitűnő ifjúsági lapja egész bokrártára való szebbnél-szebb olvas-mánnyal kopogtat be e héten is kis olvasóihoz. Boc Bálint folytatja Tányértalpu Koma a Maczkó nemzetség kitűnő ivadéka kalandjainak elbeszélé-sét, Ballagó bácsi jókedvű történetet tud az ege-rek fogságába jutott cizcizáról. Jakab Ödön és Négrádi Pap Gyula elbeszélést, Pósa Lajos és Te-lekes Béla verset irt, Gyököcsy Endre pedig a re-pülőgépekről mond el érdekes tudnivalókat. Elő-fizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutat-ványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

Az Odol világhírű egye-dülálló tartós hatásának kö-zszöni. Míg más szájvizek csak a szájöblítés kevés idejében fejtik ki hatásukat, az Odol az öblítésnél a fogakba és a szájnyálkahártyába beszívó-dik és még utólag sokáig hat, miután a száj kiöblített. Ezen különleges sajátága folytán az Odol megaka-dályozza a szájbeli erjedési folyamatokat és így a fogak megrontása ellen hat.

FŐVÁROS.

(A főváros építkezései. A városházán új irány az uralkodó: hasznosítani, amit lehet, megszerezni a közhasznú s a magántársaságok kezében virágzó üzemeket és megszüntetni a lakásüzemiakat. Ennek az utóbbi célznak köszöni a születését az építési program. Három esztendő alatt 90 millió koronát akartak beépíteni bérlakásokba és iskolákba, de már az első esztendő végén tudatára jöttek, hogy a terv nagyon is me-rész. A fővárosi építőipar teljesítőképessége nem bírja meg a város nagystílű terveit anélkül, hogy a pulhajtott gyorsaság felesleges áremelkedés, ne idézzen elő. A 90 millió felhasználását tehát három év helyett hat esztendőre osztották be, mert belátták az eddigi eredményből, hogy even-kint 15 millió koronával is tulontul erős versenytárs a hatóság a magánvállalkozás mellett. Az első két év 1911-ben jár le s az erre az időre elő-irányzott 30 millió korona hovaforrásáról ezt az elszámolást teszik közzé:

Elkészült és már bérbeadtak a földszintes kislakásokból: a IX. ker., Haller-utczában 220, a VI. ker. Aréna-uton 72, a VI. ker. Váci-uton 76, a VIII. ker. Kerepesi-uton 32, a IX. ker. Tüzoltó-utczában 115, a IX. ker. Gyáli-uton 160 lakást s ugyancsak a Gyáli-uton 8 emeletes bérházban 192, összesen 867 lakást.

Ez év augusztus elsejére elkészül és már bérbe van adva: az V. ker. Borzenczey-utczában négy, a VIII. ker. Alföldi-utczában két, a VII. ker. Hungária-köruton hat, a IX. ker. Üllői-uton

egy, a VIII. ker. Köztemető-uton egy darab több emeletes bérházban összesen 853 lakás.

Ebben az évben lehetőleg novemberre elkészül és bérbe lesz adva: az I. ker. Budafoki-uton 125, a III. ker. Bécsi-uton 125, a X. ker. Kő-bányai-uton 325, a X. ker. Százados-utczában 325 és még csak most tervezett/helyen 100, ösz-szesen ezer földszintes kis lakás.

Szeptember elsejére elkészül és használatba vehető 14 új iskolaépület s a megszüntetett iskolabérletek révén felszabadul 3—400 lakás.

Új építéseket kezdtek, amelyek a jövő évben nyerne befejezést: a III. ker. Miklós-téren egy 3 emeletes, a VI. ker. Frangepán-utczában egy 3 emeletes, a VI. ker. Váci-uton egy 4 emeletes, a X. ker. Simor-utczában egy 3 emeletes, a IX. ker. Mester-utczában egy 4 emeletes és a X. ker. Jászberényi-uton egy 3 emeletes bérház építését. A hat bérházban 440 lakás lesz.

Ugyancsak a jövő év szeptember elsejére lesz kész 15 új iskola, amelyek az elkészültével megint 3—400 lakás lesz szabad.

Végül még ez év őszén kész lesz a VI. ker. Váci-uton a Népszálló és az V. ker. Vág-utczában a közjótékonyági intézmény háza, amelyek leginkább a nőtlen munkások lakáseljáit szolgálják. A Népotthon építését elhalasztották, mert az előbb említett két intézmény fenntartása és kezelése körül szerzendő tapasztalatok alapján akarják a Népotthont megalkotni.

Az elősorolt építkezésekre harmincz és fél millió koronát használtak s illetőleg használnak el. Ez a rengeteg összeg az egyes építkezések között így oszlik meg:

Az emeletes bérházak (853 lakás) költsége 5 millió, a földszintes kis lakások és a Gyáli-uti emeletes házaké (867 lakás) 3.5 millió, az ez évben elkészülő iskoláké 6 millió, a tervezett hat új bérház költsége (440 lakás) 3, az 1000 földszin-tes kis lakásé 3, az iskolák költsége 10 millió, összesen 30 és fél millió korona.

(Az Andrassy- és Rákóczi-ut megvilágítása. A Budapesti Általános Villamosági R.-T. ajánlatot tett a fővárosnak az Andrassy-utnak és a Rákóczi-ut második szakaszának elektromos megvilágítására. A tanács az ajánlatot elfogadta s a világitást legközelebb berendezteti.

(A városi gázgyár. A tanács most tesz javaslatot a közgyűlésnek az új, központi gázgyár építésére. A javaslat telekszerzésre és építésre né-hány ezer korona híján negyvenmillió koronát kér s miután a megváltás is 20—25 millióba kerül, a házikezelésbe való vételhez 60—65 millió koronára lesz szükség. A tanács a javaslattal egyidejűleg felhatalmazást kér arra, hogy megfelelő kölcsön felvételéről gondoskodhassék. A központi gyár építéséhez kért összeg a javaslat értelmében a követ-kező beszerzésekre szükséges:

Telkek	3,000.000 kor.
Alépitmények	6,688.000 „
Magas építmények	5,958.700 „
Gyári berendezések	13,854.000 „
Felszerelések	1,217.200 „
Főgázcső-vezetékek	2,570.000 „
Utcai csőhálózat és az utcai világitás kiterjesztése	1,000.000 „
Általános kiadások	2,090.000 „
Időközi kamatok	2,520.000 „
Előre nem látottak és különfélék	1,000.000 „

Összesen 39,896.000 kor.

(A Sárosfürdő építése. A pénzügyi ügyosztály hosszabb előterjesztést intézett a tanácshoz a Sáros-gyógyfürdő és gyógyszálló építése dolgában. Az előterjesztés ismerteti a fürdő építése ügyében folytatott tárgyalásokat és azok eredményeit, a kiirt pályázatokat, az építés részletes terveit, a költségvetést, a várható bevételt és végül kéri a tanácsot, hogy a törvényhatósági bizottság közgyű-lésének tegyen előterjesztést az iránt, hogy:

1. A Sáros-gyógyfürdő és gyógyszálló felépítését a kölcsönpénzek terhére rendelje el; s az ösz-szes építkezési és berendezési költségeket — bele-értve a népfürdő céljaira még szükséges telkek megszerzését is — 5,650.000 koronában állapítsa meg;

2. rendelje el az építkezésnek azonnal való foganatba vételét, e célra engedélyezzen egyelőre a munkálatok megkezdhetésére és a telekszerzésre 650.000 koronát a kétmillió font sterlinges kölcsön terhére és utasítsa a tanácsot, hogy a munkálatoknak nyilvános árverés útján történendő biztosítása iránt haladék nélkül intézkedjék;

3. hatalmazza fel a tanácsot, hogy a Sáros-fürdői igazgató-őorvosi állásra annak betöltésére alkalmas, jelesül a thermalis gyógykezelésben jár-tas szakorvost évi 8000 korona illetmény s termá-

szeiben lakásjárandság mellett egyelőre 10 évre kellő időben alkalmazhasson s hogy az alkalmazásaira és az illető szolgáltatási viszonyaira és járandságaira vonatkozó feltételeket megállapíthassa és ez alapon az illetővel a főváros közönsége nevében a szerződést megköthesse.

)(**Községi nyilvános könyvtár.** A nyilvános községi könyvtár létesítése érdekében dr. Lengyel Endre bizottsági tag indítványt nyújtott be tavaly a közgyűlésen. A könyvtári bizottság az indítvány értelmében nemrégiben Szabó Ervin főkönyvtárost bízta meg a nyilvános községi könyvtár létesítésének előmunkáival. E tárgyban ma jelent meg a főkönyvtáros terjedelmes emlékirata, amely alapja az e hónap 20-án délután félöt órakor összeülő szaktanácskozásnak. A szaktanácskozás a munkamegosztás, az együttműködés és a nyilvános községi könyvtár, valamint a népművelési szervek munkáiról lesz szó és ez fogja az esetleges budapesti könyvtárszövetség megalakítását is kimondani.

)(**Az újpesti vízmű.** A főváros tudvalevőleg ajánlatot tett Újpestnek, hogy megépíti a község vízművét. Újpest azonban jelentékenyen kedvezőbb ajánlatot kapott egy magánvállalkozótól s természetesen azt fogadta el. Erről most értesítette a fővárost s a tanács tegnap tudomásul is vette.

)(**A hirdetésügy.** A hirdetésügy előkészítésére kiküldött bizottság Bódy Tivadar tanácsos elnöklésével ma tartott ülésén megállapította a tarifákat. A bizottság átlag negyven százalékkal olcsóbb díjakat fog szedni a vállalkozó mai díjainál s mégis biztosítja a városi hirdető vállalkozás rentabilitását.

EGYESÜLETEK

(—) **A Magyar Szent Korona Országainak Vörös-Kereszt Egylete** 1910. évi június hó 25-én, szombaton délután 5 órakor saját házában (I. vár, disz-tér 1. szám) országos közgyűlést tart. A közgyűlést megelőzőleg délután fél 5 órakor értekezletet tart s a közgyűlés után a központi választmány alakuló ülést tart.

(—) **A Törvényes Munkásvédelem Magyarországi Egyesülete** folyó évi június hó 19-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a Társadalmi Múzeum nagytermében (V., Mária Valéria-utca 12. sz. I. emelet, főbejárta) tartja rendes évi közgyűlését.

(—) **A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottsága** ez évi közgyűlését július 4. és 5-én Budapesten, a Szent István-Társulat dísztermében tartja módszeres kiállítással kapcsolatban.

TÖRVÉNYSZÉK:

§ **Az allensteini pör.** Allensteinből jelentik nekünk: A mai tárgyaláson újból kihallgatásra jelentkezett Conradt alezredes, annak a katonai törvényszéknek tagja, amely a gyilkosság ügyében a vizsgálatot vezette, mert tegnap elfelejtett egy fontos körülményt, amely pedig a vádlottra nézve rendkívül kedvező. Az elnök elsőnek hallgatta ki Conradt. Elmondta, hogy Göbentől többször hallotta, hogy az ő eszméje volt Schönebeck eltenni láb alól, de az őrnagy nejt nem avatta a dologba.

Elmondta még Conradt, hogy őt bízta meg a katonai vizsgálóbizottság Göben letartóztatásával.

— Mikor Göbenhez jöttem, a kapitány az előszobában ült. Cívilruha volt rajta. Hozzáléptem és megszólítottam: Kapitány ur, fogolynak nyilvánítottam. Göben megjégedt, de aztán hetvenkedni kezdett. Szentelenül így szólt: Szives engedelmével néhány kérdést fogok önhöz intézni. Én megjegyeztem: Önnek most hallgatnia kell. Rajtam a sor, hogy önt kérdezzem. Göben nyugtalanul fel és alá járt a szobában. Én mindig nyomában voltam és szemmel tartottam. Láttam, hogy revolvert keres és mikor felszólítottam, hogy kövessen a fogházba, beretvát rejtett holmija közé. A beretvát is, zsebkését is elkoboztam.

Schönebecknél is én hallgattam ki először. Figyelmeztettem rá, hogy vallomásra meg kell es-

küldnie. Az asszony élénken tiltakozott az ellen, hogy szembesítsék Göbennel.

Ezután az elnök felolvasta Göben kapitánynak Conradt-hoz intézett magánlevelét, amelyben azt írta, hogy Schönebecknek nem adott neki egy párt férje harisnyái közül.

Itt a vádlott közbeszólt: Ez igaz. A vallomás után heves összekocczanás volt az ügyész és a védők között. Az ügyész ugyanis több terhelő tanu újabb megidézését kívánta, amit a védők elleneztek.

A következő tanu Reichardt volt, aki ugyancsak résztvett mint a katonai törvényszék tagja az elővizsgálásban. Ennek a tanunak vallomása lényegtelen. Tiltakozott az ellen a feltevés ellen, mintha Scotti tábornok ellenezte volna Schönebecknek letartóztatását, nehogy, a botrány kellemetlen legyen a hadseregnek nézve.

Most érdekes jelenet következett. A védelem részéről indítványt nyújtottak be, hogy vegyészszakértők vizsgálják meg Göben kapitány harisnyáit és állapítsák meg, hogy melyik pár volt az, amelyet Schönebecknek a férje harisnyái közül adott a kapitánynak. Ha másképpen nem, a cipőtisztításra használt fénymázból bizonyára rá lehetne ismerni. Illymódon akarják megdönteni a védők a vádnak azt az állítását, hogy Schönebecknek be volt adva a gyilkos tervbe és férje harisnyái közül egy párt adott Göbennak, hogy majd a gyilkosság után a szimatoló vérebe nyomot veszítsenek. A törvényszék úgy határozott, hogy megbíz egy vegyészszakértőt ezzel a vizsgálattal.

A következő tanu Göben kapitány mostoha fivére volt.

§ **A Wekerle-kormány sajtópere.** Dr. Szlavek vizsgálóbíró a Wekerle-kormány által Habár Mihály hírlapíró ellen indított sajtópereben június 21-ére tanuként beidézte Kossuth Ferenc volt kereskedelmiügyi miniszter testvéröccsét, Kossuth Lajos Tódort, aki ideiglenesen, pár napra Budapestre érkezett. Kossuth Lajos Tódor tanukénti kihallgatására vonatkozólag dr. Gál Jenő védő ma sürgős beadványt intézett a vizsgálóbíróhoz és ebben a kérvényében, tekintettel a Btk. 125. szakaszára, azt a kérelmet terjesztette elő, hogy Kossuth Lajos Tódort tanukénti kihallgatásra, valamint Habár Mihályt terhelte is idézze meg. A tanu ugyanis külföldi honos és nem magyar állampolgár. Előrelátható, hogy a kitűzendő főtárgyaláson nem fog megjelenni és arra különben sem idézhető meg, hanem csak meghívható. Ez a véletlen körülmény, hogy Kossuth Lajos Tódor jelenleg pár napra Magyarországon van, csak jó alkalom arra, hogy őt a vizsgálóbíró közvetlenül tudja kihallgatni. Így elmarad annak a szükségére, hogy a Btk. 202. szakasza szerint a külföldi bírósághoz olyan megkeresés intéztessék, amely szerint a kihallgatás a kérdőpontokon felül a felmerült körülményekre is kiterjedjen. De ezzel szemben helye nincs a Btk. 125. szakasza alkalmazásának annyival is inkább, mert a védő a tanuhoz kihallgatása alkalmával kérdéseket kíván intézni. Egyidejűleg azt is indítványozta a védő ebben a kérvényében, hogy a vizsgálóbíró erre a határonapra tanuként idézze meg dr. Főjér Márton budapesti ügyvédet, akivel ugyanazokat a körülményeket kívánja igazolni, mint amelyeknek bizonyítására Kossuth Lajos Tódorra hivatkozik. Egy másik beadványában, amelyet a törvényszékhez intézett, Habár Mihály arra kéri a bíróságot, hogy a folyó hó 27-ére kitűzött esküdtészi tárgyaláson a Btk. 331. szakasza értelmében rendelje el, hogy az egész főtárgyalás gyorsirással jegyeztessék.

§ **A velencei gyilkosság.** Egy római híradás arról számol be, hogy az ottani semmissítészék a jövő hónapban fog foglalkozni Tarnovszka grófjának és bűntársainak bűnpörével.

§ **Gróf Széchenyi Béla tolvaja.** Gróf Széchenyi Béla valóságos belső titkos tanácsos és koronaőr ez év február havában felfogadta urasági inasnak Sudár Pétert, aki bátyjának Sudár Istvánnak eszédkönyvével állott szolgálatba. Néhány heti szolgálat után Sudár Péter egy szép napon összeszedte gazdájának gróf Széchenyi Bélának, továbbá az ott lakó gróf Teleki Tibornak és feleségének mintegy 20.000 korona értékű arany, ezüst ékszereit és azután megszökött. Bolyongó útjában becsavarogta Olaszországot s mikor az ellopott drágaságoknak a nyakára hágott, hezajlott. Itthon aztán a rendőrség

letartóztatta. A tolvaj urasági inast ma vont a felelősségre a budapesti büntető törvényszék dr. Bakonyi Kálmán táblabíró elnöklelte alatt. A tárgyaláson a vádlott beismerte a lopás elkövetését és azt, hogy a lopott ékszerek nagy részét Milánóban zálogosította el. A bíróság a panaszos koronaőr kihallgatása után a tolvaj inast lopás büntettségért két évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen a felek felelőbbek.

§ **A családi váltó.** Kósa József székesfehérvári földműves két fiának, Kósa Andrásnak és Kósa Istvánnak székesfehérvárott koporsó- és szemfedőgyára van. A két fiu, hogy az üzletet folytatni tudja, abban állapodott meg szüleivel, hogy ezek szükség esetén váltótállással kiegészítik. Három évvel ezelőtt egy 350 koronás váltót irattak alá a fiuk atyjukkal, Kósa Józseffel. Ezt a váltót azonban Friss Zsigmond, akinek tartoztak, nem fogadta el, hanem azt kívánta, hogy a váltóra a Kósa fiuk mostohaanyja, szül. Gazda Erzsébet is írja rá a nevét. Ennek megtörténte után a váltót Friss Zsigmond is elfogadta. Lejáratkor ez a váltó peresítve lett. A váltóper folyamán Kósa Józsefné felkereste az Irgalmasok kórházában halálos betegen fekvő Kósa Andrást s rávette, hogy állítson ki egy olyan tartalmu irást, hogy a váltón levő Kósa József és Kósa Józsefné neveket ő írta alá szüleinek tudta és beleegyezése nélkül. Ebben a levelében a fiu, tekintettel közelgő halálára, kijelentette még azt is, hogy lelkiismereti furdalás kényszerítette őt ennek a hamisításnak a beismerésére. Megígérte azonban, hogy felgyógyulása esetén rendezni fogja a váltót. Kósa Józsefné, a mostoha anyja Kósa Andrásnak ezt a levelét produkálta a váltóperben. A felperesi ügyvéd erre szüneteltette az ügyet. Mikor aztán Kósa András felgyógyult, megette ellene a büntető feljelentést magánokirathamisítás büntetése miatt. A lefolytatott vizsgálat után ma volt ebben az ügyben a főtárgyalás a büntető törvényszéken. A tárgyaláson a vádlott bevallotta, hogy ő mostoha anyja kérésére benn a kórházban állította ki a váltóhamisítás beismeréséről szóló levelét. Kósa József, az apa, kijelentette, hogy ő több ízben felhatalmazta fiait arra, hogy szükség esetén nevét váltóra ráírják. Ezzel szemben Kósa Józsefné a mostoha anyja ma is azt vitatta, hogy a váltó hamis s hogy Kósa András a váltóhamisítást be is ismerte előtte a kórházban. A bíróság az ellentétes vallomásokból nem látta megállapíthatónak a vádlott bűnösségét s ezért Kósa Andrást az okirathamisítás büntetésének vádjára alól felmentette.

§ **Okirathamisítással vádolt takarékpénztári igazgató.** Szontagh Antal miniszteri titkárnak és feleségének, Irsay Katalinnak nagyobb összegű kölcsöntartozásai voltak az albertirai takarékpénztárnál. Három évvel ezelőtt a takarékpénztár igazgatója a Szontaghné által adott kitöltetlen váltót 30.000 koronára kitöltötte és ezt a váltót Szontaghék ellen peresítette. Szontaghné erre büntető feljelentést tett a takarékpénztár igazgatója, Margocsy Gusztáv irsai jegyző ellen magánokirathamisítás büntetéseért. Feljelentésében azt panaszolta, hogy Margocsy igazgató megállapodás ellenére töltötte ki a fedezeti váltót 30.000 koronára s perelte be. A megindított büntetővizsgálat folyamán beígazolást nyert, hogy Szontaghék sokkal nagyobb összeg erejéig adósa a takarékpénztárnak s így a perlés nem volt rosszleszámú. A kir. ügyészség nem vállalta a vád képviselését, mire Szontaghné jövi képviselője, dr. Károly József utján vádiratot adott be magánokirathamisítás büntetése címén Margocsy Gusztáv ellen. A vádirat ellen a megvádolt igazgató képviselőjében dr. Darvai Fülöp kifogásokkal élt, amelyeket ma tárgyalt a büntető törvényszék vádtanács dr. Langer táblabíró elnöklelte alatt. A vádtanács a pótmagánváltó vádiratát elutasítva Margocsy Gusztáv igazgató ellen megszüntette a további eljárást.

§ **Az eladósodott bíró fegyelmi ügye.** Prikkel Gyula főlegyházi kir. járásbíró közismert rossz anyagi viszonyok között volt és fűtől-fűtől vett fel kölcsönpenzeket. Az eladósodott bíró megpompolt mindenkit, ügyvédet, bírót, sőt olyanokat is, akiknek perük volt nála. A kecskeméti törvényszék elnöke a múlt évben vizsgálatot tartott a járásbíró ságnál és értesült Prikkel bíróval szemben. Erre nyomban felfüggesztette a bírót állásától és megindította ellene a fegyelmi vizsgálatot. Ennek folyamán Prikkel bíró nagyrészt kifizette az adósságokat és nyugdíjaztatását kérte. A vizsgálat ennek dacára tovább folyt. A budapesti kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa mint elsőfokú fegyelmi bíróság a lefolytatott tárgyalás után a vádlott járásbíró viselt hivatalának elvesztésére ítélte, mert eljárásával méltatlanná vált a bírói tisztre.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, Frakk, v. Ferenc József-ölt. egészen selyem-béléssel 55 frt.

legnagyobb angolelmékből, oszaki mérték szerint, elsőrangú kivitelben.

ZÉLINGER SAMU
angol köszpénzrendszerű
url szabótermékben
IV. ker., Belváros,

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 116-59.

Felelősség folytán ma tárgyalta a kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa Varrik Béla másodelnök elnöklésével ezt a fegyelmi pert Jantsik Viktor bíró előadásában. A legfelsőbb bíróság Kuchler Gyula koronaügyész helyettes vád- és Papp József dr. ügyvéd védbeszédének meghallgatása után megváltoztatta az elsőfokú fegyelmi bíróság ítéletét és a vádlott bíró mindössze 500 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Ellopott repülőversenyjegyek. A repülőversenyek rendező bizottságának feljelentésére a rendőrség letartóztatta Horváth András lövőiroi számtisztet, aki a repülőversenyekre kiadott jegyek számolásával volt megbízva s aki ebben a megbízásában rutul visszaélt a belő helyezett bizalommal, amennyiben a kezelése alatt álló jegyekből nagymennyiségűt ellopott s ezeket trafikokban, kávéházakban és egyéb üzletekben mélyen leszállított áron árusította. A beismerésben lévő Horváth András vizsgálati fogságát a vizsgálóbíró is fenntartotta. A vizsgálóbíró határozata ellen Horváth András védője, dr. Baumfeld Lajos felfolyamodást jelentett be a vádtanáchoz s ez ma 2000 korona óvadék ellenében elrendelte a letartóztatott számtiszt szabadlábra helyezését. Büntügyében azonban a vizsgálat tovább folyik.

Nyiltes.

Erővel közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Most jelent meg!

HEMOPATIA

A vérgyógyítás és eredményei.
Érdekes, tanulságos népszerű orvosi könyv.
Ára füzve 1 K., díszkötésben 1 K. 60 fill.

Kapható minden könyvkereskedésben és a szerzőnél: dr. Kovács László orvos.
Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

A Wettenstein-Ambulatorium
Budapest, VII., Eulyovszky-utca 5.
és a Dr. Wettenstein-Sanatorium-R.-T.

sanatoriumában Margitliget, Pomáz mellett Pestmegye a tüdőbetegek és egyéb tuberkulózis bajban szenvedők Wellens ein Jozsef dr. gyógymódjával nyernek gyógykezelést.

Dr. HARMATH GYULA
TÜDŐBETEGEK gyógyintézete bejáróknak
Budapest, VII., ker., Rákóczi-ut 82. szám.
Tüdő-mellobajok; Asztma, Tuberkulózis I. és II. stádiumában, vérkőpés, tüdőveszesedés a legújabb gyógymódokkal kezeltetnek.
Szérum-kezelés: Kamara-inhalációk!
Az 5 éve fennálló intézetben kezelt betegek 70 százaléka gyógyul.
Bemelés 12-2 és 2-4-ig.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Füred-utca 2. szám.

a nyári idény beálltával az utazó és nyaraló közönség figyelmébe ajánlja legújabb szerkesztésű **Safe-deposit-berendezését** mindenemü értékű tárgyak megőrzésére.

Ezen pánczélszekrényekben a közönség értékeit a képzeltetől legbiztosabban és saját zára alatt önmaga kezeli.

Hitelevelék utazásra minden fürdőhelyre és városra kiadatnak.

KRONSTEINER K.-féle szab. vinarálló, szabadalm. mész-omlokat-festék
50 arnyalatban, kilója 24 filler és feljebb. Evtize dek óta legjobban bevált, **utánozhatatlan**, egyet len ezélszerű mázóanyag színehagyott homlokzatra. — Mintakönyv és árjegyzék ingyen és bérmentve. —
CARL KRONSTEINER, Wien, III., Hauptstrasse 120.
Főraktár:
KRAYER E. és Tsa, Budapest, V., Váci-ut 6. sz.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Negyedik nap. —

Elég mozgalmas volt az élet ma Alagon, melyben kétségkívül nagy része volt az Urlovasok Szövetkezete valóban talpraesett ujtásának a kilátásba helyezett lónyereséggel. A publikum javarésze nagy izgalommal várta az ötödik futamot, melynek lefutása után nyilvánosságra fog jutni, hogy ki az a szerencsés, aki könnyűszerrel hozzájuthat egy versenylóhoz. A sorshúzáson azután kitűnt, hogy a 3316. számú sorsjegy lett a nyertes, melynek tulajdonosa Horváth Gyula miniszteri napidíjas volt, aki így rövid ideig magáénak mondhatta Tante Agnes-t, mert hamarosan megvásárolta tőle J. Reeves 2000 korona vételáron.

Az első futam győztese Rieni lett gyönyörű küzdelem után, mert Piros királyt csak heves finish után tudta lerázni magáról, míg a reás favorit Kis betyár fejhoszszal maradt le harmadiknak. Ugy látszik a Rheina-Wolbeck tulajdonát képező öt éves ezután is csak rövidebb distancziára fog érvényesülni.

A Dsidás-dij-ban Pius legutóbb mutatott formáját kifutva verte Raseur-t, míg a startfavorit Tété-de-Chien-nek itt is a harmadik helylyel kellett megelégednie.

A Fóthi akadályverseny-ben Fabriczius váratlan győzelmé igen nagy konsternációt keltett. A nagy favorit Fincos, mely ellen alig mertek más lovat fogadni, ma cserben hagyta hiveit.

A Rodostó gátverseny szintén favorit vereséget hozott. A menőkédvben lévő Sam Lewis — dacára annak, hogy horribilis súlyt vitt nyergében — könnyen hagyta maga mögött Alabárd-ot, míg a publikum bizalmát élvező Pisano helyet sem kapott.

A Sorsolási handicap-ban Bor-t fogadták erősen, de elég hibe volt Himpellér-nek is. A versenyt azonban Tante Agnes nyerte meg Macsola ellen, míg a harmadik pénzért Isis és Bor egyszerre érkeztek célhoz.

A napot bezáró futam természetesen nem csufithatta el a napot egy favorit győzelmével s így Governors Daughter-nek meg kellett verni a nagy bizalommal megajándékozott Kokas-t.

A könyvesek természetesen nagyon meg voltak elégedve a nap eredményével, ellentétben a fogadókkal, akik ma ugyancsak hosszú orral hagyták el a versenyeket.

Részletes eredmény a következő:
I. Eladók verseny. Díj 1200 korona. Táv 1000 méter. 1. Bartos E. 46 pm. Rieni 72 kg (Nádaskay), 2. Bamberger I. 36 pm. Piros király 60 kg (Zangen B.), 3. Mr. John 56 sm. Kisbetyár 71 kg (Mattausch). Futottak még: Martyr (Neimans), Sógor (Szakonyi), Marasquin (Zsivanovits). Küzdelem után két hoszszal nyerve. nyakhoszszal harmadik. Tot.: 10:32, 20:30, 84. Könyvfogadások: 1½ reá Kisbetyár, 1½ Rieni, 8 Piros király, 10 a többi.

II. Dsidás-dij. Díj 1500 korona. Táv 2400 méter. 1. Jankovich Gy. 36 pm. Pius 59 kg (Szakonyi), 2. Br. Rothschild A. 36 pher. Raseur 62 és fél kg (Kiss G.), 3. Mine F. 36 pm. Tété-de-Chien 64 kg (Sibrik). Futottak még: Fuss (Krause), The Pride (Zangen), Dóri (Baich), Viteh ridden (Fóis). Küzdelem után fejhoszszal nyerve, nyakhoszszal harmadik. Tot.: 10:42, 20:24, 23. Könyvfogadások: pari Tété-de-Chien, 2 Pius, 3 Raseur, 8 a többi.

III. Fóthi akadályverseny. Díj 1500 korona. 2000 méter. 1. Keresztes A. id. pher. Fabriczius 69 és fél kg (Hujber), 2. Jankovich Gy. 46 sk. Fincos 70 és fél kg (Fries), 3. Ellinger O. id. pher. Tilly 72 kg (Kollár). Futottak még: Adáz (Kopitlanszki), Stiles (Lázár). Tot.: 10:59, 20:24, 27. Könyvfogadások: 1½ reá Fincos, 2¼ Tilly, 5 Fabriczius, 3 a többi.

IV. Rodostó gátverseny. Díj 1500 korona. Táv 2800 méter. 1. Br. Burness Gy. 46 sm Sam Lewis 73 kg (Sibrik), 2. Föld M. 46 sk. Alabárd 64 (Szakonyi), 3. Jankovich Gy. 46 pk. Royalty 73 kg (Neimans). Futottak még: Pisano (Krause), Faxenmacherin

(Csernyák), Nikita (Mattausch), Nevermore (Zsivanovits). Könnyen másfélhoszszal nyerve, egy hoszszal harmadik. Tot.: 10:43, 20:28, 29, 30. Könyvfogadások: 1½ Sam Lewis és Alabárd, 3¼ Royalty, 20 a többi.

V. Sorsolási handicap. Díj 1200 korona. Táv 1200 méter. 1. Gr. Pejacsevich A. 56 pk. Tante Agnes 73 kg (Fóis), 2. Br. Bánffy A. 36 pk. Macsola 60 kg (Nádaskay), 3. Jankovich Gy. 36 sk Isis 6 és fél kg (Kiss), 3. Bartos E. 36 pk. Bor 65 kg (Sibrik). Futottak még: Pipelet (Szakonyi), Nancy (Baich), Himpeller (Krause), Lottó (Neimans), Lagerbier (Zsivanovits), Szökevény (Mikes). Biztosan egy hoszszal nyerve, egy hoszszal harmadik. Tot.: 10:56, 20:31, 39, 23. Könyvfogadások: 1¼ Bor, 2¼ Himpeller, 3 Isis, 5 Tante Agnes, 6 Nancy, 10 a többi.

VI. Kétévesek eladóversenye. Díj 1200 korona. Táv 1000 méter. 1. Gr. Pejacsevich A. sk. Governor's Daughter 51 és fél kg (Nosal), 2. Jankovich Gy. pm. Kokas 48 és fél kg (Suszter), 3. Czárán J. pm. Absurdum 54 kg (Hollinger). Futottak még: Potyka (Lipták). Biztosan két hoszszal nyerve, egy hoszszal harmadik. Tot.: 10:26, 20:28, 30. Könyvfogadások: pari Kokas, 1¼ Governor's Daughter, 6 a többi.

— Ötödik nap. —

Vasárnap véget ér a nyári meeting s annyit megállapíthatunk, hogy a zárnap nevezései még sikerültebbek, mint a lezajlott négy napé. Ha a nevezésekhez mérten lesznek mezőnyök is, ugy azt hisszük, hogy az utolsó méltóan fogja bekoronázni a meetinget.

Megnyitója a napnak az Eladók verseny 1400 méterre. Tizenkilenc kötelezettjéből — a távot véve figyelembe — Lady Bird-et tartjuk legjobbnak, mely első startjánál elég jó szerepet játszott. Mellette a Bartos-istálló kiküldöttje és Cascadeuse vehető számításba.

A Sorsolt lovak handicapje előbb Repülj fecském, majd Lorum esélyeit hozza előtérbe.

A Veresegyházi akadályverseny 4000 méterén, azt hisszük, Sam Lewis érvényre tudja juttatni előnyös súlyát, habár igen veszélyes ellenfélnek ígérkezik Pengő és Hiu.

A Formidable II. gátverseny-handicap — ha valami előre nem látható akadály közbe nem jön — Olly zsákmánya lesz, azonban erős ellenfele lesz a küzdelemben Amor, sőt Tilly is.

A Csomádi díj hozza a nap legnagyobb mezőnyét. Igen sok chanceos pályázó fog starthoz állni az 1800 méteres konkurrencziában. Mi azt hisszük, hogy Minka a rábizott feladatot meg fogja oldani s megelőzi a célnál az öreg súlyt vívó Harlekin-t. A harmadik helyre Jeannette a legjogosultabb pályázó.

A meetinget bezáró Eladó kétévesek handicapje-ben a top weightot Scullery maid viszi, de még így is nagy esélyt kell neki itélnünk. Jó futást még Future-tól és Potyká-tól várunk.

- Jelöltjeink:
- I. Lady Bird — Bartos ist.
 - II. Repülj fecském — Lorum
 - III. Sam Lewis — Pengő — Hiu
 - IV. Olly — Amor — Tilly
 - V. Minka — Harlekin — Jeannette
 - VI. Scullery maid — Future — Potyka.

Evezősportunk jövője.

Budapest, június 18.

Az idei budapesti regatta nézői el voltak ragadtatva a látott küzdelmekről és a napilapok is örömmel regisztrálták, hogy mily látogatottságnak örvendett a mi regattánk, szövetségünk szakszerű intézkedéseinek és buzgalmának tudván be e körülményt. Csak néhány lap foglalkozott a nyújtott sporttal nemzeti szempontból. Pedig erről volna mit beszélni.

Régi evezősök még emlékeznek, hogy az osztrák és a magyar szövetségek évekkal ezelőtt menygyire igyekeztek a bécsi és a budapesti regatták terminusaival egymást megelőzni. Es joggal; mert ha a csapatok erőarányai az előbb megtartott regattán kiderültek, a vesztesek egyszerűen otthon maradtak és ezáltal a hajók, meg a legénység utiköltségeit megtakarították. Később mikor a magyar evezősport valóságos hegemoniával uralkodott, tekintet nélkül a regatta terminusára, egyhanguk lettek a budapesti és élénken látogatottak a bécsi regatták. De viszont tavaly, mikor Manno Miltiades nevezése hiányzott a budapesti regatta programjából, egyszerre milyen nagy mezőny indult a bajnoksáért. Akadt bizony Lajtán tulról mindjárt konkurrens! Ne is féltse a szövetség ezental a budapesti regatta látogatottságát. Lesz jövőre olyan nemzetközi felvonulás, amilyen Pesten még nem volt. A magyar evezősport szempontjából azonban

annál szomorubbak a kilátások. Az idei bécsi regatta minden szívélyes meghívónál ékebben fogja majd az osztrák egyesület figyelmét a jövő pesti regattára terelni. Szomorú tanulsága ez a múlt vasárnapi pesti regattának és szomorú világításba helyezi holnapi kilátásainkat. A *Sirály* párevezőseiben bizunk még legjobban itt mutatott formájuk alapján. Kár hogy csak másodosztályú számokban indulnak. A „Nemzeti” és a *Neptun* párevezősei nagyobb feladatokra vállalkoztak és nem hiszszük, hogy egy hét alatt annyira javuljanak, hogy a bécsi nehezebb pályán kiköszörüljék a hazai vizen szenvedett csorbát. Az oarszámokban pedig a pannonok *Kirchknopf* négyesétől eltekintve még vigasztalóbb a helyzet. Evezősportunk szempontjából nagyot vétekzett az eddig oly szorgalmas *Duna*, mert ezidén nem tartotta tréningben a csapatát. Az előző évek munkájáért nagy dicsőret illeti őket. Csüggedést nem ismerve dolgoztak és ha kevés sikerrel is, de hatalmas tényezői voltak a magyar evezős sportnak. Ők voltak a magyar evezős élet reményei, ha egyszer a pannonok belefáradnak emberfeletti küzdelmeikbe. Az ő felbomlásukkal egyszerre szertefoszlottak a remények. Most volna az ideje, hogy ők eltörjenek, mikor az eddig oly féltelmes pannonok kezdenek gyengülni. Szakember ugyanis nem tagadhatja a tényt, hogy a *Pannonia* első négyese nem oly imponáló fölényvel nyerte két versenyt a bécsi *Piratak* ellen, amint ezt tőlük megszoktuk. A juniorjaik pedig? Bizony rá sem ismertünk a régi híres pannon-stylusra. Amellett hogy a négyesben classisokkal voltak rosszabbak a győztes bécsi csapatnál, a rowoverben hazaevező nyolcas pedig még úgy sem evezett, mint egy ad hoc összeültetett kiránduló legénység! Nálunk még elég volt a nimbus, de Bécsben evezni is kell majd az első díjért! Sőt úgy tudjuk, hogy a *Pannonia* ezidén is újabb hamburgi invázióra készül. Nagyon meg kell javulni, még első seniorjainak is, hogy gyászmagyarkák módjára ne kerüljenek haza Hamburgból. Nem kutatjuk, nem is feladatunk, hogy mi okozta a *Pannonia* dekadenciáját, csak azt látjuk, hogy a szeniorhajókban a régi kipróbált erők ülnek, a juniorok pedig szép számmal emberek mind.

Bizony szemrehányással kell illetnünk a többi egyesület is, főleg a *Nemzet* és a *Neptun*, hogy az evezést teljesen elhanyagolták. Gondolhattak volna arra, hogy nem fogja egyetlenegy egyesület örökké bérbevenni az összes sikereket és most láthatják, hogy nekik sincs kellő „Nachwuchs”-juk éppúgy, mint a *Pannoniának*.

Leginkább szövetségünknek ajánljuk az elmondottakat figyelmébe, mert most kellene megmutatnia, mit tehet a magyar evezősportért.

() Az atlétikai bajnokok napja. A MAC. margitszigeti sporttelepén vasárnap délután atlétáink legjava küzd egymással a bajnoki címért. Egy igazán klasszikus viadalnak leszünk tanúi, melyen csak azok vesznek részt, akik eddigi eredményeik után a siker reményével állanak a starthoz. Sajnos, kevesen vannak ők és a kevesek között is néhányan olyanok, akiknek még így sincs konkurenciájuk, mert *Szathmáry* a rudugrásban, *Mudin* a súlydobásban, *Wiesner* az egynyegyed, *Bodor* a fél angol mértföldes síkfutásban és *Kovács* a gátversenyben biztos, hogy győzni fognak. Normális körülmények között *Szathmáry* a távolugrásban, *Mudin* pedig a diszkoszvetésben is első lesznek. Rendkívül érdekes lesz a 100 yardos bajnokságban *Rácz*, *Simon*, *Jankovics* és *Ondrus* továbbá a magasugrásban dr. *Somody*, dr. *Vadon* és báró *Wardener* mérkőzése.

A Magyar Atlétikai Szövetség országos bajnoki viadalán a következő versenyek tartatnak meg:

100 yardos síkfutás, Szokolai Alajos örökös vándordíjért, védő Simon Pál MAC.

220 yardos síkfutás, védő Simon Pál MAC. Egynyegyed angol mértföldes síkfutás, a Szokolai Alajos által alapított Stankovits Szilárd-vándordíjért. Védő Bodor Ödön BPTSE.

Fél angol mértföldes síkfutás, védő Bodor Ödön BPTSE.

1 angol mértföldes síkfutás, védő Nagy József BBTE.

3 angol mértföldes síkfutás, védő Dvorak Antal AC Sparta (Prága.)

120 yardos gátfutás, védő Kovács Nándor BBTE.

Magasugrás, védő dr. Vadon Géza MAC. Távolugrás, védő Holics Ödön MTK. Rudugrás, védő Szathmáry Kálmán MAC. Súlydobás, védő Mudin Imre MAC. Diszkoszvetés, védő Antal Pál MTK. A viadal délután 3 órakor kezdődik.

() Sportférjak a parlamentben. A képviselőválasztások eredménye — sportszempontról — ki-

tünően sikerültnek mondható, mert egész sereg, jeles sportembert juttatott az országkormányzás gyepélyéhez. Az atlétikai, vívás, football, evezés stb. lelkes hívei közül országgyűlési képviselők lettek: gróf Andrássy Géza, Berzeviczy Albert, dr. Hámosy László, Hámos Antal, dr. Nagy Emil, Muza Gyula, Pallavicini György ögróf, ar. Pekár Gyula, dr. Polónyi Dezső, Zlinszky István és mások. Ha még a régiak közül kimaradt Bottenhard János dr.-t, dr. Hencz Károlyt, dr. Somogyi Aladárt és Szemerő Miklóst a megválasztottak sorába számíthatnók, a parlamentben a magyar sport páratlanul fényes képviselőtől adhatnánk számot.

() Maurer János meghalt. A magyar testnevelést óriás veszteség érte: Maurer János, kinek haláláról lapunk tegnap számában már megemlékeztünk, a „Nemzeti Torna-Egylet” és ennek kebelében levő tornatanfolyam igazgatójának váratlan halálával. Nem volt hangos életű ember; csendes, termékeny munkában töltötte egész életét. Egy egész emberöltőn át önzetlenül buzgalkodott a magyar paedagógiai testnevelés művelése, fejlesztése körül. 1850. évben Budapesten született és tanulmányait is itt végezte. Már ifjú korában nagy előszeretettel volt a testgyakorlatok iránt; mint versenyző is korának egyik legnagyobb alakja volt. Később a testnevelésnek elméletével kezdett foglalkozni; 1870. évben megszerezte a tornatanári oklevelet. 1878. évben megválasztották a tornatanfolyam tanárának és 1892. évben pedig igazgatójának. Ugyancsak ebben az időben a budapesti ág. ev. főgimnáziumban is működött. Az egyes tornaszerek használatáról és a tornatanítás módszeréről több cikket írt a „Tornaügy” című szaklapba ennek megalapítása óta. Önálló munkái: „A tornázás története és módszertana”; „Magyar-német tornaszótár”; „Tornajátékok” füzetekben; „A tornázás anyaga a középiskolák alsó- és felső osztályai számára”; „Tornaszorgalmat” kezdő, haladó és képzett tornászok számára. „A tornázás elmélete” a tornatanfolyam hallgatói számára. „Vezérkönyv az elemi iskolai tornatanításhoz” elemi iskolai tornatanítók és tanítójelöltek részére. Ezeket kivül számos szakcikket írt a fővárosi napilapokba és a külföldi szaklapokba. Utolsó napokig bámulatos munkabírással és rajongó szeretettel teljesítette nemes és fáradságos hivatását, míg kedden régi gymorbjára ágiba döntötte és három nap alatt kioltotta nemes életét. Temetése vasárnap, f. hó 19-én délután 3 órakor lesz a „Nemzeti Torna-Egylet” (Szentkirályi-u. 26.) csarnokából és a keresési temetőben, a főváros által felajánlott díszsírhelybe helyezik örök nyugalomra.

() A Sport-Világ uszóversenye vasárnap este fél 8 órakor lesz a millenáris pálya uszómédenéjében, melyre nagyszámú nevezést adtak le egyesületünk. A legjobb hazai uszók indulásán kívül érdekeseget ad Hanns von Boehme (Schwimmverein Neptun, Dresden) indulása, aki a legjobb német műugró és így gyönyörű látványosság lesz ez a szép verseny. A 300 méteres mellúszásban Toldi M. T. K. és Demján B. T. C. találkozására valószínűleg eseménynyé avatja a versenyt. E távon rekordjavítás várható. Az 500 méteres főversenyben Las-Torres Béla M. A. C. biztos induló. Beaurepair-rel való multheti küzdelem sejteti ezidőszertint legjobb uszónk elérendő jó eredményét. Nagyon érdekesítő küzdelemre van kilátás a 100 méteres versenyben, melyben Rimanóczy M. A. F. C., Domonkos F. T. C. és Mauks M. T. K. fognak küzdeni az elsőségért. A középiskolai tanulók versenyei is nagyon érdekesek lesznek és nem lehetetlen, hogy a nagyszámmal benevezett gyerekek között egy-egy új uszós csillag akad. A sikeresnek ígérkező estét polómérkőzés fejezi be. Belépő jegyek ára: Fentartott hely ára 1 korona 50 fillér, ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér.

() A Vándorkövér Kerékpár-Kör június 26-iki nemzetközi kerékpár versenyére sikerült Ausztria két legkiválóbb kerékpáros bajnokát Puhner Conradnak és Hartl Józsefnek részvételt biztosítani. A verseny rendkívül érdekes és változatos sorrendje a következő: I. Vadászverseny. 2000 m. II. Nyeretlenek pontversenye, 3000 m. III. Főverseny (nemzetközi), 1000 m. IV. Akadályverseny. 2000 m. V. Terepverseny (nemzetközi), 2000 m. VI. Egyórás verseny motorvezetéssel (nemzetközi). Nevezési zárlat június 29-án este 10 órakor a Medikus-kávéházban.

() Uszóverseny. A „Balaton” Uszók Egyesülete július 3-án este fél 7 órakor a millenáris versenypálya uszómédenéjében rendezti jubiláris nemzetközi uszóversenyt a következő számokkal és feltételekkel: I. Kezdek verseny 66% m. II. 100 m. gyorsuszás (bajnokok kizárva). III. Junior staféta verseny 4×25% m. (mell-, hát-, oldal, magyar uszás). IV. Magyarország 200 y. mellúszó-bajnokság 1910. évre. V. 14 éves alólaiak versenye 33% m. VI. Juniorverseny 66% m. VII. Jubileumi főverseny 100 m. (Tiszteletdíj). VIII. Műugrás. IX. Budapest székesfőváros vándordíja 200 m. X. Oldalúszás előnyverseny 66% m. XI. Vendégek

versenye 66% m. (Vidéki székhelyvel bíró egyesületek tagjai részére). XII. 800 m. junior-verseny. XIII. 66% m. előnyverseny. XIV. Hátonúszás előverseny 100 m. XV. Sétaverseny 3×66% m. (tetszés szerinti uszással.) A „Balaton Serleg” örökös vándordíját, melyet a „Balaton” Uszók Egyesülete fennállásának tizedik évében alapított, az az egyesület nyeri 1910. évre, mely a versenyen a legtöbb első helyet éri el. Nevezések június 28-ig Polinszky Gyula címére (VIII. Kálvária-tér 16. sz. II. e. 23. sz.) küldendők.

() Sportünnepély. Az „Ersekújvári Sport Egyesület” június 29-én, újonnan létesített sporttelepén országos atlétikai és tornaversenyt rendez. A versenynek a következők: 60 méteres síkfutás. (Ifjúsági). 2. Diszkoszvetés. (Junior). 3. Négyezerszáz méteres stafétafutás. 4. Svéd golyvetés. (Junior). 5. Junior-verseny a magas korlátban. (Két előírt, egy szabadon választott gyakorlat). 7. Magasugrás. (Junior). 8. Képzettek versenye a magas nyújtón. (Két előírt, egy szabadon választott gyakorlat). 9. ¼ angol mértföldes síkfutás. 10. Barátságos fűlelabda és football mérkőzés. Este 8 órakor díjkiosztás a városi berekben. Nevezési határidő 1910. június 20. Elkésztett nevezéseket figyelembe nem vesz az egyesület.

IDEGENEK UTMUTATÓJA

Legajánlhatóbb beszerzési források

BUDAPESTEN.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság). Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékai 366,829,741 kor. 68 fill. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módot szerint, valamint fuellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréscs lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar Jég- és vízontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékai 7,000,000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 40,000,000 korona.

Banok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye; VI. kerület, Andrássy-ut 5. Kézi zalogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Újpest 6. sz.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádós műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyúberendezés, árnyékezők, vízelők, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20—83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek,

villamosági részvénytársaság, Budapest, V. ker., Lípót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcíme: Siemenschuckert. Készít: Villamosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattórászámológát (Schuckert-rendszer), vezetékberendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító-testeket. Villámpaszeceteket. Különbözőségek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villamos bányafurógépek, villamos berendezések, mezőgazdasági és ipari czélokra.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIXÁSVÁNY
BAKTERIUM MENTES természetes ásványvíz
 UDIT-GYÓGYÍT. Kapható mindenütt.
 Budapesti Főraktár: Eötvös-utca 44. Telefon 86-38.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdák a parlamentben.

Elnök: függetlenségi, alelnök: munkapárti.

Budapest, június 18.

A lezajlott országgyűlési képviselőválasztásokat megelőzőleg a magyar gazdavezérek: Gróf Károlyi Mihály, Darányi Ignác, Desseuffy Aurél és Pallavicini Ede örgróf közrebocsajtották a magyar agráriusprogramot és felhívták a gazdaosztályt arra, hogy a program pontjait fogadtassák el a képviselőjelöltekkel. Az agráriusok nem első kísérlete ez, többször megtették ezt már, mindannyiszor sikertelenül. Ugy értelmessük a sikertelenséget, hogy bár az előző ciklusokban is főlös számban kerültek be gazdák a parlamenti pad-sorokba, külön u. n. gazdapártba nem tömörültek. A gazdaképviselők a mostani képviselőválasztások alkalmával is az egyes parlamenti pártok kereteibe ékelték be magukat, úgy, hogy — eltekintve a nemrég alakult országos gazdapárt három képviselőjétől — agrárius parlamenti párt ezuttal sem alakult ki.

A prononszirozott agrárius képviselőjelöltek programbeszédeiben imitt-amott a választási mozgalmak idején hallottuk ugyan hangot a mezőgazdaság érdekeinek a parlamentben való hathatósabb felkarolását, de a megválasztott képviselő-gazdák beleilleszkedtek a különböző pártok kereteibe. Legtöbb részük a nemzeti munkapárt táborába szegődött, bár akad a függetlenségi pártok és a néppártban is néhány.

A magyar gazdák vezérét, gróf Károlyi Mihályt, tudvalevőleg a kápolnai körületben választották meg *pártonkívüli függetlenségi* programmal. A fiatal gróf programbeszédében agrárius törekvései mellett élesen kidomborította azt, hogy a függetlenségi és 48-as elvek alapján fog mint a parlament tagja működni. Előáll ennek következtében az a helyzet, hogy a gazdák testületében, az Omgeben a vezéri emelvényen a függetlenségi elveket valló elnök körül *munkapárti alelnökök* működnek. Agrárkörökben föltűnést keltő jelenség ez minden esetre s már most is élénken tárgyalják a gazdák ezt a szokatlan helyzetet, amelyre eddig nem igen volt példa a közel százéves multa visszamatató testületben; mert az elnökök politikai pártállás tekintetében minden időben kongruensek voltak. Az egyik alelnök gróf Zselénski Róbert, aki az agráriusok legtöbb részével Tisza István-nal tart s a választójog kiterjesztésének ellenzője, a zöld internacionale bajnoka, aki évek hosszú sora óta gyűjti a tőzsdei fedezetlen határidősület veszedelmességére vonatkozó adatokat s a tőzsde törvényes uton való megrenl-szabályozására nemrégiben törvénytervezetet is dolgozott ki. Gazdakörökben sok találgatásra szolgáltat már most is alkalmat az, vajjon ily helyzetváltozás következtében meg-tarthatja-e gróf Zselénski az alelnöki állást, vagy pedig levonja a konzekvenziákat többi munkapárti társaival együtt.

Élénkebb pertraktáció tárgya azonban az agráriusok között a balkán szerződések ügye. Tudott dolog ugyanis, hogy a gazdák az élő állatbehozatal teljes eltiltása mellett foglaltak több ízben álláspontot. A kormány a balkán szerződések mielőbbi megkötését programba vette, erre osztrák részről is szorítják Héder-varyék. Már most az a helyzet fog előállni, hogy a foglalkozásánál fogva is agrárius elveket valló s a különböző pártokban helyt foglaló (legnagyobb rész a munkapártra esik) közel kétszáz képviselő közül nagyon sokan ellenezni fogják a balkán kereskedelmi szer-

ződések olyatén megkötését, hogy a keleti államoknak az élő állatbehozatal tekintetében engedmények adassanak. A kormány a háta mögött levő nagy többség daczára is nehéz helyzetben áll e tekintetben s alig hihető, hogy zökkenés nélkül keresztül fogja hajthatni a képviselőházban a kereskedelmi szerződéseket.

Bár tehát a kidolgozott agrárprogramot közzétették, az agráriusok prononszirozott vezérek nem bontottak lobogót s a régen vajudó agrárpolitikai párt ezuttal sem alakult meg, számoltak a helyzettel s jelöltjeiktől bármely pártállást foglaltak is el azok, csak az agrárius programhoz való csatlakozást kötötték ki.

Mi másként alakult a helyzet Németországban és Ausztriában is, ahol az agráriusok jelentékeny párttal szerepelnek a parlamentben. Nálunk a törvényhozó agrárok oldott kéve gyanánt vannak szerte szórva a sok pártra szakadt törvényhozó-testületben.

Magyarország bányászata és kohászata 1909-ben.

— A Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Egyesületének közgyűlése. —

Budapest, június 18.

Magyarország bányászatának és kohászatának vezető egyesülete, a Magyar Bánya és Kohóvállalatok Egyesülete tegnap tartotta meg az évi rendes közgyűlést Chorin Ferencz elnöklete alatt. E közgyűlés iránt az ország egész közgazdasági világa nagy érdeklődéssel viseltetik, mert az itt beterjesztett jelentés rendszerint kis tükre az ország bánya- és kohóipari helyzetének. Az egyesület nagyarányu működése, vezetőinek előkelő pozíciója teljesen indokolják azt a közfigyelmet, mire ezuttal is részolgált. A közgyűlés egyébként program-szerűen folyt le. Az egyesület tagjai napirend előtt rendkívül melegséggel ünnepelték Tolnay Lajost, az egyesületnek alapítása óta buzgó végrehajtó-bizottsági tagját abból az alkalomból, hogy a király titkos tanácsosává nevezte ki. Majd letárgyalták az évi jelentést, amely a hazai szén- és vaspiacz helyzetéről a következő nagyérdékü közléseket tartalmazza:

A szénbányászat.

A magyar szénbányaipar a lefolyt évben ismét jelentékeny haladást tett azon az uton, melyen intenzívebb fejlődése az 1906—07. években emelkedett kereslet hatása alatt megindult. A végzett munka képét az a tény adja, hogy termelőképessége a lefolyt 5 év alatt közel 25 millió métermázsával emelkedett, amennyiben az 1904. évi 66 millió mm.-ra tehető termelés már az 1908. évben 83 millió mm.-ra emelkedett, az 1909. évben pedig a 90 millió mm.-t közelítette meg. Az 1909. év eleje még a lefolyt legnagyobb konjunktura jegyében állott időszakban tapasztalt igen élénk kereslet mellett indult meg s a szénfogyasztás az év folyamán kielégítő maradt, úgy, hogy a szénbányák növekedett termelése teljes mértékben elhelyezésre talált. Szakkörökben bizalommal vannak a folyó év ipari fejlődése iránt is. Megállapítja a jelentés, hogy a vasuti tarifák emelése révén a bányák megterhelése nem oly nagy, hogy azt a szem előtt tartott általános gazdasági érdekek kedvéért el ne viselhetné. Sajnosan állapítja meg azonban a jelentés, hogy *minélzok a gazdasági erők, melyeket a vasuti tarifákkal való rendelkezés az államnak védekezés és támadás eszközeiül kezdébe ad, a mi részünkről ez alkalommal kihaszánálatlanul maradtak.* A legnagyobb sajnálattal konstatálja a jelentés, hogy amíg az egész vonalon fuvardíjemelés és hosszú ideig fennállott kedvezmények megszüntetése következett be, addig a külföldi szén behozatalának a kassa—oderbergi vasut vonalán és más utirányokon fennállott igazságtalan, a hazai szénbányaipar érdekeit mélyen sértő kedvezményezési rendszer, érintetlenül meghagyatott.

Az árképződés nyugodt és az előző évek mozgalmassabb üzleti viszonyai között megállapodott keretekben mozgott. Az általában megdrágult négyzetes feltételek imperative követelik a felemelt munkabérek betartását, nemcsak szociálpolitikai, de főképen opportunitási szempontból szükséges ez. A kivándorlás országutja munkásnépünk előtt jól ismeretes, nem szabad megengednünk, hogy ez ut ujból benépesedjék. A védekezés egyedüli módja magas békeresetek engedélyezése; ezek, valamint a megdrágult anyagárak adják meg a szén áralakulásának alsó határait. Előbb utóbb meg kell barát-kozni a munkaidő szabályozásának a kérdésével.

A vasipar.

Az egyesületben képviselt másik legnagyobb termelési ágának, a vasiparnak helyzete 1909-ben általában kedvezőtlen volt. Két fő éltető ereje: az állami beruházások és a mezőgazdaság szükségletei visszamaradtak az előző években már-már megszokottá vált kielégítő mérték mögött. A kezletben háborus veszedelmekkel nyugtalanított, majd április óta egy lemondási stádiumban levő kabinet acgise alatt eltelt esztendő a kormány iniciatíváján felépülő nagyszabású vasipari produktív ténykedést nem engedett meg. Pedig alkalom és szükség bőviben lett volna rája. Vasutaink elégtelenek és hiányos berendezésűek; közutaink szükölködnek megfelelő műtárgyakban; állami épületekben hiányt szenvedünk. Csökkent ezenkívül a két egymást követő gyenge termés hatása alatt a vasfogyasztó nagyközönségnek vásárló képessége és szüksége. Lényeges, majd 50 százalékos a visszaesés az 1908. évhez képest a bánya- és vasuti sintermelésben, továbbá a hid- és vagonanyagoknál. Jelentékenyen kevesebb volt a produkció finom lemezben is. Nagyjában megfelel az 1908. évinek a rudvas és durvalemez termelés és az egyetlen cikk, melynek produkciója emelkedést mutat, a tartó, a mindenütt, de leginkább a fővárosban erősen emelkedett építési kedv folytán. Az árak többnyire hanyatlást mutatnak, néhány cikk van csak, amelynek ára nem változott.

A vasipar jövő alakulása függ a politikai békétől s a jó aratástól. A jelentés végül beszámol a kénkovandipar helyzetéről, amelyet kedvezőtlennek mond.

Csend az értéktőzsdén. Az értéktőzsdének rossz hete mult el a mai nappal. Az időjárás rossz fordulata, amely máris kiszámíthatatlan kárt okozott a vetésben, a krétai kérdés bizonytalansága, a német császár betegsége és a parlament megnyitását megelőző bizonytalanság lehütötte a nyári szezon beállta nyomán az értéktőzsdén kisebb számban megjelent spekulánsokat. A médió-halasztás folyamán kitünt ugyan, hogy az angazsmánok erősen megcsappantak, mindazonáltal még mindig nagyobbodik az eladók száma, míg új vevők rétege nem jelentkezik, ami természetesen nyomasztólag hat az üzlet irányzatára. A nemzetközi piacz értékeinek ára kivétel nélkül lemorzsolódott. A helyi piaczon pedig szintén olcsóbb áron folyt a vásár, a Leszámitolóbank, a Rima és a Hazai bank kivételével, Jelentékenyebb az árhanyatlás a Magyar bank és kereskedelmi r.-t. és a Városi villamos vasut részvényeinél, míg a Közuti vasut részvénye aránylag jól tartotta az arát. A készáru-piaczon a Magyar bank és Kereskedelmi bankrészvény, a Budapesti takarékrészvény, a Magyar villamos-sági részvény, a Ganz, a Schlick, a Magyar gáz-izzófény kissé drágult, az Adria változatlan áron kelt el. A járadékpiacz üzletelen, csendes. A sorsjegypiaczon a Szanatórium-sorsjegy néhány váltóüzlet vásárlása következtében 50-60 fillérrel drágult. Hogy az áresés egyes értékekben milyen, azt a következő táblázat igazolja:

	Máj. 18.	Jun. 18.
Magyar hitel	834.—	842.—
Osztrák hitel	665.—	667.75
4 százalékos koronajáradék	92.45	92.25
Államvasut	759.—	751.—
Jelzálogbank	490.—	485.50
Leszámitolóbank	571.—	568.—
Hazai Bank	298.—	301.—
Magyar Bank és Ker. Rész-vénytársaság	763.—	737.—
Rimamurányi	673.—	689.50
Salgótarjáni	647.—	641.—
Közuti vasut	718.—	709.50
Városi villamos	387.—	375.—
Adria	463.—	480.—

Egy kis bank nagy tervei. Ismeretes az a sok baj, ami az árverések körül van, amit főleg az idéz elő, hogy Budapestén az árveréseken minden magánvevőt terrorizálnak az árverési hiénák. E bajon egy megfelelő árverési csarnok segíthetne. Csakhogy ilyen nálunk nincs. Az 1888. évi XXII. t.-cz. ugyan elrendeli ilyen csarnok föllállítását; csakhogy míg Bécsben a Dorotheumban tényleg föl is állították azt, addig Budapestén mindaz csak írott malaszt maradt. Most aztán az *Erzsébetvárosi Hitelbank R.-T.* egy kérvényt nyújtott be a kereskedelmi miniszterhez, amelyben egy árverési csarnok fölláthatására kért engedélyt. A bank a kérelmet főleg azzal indokolja, hogy ilyen

módon lehetetlen tenni az árverési hiának garázdálkodását, mert csak igazolvánnyal engedné be az embereket. Igazán pech, hogy ezt a nagyszabású tervet 250,000 koronás kisbank veti föl, amelynek elnöke még hozzá — *Kristóffy József*.

A **Kővárvidéki Kőszénbánya R.-T. felszámolása.** Hogy a kőszénbánya néha rossz üzlet, annak legvilágosabb igazolását a Kővárvidéki Kőszénbánya részvénytársaság adja. Ezt a vállalatot 1908-ban alapították 600,000 korona alaptőkével azért, hogy kihasználják a szatmármegyei kővárvidéki kőszénbányákat. A vállalat elnökül megválasztották Lathne Hugó volt országgyűlési képviselőt. De nem sokat használt, mert kőszén helyett csak veszteség akadt. Igaz, hogy nem sok, mindössze 69.443 korona, de úgy látszik, ez is elég volt ahhoz, hogy ráunjanak a mulatságra és kimondják a társaság felszámolását. Az e hónap 30-ikára összehívott közgyűlés ki is fogja mondani a vállalat likvidálását.

Harcz a zágrábi kölesön körül. Megemlékezünk már arról, hogy Zágráb városa 15 milliós kölesönt keres, amiből azonban egyelőre csak 10 milliót öhajjt fölvenni. Zágrábnak ugyan van törvényes fölhatalmazása önálló kötvénykibocsátásra is, azonban — okulva Pozsony példáján — egyelőre nem kíván élni a joggal, hanem csak rendes kommunális kölesönt vesz föl. Ezért a kölesöntéért azonban igen erős versengés folyik egy cseh csoport, egy kartellált csoport, amelybe a Pesti Hazai Takarékpénztár, a Kereskedelmi Bank és a Jelzálog-Hitelbank tartoznak, azonkívül a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, amely mögött a Laenderbank áll, és a Magyar Kereskedelmi R.-T. között. A harczó csoportok között igen erős küzdelem lesz és nem lehetetlen, hogy megismétlődik a győri eset. Győr városa tudvalevően elhatározta, hogy 4 és fél milliós kölesönt vesz föl a Leszámitolóbanknál. A kölesönt feltételei voltak: 25 éves kölesönnél 6.8 százalék, 50 évesnél 5.225 százalék törlesztés, 1.5 százalék kartalanítási díj és 96.5 százalék árfolyam. Ezt az ajánlatot tullicizálták a nagy bankok. Az új ajánlatra figyelmes lett a belügyminiszter is, aki feloldotta a közgyűlés határozatát, mely a Leszámitoló bankkal akart megállapodni és új pályázatot írt ki. Az új tárgyalás eredménye az lett, hogy a Leszámitolóbank 96.875 árfolyamu 1 százalék stornódíjjal, 50 éves törlesztésre, 5.15 százalék huszonötévesre 6.74 százalék annuitással, míg a kartellban egyesült intézetek 97.25 árfolyamu 1 százalék törlési díjjal, 50 éves törlesztésre 5.14 százalék, 25 évre 6.74 annuitással ajánlja a kölesönt. A harczból csak Győr városának van haszna, mely árfolyamdífferencián közel 63.000 korona tőkét, annuitásban pedig egy-egy évre 8000 koronát mentett meg. Ugyanígy harcra van kilátás Zágráb város kölesönnél is, melyre e hónap 25-ig kell beadni az ajánlatokat.

Az „Atlantica“ rendkívüli közgyűlése. Az „Atlantica“ Tengerhajózási Részvénytársaság ma tartotta meg rendkívüli közgyűlését, amelyen az alaptőkének 10,000 darab, egyenként 200 korona, összesen 2,000,000 korona névértékű részvény kibocsátásával 6,000,000 koronára való felemelését határozta el és az alapszabályok erre vonatkozó 7. szakaszát ehhez képest módosította. Az újonnan kibocsátandó részvényekre a régebbi részvények birtokosai 1910. év július hó 5. napjáig terjedő időben belül olyképp gyakorolhatják az elővételi jogot, hogy minden négy darab régi részvényre egy darab új részvényt 245 korona ellenében vehetnek. A 900 darab alaptőkei részvény birtokosai ugyancsak 5000 darab részvényre gyakorolhatnak elővételi jogot a részvényesekével egyenlő befizetési feltételek mellett. A rendkívüli közgyűlést követően megtartott igazgatósági ülésen Pollacsok Jenő vezérigazgató bejelentette, hogy a társaság új gőzhajóit már megrendelte és azok a folyó év november hava és a jövő év február hava közötti időben már a társaság forgalmába bevonhatók lesznek.

Egy családi takarékpénztár. Külön kategóriája a magyar pénzügyintézeteknek a családi alapon alakult takarékpénztárak, melyekből néhány tucatot találhatunk a Compassban. A részvényesek az atyafiságból kerülnek ki s ezek szolgáltatják természetesen az igazgatóságot, meg a tisztikart, nem csekély rovására az intézet fejlődésének. Ilyen intézet a *Baróthon székely Erdővidéki Takarékpénztár*, mely a Zathureczky-család birtokát képezi s mely a családi gazdálkodás folytán az utóbbi években tetemes veszteségeket szenvedett. A veszteségeket a tartalékalapból írták le.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket közli: Löbl Bertalan, kereskedő, Tündéres. — Bród Béla, butorkereskedő, Nagyvárád. — Fuchs Samu, férfitiszabó, Budapest.

A „Musica“ — Bécsben. Már írtunk arról, hogy a „Musica“ zongora és hangszerkereskedelmi részvénytársaság július 4-én tartandó közgyűlésén felemeli 400,000 koronás alaptőkéjét 800,000 koronára. Ezen a közgyűlésen — amint értesülünk — egyúttal kiegészítik az igazgatóságot, amennyiben beválasztják Sternberg Dezsőt a társaság vezérigazgatóját. A felügyelő-bizottságot is kibővítik s abba beválasztják Széke Jenőt, a „Hermes“ tisztviselőjét és Barakovits Jánost, a Földhitelintézet hivatalnokát. A társaság a múlt évben 20,000 korona tiszta nyereséget ért el, amelyből 4%-os osztalékot fizet. Az alaptőkeemlést az teszi szükségessé, hogy a társaság igazgatósága elhatározta, hogy Bécsben fiókot állít fel, amely ugyanazon feltételek között fog dolgozni, mint a budapesti fióktézet.

A magyar helyi érdekű vasutak r.-t. tegnap tartotta Lönczy Leó főrendelkői tag elnöklété alatt XVII. évi rendes közgyűlését, mely az igazgatóságnak már közölt előterjesztését egyhangúlag jóváhagyta. A mérlegben kimutatott 1.414.146.57 korona tiszta nyereségből 1.080,000 koronát a 9 százalékos, azaz részvényenként 18 koronát tevő osztalékra, 300,000 koronát a tartalékalap dotálására fordítanak, míg a fennmaradó 190.783.72 koronát új számlára viszik át. Az 1909. osztalékiszelvény f. hó 20-tól kezdve a Pesti magyar kereskedelmi bank értékpapír-pénztáránál kerül bevitásra.

A Gömörmegyei Kereskedelmi Részvénytársaság üzletei. Ez a Rimaszombatban székelő intézet egy 4300 holdas birtokot vásárolt Szatmárvármegyében, Oláhgyűrűs község közelében. A vételár több mint egy millió koronára rug. A birtok tetemes faállományát szabad kézből eladták, melynek vételáráért a *Debreczeni Első Takarékpénztár* garanciát vállalt. A birtok többi részét az intézet parcellázza. Érdekes, hogy a takarékpénztárnak összesen 100,000, azaz *egyszázezer* korona az alaptőkéje s e tőké mellett 1908-ban 28.477 korona nyereséget ért el, amelyből csak 15 százalékos osztalékot fizetett. Most már csak azt nem értjük, hogy honnyolható le ez a takarékpénztár egy milliós üzletet.

Magyar gazdák Svédországban. Kopenhágából jelentik: Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett dán-svéd tanulmányut résztvevői június 15-én reggel érkeztek Brörükba, hol elsősorban az Anteiismeierit tekintették meg. A tejszövetkezet körülbelül 9,000,000 fontot elérő évi tejmennyiséget produkál. Majd megtekintették a stensvangaardi gazdaságot, mely piros dán szarvas marháiról és jutlandi loviról híres. Ezen a napon a ladelundi mezőgazdasági iskola tanulmányozásán kívül az askovi népiszkolát és növénytermelési kísérleti állomást, valamint a Funen-sziget fővárosát, Odenseet tekintették meg. Június 16-án az odensei nyilvános kivitelű vágóhidat, a saderumi és bellingi gazdaságokat, a hoimemarki heislerwirtschafot, a dalumi mezőgazdasági és majorsági iskolát tekintették meg. A társaság június 17-én érkezett Kopenhágába, hol a dán magvizsgáló állomást, szérum-laboratóriumot, ugyszintén a Karlsberg-féle serföldét tekintették meg s este a társaság részben gróf Széchenyi Dénes dán követnél, részben Johann Hansen dán konzulnál élvezett szíves vendéglátást. Ma délelőtt a kopenhági szabadkikötőt, majd az állami növénytermesztési kísérleti állomást, az állami mezőgazdasági muzeumot, Kollekele község jellegzetes dán piros fajmarhatenyésztését és a kollekelei gazdaságot tanulmányozták s estefelé a híres állatkertet szemlélték meg. Az ebéd Klampenborg nevű fürdőhelyen volt, honnan hajón és vonattal tértek vissza Kopenhágába. A tanulmányozó magyar gazdasági társaság úgy a hatóságok, mint a magánosok részéről rendkívül szíves és előzékeny fogadtatásban részesült. A vasárnapot még Dániában töltik és hétfőn reggel lépnek át Svédország területére.

Új kartelek. Ismeretes, hogy a reszelő-kartel fölbomlott. Azóta a magyar és osztrák gyárak erős harcra vették egymással. A szabad mozgás azonban nem volt kedvükre való, mert az árak — természetesen — hanyatlottak. Ezért most a vezető reszelőgyárak egy új kartel nyelbeütésén fáradoznak. — Kartelkötésre készülnek a magyar cipőgyárak is. Ez az iparág nagynehezen tudott csak lábrakapni a gyilkos osztrák verseny mellett

s most, mikor már sikeresen visszaszoríthatnák a rengeteg osztrák behozatalt, gyárosaink kartelra készülnek. Nem nehéz megjósolni azt, hogy ez a kartel a magyar cipőipar bukását fogja előidézni.

Törökországba exportált áruk számla-hitelesítése. A török vámkezelőség ama tervével szemben, amely szerint meghonosítani kívánja a török vámhivataloknál bemutatandó számlákra nézve a hitelesítési kötelezettséget, a budapesti kereskedelmi és iparkamara felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy ez a külügyminiszter útján járjon közbe a tervezett rendelkezés mellőzése iránt. Felterjesztésében kifejti a kamara, hogy ez a rendszabály a magyar-török áruforgalmat megbénító és fölös munkatöbbletet mutatkozik, amely czéltalanul sok időt rabolna anélkül, hogy a török vámigazgatás előtt lebegő czélt bármiképpen elősegítené. Végül arra utal még a kamara, hogy amennyiben nem sikerülne a török kormányt ebbeli szándékának eljítésére rávenni, az üzleti körök érdekeit aránylag még legkevésbébb alterálná a hitelesítési kötelezettségnek a kereskedelmi és iparkamarák által való elvégztetése, amelyek hasonló feladatkört egyéb államokba való export körül is betöltöttek s leginkább nyújtanak biztosítékot arra nézve, hogy az exportáló üzletkörüeknek annyira feltett üzleti titkai kellőképpen megővövesanak.

A kereskedelmi miniszter figyelmébe. Nem első ízben teszszük szová azt a sok visszaélést, a mit gépbeszerzésekkel követnek el nálunk telepedett gyárosok, egyenes megértésével az idevágó törvényeknek. Ujabbán a *Rózsahegyí Fonógyár*, a *Fuchs és Blauner* butor- és faárugyár, a *Kohn és Smergel* löcsei czég, a *La Roche és Darvas* czég, *Egyesült Fatermelő R.-T.*, az *Eisler I. és Brüder* czég, végre a *Grassel, Schenk és Társa* czég szerezték be külföldön gépszükségeiket. A dolog annál komolyabb elbirálást igényel, mert e gyárak közül nem egy *államségélyt* is élvez.

A kamarai bizottság kiegészítése. A főváros tanácsa elhatározta, hogy a közgyűlésnek előterjesztést tesz aziránt, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara újjáalakítására kiküldött bizottságba az elhunyt Hüttl Tivadár helyébe rendes tagul Simon Jakab eddigi póttagot és póttagul Klein Bertold bizottsági tagot hívják meg. Sajnos, a kamarai választások ügye még mindig a miniszteriumban késik, ami által a kamara munkája teljesen megakad. Ideje lenne, ha a miniszter már véglegesen döntene a felebbezések dolgában.

A Kroatische Eskomptebank tőkeemelése. A Kroatische Eskomptebank Zágráb, amint értesülünk, legközelebbi időben a *Laenderbank* támogatásával felemeli alaptőkéjét. Ezen a közgyűlésen egyúttal kiterjesztik a bank üzletkörét is, amennyiben felveszik a *záloglevél-kibocsátást* is. A Kroatische Eskomptebank részvénye egyébként a budapesti tőzsdén jegyezve van.

A munkásbetegséggyógyító ülése. Az Országos Munkásbetegséggyógyító és Balesetbiztosító Pénztár június hó 16-án és folytatólag június hó 17-én tartotta igazgatósági ülését a Gyárparosok Országos Szövetségének helyiségében *Garbai Sándor*, majd pedig *Fock Géza* alelnök elnöklété alatt. *Sarkadi Ignác* igazgató havi jelentését a pénztár ügymenetéről és az elnökség tevékenységéről az igazgatóság tudomásul vette s ennek kapcsán felhatalmazást adott az elnökségnek arra, hogy tanulmányozza és szabályozza a helyi szervek helyiségbérleteinek a kérdését, egyben pedig gondoskodjék az Országos Pénztár czéljaira szükséges megfelelő helyiség szerzéséről. A gyógyszerkülönlegeségek ügyének, a választások elleni panaszok és egyéb folyó ügyek elintézése után, az igazgatóság megválasztotta az elnökség tagjainul dr. Walter Gyula, dr. Hegedüs Lóránt, Lukács József munkaadókat és Horovitz Gábor, Kitajka Lajos és Drahovszky Antal alkalmazottakat. A napirenden levő tisztviselőválasztásokra nézve elhatározta az igazgatóság, hogy azokat a közgyűlés utáni időre halasztja, a főorvosi hivatalt pedig a július hó végén tartandó igazgatósági ülésben megejtendő választásokkal fogja felállítani. Letárgyalta az igazgatóság a pénztári orvosok szolgálati, fegyelmi és illetmény-szabályzatait, megállapította a baleseti járadékokat és elhatározta, hogy az 1909. évre kiveti a baleseti előlegeket.

A Magyar Kovasavművek R.-T. vesztesége. A magyar pénzügyintézetek központi hitelbankja az 1907. évben 200,000 korona alaptőkével megalakította a *Magyar Kovasavművek részvénytársaságot*. A társaság most teszi közzé második üzletéről szóló jelentését, amely 11,576 korona veszteséget tüntet fel. Úgy látszik a társaságnak már kedvezőbbek a viszonyai, mert 1908-ban még 20,426 ko-

rona volt a vesztesége. Az összes veszteséget a jövő évi számlára viszik át.

A magyar postatakarékpénztár Olaszországban és Svájcban. Már írtunk arról, hogy a m. kir. postatakarékpénztárnak sikerült Olaszországgal és Svájcjal a csekkforgalomra nézve megállapodásra jutni. Ez ügyben a postatakarékpénztár most teszi közzé azokat a feltételeket, amelyek szerint a Banca Commerciale Italiana milánói és a Schweizerischer Bankverein baseli pénzügyintézettel létesített egyezmény alapján Olaszországgal, illetve Svájcjal a csekkforgalmat lebonyolítani fogja. Július 1-től kezdve az említett bankoknál, valamint összes fiókjainál és fizetőhelyeiknél a magyar királyi postatakarékpénztár számlatulajdonos javára, illetőleg terhére befizetések és kifizetések teljesíthetők. Ugyaníly forgalmat közvetít a Nationalbank für Deutschland berlini pénzügyintézet a német birodalom területén. A befizetések készpénzfizetés vagy giro-átutalás útján történhetnek. Giro-átutalás útján bármely olasz vagy svájci pénzügyintézetnél vezetett számla követeléséből is lehet a Banca Commerciale Italiana, illetve a Schweizerischer Bankverein közvetítésével magyar postatakarékpénztári csekk-számla javára befizetni. Készpénzfizetéseket magyar csekk-számla javára a megnevezett olasz és svájci pénzügyintézetnél, továbbá bármely fiókjánál vagy fizetőhelyénél lehet eszközölni az e célra szolgáló külön befizetési nyilatkozatok felhasználásával. Svájcban azonfelül a postai csekkforgalom útján is történhetnek befizetések, illetve átutalások. A lírákban befizetett összegek átszámításánál az olasz bankpiacokra szóló váltóknak a befizetést legfeljebb két nappal megelőzően a budapesti tőzsdén hivatalosan jegyzett pénzürfolyama, a frankokban befizetett összegek átszámításánál a Budapestre, illetve Bécsre szóló csekknek és devizának a legutolsó zürichi hivatalos tőzsdéi árjegyző-lapban közzétett áruárfolyama szolgál alapul. Kifizetések a postatakarékpénztárhoz beküldött és a szokásos zöld úrlapon kiállított, megfelelő rendelkezéssel ellátott csekk alapján történnek a forgalomban is. A kifizetendő összegek az olasz, illetve a svájci bankpiacokra szóló váltóknak az érvényesítést megelőző napon a budapesti tőzsdén jegyzett árfolyamán számítottak át. E visszafizetésekért további intézkedésig — a belvárosi forgalomban megállapított díjakon — átutalási díj fejében 2000 koronát meg nem haladó összegek után egynegyed ezrelék, a 2000 koronát meghaladó pénzüsszegek után pedig egynegyzed ezrelék számítottatik föl. Az így eszközölt befizetésekről a számtulajdonosokat a szokott módon, számlakivonat útján értesíti a takarékpénztár.

Hogyan szorítják ki a magyar ipart a hadügyi szállításokból? A magyar iparnak régi fájó sebének középek a hadügyi szállítások, amely téren teljesen hátrébe szorulnak iparosaink az osztrákok mellett. Erős tévedés lenne azonban azt hinni, hogy mindez azért van, mert nem vagyunk eléggé versenyképesek. Sok cikkből egész bátran fölvehetjük a nyílt versenyt Ausztriával. Hanem azért a közös hadsereg azért közös, hogy Ausztria érdekeit szolgálja. És úgy lesz ez mindaddig, míg nem akad egy igazán gerinces magyar kormány, s nem vet gátat a dicső hadsereg tulajdonos osztrák hajlandóságainak. A legszomorúbb valóság azonban az is, hogy a közös hadsereg mellett a honvédség is — amely pedig igazság szerint tisztára magyar hadsereg volna — követi a közös hadsereg magyar ipar-ellenes tradícióit. Nem tudjuk véletlen volt-e, vagy szándékosság, de az a mód, ahogy a m. kir. honvéd központi fegyvertár a közszállítási szabályzatot kezeli, egyenesen megsértése a törvénynek és kiszolgáltatása a magyar iparnak az osztrák verseny számára. Az említett honvédségi fegyvertár ugyanis 280 darab 1909-es modellű katonai összehajtható kerékpárat és alkatrészeket akar beszerezni nyilvános versenytárgyalás útján. Az erre szolgáló hirdetményt Bugman őrnagy aláírásával 1910. június 6-iki kelettel tették közzé. Ez a 6-án kelt hirdetmény a lehető legjobb esetben június 8-án kerül az érdekeltek kezébe: a verseny-

tárgyalás határnapja pedig 1910. június 10-ike. Van tehát a pályázni akaró iparosnak 1, azaz egy napja az előkészületek megejtésére. Mi ez? Nyilvános versenytárgyalás? A közszállítási törvény tiszteletben tartása? ... Bizony igen csunya játék ez a törvény rendelkezéseivel, mert hiszen nyilvánvaló, hogy ezen a tárgyaláson más nem vesz részt, mint aki már korábban berendezkedett arra. Fölvívjuk erre a szabálytalanságra a kereskedelmi miniszter figyelmét. Hogy dolgát megkönnyítsük, közöljük, hogy a versenytárgyalási hirdetmény száma 1483/F. t. 1910. s hogy a honvédségi kerékpárokat minden valószínűség szerint a steyeri fegyvergyár szállítja.

Az állatkisérők díjmentes utazása. Folyó év tavaszán a földmívelésügyi miniszter támogatásával rendezett tenyésztéstudós alkalmával több vasúti állomás nem vette figyelembe az állatkisérők díjmentes utazásához való jogát azzal az indoklással, hogy az egy régi rendeleten alapszik, mely már az 1910. január 1-vel életbelépett új vasúti átladijszabás folytán hatályát veszítette. Ismét más állomások pedig csak a szarvasmarha szállítványok kísérőinek engedték meg az ingyen utazást, míg a sertés és juhszállítványok kísérőivel a harmadosztályú menetjegy árát megfizették. Egy esetben végre a feladó állomás egy szarvasmarhaszállítványnál, melyhez a tulajdonos két kísérőt adott, csak az egyiket engedte ingyen utazni, míg a másikat a menetdíjat bekövetelte. Ennek folytán azon kéréssel fordult az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszterhez, hogy eszközölje ki a kereskedelmi miniszternél oly rendelet kibocsátását, mely szerint a vasuton szállított tenyészállatok kísérői az állatok rendeltetési állomására és onnan vissza díjmentesen utazhassanak és hogy ezen kedvezmény — a földmívelésügyi minisztertől beszerezhető igazolványok alapján, — ne csak a szarvasmarhára, de a juhokra és sertésekre is kiterjedjen.

A kinestár új viczinálisa. Az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-T. tulajdonát képező petrozsény—livazsény—lupényi helyi érdekű vasut, mint értesülünk, a kinestár tulajdonába megy át. Ez a vasut az ország legjobb viczinálisa, mely 1908-ban 48 korona (24 százalék) osztalékat fizetett. Itt említjük meg, hogy az Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-T. egy új bányaterületre szerzett opcióit.

A m. kir. ampellógiai intézet június 17-éről közli, hogy a peronoszpóra az elmúlt hét folyamán Arad, Békés, Borsod, Moson, Pozsony, Szatmár és Verőce vármegyékben is fellépett, ahol ezideig meg nem jelentkezett. Továbbá fellépett Bács, Baranya, Bihar, Csongrád, Fejér, Győr, Hajdu, Heves, Pest, Somogy, Szabolcs, Szolnok, Torontál, Veszprém, Zala, Zemplén vármegyék idáig megkímélt járásában is. Fürtöknön fellépő peronoszporáról az elmúlt héten Csongrád, Komárom és Veszprém vármegyékben szerzett az intézet tudomást. Az elmúlt hét időjárása eleinte a normálisan feletti meleg volt, de csütörtökön már a normális alá szállott. Az egész héten nagyfokú volt a levegő páratelisége, sűrű a harmat és péntek reggel Szolnok, Csongrád, Csanád, Békés, Bács, Torontál és Temes vármegyékre kiterjedő sűrű tartós köd volt. Szórványosan a Dunántulról is jeleztek ködöt és bő harmatot. A sok csapadékból eredő túlbő levegőnyirok szüntelen peronoszpóra veszedelmet jelent, amiért kettőzöttén résen kell lenni a peronoszpóra elleni védekezésnél és a permetezést mindenütt, ahol a peronoszpóra mutatkozott, haladéktalanul meg kell ismételní. Hasonlóképpen nem szabad tovább mellőzni a nagyrészt már elvirágzott fürtök rézkénporozását sem. Annál kevésbé, minthogy az időjárás a közel jövőre érdemleges változást nem enged remélní. Védekező utmutatás az ampellógiai intézet (Budapest, II., Debrőy-ut 15.) díjtalanul küld mindenkinék, aki levelezőlapon címét bejelenti.

A borértékesítés központosítása. Mint minden, úgy a szőlők rekonstrukciója is meglehetősen ültészerűen történt hazánkban. A kormányok nagy áldozatokkal lehetővé tették a kipusztult szőlőterü-

letek felújítását, sőt e területtek tetemes szaporítását is. Ezzel párhuzamosan azonban mi sem történt a tetemesen fokozott termés értékesítése érdekében, úgy, hogy szőlősgazdáink borukat értékesíteni csak a legnagyobb nehézségek árán tudták, sőt éppen a nemesebb borokat megfelelő áron értékesíteni nem is lehetett. Mint ismeretes, ez okból a magyar szőlősgazdák már évek hosszu sora óta gyűlésezenek, memorandumoznak és tervezőcsoportok valamely olyan szervezet létesítésén, amely megszüntethetné a borértékesítés bajait. Számos terv fekszik már az illetékesek előtt, azonban érdemleges lépés még semmiféle irányban nem történt. Most egy újabb tervről értesülünk. A legújabbban ugyanis egy nagy-szabású memorandum került dr. Bárczy István polgármester elé. A tervet készítője a borértékesítést központosítani akarja. Budapesten egy nagy borpalotát akar föllállítani, melynek óriási földszinti csarnokában az országos állatvásárok mintájára évenként több országos borvásár rendeztetnék. Borkivitelünk szempontjából igen életrevaló gondolat ennek a tervnek a felvetése azon okból is, mert külföldre való kivitelünk ez ideig teljesen magánkerekben bonyolítottatik le s a magyar borok külföldi jó hírneve nem igen gyarapodott eddig. Az országos borvásárok és borértékesítő csarnokba felhozott borok hatósági ellenőrzés és vizsgálat alá kerülőnek és így a külföldi kereskedők tömeges vásárlására volna kilátás. Németország ugyanis nagyon megnehezíti újabb időben a magyar borok bevitelét azáltal, hogy hosszadalmas vizsgálat alá veti a belépő állomásokon a bevitt magyar borokat. Ha tehát a borértékesítés központosítását nyélbe lehet ütni, remény van arra, hogy a külföldi hatóságok a magyar borok vegyelemzését a bevitelnél mellőzni fogják s el fogják fogadni a magyar hatóságok vizsgálatát.

A vasúti hűtőkocsik és a tejtermelők. A magyar államvasutak vonalain most már harminczhárom hűtőkocsi gyűjti a főváros fogyasztására szánt tejszállítványokat. A földmívelésügyi miniszter a hűtőkocsik közlekedését figyelemmel kíséri. A tett tapasztalatok nagyon megnyugtatók abban az irányban, hogy a leg-hosszabb időközökre nyitott hűtőkocsik hőmérséke sem emelkedik utközben tíz Celsius fokot túl. Ezt a hűtőkocsiban elhelyezett regisztráló hőmérők igazolják. Ki van zárva tehát annak a lehetőség, hogy a hűtőkocsikba rakott tejszállítás közben megromolják. Számos kifogás merült föl azonban a vasútra szállított tejnek az illető tejjgazdaságokban való kezelésére nézve. Így a felügyelő közegek megállapították, hogy a múlt héten egyes tejszállítványok, például Csengődön 17, Pusztaszentimrén 20 és fél fok, Dömsödön 18 fok, Laczházán, Kisvasványban 18 fok, Bánhidán 21 és fél fok, Bicskén 21 fok hőmérsékkel rakattak fel. E szállítványok odahaza nyilván még kútvízzel sem hűtettek le. Mivel pedig a tej tizenhat fokot túl föltétlenül és rövid idő alatt megromlik, világos, hogy az otthon egyáltalán nem hűtött tejszállítványok hiába rakatnak be a nagy áldozatokkal járatott hűtőkocsikba. A földmívelésügyi miniszter ismételten figyelmezteti a tejszállító közönséget, hogy az ilyen hibás eljárás azonnali változtatson, mert a teljességgel nem hűtött tejszállítványoknak a hűtőkocsikba való berakását az illető állomás meg fogja tagadni.

Sorsolás. A Magyar Jeltárog-Hitelbank 3 százalékos nyereménykötvényeinek, illetve konverzionális nyereménykötvényeinek sorsolása folyó hó 25-én délután 4 órakor fog a bank helyiségeiben kir. közjegyző jelenlétében megtartatni.

A telefon terjedése. A kereskedelemügyi miniszter rendeletére a posta- és táviratigazgatóság úgy Budapest—Iglau, mint Budapest—Eger (Csehország) között június hó 1-én távbeszélőforalmat léptetett életbe. Mind a két állomáson a három perczig tartó egyszerű beszélgetés díja 4 korona, a sürgős beszélgetése pedig ennek háromszorosa. A fizetett szolgálati értesítés díja 1 korona.

Felolós szerkesztő:

FURJESZ LAJOS,

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Földbirtokosok 4%—4½%

alapon kaphatnak tőkekamat törlesztéses kölcsönt, a birtok-érték 65—75%-a erejéig. Régi és bármily bonyolódott tartozások konvertáltak. — Telekkönyv-kataszter küldendő. Teljesen díjtalan értesítés 48 óra alatt.

Tisztviselő- és Jeltárog-Kölcsön Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-körút 22. szám

500 drb. * * képes-levelezőlapot

Készítünk bármely beküldött arckép, látkép vagy rajz után 10 koronáért. 100 drb.ára 6 korona.

Magyar fénynyomdai r.-t.

Képeslevelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára.

Budapest, VIII/2. Őr-utca 9. sz.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 18.

A készáru-piaczon szilárdabb volt ma az irányzat és a malmok elég jó vételkedvet mutattak. Az üzlet irányzatának megfelelőleg 10-20 fillérig drágább áron kelt el körülbelül 10.000 mm. buza, ezek között két rakomány bánáti származék is és a legmagasabb árat 77.8 kg. törökbecsei buza érte el, 11.85 ár mellett, míg legolcsóbban 11.25 áron 76 kg. felső magyar vidéki buza kelt el. A többi gabonaneműekben a rozs 10 fillérel megrágtult, tengerit azonban nem akarták drágábban venni, mint tegnap és így csak néhány vagon kelt el 5.38-5.40 áron. Zabban ma nem volt forgalom. A határidőpiacon az októberi buza tegnapi zárleton felül 10 fillérel 9.68 árfolyamon kezdődött és legolcsóbb ára 9.64 volt, többszöri ingadozás után, azután hirtelen egész 9.93-ig emelkedett és 9.99 árfolyamon zárul. A tegnapi zárathoz viszonyítva az októberi buza 32 fillérel, az októberi rozs 26 fillérel, az októberi zab azonban csak 2 fillérel emelkedett. Valamivel szilárdabb volt tengeri is, melynek záró árfolya júliusra 5.41.

Eladott:

- Buza: Tiszavidéki: 150 q 77 k 22.60 K felső, 100 q 76.5 k 22.60 K felső, 100 q 76 k 22.80 K felső.
- Pestvidéki: 600 q 78 k 23.20 K, 120 q 77 k 23 K.
- Törökbecsei: 200 q 77.8 k 23.70 K.
- Bánási: 600 q 73.5 k 21.50 K.
- Beckskereki: 2000 q 77 k 23.40 K.
- Felsőmagyarországi: 200 q 76 k 22.60 K, 1000 q 76 k 22.50 K.
- Aradi: 1200 q 78 k 23.20 K.
- Tengeri: 200 q 10.80 K kpf, 300 q 10.76 K kpf.
- Rozs: 100 q 14.50 K kpf par.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a követő napra volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.45-23.55
"	76	—	80	24.70-24.80
"	77	24.05-24.55	81	—
"	78	24.45-25.25	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.35-23.25
"	76	22.75-25.65	80	23.35-23.25
"	77	24.50-24.45	81	—
"	78	24.75-24.25	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.55-23.70
"	76	—	80	24.45-24.45
"	77	24.50-24.75	81	—
"	78	24.35-24.10	82	—
Bánási	75	—	79	23.95-23.40
"	76	—	80	—
"	77	24.35-24.20	81	—
"	78	24.65-24.80	82	—
Bácskai	75	—	79	23.15-23.30
"	76	—	80	—
"	77	24.35-24.50	81	—
"	78	24.10-23.55	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	15.35-16.35
" középminőségű új	—	—	—	15.25-15.05
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	11.70-12.40
" II-rendű	—	—	—	11.40-11.60
Zab I-rendű	—	—	—	14.20-14.60
" II-rendű	—	—	—	13.40-13.80
Tengeri belföldi új	—	—	—	10.80-11.10
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőpiacon kötetett:

Délrelett:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Buza októberre	9.68-9.65-9.71-9.64-9.93-9.89
Rozs októberre	6.87-6.88-6.81-7.08

Zab októberre 7.09-7.10-7.12-7.10-...
 Tengeri júliusra 5.35-5.34-5.41-...
 Tengeri auguszt. ...
 Új tengeri májusra 5.60-5.61-5.59-5.64-5.65-

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	9.88-9.89
Rozs októberre	7.08-7.09
Zab októberre	7.09-7.10
Tengeri júliusra	5.40-5.41
Tengeri májusra 1911-re	5.64-5.65
Repeze augusztusra	12.15-12.25

Budapesti gabonaforgalom.

1910. június 16-tól 1910. június 17-ig.

	Érkezett	Elszállított	métermázsa
Buza	7080	—	—
Rozs	927	—	—
Arpa	855	—	—
Zab	5508	204	—
Tengeri	15275	3861	—
Liszt	102	13069	—
Korpa	—	1949	—

Értéktőzsde.

A tőzsdén teljes lanyhaság uralkodik. A vezető, valamint a helyi piac forgalma az egész nap folyamán pangott, az értékek lemorzsolódtak és csekély ingadozás után csöndesen zárultak. A készáru-piaczon nyugodt forgalom mellett alig volt említésre méltó változás. A járadékpiacon gyöngye.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Oszt. hitel 668.75-668, Magyar hitel 843-842.50, Lipótvárosi tak. 207-207.50, Újlaki 384.50-385.50, Budapesti vill. 553, Danubius 446, Közúti v. 708.50-708, Magyar koronajáradék 92.15 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Oszt. hitel 667.75-667.25, Magyar hitel 842.50-842.75, Államvasut 751, Leszámitolóbank 568-567, Jelzálog 484.50, Rímamurányi 688.50-687, Közúti 707-708, Városi villamos vasut 374.50-373.50.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Oszt. hitel 667.75, Magyar hitel 840.75, Leszámitoló 567.50, Jelzálog 484.50, Rímamurányi 687.25, Államvasut 751.25, Városi 370.50, Közúti 704.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, június 18. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén egészen jelentéktelen volt a forgalom, gabonaneműekben az irányzat megszilárdult, mert Magyarországról sürü eszözéseket jelentettek. Buza ára 10-15, rozsé 5 fillérel emelkedett a múlt szombatéhoz képest. Új buza 78 kg. augusztusra 9.75 K köttetett Dunaszerdahelyről és új magyar rozs 7.40 K júliusra Marcheggből. Zab gyöngén ártartó, tengeri 10-15 fillérel olcsóbb.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.35-12.65, bánási 11.90-12.30, mosoni és győri 10.75-15.25, tótfelvidéki és déliavasúti 10.75-11.25, marchfeldi 10.25-10.65, orosz 11.60-12.

Rozs: tótfelvidéki 7.95-8.10, csepeli 7.90-8.10, pestmegyei 7.95-8, különféle magyar 7.85-8.10, osztrák 7.75-8.20.

Arpa: malta 6.40-6.65, takarmány 5.90-6.30. Magyar tengeri 5.30-5.95, Cinquantin 7.90-8.40. Magyar zab 7.50-8.10, válogatott 8.10-8.45, osztrák 7.35-7.60.

Lisztben az üzleti viszonyok nagyon kedvezőtlenek és noha az árak lényegesen hanyatlottak, a konzum nem

vásárolt. A malmok az üzemredukció következtében már hiányt szenvedtek egyes minőségekben. Rozsliszt ára is hanyatlott. Őszi határidőre nem mutatkozik érdeklődés. Takarmányliszt irányzata kedvetlen, korpáé bágyadt.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 18. Az előtőzsde nagyon csendes irányzattal nyílt meg, a forgalom egészen jelentéktelen volt. Alpési részvények gyengültek, korlátok közt keleti vasut részvényei emelkedtek. Csendes forgalommal és változatlan árfolyamokkal nyílt meg a déli tőzsde s később is üzletlenség uralkodott. Berlin szilárd irányzatot jelentett. A vezetőértékek a forgalom későbbi során jól tartottak, korlátok közt keleti vasut részvényei tovább is emelkedtek.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 668, Magyar hitel 842.50, Államvasut 751, Déliavasut 118.50, Alpési 718.50, Rímamurányi 668.50, Skoda 387, Török sorsjegy 260.25 korona.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 668, Magyar hitel 842, Anglo 311.50, Bankverein 542.50, Laenderbank 497, Union 601, Államvasut 751.50, Déli vasut 118.50, Dunagőzhajózás 1156, Alpési 718.50, Rímamurányi 688, Orosz járadék 103.50, Török sorsjegy 260.50, Skoda 387, Keleti vasuti r. 681, Galicziai Kárpát-petrolium 890.50 Skodnica 570 K.

Bécs, június 18. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.40, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 155, Magyar hitelbank részvény 841.50 Magyar leszámitoló és váltó részvény 667, Rímamurányi 687.25, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 480, Magyar koronajáradék 92.25, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 92.65, Magy. nyeres.-kölcs. sorsjegy 224.50, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 485, Magy. kereskedelmi bank —. Az irányzat csendes.

Bécs, június 18. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 94.20, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.80, 1860-as sorsjegy 169.75, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 311.50, Bécsi Bankverein 542, Osztrák magyar bank 18.17, Déli vasut 118.10, Dunagőzhajózási társ. 1147, Dohány-részv. 389.50, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.56, Osztr. Lloyd 578, 4.2 száz ezüst jár. 94.20-98.10, Osztr. koronajáradék 94.20, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 667.50, Union-Bank 600.50 Osztrák Landerbank 496.25, Osztrák-magyar államvasut 751.25, Elbevolgyi vasut —, Alpési részvény 717.75, 20 frankos 1911. Londoni váltóár 240.65, Lipótkohó 523, Török sorsjegy —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 18. (Értéktőzsde.) Tekintet nélkül a spekuláció tartózkodására, a tőzsde ma szilárdabb volt, mert kedvezőbben szóltak a német ipari jelentések és mert a rudvas-szindikátus létrejövetelére állítólag már csak idő kérdése. Magasabban jegyezték néhány bányasértéken kívül különösen a keleti vasut részvényeit Béccsel egyhangzóan. Kanada Pacificrészvények kedvezőbb bevételi kimutatásokra szintén emelkedtek, de a vasuti alkalmazottak sztrájkjától való félelem akadályozta az erőteljesebb emelkedést. Némi érdeklődés mutatkozott továbbá a pénzbiesség hatása alatt a 3 százalékos birodalmi kölcsön iránt. Osztrák értékek igen nyugodtak voltak. A további folyamatban a forgalom teljesen jelentéktelen volt, az irányzat mégis meglehetősen szilárd maradt. Határozottan szilárdak voltak a Santung-vasut részvényei. A készáru-piac értékei megoszlott irányzatot követtek. Napi pénz 3 százalék és alább, magánkamtláb 3% százalék.

Heti műsor:

1910. június hó	Vígyszínház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház
20 Hétfő	Amor, a pénzügynök	Luxemburg grófja	Szerelmes asszonyok	—
21 Kedd	Osztrigás Miczi	Luxemburg grófja	Szerelmes asszonyok	—
22 Szerda	Amor, a pénzügynök	János vitéz	Szerelmes asszonyok	—
23 Csütörtök	Osztrigás Miczi	Luxemburg grófja	Szerelmes asszonyok	—
24 Péntek	Amor, a pénzügynök	Luxemburg grófja	Szerelmes asszonyok	—
25 Szombat	Osztrigás Miczi	Luxemburg grófja	Szerelmes asszonyok	—
26 Vasárnap	d.n. este Gringoire. — Főrdó- kaland. — Hangv. Amor, a pénzügynök	Luxemburg grófja	Lumpáczius vagabundus Szerelmes asszonyok	—

Berlin, június 18. Zárlat. (Saját tudósítónktól. Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírráradék...

Frankfurt, június 18. Zárlat. 4.2 száz.-os papírráradék... Hamburg, június 18. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst...

London, június 18. Angol consol 81.15/16. Páris, június 18. (Zárlat.) 3 százalékos francia...

Paris, június 18. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 98.09. Osztr. aranyjáradék 100.35 Magyar arany...

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) Június 18. Előző napi eladatlan maradvány...

Arjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül... Kőbányai sertéspiaca.

Kőbányai sertéspiaca.

Június 18. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogrammon felül) 146-148 fillér...

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 18. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Wuits Dusán okleveles tanítót a felsőkaboli...

a pénzügyminiszter Reviczky Béla komáromi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká...

a kereskedelemügyi miniszter a szabadalmi hivatalhoz Németh István és Stich Gábor segédszolgálat...

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Michalbach Béla németborsáni járásbírói jegyzőt a karánsebesi...

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Beinschroth Márton dévaványai lakos, valamint kiskoru gyermeke...

Pályázatok. A kolozsvári tudományegyetem növénytan intézetéhez szolgáló állásra július hó 20-ig...

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Táza, M-Sziget, etc.), date (jun. 17, jun. 18), and price/weight.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Kamatmentes kölcsön

A nagy pénzbőségre való tekintettel a legmagasabb kölcsönt nyújtjuk sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki...

Table with columns for loan type (Erzsébet sorsj., József, etc.) and amount (9 K, 12 K, etc.).

Kinek sorsjegyei már máshol zálogban vannak, saját érdekében küldje be hozzájuk a zálog- vagy letétjegyet az első...

Magyar Bankkegyesület Részv.-Társ

Budapest, VI., Teréz-kürt 27.

KASZNÁR NÁNDOR

a Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Bécsben átvett

Grand Hotel National-t Wien, II., Taborstrasse 18.

teljesen átépítette, megnagyobbította és mintaszerűen újjan berendezte, 300 szoba, lift, villanyvilágítás, központi...

Table titled 'BUDAPESTI ERTEKTŐZSDE' with columns for 'Allamadósság', 'Záloglevelek, elsőbbségek', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', and 'Biztosító társaságok'.

Table titled 'Maj záró árfolyam' with columns for 'Gőzmalom', 'Iparvállalatok', and 'Közelkedési vállalatok'.

Table titled 'Maj záró árfolyam' with columns for 'Iparvállalatok', 'Közelkedési vállalatok', and 'Pénznemek és váltók'.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ma.

A Tegnap messze már, a Holnap messze még,
Csak a Ma marad itt, a gyűlölt, durva, vad,
Az idő fut, halad, itt csak a Ma marad,
A Tegnap elfutott, a Ma merel eléd,
A Tegnap elfutott, a Holnapot váród,
A Ma jön eléd, a Holnap: halálot.
A Tegnap messze már, a Holnap messze még.

A Tegnap messze már, a Holnap messze még,
Ma látsz magad előtt fehér lányképeket,
Látsz, aki beuned hisz, aki téged szeret,
Ki a holt tömegből emelkedik feléd,
De a szép mosolyos, szerető lányképet
Csak ma láthatod még. Csak a Ma az élet.
A Tegnap már a múlt, a Holnap már a vég.

Radó István.

(A löcei ház.) Kassa város érdekes nevezettségét, a „Löcei házat“ nemrégiben restaurálták. A löcei ház az ő nevét onnan nyerte, hogy a XVI. század közepén Thurzó Elek hagyományából alapítványként Löce városra birta s vendéglőfogadót tartott benne. A ház kezdetben a Szathmáryaké volt s állítólag Szathmáry György esztergomi érsek szülőháza. Földszintjén a jezsuita utczára néző helyiségei gótikus bordázata, csillag-, illetve hálóboltozatai; fölöttük az emeleti részen épen maradt gótstíli, kőbefelegy, csavart lábazatu ablakkerekek a XV. század második felére utalnak, mint az építés idejére. A ház emeleti, utcai sarokszobájának befalazott, olasz renaissance kandallója s az udvari loggia toszkánzabásu oszlopai a XVI. század közepéből valók. A ház a Szathmáryaktól házasság révén Thurzó Elek, körmöczbányai kamaragróf kezére került. Löce városától az 1570. évben Kassa váltotta meg s szintén korcsmát tartott benne, 1617-ben Fest János könyvnyomató műhelyét is ott állította fel és 1626-ban Bethlen Gábor fejedelem lakodalmi ünnepségének színhelye, amint arról a város jegyzőkönyvei több helyen tanuskodnak; így 1629 november hó 24-én: „öfelsege mind a löcei házat, mind pedig több házakat foglalt el az lakodalmának idején“ és 1636 április hó 28-án: „Bethlen általvágatta volt, mert akkor fejedelmünk volt, hatalmas volt s más az, hogy szüksége reá

lakodalmának kiszolgáltatásakor, de az több generálisok soha nem bírták.“

A dóm- és sz. Mihály kápolnából kikerült sírkövek egy részét befalazták a toronyba, loggiaoszterri részt építvén elébe. A sírkövek közt van Günter Mihály a dóm Mária látogatása oltára donátorának vörös márvány sírköve az 1516. évszámmal. A Fegyverház-utca kerek tornyát, mely a város erődítéseihez tartozhatott, művészházzá alakíttatta át a város. A premontreiek templomában kutatások folytak I. Rákóczi Ferencz tetemei után. A már megbolygatott sírok közt talált tárgyak, színezüst betűk, számok s egyéb apróságok fejedelmi temetés maradványai lehettek.

(Grammofon használata az egyházi funkcióknál.) Az Egyházi Közlöny legutóbbi számában olvassuk, hogy kimondták, hogy grammofonok a kis miséknél, akár bármínő egyházi szertartásnál való használata szigorúan tiltva van.

(Milyen a tűzhalál?) Az ököritói nagy katasztrófa az egész világon mély megdöbbenést keltett és alkalmoszerűvé teszi azt a már sokszor megvitatott kérdést, hogy az ilyen nagy tűzkatasztrófák áldozatai nagy kínokat szenvednek-e, avagy a keletkező nagy füst következtében gyorsan és fájdalom nélkül halnak meg? Az újabb megejtett vizsgálatakból azt kell következtetnünk, hogy az ilyen katasztrófáknál keletkező nagy hőség, füst és folyót szénzág sokkal előbb megfosztja az áldozatokat eszméletüktől, mint ahogy azok még égni kezdenek. A párisi Vig-opera égésénél például attól a pillanattól, amikor észrevették az első lángot, egészen addig, amíg a tűz a nézőtérre is áttért, a zenekar mindössze négy ütemet játszott. Akkorra a füst már betöltötte a nézőteret és a nézők fuldokolva igyekeztek a kijáratok felé. A buffet-teremben, amelyet a tűz megkímélt, a hullák úgy feküdtek egymás mellett halomban, mintha hirtelen haltak volna meg. Pedig csak menekülés közben a nagy hőség vagy a sok szénzág következtében hirtelen eszméletüket veszítették és összerogytak. Ruháik állapotából arra lehetett következtetni, hogy a buffet-teremben mintegy 120 fok meleg uralkodott. A nézőtérben azonban a hőség egészen 2000 fokra emelkedett, mert egynéhány hullánál megolvadt arany- és ezüstpént is találtak. Hasonló észleleteket tett Hoffmann bécsi törvényszéki orvos is a bécsi Ringszínház égése után. A chicagói színház erkélyén, ülő helyükön szeneledtek el a füsttől elalélt nézők százai. Mindebből tehát azt kell következtetnünk, hogy az ilyen katasztrófáknál, különösen, ha a tűz igen gyorsan

terjed, az áldozatok nem szenvednek nagy kínokat, hanem, mert eszméletüket azonnal elvesztik, gyorsan és fájdalom nélkül halnak meg.

(A királynék vallásai.) Kilencz királyné lutheránus vallású és csak egy királyné katolikus vallású s az is eredetileg lutheránus vallású volt s ez a spanyol királyné. A 9 lutheránus vallású királyné a következő: Hollandia, Anglia, Dánorazág, Svéd, Norvég, Poroszország, Württemberg, Románia és Bulgária királynéja. Az olasz királyné, ki előbb görög-keleti vallású volt s római katolikus-sá lett, a pápa által annak el nem ismertetik s 8, ki a messzinai szerencsétlenekért többet tett, mint a pápa öszentsége és ilyen nemeslelkű — a pápai anathema dacára bizonyára nem zárható ki a Jézus Krisztusban hívők igaz közösségéből. — Ausztria-Magyarország, Portugália, Bajorország, Belgium és Szászország királyné nélkül vannak és mindebből látható, hogy igaz és való az a tény, ami alig hihetőnek látszik, hogy ez idő szerint Európában egy született katolikus királyné sincsen!

(Hogyan lehet házilag készíteni egér- és patkánymérget.) Késő őszzel, mikor már az egér künn mitsem talál enni, el szokta özőnlenni a kamrát és a lakást. Ott, ahol gyorsan és győztesen akarunk a bajon segíteni és nem kell attól tartanunk, hogy gyermek vagy háziállat a mérleghez hozzáférhet, legegyszerűbb, ha patkánymérget használunk, azonban nem olyant, melyet a boltban drága pénzzen vásárolunk és amely, ha az egerék már ki vannak irtva, ott hever és elkallódva kárbavész kamránkban, hanem olyant, amelyet egy-két krajczárért magunk készítünk és melynek hatása mégis meglepő. Erre a célra burgonyát főzünk meg, még pedig lehetőleg sárga burgonyát, mert a másik a főzés alkalmával széthull. A még forró és párolgó burgonyába harmincz-negyven foszforos végű gyufaszálat tűzködünk, mintegy 0.5 centiméter mélyre és azokat négy-öt percz múlva úgy huzkodjuk ki, hogy előbb mindégüket kissé megforgatjuk a burgonya husában. Ha az ilyen burgonyát kissé meghintjük liszttel és porcukorral és arról gondoskodunk, hogy éjjelre az egerek azonkívül semmi más ételneműre ne bukkanjanak, akkor biztosak lehetünk felőle, hogy azok már az első éjjel elpusztulnak.

LIRA HERCZEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

18

A gróf akkor külföldi utra ment, honnan új feleségével egy orosz herczegnővel tért vissza. Midőn második feleségének is fia született, az elsőtől származó gyermek iránt, — ki elsőbbszülöttségénél fogva örököse volt, — még nagyobb gyűlöletet kezdett tanusítani. Sohasem közeledett a gyermekekhez anélkül, hogy gyűlöletét vele ne érezte volna.

A két gyermek, kik között hét év különbség volt, — együtt nőtt fel s egymás iránti szeretetüket nem tudta az apa megkülönböztető szeretete elhomályosítani. A gróf s a grófné keveset foglalkoztak velük; ők nagyvilági életet folytattak s gyermekeik nevelését teljesen a ház nevelőjére bízták. Csak a legrikkább esetekben történt meg, hogy a Beaumanoir-i kastély vendégekként volt tele s csak ilyenkor szakadt el egymástól a két gyermek rövid időre. A fiatalabbikat ilyenkor a szülők mindennel elhalmozták, míg az idősebbiket teljes mértékben mellőzték. A gyermekek ennek dacára sem szüntek meg egymást szeretni. Lord Chaurellon — ez volt a neve a fiatal örökösnek, — sokban hasonlított anyjához. Nagyon büszke volt; sohasem panaszkodott s minden keserűségét magába fojtotta. Egy napon, — ekkor már tizenöt éves volt, közte s atyja között ismét ezivódás fejlődött ki. A veszekedés abból keletkezett, hogy a gróf megparancsolta, hogy löjjeék agyon lord Chaurellon legkedvesebb kutyáját. Nagyon heves jelenet volt közöttük. A gyermekből a hosszas éveken keresztül elfojtott minden keserűség egyszerre tört ki, — hogy megboszulja elhalt édesanyját. A

gróf szidta őt s gyűlöletének kifejezést akarván adni, azt mondta, hogy inkább szeretné a gyermeket halva látni, mint örökösül. Borzasztó jelenet volt. Az egész ház a gyermeket pártfogolta, egyrészt azért, mert mindnyájan szerették, másrészt pedig, mivel mindnyájan tudták, hogy neki van igaza. Ezen nap estéjén nagyon fényes, ritkaságszámba menő multság volt a kastélyban, melynek hangulatát azonban nyomottá tette az apa és gyermek közötti viszály. A gróf a bortól és gyűlöletől elvakulva elsőszülött gyermekét tolvajlással vádolta meg. Oh, ha őn abban a pillanatban látta volna a gyermek arcát! Leirhatatlanul szép volt, amint ártatlansága tudatában, büszke lélekkel szótlanul hallgatta végig s türtte a becsületén elkövetett sérelmet. Semmit sem felelt a rágalomra, fölállt helyéről, atyját büszke, hideg tekintettel mérte végig s szó nélkül büszke lépésekkel elhagyta a szobát. Ez úgy éjjeltájban történt. Virradatkor már nem találtak szobájában. Átkutattuk az erdőket, a parkot, elzártuk a folyó zsilipjeit, szabadon eresztettük a vérebekeket, hogy kutassanak utána, — de minden hiábavaló volt. A fiatalabb testvér elbeszélte, hogy Chaurellon éjjel felkeltette őt, fölője hajolt, megcsókolta, miközben a következőket mormolta: Legyen minden a tiéd, kedves testvérem, légy jó, nemes és igaz! — A gyermek még félálomban azt hitte, hogy álmodik s azért nem szólt környezetének. Estefelé megtaláltuk Chaurellon sapkáját a folyóparton s egy vadászó azt állította, hogy kora hajnalban, amint a part közelében járt, tempa zuhanást hallott s vizlocsesanást. Ő elszaladt s nem mert megnézni, hogy mi történt, mivel félt, hogy talán még őt vehetik gyanuba. Így azután megbizonyosodtunk felőle, hogy Chaurellon meghalt.

Az öreg szolga elhallgatott. A végső szavaknál hangja már el-elcsuklott s könyes

szeretetteljes pillantást vetett a gyermek arczképre.

— Honnan gondolja, hogy meghalt? — kérdezte Miva csodálkozva.

— Honnan, gyermekem? Hát nem sugja meg ezt önnek a tulajdon szíve?

— De hogy lemondjon valaké egy ilyen bámulatos örökségről! — szölt halkán.

— Gyermekem, vannak emberek, kiknek semmiféle örökség sem olyan drága, mint föltnélküli becsületük. Lord Chaurellon ilyen volt. Ereiben annak a fajnak vére ceurgott, melyből anyja is származott.

— És ön sohasem tudott meg többet sorsa felől?

— Mi volt még megtudni való? Holttestét nem találtuk meg, de tudtuk jól, hogy sirja a hullámok között van, melyek talán magukkal vitték őt a tengerbe. A gyermeket alaptalan váddal megsértették a legkönynyebben sebezhető oldalán, s így nem is csodálható, ha a végsőre határozta el magát. A gróf majdnem beleőrült, de persze az idők folyamán megvigasztalódott. A kisebbik testvér az én jelenlegi gazdám nem felejtette el ily hamar bátyja halálát; a szerencsétlenség fiatal kora dacára oly mély benyomást gyakorolt lelkére, hogy annak következményeit még most is érzi.

— Gazdáját nemrégiben láttam, — szölt Miva. — Megjelenése oly fenséges s oly büszkeséggel teli, mint egy uralkodó.

— Nagyon előkelő ember, — ismételte az öreg röviden. Miva szimpátiája a hatalmas név iránt ébredt föl, melynek fénye fogvartotta a lelkét; a fiatal nemes élete, mely oly hamar befejezést nyert, nem hatotta meg.

— Nincs szived, te szép teremtes, — sohajtott az öreg csöndesen s eltávozott.

[Folyt. köv.]

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1910. június hó 19-én.

MAGYAR SZINHÁZ

Csáko és kalap.
Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Rösler és Roda-Roda. Fordította: Heitai Jenő.
Személyek:
Vincenza nagyherceg Z. Mo'nár
A fűrészladi barczeg Vándori
Lútsenburg gróf Gere
A hadtestparancsnok Németh
Lankfeld Szirmai
Az eszterendő Forrai R.
Minka, a leányok Tóth I.
Az őrnagy Réthel
Az őrnagy Bera P.
Mirkovics kapitány Kürthy
Kenderesi Törzs
Rimanski Papp
Riedel főhadnagy Pártos
Jäger főhadnagy Sebastyán
Az eszterendő Vágó
A rendőrkapitány Papi
Hechendorf Dobi
Ornigman gróf Orley F.
Lili, a leánya Bathori G.
Von Landiesonné Meszáros G.
Turok Csizsér
Zimmermann Csobor
Pálcsák Tarnai

Kezdeté 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Végszínház-utca 1-3. Telefon 68-38.

Rassia a levegőben.
Katonák
A szerekosott Lehmann ur
Nemes boszu.
Virágzó gyümölcsfák.
A város levág.
Almazüret.
Bogorjánkyouha.
Az első előadás hétköznapokon este 8 órákor, vasár és ünnepeknapokon d. n. 5 órákor kezdődik

Fővárosi Városi Igélt Színház

Délután németekéi helyretek. Pesti zsidó.
Operett 5 képből. Szövegét írta: Fejé Mátyas. Zenéjét szerelték: Barna Izso, Chorin Géza és Weiner István.
Személyek:
A csigánykirály Sz. Rón L.
Dalesz Lili Ferenczy
Villám Vili Vörös Ily
Kacsér Vicsa Mészé I.
Hungária T. Csige B.
Gyökér Töm Fekete
Krenk bárá Thury
Gliczerint Ottó Szalay
Polcsenké Láng Etel
Weidinger bácsi Kellér
Méhécske Jászay Olga
Dr. Kacsér Bihary
Bálikirályné Kelemen B.
Messinger Káltay A.
Boy-ox Káltay J.
Boy-ox Radó G.

Kezdeté 1/4 4 órákor.

Ez a rendezés helyretekkel. Kúry Klára és Kovacs Mihály a Nemzeti Színház tagja felléptével.

Főszereplők:

Szerelmes Asszonyok.
Mozsone operettje 3 felvonásban.
Személyek:
Monna Ghitta Kúry Klára
Messer Tolano Kovacs m.v.
Monna Izabella Mészé I.
Castelli gróf Szalay
Lionello Miskóy
Golandriai Pilinszky
Lapó Keller

Kezdeté 1/3 8 órákor.

CIRKUSZ BEKETOV
Városliget. Telefon 107-46.
Na Vasárnap, 1910. június hó 19-én.
2 Ünnepi Előadás 2
Délután 4 és este 7/8 órákor. Délután gyermekek felárakat fizetnek. Mindkét előadásban és csak még egy napon napig Prince Charles és az új műsor.

Szenzaciós ujdonság!
Stubnyai Fenyő Sósorszesz!
Nem szabad egy házból sem hiányoznia. — Hűléből eredő összes bántalmaknál, úgy mint: reuma, csusz, köszvény, fogfájás, fejfájás stb. kitűnő hatású. Hátas és jószágban földimelja az összes eddigi sósorszesz-készítményeket. — Kérje mindenképp a Stubnyai Fenyő Sósorszeszt. — Hat évig rendelkezési portmentés szétküldés a készítőnél:
DETRICH ENDRE gyógyszerész, Stubnyafürdő.
Kis üveg ára 40 fillér, nagy üveg 1 korona.

Hubert Tezső
HUBERT J.E. cs. és kir. udv. szállító POZSONY

Alkalmi vételt butorok, szőnyegek, csillárok-ban
a legnagyobb alkalmi inkásberendezési áruház
VI., Lázár-utca 3.
(BRAZILKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

Az utazási szezonra nyári ujdonságok reklám-árakon!

Hímzett batisztruha	40 K
Grenadin ruha	60 "
Pongis-ruha	80 "
Vászonkosztüm	32 "
Nyersselyem-kosztüm	80 "
Lüsterköpeny	20 "
Utazópaletok	18 "
Baglán, angol szövetből	30 "

UNGÁR

női divatáruházában

Budapest, Kossuth Lajos-utca 2.

Tatatóváros,
Komárom, Bicska, Győr, Pépa, Kisczell, Szombathely, Székesfehérvár, Moszkóváros, Eger és vidéke nagyközönségre stb. szept. 20-22 év óta volt-e már azon kereskedőktől rossz paprikát, akik

BUKOR PAPRIKÁJÁT

Aranították? Persze azalált becsapták a közönség nagy részét, egyáltalán eldőltek az árak, sőt, legyos és szárazságból érőlt paprikát dobtak homz paprikákról, hogy erős legyen és olajmázták vele a népet, eldőltek drága pénzért, hogy csak az a jó, a többi festett. De Bukor felvilágosította a vevő közönséget, megmutatta, hogy az ő paprikája nem festett, hanem a leggyorsaságesebb piros, érett hűveléből van árólve.

Ha a nagyközönség valódi tisztá, egészséges, piros, érett hűveléből való paprika-örleményt akar enni, követelje a kereskedőktől Bukor emmánel sártelek, lelemáztott csomagolt paprikát.

1 kiló ára 20 fillértől fölfelé 4 kor.-ig és 140 db a 10 fill., csomagolt paprika 5-10 K.

Rendelő cím: Bukor Lajos, Tatatóváros
Magyarország: Emlék szolgálat. Telefon: Tatyá 68

A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara
Női Felső Kereskedelmi Iskolája
Pozsonyban.
Internátus
Ismereteket ingyen küld az igazgatósnak
POZSONY,
Bél Mátyas-utca 13.

A. u. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi fogorvos
FOGORVOSI INTÉZETE
Áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.
Fájós fogak meggyógyítása, Tartós fogtömések, Foghúzócsok (alattában is.)
Szájpadlásnálküli műfogak, aranyhídak, koronák, Jól használható fogorvosok elkészítése és behelyezése.
Jó állás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

!!! Azonnal jogos tulajdona !!!
a Zongora vagy Pianó
ha REMÉNYI MIHÁLY
legújabb rendszámú hitelmentésűvel venni azt meg. Nem bírni a védelmezésével a lepte mérté, hanem azonnal sajátja a vevőnek hangszert. Ugyanazon árak mellett készpénzt vonat.
Előleg nem kell!
10 frt havi részletfizetés mellett a legjobb zongorák v. pianók. Részletes árjegyzék és prospektus díjmentesen küldök.
Budapestről, Király-u. 58.
Nemcsak Budapestben, de vidéken is a legkiválóbb zongorák és pianók. Reményi Mihály által készített zongorák és pianók. Reményi Mihály által készített zongorák és pianók. Reményi Mihály által készített zongorák és pianók.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Siófok-Fürdő a Balaton mellett.
Legkelléesebb és legkényelmesebb tartózkodási és kirándulási hely. — Kedvező vasúti összeköttetés, olcsó menet-terti jegyekkel.
Kitűnő vendéglő és kávéház házi kezelésben.
Esohátrak június hó 30-ig napi 5-6 koronáért egy személy és napi 4-5 koronáért két személy után. Minden szoba villanyvilágítással bír. Penziószerű ellátás felnőtteknek napi 6 koronáért. Kitűnő erősítő gyermekellátás uszonákkal naponta 6 koronáért. A gyermekek számára külön játszohelyek a Balaton partján. Levél- és sürgönyoltm: Fürdő-igazgatóság Siófok. Telefon 1. sz.
Sporttelep Fodor aróly vezetése alatt.

OLBRICH
fővárosi utazási cizmek el-sőrendűek.
Budapest, VI., Teréz-körút 6. Telefon 80-44.

KERTÉSZ PÁL
Divatnagáruház. Divatnagáruház.
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 40 szám.
A FÜRDŐ-IDÉNYRE
nagy választékban, olcsó, szabott árak mellett kaphatók: Fürdő-ruhá, fürdő-köpenyek, fürdő-sapkák, fürdőkalapok, fürdő-cizmek és fürdő-kesztyűk. Női és férfi fürdőruha minden kivitelben és fazonban már 7.-K. — Fürdő-köpenyek 10 fillérből. Gyermek ruhák minden nagyságban, vállból és raglán, díszes fazonban 4.50 K-tól feljebb. Gyermek ruhák minden nagyságban 3 K-tól feljebb. Bő tartalmaz 1000 ábrás árjegyzék ingyen és bérmentve. Női fürdő-köpeny szép kivitel 7.-K. Fürdő-ruha és -kesztyű 1.00 K-tól.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1910. június hó 19-én.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután.
Növendékelőadás.

Tavaszi.

Nagy operett 3 főt. Duvall és James után írta: Lindau és Wilhelm. Fordította: Mérei A. Zenejét szerző: Strauss József.

Kezdetre 3 órakor.

Este rendez helyekkel.

Amor, a pénzügyök.

Böhözát három felvonásban. Írta: Forest Louis.

Személyek:

Amor bankár Tapolczay
De Garches Cleo Kornai B.
Montfleuret Gaston Tauay
Joliveau Vendrey
Joliveau Haraszthy
Lucy Abelovszky
Lagallarde Szerényi
Eugénie Komlós L.
Rosalie Molnár A.
A manikűrös hölgy Kész R.
Házmesternő Ronaszékine

Kezdetre 1/3 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Fedák Sári feléptével.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi költői elbeszéléséből írta Bakonyi Károly. Zenejét Heltai Jenő verseterezerző: dr. Kacsob Pongrác.

Személyek:

Kukoricza Jaocsi Fedák Sári
Iluska Genge A.
A gonosz mostoha Csatay
Strázsameszter Sárosi
Bágo Király
A falu csőze Csizser
A francia király Németh
Királykisasszony T. Harmath
Tábornok Kiss Pál

Kezdetre 3 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ. (BUDAI SZÍNHÁZ)

Délután mérsékelt helyekkel.

A hajduk hadnagya.

Nagy operett 3 felvonásban. Írta: Rajna Ferencz. Zenejét szerző: Czobor Károly.

Kezdetre 3 órakor.

Este rendez helyekkel.

Színházi képtelenségek

Böhözát 3 felvonásban.

Utána:

Cabaret-estély.

Kezdetre 1/3 órakor.

FOGAK

és fogsorokat szajpadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

műfog specialista

Budapest, VII., Baross-tér 20. l. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Érkezéskor kérem a kapu alatti táblán levő 8-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.
Telefon 159-63.

Benes Károlyné

Világos kertület, Teréz-körút 26. szám alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermével kapcsolatos

szabászati- és varródatanintézetében

a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközölhetők.

Három koronáért

kapható 12 drb. kitűnő len minőségű szegett fehér csemegé 4 kendő Kávéházaknak nagyon ajánlható.

Fürdő évadra

legelőcsöbbsen vásárolni gyermek-fürdőruhát 3.50.-ért nőit K 5.50.-ért, díszes fürdő kalapot K 2.-ért fürdő köpenyt K 8.-, férfi fürdő ruhák minden minőségben.

Kerti napernyők

K. 4.50, fehér himzett K. 7.-, glória selyem K 7.- és a legdivatosabb ernyők a legelőcsöbbsen kaphatók.

Nyári mosó mellény

K. 6.-, a legszebb kivitelben, divatos szalma kalapok K 4.-tól feljebb, finom lüster kabát K 22.-, automobil kabát K 14.-.

KUNZ ÁRUHÁZ

Budapest, V., Deák Ferencz-utca 10.

5000 drb
Flanell
takaró!

135/190 cm. nagyságban
Jaquart Flanell takaró
1 frt 90 kr.-ért kapható

Szőnyeg-udvar

Budapest, Király-utca 32.
(az udvarban)

Alapított 1895.

Tokaji Bortermelők Társasága r.-t.

TOKAJ.

Telefonszám: Tokaj 5. Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felségcs

tokaji szamorodni és aszu-boroknak.

Próbarendelésre alkalmas csoportok!

1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló szamorodni bor; 1 palack 0.7 lit. 1901. évi zamatos szamorodni bor; 1 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu, 1 palack 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu ————— K 11.55

Ladában:

20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni bor ————— K 33.—

12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos aszu bor ————— K 37.20

20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1904. évi szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu bor ————— K 47.50

Hordóban:

60 liter 1904. évi tokaji aszali bor — 54.— korona.

60 " 1907. " " pecsenye bor — 68.— korona.

60 " 1904. " " szamorodni bor — 81.— korona.

60 " 1901. " " szamorodni bor — 128.— korona.

A csomagolásért, hordóért és ládátért semmit sem számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásig börtentve küldünk minden példét. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Viszonteladók kedvezményben részesülnek.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-2.

Egyetlen városi mulatóhely.

Még csak e hó végéig.

Minden este 8 1/2 órakor a szenzációs júniusi műsor.

Fritz Grünbaum

Carli Nagelmüller

Azonkívül 3 pompás bohózat:

Schlesinger bácsi Zsur a legénylakásban.

mint aviatikus. PEPITA MUKI,

Továbbá: LITTLE TATÉ és 8 elsőrangú

attrakciók.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

ZUR „SCHOSSENFABRIK“

BÉCS, XVI., Neulerchenfelderstrasse Nr. 2.

Sport-fazon 8 K

Megrendelésnél méltostassék előírni a fazont, szövet színét, schluss- és csipőbősséget, az alj hosszúságát elől és hátul; ezek alapján minden alj, hűen a megrendelés szerint, lelkiismeretes pontossággal lesz elkészítve és utánvétellel expedálva.

Reklám-fazon 5.— K

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

WIENER MODE

15.—

korona.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

Kezdetre 1/3 órakor.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEDELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZTES MŰRÉSZ

üzletében szerzői jogok

BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK. ÁRILEGYZÉK 2000 RAJZZAL INCIEN ÉS BÉRMENTVÉ

Nálam

minden hitelképes, tisztoságosan gondolkodó egyén

BUTOR

szükségletét a fízelkező fizetési feltételekkel szeresheti be: 100 koronáig havi részlet 8 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 400 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százaléka fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

Butorkereskedő, V. Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Bazilika-templom közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-04

Nemi betegségek

alapos, gyors és gyökeres gyógyítására férfiaknál és nőknél a foglalkozás zavarása nélkül legjobban ajánljuk bevált lokiemeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymodjainál fogva

Dr. GARAI szakorvos, rendelő-üzletét

Budapest, Andrássy-ut 24.

GYÓGYÍT: húgyszervi, hólyag-, nemi és bőrbetegségeket, altesti sebeket és bajakört (syphilis), az önfertőzés utókövetkezményeit, magömlést, elgyengült férferőt (impotentia) mindenféle női bajokat, fehértályást stb. Fűdényes gyógyítás feltételek nélkül levélleg is. Titoktartás biztosítva. Rendel. d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

Viszonteljesítők keresetnek

Automata takarékpensely!!

10 filléres pénzdarab bedobásátautomatic e jelzi. Az összegyűlt összeg csak kerek 10 koronánál lehet: lehet ki, előbb nem. A pompás acél szekrény ára magyarzáttal együtt csak 2 frt 80 kr. Utánvétellel küldi:

Szent László Intézet,

Budapest, IV., Veres Pálné-utca 16. szám.

Falusi Könyvtár.

Acsiperkegomba (sampion) és a szarvasgomba természetese.

Írta Eperjessy István.

Gyakorlati útmutató és képlegen jövedelmező termelési és felkarolásiára.

Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT.

Kapható: LAMPEL R. Könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben

FOGAK

8 koronától szájpádlás nélkül, gyökéreltávolítás fölöszleg, aranykoronák és tartós fogtömések, foghuzások érzéketlenítésel. — Vidékiek 12 óra alatt kielégítettnek. Régi hasznavehetetlen fogsort hasznavehetővé alakítok.

Dr. Hegedűs Jakab fogorvos. Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44. Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult házászer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőzvényésnél, oszánál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlásokor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Az üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

FIGYELMEZTETÉS!!

Ingyen! 101 drb sorsjegy

100 drb Erzsébet királyné sorsjegy

játékjogát 1/100 erejéig teljesen ingyen engedjük át és adunk hozzá

1 DRB. KONVERTÁLT JELZÁLOG

sorsjegyet 36 havi 5 koronás részletre.

Huzás június hó 25-én és július hó 1-én.

Főnyeremény: két és fél millió korona.

Csak egy darab Magyar Jelzalog sorsjegyet vásárol csekély havi törlesztésre és ezzel elérte azt, hogy nemcsak a Konvertált jelzalog sorsjegy huzásán június 25-én vesz részt, hanem még 100 Erzsébet sorsjeggyel is játszik július 1-én. Ezen játékjoga érvényben van mindaddig, míg a részleteket fizeti.

Évenként 9 huzás.

Egy részlet azaz 5 korona befizetése után kiadjuk a 101 sorsjegy számát tartalmazó iveket, melyek birtokában a huzásokon részt vesz. Az első 2 részlet egyszerre fizetése esetén a 3-ik részletet ingyen nyugtázzuk.

2 drb Konvertált jelzalog sorsjegy vételénél 200 Erzsébet szanatórium sorsjegyre játszik a ezen kedvezményen kívül még a 30-ik részlet felét is elengedjük.

Használja fel a kedvező alkalmat!

BUDAPESTI KERESKEDŐK BANKJA R.-T.

Erzsébetvárosi fiókja.

Huzás június 25-én **BAROSS-TÉR 18, Baross-szoborral szemben.** Huzás július 1-én

Megbízható ügyműkök vidéken kerestetnek.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

V. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyszervi betegségeket, hólyag-, húgycső-, bújakört (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férferőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerőcsinajt, valamint minden női bajokat.

Rendel. d. e. 12 órástól d. u. 4-ig és este 7-8-ig.

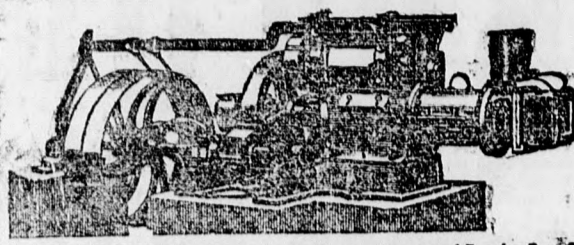
Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszal, gyógyszerrekről gondoskodik. — Levél után is biztos gyógyásiker.

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő-részvénytársulat.

Budapest, VI. ker., Aréna-út 130. sz.

Külön osztály:
TÉGLAGYÁRI GÉPEK
 Gyárt.
 Fallőgla- s eseresajtókat, téglagyártó- és agyagmegmunkáló-gépeket, legújabb és legjobb, jobban bevált szerkesztésben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését

Tervek és költségvetések díjtalanul.

Elsőrangú referenciák.

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó
20.000 gyümölcs- és szőlőzuzó
300 hydraulikus sajtó
 bor, gyümölcs és ipari célokra stb.

került ki a Mayfarth-féle gyárakból.

Az 1909-iki évben készült

2500 sajtó, 1200 zuzó.

Csattanós bizonyítéka ezen gyártmányok föltűnő jószágának.

Tessék bizalommal fordulni

MAYFARTH PH. és TÁRSA

mezőgazdasági és ipari gépgyáraikhoz

Bécs, II., Taborstrasse 71.

Kitüntetve több mint 60 arany és ezüst stb. éremmel.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen.

Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

MŰVÉSZI KERTEKET PARKOKAT

TERVEZ ÉS ALAKIT

NIEMETZ F. TEMESVÁR

Thurzó-Füred

a déli Szepességnek egy remek, ősi fenyvesek közepette. Vas, uti Állomás Gömliczbánya. 572 m. Posta és távirda helyben

Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vízgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad nap- és tófürdők, villanyozás és massage. — Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, anyagcsere és más egyéb bajok ellen. — Igen védett hely, állandóan cnyhe, szép tavaszi időjárással. — Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30% július elejétől 6 hetes tartozkodás után 80% árengedmény. — Szobák egész időnyre olcsó átalány árban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos: **Dr. FANZLER LAJOS.** Prospektussal szolgál a Fürdőigazgatóság.

Birtokosok!! IPAROSOK!

vásároljanak csakis

Benzin- és Benzol-motorokat.

Legjobb gyártmány, mérsékelt áron

'ORION'

WILHELM MICHL, Schlan, (Csehország)

motor- és kerékpár-gyáros.

1900. Páris világiállítás Grand Prix

Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész Korneuburg. Bécs mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár királyi udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott Szorító szárvédő-szalag ruganyos szorító szárvédő légvánkossal ellátva szürke, fekete, barna és fehér színben. Gummiból, csak fekete színben.

a nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábának. A szorító a-b-nél megmérve,

20-23 cm. átméretű megf.	az 1-5 sz. nagyság
23-24 : : : : : a 2-ik : :	
25-27 : : : : : a 3-ik : :	
28-30 : : : : : a 4-ik : :	

Egy darab ára:

Szürke színben darabonként 1. sz. 6 K 05 f. 2. sz. 6 K 50 f. 3. sz. 7 K 05 f. 4. sz. 8 K 05 f.

Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 6 K 50 f. 2. sz. 7 K 05 f. 3. sz. 8 K 50 f. 4. sz. 8 K 50 f.

Kaphatók: Duloz A. utóda IV., Egyetem-utóza 2 Freund és fila V., Koronaherzeg-utóza 3. Glass József IV., Koronaherzeg-utóza 9., Háj és Szilassny VIII., Muzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utóza. Készítő J. IV., Koronaherzeg-utóza 17., Kutsóhera S. VII., Kerepesti-ut 32., Olbrich L. VI., Teréz-körút 6., Wessely István IV., Váci-utóza.

Párisi Nagy Áruház

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.

Spiritusz-gáz gyorsforraló

3 Ára **K 50**

A spiritusz-gáz gyorsforraló azon tulajdonsággal bír, hogy a felső réztartályban félig töltött spiritusz nem közvetlenül ég, hanem szerkezete folytán egy csövön keresztül gázt fejleszt, mely gázt ha a cső végén meggyújtjuk hatalmas lángokkal ég. Ennélfogva csodás gyorsasággal forral, takarékos, miután nem spiritusza, hanem csak a gáza ég, tehát spirituszt alig fogyaszt. Majdnem teljesen veszélytelen, miután az elzárt spiritusztartály teljesen van elkülönítve a lángoktól. Ezen spiritusz-gáz gyorsforraló használati utasítással együtt ára K 3.50. Minden rendes háztartásban feltétlenül, nyaralóknak pedig különösen ajánlható. Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekéről ingyen és bérmentve.

A művészet hatása

a legdrágább nyomtatványon sem lesz figyelembe véve, ha annak illusztrációi nem a legköltekeesebb, legművészebb, modern, feltűnő és elegáns módon vonják magukra az olvasó figyelmét. Elsőrangú grafikai erő, legújabb eljárások és gépekkel felszerelt műintézetünk kielégíti úgy a legszerényebb, mint akár a legkényesebb ízlést is. Bármilyen kis vagy nagy munkára volna szükség, mindig rendelkezésére állunk.

Magyar Sokszorosító Műipar RT ezelőtt Divald Károly Grafikai Műhely, Budapest, VIII-ik kerület, Kisfaludy-utca 9. szám.

DIESEL-motorral

a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R-t

BUDAPESTEN.

Magyar Cementipari Gépgyár
KORNIS TESTVÉREK
ARAD.

Gyártunk szabadalmazott **RAPID** és más cement esztréppel, hidraulikus, könyökpresszójú és cementlap-asztalokat; betoncső-, vályu-, jászol-, határok és kőmenyformákat; betonöb, beton-tégelgépét és mindenemű szer-
számokat. Ismerlő nyo-
más alatt, kérjen áraján-
latot. Homok lökismere-
tes felülvizsgálása és mér-
nöki látogatás díjtalan.

A kerékpárvilágot már 85 év óta uralkodó eredeti angol **Hellcat Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadon-futóval, 3 és 5 évfutással, minden árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronára részlete adjuk és **kerékpár-alkatrészeket** az egész világon létező összes kerékpárokhoz, külső és belső gummik, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kocsiszokát és csészeket óriási forgalmunk következtében mélyen lezárt **nagybani eredeti gyári áron szállítunk** vidékre is bárhol.

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrészek nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fiókhelyek: Baross-tér 4., és Budán II., Margit-út 6. szám.
Disztrikcióink 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Telkek a Hűvösvölgyben

vizgazdag területen, közutak a telepen, villamos végállomás közelében előnyös feltételek mellett, első és második kaphatók. Felvilágosítás nyertesül a **Baross-tér 4.** számú telek, a villamos végállomásonál. — Azonkívül telkek kaphatók a **1. körúttól** feljebb — jelenként a **Szalgyai telepen** 5 éves lejárata. Vonatközlekedés közvagyonhídról. Felvilágosítás nyertesül a **Szalgyai telepi** vendéglőnél. — Bővebb felvilágosítással a **Budapest III-ik körüli takarékpénztár Lajos-u. 183.** szolgál.

Butorüzletünk
felosztása folytán
minden elfogadható áron
kiárúsítjuk
ugy a raktáron, valamint a még munkában lévő **asztalos és kárpitos butorokat**, **butorszövetek**, különféle függönyök és anyagokat és az üzlethez tartozó tárgyakat.

PATYI TESTVÉREK
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 7. (F. anona szálloda mellett.)

Biztos siker: **NŐK FIGYELMEBE!** Biztos siker: **Artalmatlan!**
Antiszeptikus és hygienikus „Jano-évszer” megakadályozza a bő gyermekáldást. Számos orvos által ajánlva. Használati utasítás mellékelve. Ára 3 korona. Postai megrendelések titoktartás mellett csak készleten. Kapható az egyedüli készítőnél, **BRAUN ERNŐ** „Szent Háromság” gyógyszerárban **Temesvár, Józsefváros 7.**

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP
VÁLLALAT R. T.
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20. **M**inden villanyvilágításra berendezett lakásban és helyiségben tartható **Mázi mozgó-fénykép előadás** Egy előadás díja K 50 A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

Telefon 64-20.

Elismert kitűnő **Fényképezési készülékek**
száját és idegen szerkesztéssel. Készülék vétele előtt ajánljuk a mi Tanácsadóink előírásait (384 oldal, 628 képpel, ára K 1.80), melynek szerzője a szakföldben legismertebb ismeri tudományos munkatársunk, **Prof. Dr. Albert**, aki a Graben-u. 30. sz. alatt levő **Detail-üzlet**ben vezet és szívesen szolgál mindennemű szakaszerű tanácsokkal.

R. Lechner (Wilh. Müller)
ca. és kir. udvari fényképezési gyár.

Rézágy 32 frt
Összesítő vaságy matracozva
Acsólódóműanyagból vasárral 5.50

Az itt bemutatott vaságy **sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emailírozva 16 frt.** Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít **NÉMETH** fémbutorgyára, **V., Koháry-u. 19a.**

MAGYAR-ORVÁT TENGERI GŐZ-ÁJÓZÁSI R.-T.
Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.
Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnovo és Cattaróig. Az utazás tartama Gravosáig csak 20, Cattaróig csak 24 óra.
Fiume-Venecia hetenként hat gyorshajó összeköttetés.
Fiume-Ancona: hetenként három gyorshajó oda és vissza.
Ezen gőzökön közvetlen csestakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomáig és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csestakoznak és pedig Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.
A gőzhajók modern kényelmével, hátfülkékkel, kúnnó-árammal és a kényelmes és költséges utazás minden kellekivel vannak berendezve.
Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegytábla**, Budapest, (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi hírközlője.

Korszakalkotó találmány!!
Sérvben szenvedők különös figyelmét felhívom
cs. és kir. szab. pneumatikus pelottával ellátott sérvkötőimre. Ezek az egyedüli köté-
lékek, melyek teljesen fájdalom nélkül viselhetők, mert a pneumatikus pelotta a leg-
erősebb rugó nyomását is észrelehetetlen és a leg-
nagyobb sérvet is fáj-
dalmatlanul és teljes biztonsággal visszatarthatja. Ezernyi elismerőlevél a legelőkelőbb orvosoktól és tanároktól. Képes árjegyzéket ingy. és bérment. küld:
KELETI J. cs. és kir. szab. sérvkötők gyára
Budapest, IV., Kereszturczeg-utca 17.
Alapítva 1878. Telefon 13-76.

Szenzációs találmány 1909!
„Jupiter” öngyújtó fénygömbje, szirtalan petróleumtűzéssel. Használat 10-szer olcsóbb, mint a szokásos milly- és stearin gyertyák, mert egyszerű töltésre, amely 5-6 állásba kerül, 18-20 óráig tartó szagatlan szép világítást szolgáltat. A láng tételezés szorint kisebbre vagy nagyobbra szabályozható, ezért ójjelet lámpának is használható. „Jupiter” magától gyullad ki, gyufa nélkül, egyszerű nyomással; a gyújtókerék 10 évi aravatosság mellett is marad és funkcióképes. Néhány lehetséges minden csestakozás, különösen szállodákban, vendéglőkben, üzletekben, gyárakban, templomokban stb. Ára 6 K., 8 drb 16 K., 6 drb 30 K., 18 drb 57 K. utánvétellel; éjjelet lámpaburkolattal 1 koronával több. Képvise-
lők és elárúsítók keresetnek.

Szám: Ost.-Ung. Union Unterechnung für pat. Erfindungen
Wien, V., Wiedner Hauptstrasse 104.

Legjobb és legmodernebb fényképezőgépek, objectivek stb. ::
kényelmes havi lefizetésre
Kivánatra kimerítő fényképarjegyzék ingyen.
Aufrecht és Goldschmied utóda
Elek és Társa R.-T.
Budapest, IV., Károly-körút 10.

MEGHIVÓ.
A Ráczkevei Takarékpénztár **Laczhazi hitelszövetkezete** f. évi június hó 28-án d. u. 9 órákor Kiskunlaczházán a szövetkezet helyiségében tartja évi rendes **közzgyűlését,** melyre a hitelszövetkezeti tagok azon figyelemzettel hivatnak meg, hogy miután a f. évi június hó 12-én összehívott közzgyűlésen a tagok kellő számban nem jelentek meg s így határozat hozható nem volt, ezen újabb határozat, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, az alapszabályok 34. §-a szerint fog határozat hozatni.

Tárgysorozat:
1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság megválasztása.
Hitelszövetkezeti tagok száma volt 1909. január 8-án 1330, 329.335 K. üzletlétszettel. Belépett az év folyamán 73 tag 22.590 K. üzletlétszettel. Összes tagszám 1403 tag 351.925 K. üzletlétszettel. Kilépett az év folyamán 86 tag 22.120 K. üzletlétszettel. Maradt 1909. december 31-én 1317 tag 329.805 K. üzletlétszettel.
Mérleg. Vagyom: Hitelszövetkezeti váltóK 171.410. Biztosítéki alap 9894.15. Tartalékalap 2442.64. Összesen: 183.746.79. Teher: Visszeszámított váltók 171.410. Befizetett biztosítók 98.894.15. Befizetett tartalékalap 2442.64. Összesen 183.746.79.
Kiskunlaczházán, 1910. június 17.
Az igazgatóság.

Szabó Emil és Társa
Budapest, V., Ferencz József-tér 6. sz.
— Grocham-palota, a Lánoshíddal szemben. —
Telefon 76-48. :: Sürgőnyelv: Szabóék, Budapest.
Szállítunk **BOLINDER** nyersolajmotorokat, **DOBRY**-féle benzínmotorokat és cseplőgépeket, szivógázmotorokat és malomberendezéseket.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.
Viszontelárusítók keresetnek.

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges postai betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges postai betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

Ropogós cseresnyét
nagy szemű, egrest befőzésre, étkezésre postakosaranként 3 koronáért tököst, kalarábét, ugorkát, káposztát, vajbabet, cikorhorszót és újborgonyát 5 kg-ért 2 kor. 40 fillért, ismétlődőknak előnyajánlatot küld gyümölcs-kivitel Csongrádról.

Kézimunka
Hímzésekhöz, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u. 46. szám.

Képes
levelezőlapokat a lefinomabb kivitelben bármilyen kép után készit 500 drb 15 kor. és feljebb, 1000 drb 20 kor. és feljebb. Magyar Sokszorosító Műipar r.-t. Budapest. 28660

Figyelmeztetés.
Fogfájás, fogszuvasodás és kellemetlen szag elkerülése végett használja állandóan a Sztraka menthol szappant. Ar a gyógytárakban, drogeriákban egy kor., 3 drbot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyseréss Mohol/II.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyors írási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású gépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TARSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Árverési hirdetés.
1910. évi június hó 20-ikán, hétfőn d. u. 1/4 órakor a Rákóczi-ut 20. sz. alatti raktárhelyiségemben (bejárat a Dobány-utca felől) különféle be- raktározási és bizományi üzletekből eredő tárgyak kir. közjegyző közbenjöttével nyilvános árverésen el fogják adni. Mellinger Lipót szállító. 29099

Tisztviselői kölcsönt
Köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzés nélkül és előjegyzés nélkül. Jelzálogkölcsönt 60 évre. Váltakozóként kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósítat.

Rigóczi és Hartmann bank-iroda, Bóza-utca 29. sz. Telefon 94-66. 29100

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenyi-u. 91/E. Telefon 115-64. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rekedtség
biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle czikorka. 60 fillérért mindenütt kapható.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varró gépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba be- raktározza

Tauber
VI., ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

Zálogcédulát,
Brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Ait-Wien porcellánt, régi bronz, osontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek. Kertész öközörész és régiségekért Király-u. 85. Telefon 95-48. Meghívásra jövök.

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítéssel, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

Aki külföldi
klisékhez hasonlót kíván rendelje szükségletét a Magyar Sokszorosító Műipar R.-T.-nél
— Telefon 58-84. —
Kisfaludy-utca 9.
Grafikai műhely

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egy letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-u. E. 46.

ROZSAFÜZÉR (LÁNC)
SZIVATTYÚK MŰSZAKI ÉS GÉPIPARI R.T. BUDAPEST
VII. VÖRÖSMARTY-U. 19/b

Zálogcédulákat
veszek. Bizalagosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Isabella-utca sarkán. 27653

Benes Károlyné
VI. kerület, Teréz-körút 26. szám alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermével kapcsolatos szabászati- és varrodatanintézetében a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközölhetők.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás
használt és új polgári, urasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. —
Telefon 82-13. 28589

LEGJOBB SZIVATTYÚKAT ÉS TÜZFECSKENDŐKET GYÁRT A BUDAPESTI SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG BUDAPEST, VI. VACZI-ÚT 69.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÖLLŐI-ÚT 129.
Telefon 62-80.
Alapították 1886-ban.

Ajtók és ablakok
régli és új vasredőnyök, eljós vasalással. Kapuvás, deszatozók, kerkerítések, keramittlapok, kehlhelmi lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
épület-bontós vállalkozónál
Budapest, Bador-u. 72-74.
Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Sas szálloda
Budapest, IV., Sarkantyus-utca 12. Szobák mindenkor jutányosan kaphatók.

VALÓ-
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergueran Páris leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhető
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiá tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Osak Liszt Ferenc-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésünkkel utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-64 Beiratások egész napon át.

BUTOR
üzletünk felosztása
folytán minden elfogadható áron kiárúsítjuk egy a raktáron, valamint a még munkában levő asztalos- és kárpitosbutorokat, különféle függönyöket és anyagokat és az üzlethez tartozó tárgyakat.

Patyi Testvérek
BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.
Pannónia-szálloda mellett.

Saját gyártmányú fűthető fürdőkádak kőmelegítő kályhakkal
hullám-ülő-fotel és gyermek- kádak, valamint az a szakmába vagy higiénikus cikkeket, jég-szekrények, szőlő és modern kivitelen, nagy választékban jutányos áron.
WOLLNER M. H.
Bpest, V., Arany János-utca 22a. (Bálvány-u. sarok) Telefon 36-63. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

25 koronáért
készülnek saját műhelyekben már- ték után remek szabásban, finom kivitelben dívtos férfifütyök vagy főtűtűk finom szövete- kből, Lichtman Sándor férfiszabó- mester Budapest, Rottenbiller-utca 4-A. sz. Vidékre postátóminták bér- mentve helyben szabásomat kíván- tra házhöz küldöm. 28692

Zálogcédulákat
veszek. Bizalagosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 756
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 2. szám.

Van gramofonja?
Ha van,
kérje kifejezetten saját gyártmányú **LIADÓ** lemezjegyzékünket ingyenes legújabb rendszerű angol mintatű gyűjteményekkel!
Ha nincs,
kérje kifejezetten nyegen gramofon rendszerünk prospektusát. Mi bizonyos számú tetszés- szerint választható lemezvásárlás elle- nében teljesen ingyen adunk egy pompás gramofont! Szent László Intézet Budapest, 27 Veres Pálné-utca 16. sz.

+ Soványosság +
Az egyedül eredmény- től kísért hálszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtlap-pora. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyer- nek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót- állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorba- jásoknak nélkülözhetet- lon tápszer. Kíntéttve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden ország- ból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati ut- sítással. Főraktár: Ba- lázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.

VALÓDI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK
tűz- és víz-álló, 1, 2, 3, 10 K-ig. 3 drb. legfinomabb m. f. l. K.
STERYL
törvény, véd. és legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG csak huzamról kapható
NEUMAYER LIPÓT
BUDAPEST VI. VACZI-KÖRÚT 352
AUERFENYHÁZ.

Kérje
ingyen és bérmentve dusan illusztrált főárjegyzékemet, 3000 ábrával, órákról, arany és ezüst tárgyakról stb.
HANNIS KONRAD
os. és kir. udv. szállító
Brux., No. 2351 (Csehország)
Valódi svájci nikkell és hor- gony-remon- toir órák, sza- bad. Rostkopf- reud-zer 5 K, 8 drb. 14 kor. Bejegyzett „Sas-Rostkopf” nikkell hor- gony-remon- toir óra 7 kor. Valódi ezüst remontoir óra, nyitott 8-40 korona. Rizikó ninosi Kise- relés megenpedve vagy a pénz visszazadatik. 29007

6 első díjjal kitüntetve!
Kállai Lajos
mórgyára BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. sz. Teljes jótállás kitűnő cséplőséri!
A gazdaságunk megneked leg- jobban ajánlatnak a valódi Kállai Lajos-féle villamos bensu-loco- mobil, cséplő-kész- letek kettős tisztító szerkezettel
Egyedül létező újdonság! Ezen motorok mindenkor Ezenben láthatók VI. ker., Gyár-utca 28. szám.
Gépezés nélkül köny- nyen kezelhetők. Gőzgepek cserébe vétetnek.
Külö gazdasági géposztály Árjegyzék ingyen.

A gyermekáldást
2 vagy 3 számára megha- tározni, nagyon okos dolog és sok pénz megtakarítás- sal jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beér- kezett, titoktartással küldi 80 fillér magyar levél- bőltyeg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247, Lindenstrasse 51 28694

WIESEL ADOLF
Váci-körút 47/a. (Podmanizky utca sarok.) Telefon 91-20.

BUTOR
kézpénzt vagy rész- lete minden kamat nélkül legolcsóbban. — Óriási választék poltu- ros butorokban
Nagy Imréné
Budapest, VI. Váci-körút 9. Feljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, tel- jesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

Viboráda.

Irta: Csaba Ferencz.

A szent-gáli kolostor jámbor lakói munkával eltöltött nap után pihenésre készülődtek. Az írástudó barátok kirázták irótollukból a festéket, félretették a teleirt hártját, gondosan elzárták a féltve őrzött, drága kodexeket, melyeknek sarkos betűit egész napon át figye-

helyre, mert tudtul adta néki álmában a mindentudó isten, hogy vérszomjas pogányok fognak rátörni az ur szent hajlékára.

Megdöbbenve hallgatták a szavakat a barátok, akik lóhalálában érkező társaik láttára rosszat sejtve csoportosultak az apát körül. Még Eugilbert atya is elsápadt a veszedelem hírére. Pedig őt, noha szerzetes volt, kemény férfinek ismerték, a pogányok rablásaihoz is

addig is, míg a féltett holmit biztos helyre szállítják, minden szerzetes hordjon pánccelt a reverenda alatt, tartson fegyvert a kéznél, hogy meglepetés esetén védekezhessenek. Azután kiszemelt egy hatalmas erősséget, ahová elhelyezték a kolostor kincseit. Ellátták magukat fegyverrel, élelemmel bőségesen s midőn Wasserburg várában a környék népe is biztonságba jutott, elhagyták a barátok Szent-Gál

Károly Ferencz József főherceg, az osztrák és a magyar trón jövődő várományosa.

Ferencz Ferdinárd, a mostani trónörökös trónfoglalása esetére lemondott fia trónöröklési jogáról. Trónörökös Károly Ferencz József főherceg, az elhunyt Ottó főherceg fia lesz, akit vadászkosztümben mutatunk be.

lemmel másolgatták. A paraszt fráterek is lassankint beszállingóztak a kertből és a közeli szántóföldekről. Eugilbert apát már éppen a vacsora előtti imádságra akart jelt adni, midőn izgatottságtól kipirulva két szerzetes lépett eléje és nagy sietéstől fáradt tudóval, akadozó hangon beszélgetni kezdtek:

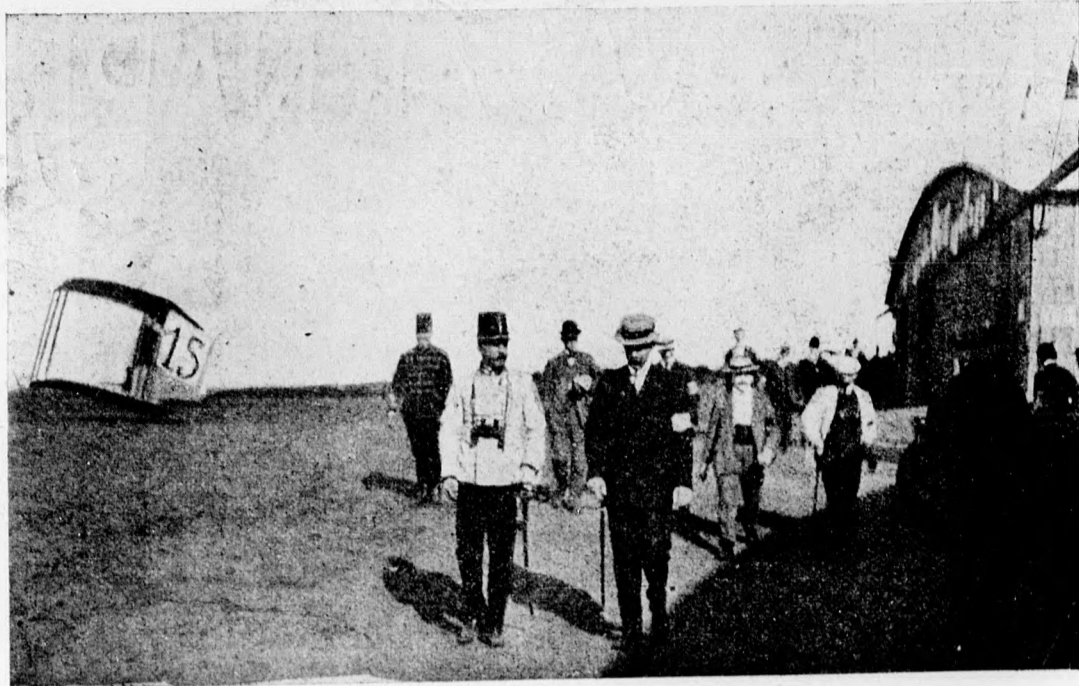
— Rettenetes hírt hozunk, tisztelendő apát ur. Viboráda, a szent életű apácza üzeni, hogy szedd össze azonnal a kolostor kincseit s menekülj népeddel haladéktalanul biztos

hozzászokhatott már a normann támadások korában. Ezuttal keletről fenyegetett a veszély, a jövevény magyarok országa felől, ahonnan immár egy negyed századon át háborgatják Európa békéjét a rettenetes lovasok. Senkinek sem jutott eszébe kételkedni a jóslat valódiságában. Amit a szent Viborádának tudtul adnak az égiek, az halál bizonyossággal be is fog következni.

Leghamarabb Eugilbert apát tért magához az ijedtségéből. Azonnal elrendelte, hogy

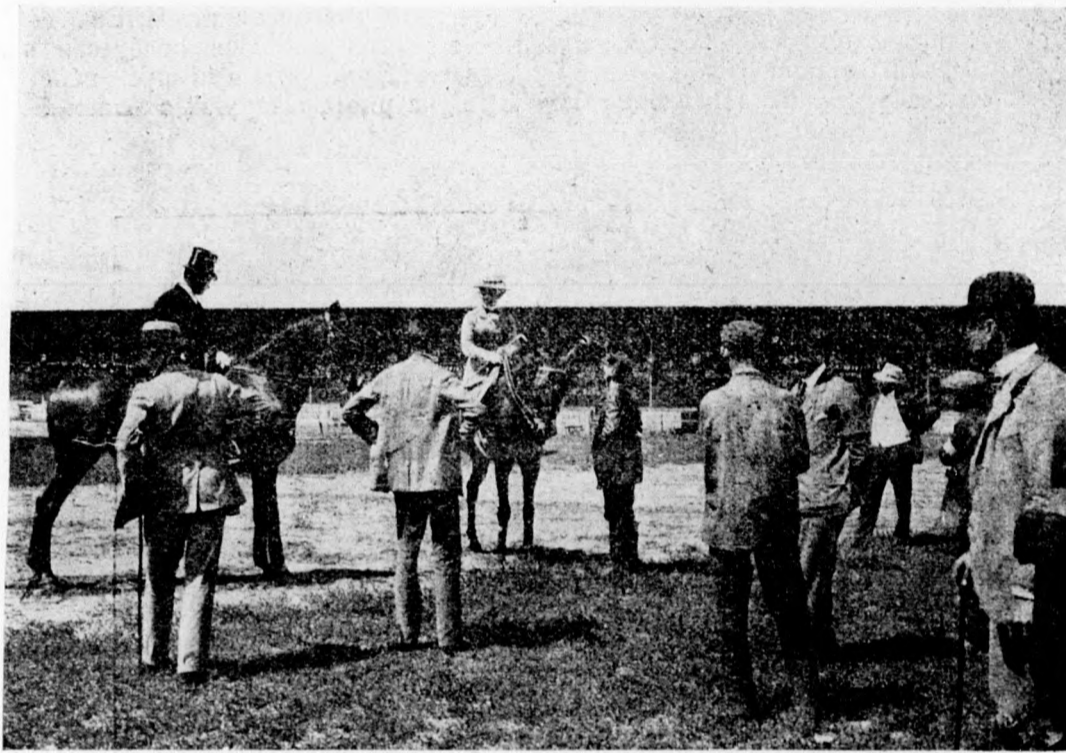
kolostorát. A féleszü Heribáldnak, aki — mert nem kapta meg tavasz elején a neki kijáró børsarut — megfogadta, hogy egy lépést sem tesz ki a kolostorból, gunyosan mondogatták: — Na fráter, tartod-e még a fogadást? — Tartom biz én, — felelte rendületlenül — nem mozdulok innen, még ha Góg és Magóg maga törne rám.

Hiába fordították kérésre a dolgot. Heribáld nem tágitott rögeszméjétől. Végül is ott hagyták egyedül, istennek ajánlván elnyomo-

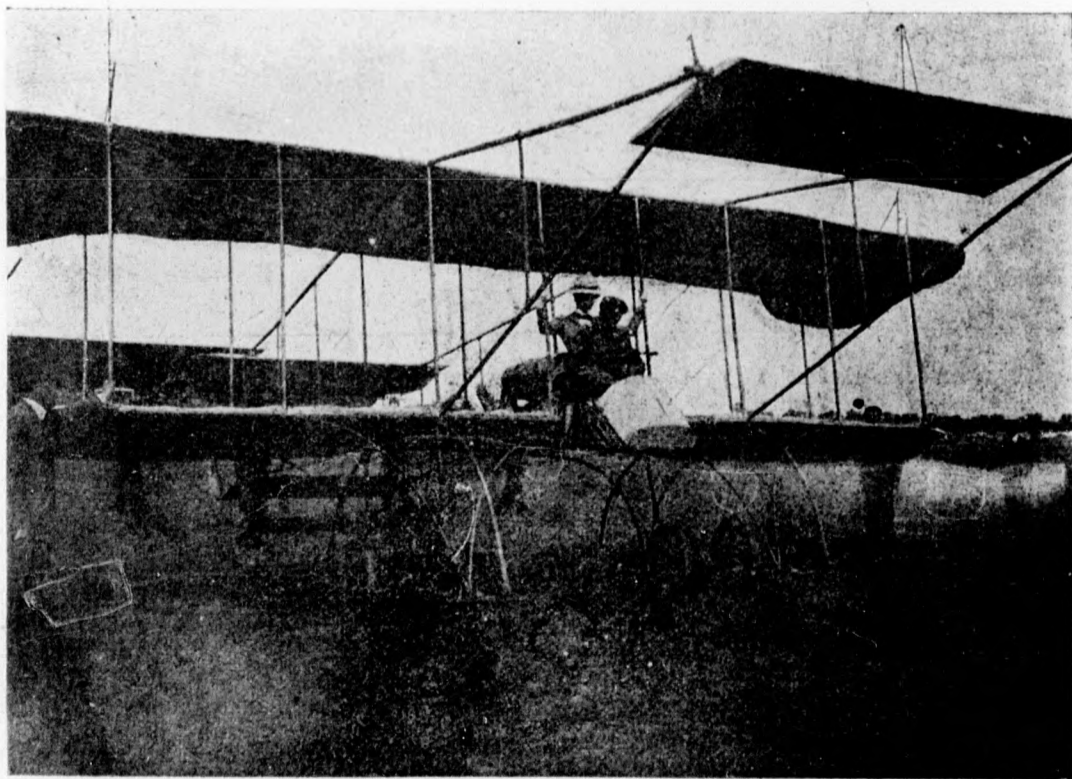
A budapesti repülőversenyek.

József főherceg, aki rendkívül érdeklődött a repülőversenyek iránt, gróf Széchényi Lászlóval a hangárokat látogatja végig.

A budapesti repülőversenyek.

Augusztia főhercegnő csütörtökön reggel lóháton a rákosi gyakorlótérre érkezett, azután Warchalowszky osztrák aviatikus gépébe ült és felszállt.

A budapesti repülőversenyek.

Augusztia főhercegnő Warchalowszky gépén ülve. Előtte az osztrák pilóta.

rodott lelkét. Majd mondanak érte misét, — gondolták — a rejtkehelyen berendezett kápolnában.

Isten különös kiválasztottja, az egész vidék megmentője, Viborada szintén nem tartott a menekülőkkal. Neki a martíromság koszoruját ígerte meg az isteni látomány, amit többre becsült a bűnös test biztonságánál.

Heribáld nem sokáig unatkozott egyedül. Hirtelen, mintha csak a földből nőttek volna ki, ott termettek a félelmetes hírű pogányok. Nagyon meglepődtek azon, hogy a kolostor üresen találták, de azért nem töltötték ki boszújokát Heribáldon. Észrevették, hogy elméje háborodott, megsajnálta a szerencsétlen teremtet, akit társai rösteltek erőszakkal elzárni a biztosnak látszó halál elől.

Az egész épületet átkutatták, de semmi értékes zsákmányra nem akadtak, csak a pinczében fedeztek fel két hordó bort. Midőn az egyik pogány dárdát akart a dongába döfni, megszólalt az eszelős Heribáld:

— Ne bántsd koma, hadd maradjon meg nekünk.

A vad harcosok elértették mozdulatáról a bolond szándékát, nevetve hagyták ott a bort teljes épségében, sőt még ők invitálták meg Heribáldot lakomára. Az áldomás szilaj jó kedvben folyt a klastrom udvarán. Midőn az ételt elköltötték s a kedélyes portyázók vídám nótára gyujtottak, a csapat vezére felkelt közülök, hogy a kiállított őrszemeket megvizsgálja.

A portyázók vezetője egészen fiatal, szinte gyerekember volt még, ám arca mély értelmet, ruhája előkelő származást árult el. Zuárdnak hívták, öcsese volt az egész nyugatot elárasztó sereg fővezérének, Bulcsunak. Miközben lépteit az őrszemek felé irányította, a foglyok csoportja mellett elhaladva, olyan látvány tárult szeme elé, amely egy pillanat alatt elfeledtette vele célját. Megállt és kerekre nyílt szemmel bámult a foglyok felé. Pejszürke mére kötözve, kibontott hajjal, ruhájától megfosztva, élettelenül hevert egy gyönyörű fiatal női test.

Az ifju harcosnak megdobbant a szíve. Ösztönszerűleg a paripához lépett és megállapította, hogy a lány arca szebb mindazoknál az arczoknál, melyeket valaha látott. Önfeláldozóan legeltette rajta szeméit és ijedten vette észre, hogy a sűrű, aranyzőke hajon vér csurog alá. Egészen ráhajolt a sápadt liliomarczra és rémülve látta, hogy a homlok felett vérszobát lát. Sietve elvágta a köteléket és átkarolva a hófehér testet, gyors léptekkel indult vissza a kolostor felé.

— Kinek a zsákmánya ez a lány? — kérde a legközelebb álló vitéztől.

— Dengőé volt uram, — válaszolt egy bőbeszédű öreg harcos — de immáron téged illet, mért Dengő lezuhant a torony tetejéről. A kakast akarta lehozni, azt hitte, aranyból van.

— Hozzatok friss vizet és gyöcsöt utánam.

Besietett az egyik czellába. A harcosok sietve teljesítették parancsát.

— Hagyjatok most magamra.

Lefektette az ágyra az elájult foglyot. Gondosan kimosta és bekötözte sebeit. Betakarta köpenyével s az ágy szélére ülve, aggódva leste a márványkeblek pihegését. Gyötrelmes percek után végre felemelkedtek a sátorszerű szempillák. A fiatal harcosra ijedten mered egy égszínkék, ragyogó szempár.

— Ki vagy te? — kérde a lány a köpeny szeméig vonva.

— A magyarok vezére vagyok, Zuárd a nevem.

A leány még egyszer ráirányította csodálkozó szeméit, melyekből hirtelen könnyek törték elő s a zokogástól fuldokló hangon rebegte:

— Miért akarsz megtéveszteni engem? Ha a magyarok közül való volnál, nem tudnál szólni a mi nyelvünkön.

— Bizony nem akarlak én tévutra vezetni. Egy fogoly paptól tanultam meg a rómaiak nyelvét, aki most is a táboromban van. De mond, mért fakadtál sírásra akkor, amikor nem hitted el, hogy ellenség kezei közé ke-

rültél és mért derül ki újból orczád most, midőn hitelt látszol adni szavaimnak?

A lány arca valóban csodálatos változáson ment át. Zuárd szavaira elapadtak a könnyei, ajkán elégtelen mosoly fakadt. Megkönnyebülten válaszolt:

— Mert már attól félttem, hogy elmúlt a pogányok támadása anélkül, hogy kiérdemelttem volna a vértanuság koronáját.

Örömtől sugárzó arccal fordítá el fejét Zuárdtól. Magasba emelve tekintetét, hálásan felsóhajtott. Kéjes gyönyör járta át testét arra a gondolatra, hogy elérkezett a halál perce, a mártír halálé. Ám a vérvesztés miatt e nagy izgalom után újból elvesztette öntudatát.

Zuárd karját támasztá az alélt fej alá és kétségbeesve szorította a halavány arcot forró homlokához, saját testének melegével akarván életet lehelni beléje. A hideg arcot víz öntötte el ismét, a kíváncsi szemek újból felnyitak. Zuárd nem merte megszólítani a karján pihenő szüzet. Némán tekintett ajkára. A hosszú csöndet végre a leány törte meg:

— Ölj meg hát, ölj meg! Mire vársz még?

— Miért akarsz meghalni? — kapta fel a szót Zuárd felbátorodva. — Hiszen az élet olyan szép. Ha itt nem találsz benne örömet, jöjj velem, légy az arám és boldogságodban többé nem fogsz a halálra gondolni.

A leány eddig nem vonta el fejét Zuárd karjából. Egy homályos emlékkép láttatta vele annak gondteljes ápolását. Öntudatlanul hálát érzett iránta és nyugodtan tűrte, hogy Zuárd megnyerő, szelíd arca fölébe hajoljon. De e szavak hallatára ijedten lökte el magától a fiút.

— Hagyj el engem! Én Krisztussal jegyeztem el magam, annak az arája vagyok, aki a pogányság romjain a szeretet vallását alapította meg.

— Ha a te vallásod a szeretet vallása, miért akarsz nekem gyötrelmet okozni? Miért üzöl el magadtól, amikor úgy érzem, hogy nélküled nem tudok tovább élni?

A leány meglepődve ült föl az ágyon és firkészőleg tekintett Zuárd okos szeméi közé. Sokat hallott ő már a magyarokról s a hír után inkább állati, mint emberi lényeknek tartotta őket. De ez a pogány ifju semmiben sem hasonlított a vérszomjas lovasok ama típusához, amelyet róluk képzeletében megalkotott. Vagy talán csak a külszín téveszti meg?

— Hiszen ti vadállatok vagytok, farkas-húst esztek és embervért isztok rá?

Zuárd mosolyogva czáfolta meg e rémesét. És beszélni kezdett hazájáról, ahol a harcosokat a sátrakban szerető feleség várja, kiket ők éppen úgy megbecsülnek, mint a frank népek fiai. Beszélt az ő sátráról, mely még üres, édesanyjáról, aki szeretettel fogja fogadni azt, akit egyszer ő feleségül választ. És beszélt végre arról az érzésről, mely akkor támadt benne, midőn először pillantotta meg ismeretlen védenczét. A leány növekvő érdeklődéssel és fokozódó lelkesedéssel hallgatta. Hirtelen egy gondolat villant meg agyában: félbeszakítván az ifju beszédét, megragadta karját és így szólt:

— Ha igazán szeretsz, vigy engem vissza a sátraimba, amely egy forrás mellett áll az erdő közepén.

A vezér egy pillanatig habozva nézett a lányra, de az arczáról áradó jószág megnyugtatta, ez a nő nem fogja őt törbe csalni.

— Elviszlek, ha elég erősnek érzed magad.

— Nem érzek sem fájdalmat, sem fáradtságot. Nyergeld meg a lovadat, az alatt én felültem ezt a köpenyt.

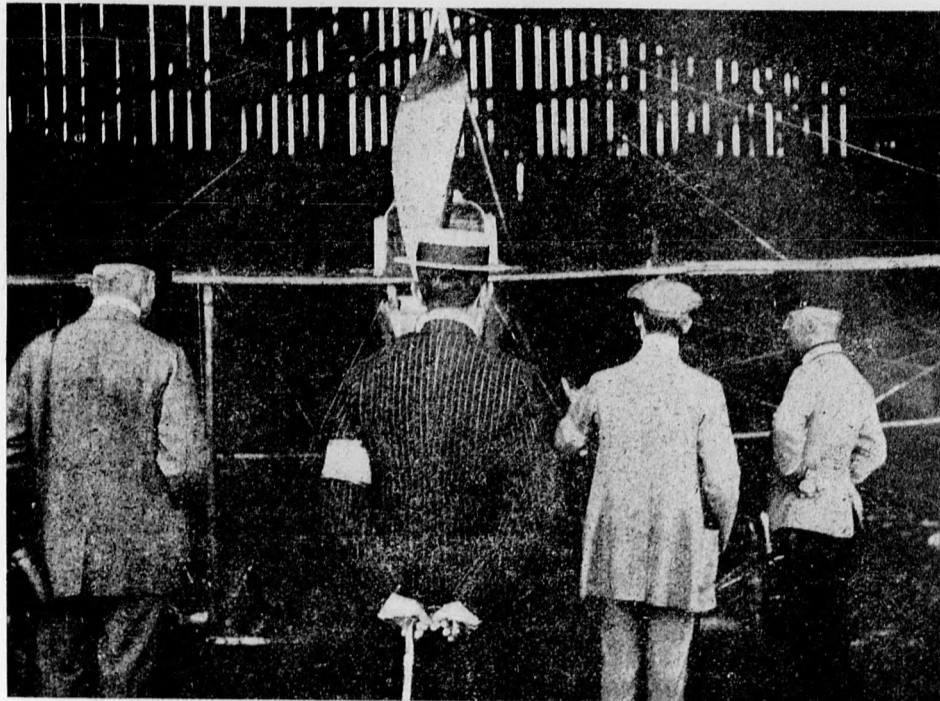
— Megyek, de előbb mond meg, mi a neved?

— Viboráda.

Zuárd kisietett. A harcosok mulatozása tetőpontját érte el. Lerágott csontokkal dobálták egymást, néhányan birkóztak, mások meg a papokkal együtt énekeltek.

Felkantározván lovát, maga mellé vette a köpenybe burkolt leányt és elvágtatott az erdő felé. Utközben felváltva beszéltek: Zuárd szerelméről, Viboráda pedig a keresztény hit magasztosságáról szólt.

— Megérkeztünk, — mondá az apáca egy kápolnaszerű házacskánál. Leszálltak a lóról és beléptek Viboráda szobájába. A fal

A budapesti repülőversenyek.

József főherceg Paulhan aviatikus magyarázatait hallgatja.

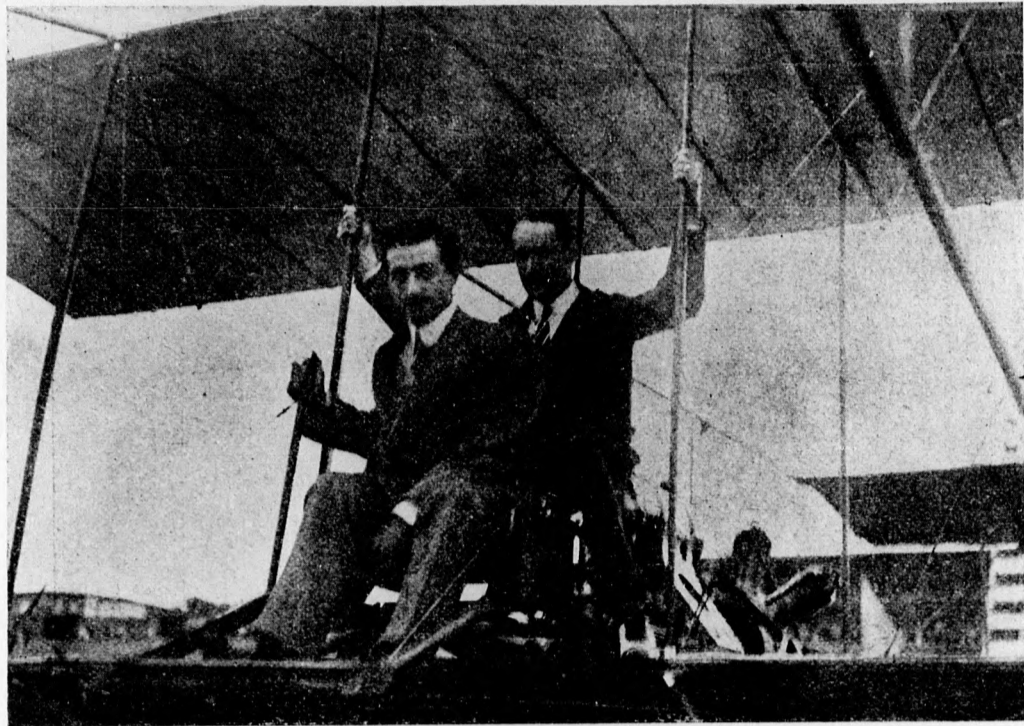
A budapesti repülőversenyek.

Főúri hölgyek a repülőversenyen. Középen Erzsébet főhercegnő, néhai Rudolf trónörökös leánya, jelenleg Windischgrätz hercegné, tőle balra gróf Szapáry Pálné, ettől balra gróf Széchenyi Lászlóné, Wanderbilt Gladys.

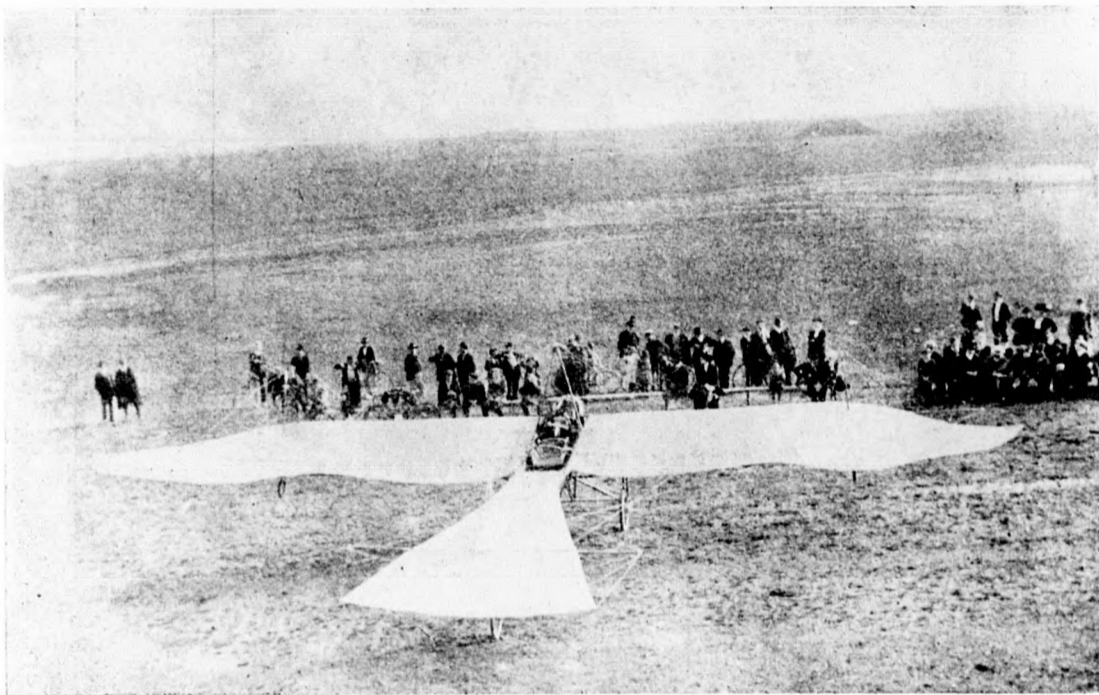
A budapesti repülőversenyek.

Emlékeztet az a szerencsétlenség, amelyet egy repülőgép okozott a tiz koronás helyen. Frey André aviatikus «Quo Vadis» nevű gépe lezuhant és súlyosan megsebesített néhány látogatót. Bemutatjuk a publikumra zuhant gépet.

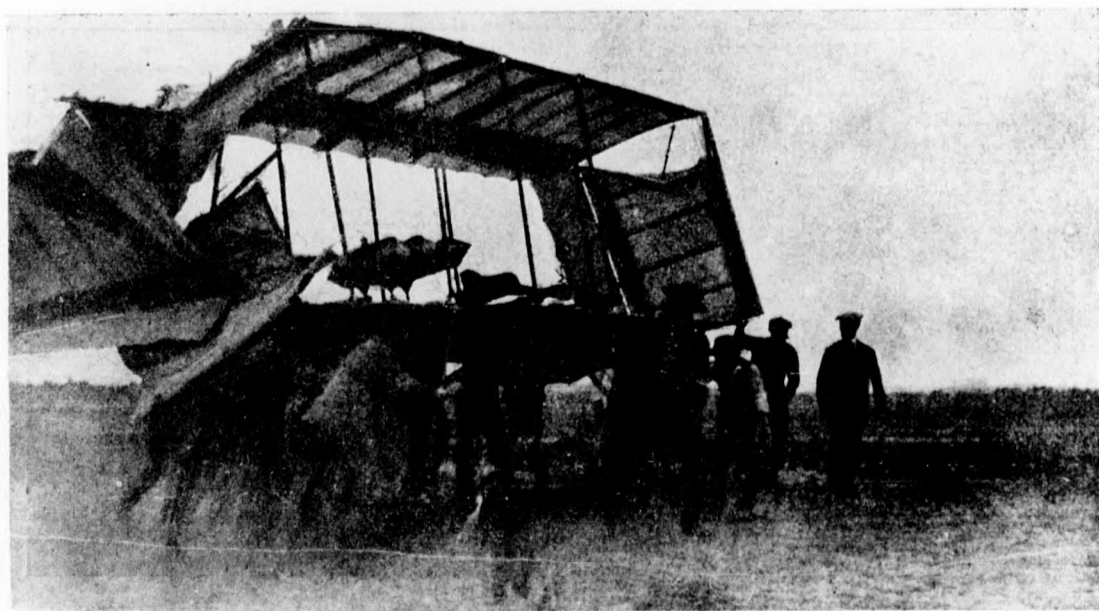
A budapesti repülőversenyek.

Paulhan fölszállása utassal. A kitünő aviatikus gróf Károlyi Mihályt vitte a magasba.

A budapesti repülőversenyek.

Etrich mérnök «Taube II.» nevű monoplánja, amely egy darabig Illner pilótával pompásan szelte a levegőt, pénteken azonban teljesen összetört.

A budapesti repülőversenyek.

Chavez francia aviatikus biplánját, amely lezuhant és összetört, a munkások a hangárba vontatják.

mentén falóca huzódott. Odaültek le mind a ketten.

— Figyelj rám, Zuárd, — kezdé a lány — ha én engedek szavadnak és hozzád kötöm magam, anyaszentegyházam elveszít egy buzgó papnót. De megteszem mégis, mert megszerettelek és érzem, hogy új élet nyílik meg előttem. De kárpótlásul kell, hogy megtudjalak téged nyerni a kereszténységnek. Maradj itt velem, hagyj el seregedet, mely istennek nem tetsző pusztítást visz végbe mindennütt. Keresztelkedjél meg és én a tied leszek.

— Elhagyjam őseim vallását?

— Hagyd el, — esdé Viboráda egészen hozzá simulva. — A halálutáni életet biztosítod így magadnak.

— Mit ér az élet a halál után, ha nem fognak szolgálni a csatákban megölt ellenségeim.

Viboráda átfonta karjával Zuárd nyakát. — Még e földön valamennyinél hübb és engedelmesebb szolgálóra találsz.

— Elhagyjam a csermelyeket, sziklákat, melyeknél eddig áldoztam a magyarok isteneinek?

— Megtalálok az oltárt, melyről az egyetlen igaz élő istenhez száll az ima s amely előtt örökre egybefűzik azokat, akik egymást szeretik.

Pirulva megsókolta Zuárdot, aki szenvedélyesen viszonzta ölelését és csókját.

— Megteszek mindent, amit kívánsz, csak légy az enyém!

— Csókold hát meg a megváltó feszületet.

A falról egy keresztet vett le és az ifju ajka elé tartotta.

Ebben a pillanatban harsány kürtszó recsegettette meg az erdőt. Zuárd, — mint aki gonosz álomból riad fel — ijedten dörgölte meg szemét. Kítaszította az ajtót, hogy tisztában hallja az újból felharsanó kürtzengést.

— Ez rohamra hívó jel!

Viboráda utjába állt, Zuárd durván félrelökte. Villámgyorsan lórapattant és mint a fergeteg, vágatott az erdei uton a kolostor felé.

A templom előtt csatarendben állva találta katonáit. A kürtszó kijózanította valamennyit. A tisztek felvilágosították a riadó okáról: az örök meglelték a várat, melybe a kolostor lakói menekültek.

Zuárd a harczonek élére rugtatott, néhány buzdító szót intézett a harcosokhoz és elindult velük az öröktől megjelölt irányban.

Mielőtt még a várhoz értek volna, utólérte a csapatot egy kengyelfutó. A főszeregtől jött s Bulcsutól, a fővezértől hozott sürgős parancsot, mely szerint haladéktalanul meg kell fordulni és csatlakozni a közvetlen közelben táborozó főszereghez, melynek valószínűleg egy fontosabb vállalkozás biztonsága érdekében lesz szüksége Zuárd csapatára is.

Boszusan fordították vissza lovaikat a vitézek. Fájó szívvel hagyták hátra az anyai zsákmánnyal biztató erődöt. Zuárd lehorgaszott fővel lovagolt a hadoszlop előtt. Egy öreg szakaszvezető melléje nyargalt:

— Ne busulj, kis uram, találsz te még ellenséget eleget.

— Igazad van öreg karvaly. Nagy ez a világ s mi oly keveset láttunk még belőle.

Egészen felvidította egy közeli vállalat reménye. Csakhamar elérték a főtábor. Bulcsu alig fogott kezei öcsésével, azonnal kiadta az indulási parancsot.

— Ki ellen vonulunk, bátyám?

— Csak a szél ellen, öcsém. Immár senkit sem bántva, egyenesen haza sietünk.

Ez a hír lesújtotta Zuárdot. Szétfoszlott az a remény, hogy harcban keres feledést, vagy hogy még visszatérhet e helyre. A tábor felszedte sátorfáját és elindult kelet felé.

Alkonyatkor, mikor már jókora utat megtettek, hírül adták Bulcsunak, hogy Zuárd eltűnt. A hátvédek látták Szent-Gál felé visszalovagolni.

— Megállítsuk a sereget? — kérdezték a fővezértől.

— Nem kell! Utunk sietős. Magam megyek vissza érte néhány lovassal.

Viboráda a feszület előtt térdelt. Testét, melyet előzőleg bőrosttorral véresre vert, szőr-csuha fedte. Derekat a cilicium hegyes tüi szurdalták. Zokogva fohászzkodott a megváltóhoz, hogy bocsássa meg néki eltévelyedését és ne háriítsa el fejről a megígért mártíromságot. Éppen az isten fiának lábát csókoltatta alázatosan, midőn felpattant a ház ajtaja s mire hátratekintett, megtudni, ki háborgatja ájtatosságában, már ott érezte magát Zuárd ölelő karjai között.

— Eljöttem érted! Nem tudlak elhagyni, Megtagadom őseim hitét, keresztelj meg, de jőjj velem, légy az enyém!

Az apáca elakarta magától lökni az ifjút, de karjai hevesen szorították. Arczán már ott érezte forró lehelletét. Érezte, hogy nem tud védekezni, hogy nincs akarata védekezni. Szeme a feszületre tévedt és Krisztus fájdalmas arczát szeliden mosolyogni látta. É perczben Zuárd szája elkapta az ajkát. Védekezése ölelésbe ment át, sikolya csókba fulladt...

Egyszerre csak tompán, ünnepélyesen megkondult a kolostor harangja. Odakint emberi hangok hallatszottak.

— Menekülj! — sikoltá az apáca.

— Velem jössz?

— Nem!

A haragszó megborzongatta Viborádát. Arczát tenyerébe rejtve zokogni kezdett. Kint már a lépések zaját is meg lehetett különböztetni. Fegyveres barátok jöttek Viboráda megtekintésére. Zuárd paripája idegesen felnyerített. El volt árulva. Mielőtt a házhoz értek volna, az ifju lován termett. A menekülés utja még nyitva volt. De Viborádát már nem emelhette nyeregbe. Hogy egyedül eljusson, arra nem is gondolt.

Kardját megsuhintva nekirohant a sokaságnak. Az apáca kezét tördelve nézte az egyenetlen küzdelmet. Sokáig tartott a tusa: a szent hajlék környékét vér áztatta pirosra. A szerzetesek közül heten harptak már fübe, midőn egy messziről jött dárdá átjárta az ifju hős szívet. Jajszó nélkül hullt le a már előbb halálra döfött paripája mellé. A dühös ellenség neki esett holttestének és levágta a fejét. Viboráda sikoltozva vetette magát a megcsontított tetemre.

Ekkor lódobogás hallatszott és a fák között fürge magyar lovasok tüntek elő. Zuárd gyilkosai nem is gondolhattak a menekülésre. Akit nem ért a suhanó nyilvessző, azt görbe szablya küldte át a másvilágra. Egyetlen egy talált csak egérutat, ugyanaz, ki az ifju hős levágott fejét is magával vitte. Kimondhatlan keserűség szállta meg a magyarok szívet, midőn a fejetlen testben Zuárdra ismertek. Letépték róla az ájult apácát s az egyik harczos, mintha csak sejtette volna, hogy ki okozta Zuárd vesztét, kardjával kétszer a lány homlokára sujtntt.

Bulcsu szitokban tört ki. — Hadurra fogadom, hogy nem utoljára tapossuk a sváb herczeg földjét!

Zuárdot hadi köpenybe burkolva vitték a sereg után. Holttestét gyász és siralom közt égették el. Fejét a kolostor bástyájára tűzték ki, éppen szemben Viboráda pompás ravatalával. A környék megmentőjét szentet megillető ceremóniával készítették el utolsó útjára. Csak a szemét nem tudták lecsukni, maguktól felnyitak a selymes pillák és a kék szempár kéréleg meredt a bástyára tűzött pózna fölé.

Az égről...

Az égről egy fényes csillag leszalajt...
Lánggal inta útjára, hul elhalajt,
Hajdú olvassák el a tübbi csillagok —
«Szerettelek — szerelmemért meghalok!...»

Vig a legény, hangosak a rziimbónak, —
Éltetik a hirt, — szép asszonyt, — paripát, —
Cseng a pohár, — s meg se látják ezalatt,
Hogy az égről egy kis csillag — leszalajt...

Somló Sári.

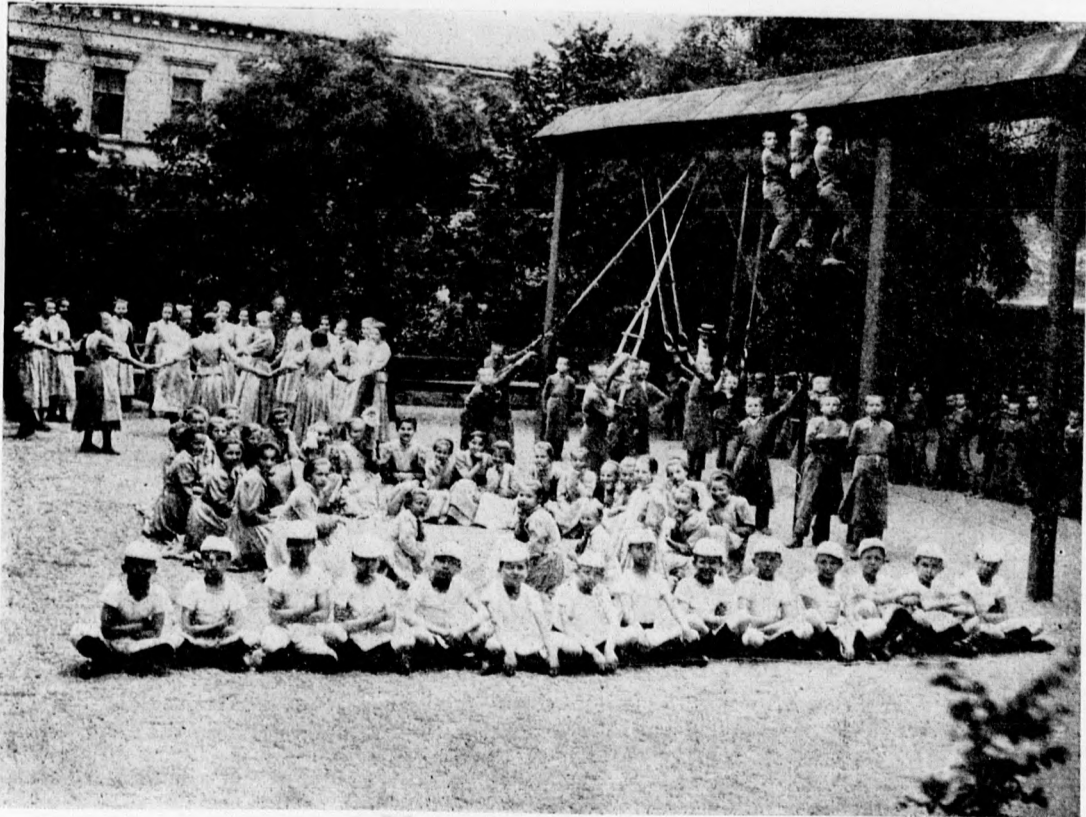
Az budapesti repülőversenyek.

Balról jobbra: Morean, Rougieur aviatikus neje, De la Roche bárónő, Latham, aki vakmerő francia aviatikus és Hertzka Ignác fővárosi kereskedő.

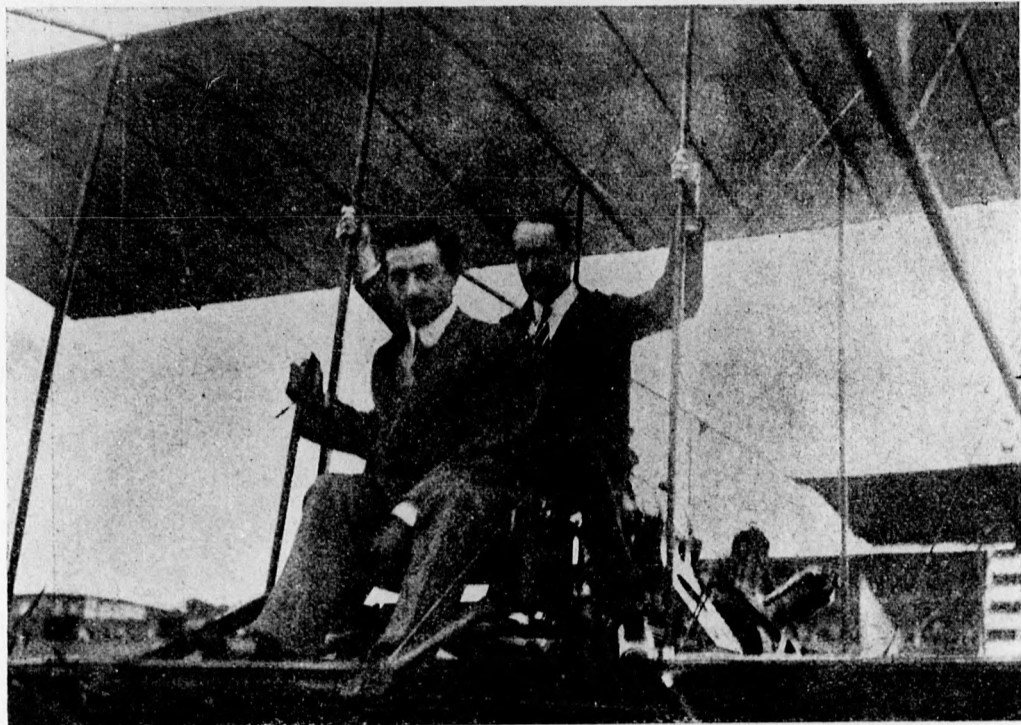
A budapesti repülőversenyek.

Efimoff, a nyugtalan vérű orosz megszökött a szanatoriumból, ahol zuhanása után ápolták. Kint De la Roche bárónő belekényszerítette egy nyugágyba és párnát tett a feje alá, hogy pihenjen.

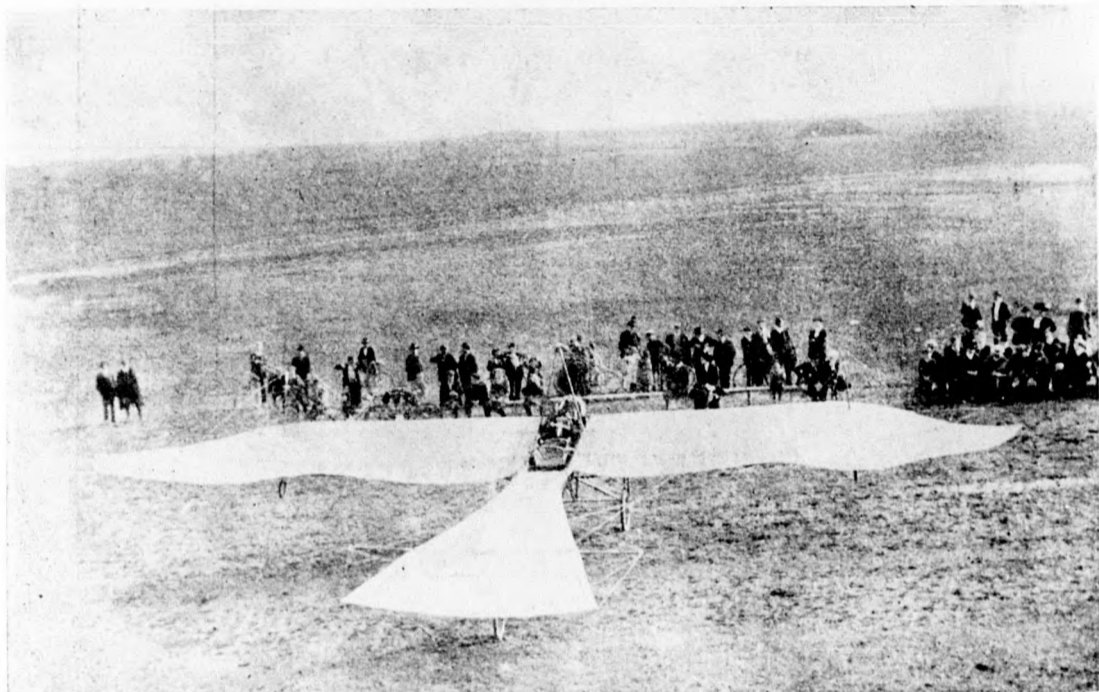
A protestáns országos árvaházból.

Az árvaház növendékei az udvaron játszanak és tornásznak.

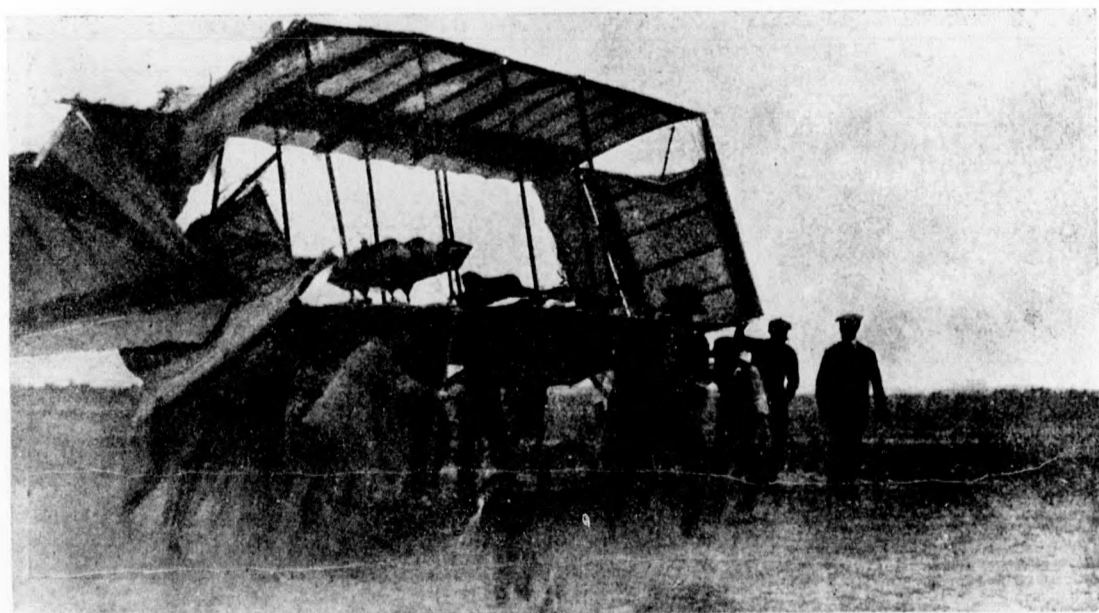
A budapesti repülőversenyek.

Paulhan fölszállása utassal. A kitűnő aviatikus gróf Károlyi Mihályt vitte a magasba.

A budapesti repülőversenyek.

Etrich mérnök «Taube II.» nevű monoplánja, amely egy darabig Illner pilótával pompásan szelte a levegőt, pénteken azonban teljesen összetört.

A budapesti repülőversenyek.

Chavez francia aviatikus biplánját, amely lezuhant és összetört, a munkások a hangárba vontatják.

mentén falóca huzódott. Odaültek le mind a ketten.

— Figyelj rám, Zuárd, — kezdé a lány — ha én engedek szavadnak és hozzád kötöm magam, anyaszentegyházam elveszít egy buzgó papnót. De megteszem mégis, mert megszerettelek és érzem, hogy új élet nyílik meg előttem. De kárpótlásul kell, hogy megtudjalak téged nyerni a kereszténységnek. Maradj itt velem, hagyd el seregedet, mely istennek nem tetsző pusztítást visz végbe mindennütt. Keresztelkedjél meg és én a tied leszek.

— Elhagyjam őseim vallását?

— Hagyd el, — esdé Viboráda egészen hozzá simulva. — A halálutáni életet biztosítod így magadnak.

— Mit ér az élet a halál után, ha nem fognak szolgálni a csatákban megölt ellenségeim.

Viboráda átfonta karjával Zuárd nyakát. — Még e földön valamennyinél hübb és engedelmesebb szolgára találsz.

— Elhagyjam a csermelyeket, sziklákat, melyeknél eddig áldoztam a magyarok isteneinek?

— Megtalálsz az oltárt, melyről az egyetlen igaz élő istenhez száll az ima s amely előtt örökre egybefűzik azokat, akik egymást szeretik.

Pirulva megcsókolta Zuárdot, aki szenvedélyesen viszonzta ölelését és csókját.

— Megteszek mindent, amit kívánsz, csak légy az enyém!

— Csókold hát meg a megváltó feszületet.

A falról egy keresztet vett le és az ifjú ajka elé tartotta.

Ebben a pillanatban harsány kürtszó reccsgette meg az erdőt. Zuárd, — mint aki gonosz áomból riad fel — ijedten dörgölte meg szemét. Kitaszította az ajtót, hogy tisztábban hallja az újból felharsanó kürtzengést.

— Ez rohamra hívó jel!

Viboráda utjába állt, Zuárd durván félrelökte. Villámgyorsan lórapattant és mint a fergeteg, vágatott az erdei uton a kolostor felé.

A templom előtt csatarendben állva találta katonáit. A kürtszó kijózanította valamennyit. A tisztek felvilágosították a riadó okáról: az örök meglelték a várat, melybe a kolostor lakói menekültek.

Zuárd a harczonek élére rugtatott, néhány buzdító szót intézett a harcosokhoz és elindult velük az öröktől megjelölt irányban.

Mielőtt még a várhoz értek volna, utólérte a csapatot egy kengyelfutó. A főszeregtől jött s Bulcsutól, a fővezértől hozott sürgős parancsot, mely szerint haladéktalanul meg kell fordulni és csatlakozni a közvetlen közelben táborozó főszereghez, melynek valószínűleg egy fontosabb vállalkozás biztonsága érdekében lesz szüksége Zuárd csapatára is.

Boszusan fordították vissza lovaikat a vitézek. Fájó szívvel hagyták hátra az annyi zsákmánnyal biztató erdőt. Zuárd lehorgaszott fővel lovagolt a hadoszlop előtt. Egy öreg szakaszvezető melléje nyargalt:

— Ne busulj, kis uram, találsz te még ellenséget eleget.

— Igazad van öreg karvaly. Nagy ez a világ s mi oly keveset láttunk még belőle.

Egészen felvidította egy közeli vállalat reménye. Csakhamar elérték a főtábor. Bulcsu alig fogott kezet öccsével, azonnal kiadta az indulási parancsot.

— Ki ellen vonulunk, bátyám?

— Csak a szél ellen, öcsém. Immár senkit sem bántva, egyenesen haza sietünk.

Ez a hír lesújtotta Zuárdot. Szétfoszlott az a remény, hogy harcban keres feledést, vagy hogy még visszatérhet e helyre. A tábor felszedte sátorfáját és elindult kelet felé.

Alkonyatkor, mikor már jókora utat megtettek, hírül adták Bulcsunak, hogy Zuárd eltűnt. A hávédék látták Szent-Gál felé visszalovagolni.

— Megállítsuk a sereget? — kérdezték a fővezértől.

— Nem kell! Utunk sietős. Magam megyek vissza érte néhány lovassal.

*

Viboráda a feszület előtt térdelt. Testét, melyet előzőleg bőrostorral véresre vert, szőr-csuha fedte. Derekat a cilicium hegyes tüi szurdalták. Zokogva fohászkozdoit a megváltóhoz, hogy bocsássa meg neki eltévelyedését és ne háriítsa el fejeről a megígért mártíromságot. Eppen az isten fiának lábát csókolgatta alázatosan, midőn felpattant a ház ajtaja s mire hátratekintett, megtudni, ki háborgatja ájtatosságában, már ott érezte magát Zuárd ölelő karjai között.

— Eljöttem érted! Nem tudlak elhagyni, Megtagadom őseim hitét, keresztelj meg, de jöjj velem, légy az enyém!

Az apáca elakarta magától lökni az ifjut, de karjai hevesen szorították. Arczán már ott érezte forró lehelletét. Érezte, hogy nem tud védekezni, hogy nincs akarata védekezni. Szeme a feszületre tévedt és Krisztus fájdalmas arczát szeliden mosolyogni látta. E perczben Zuárd szája elkapta az ajkát. Védekezése ölelésbe ment át, sikolya csókba fulladt...

Egyszerre csak tompán, ünnepélyesen megkondult a kolostor harangja. Odakint emberi hangok hallatszottak.

— Menekülj! — sikoltá az apáca.

— Velem jössz?

— Nem!

A harangszó megborzongatta Viborádát. Arczát tenyerébe rejtve zokogni kezdett. Kint már a lépések zaját is meg lehetett különböztetni. Fegyveres barátok jöttek Viboráda megtekintésére. Zuárd paripája idegesen felnyerített. El volt árulva. Mielőtt a házhoz értek volna, az ifju lován termett. A menekülés útja még nyitva volt. De Viborádát már nem emelhetette nyeregbe. Hogy egyedül eljusson, arra nem is gondolt.

Kardját megsuhintva nekirohant a sokaságnak. Az apáca kezét tördölve nézte az egyenetlen küzdelmet. Sokáig tartott a tusa: a szent hajlék környékét vér áztatta pirosra. A szerzetesek közül heten haraptak már fübe, midőn egy messziről jött dárda átjárta az ifju hős szívet. Jajszó nélkül hullt le a már előbb halálra döfött paripája mellé. A dühös ellenség neki esett holttestének és levágta a fejét. Viboráda sikoltozva vetette magát a megcsontított tetemre.

Ekkor lódobogás hallatszott és a fák között fürge magyar lovasok tüntek elő. Zuárd gyilkosai nem is gondolhattak a menekülésre. Akit nem ért a suhanó nyilvessző, azt görbe szablya küldte át a másvilágra. Egyetlen egy talált csak egéruat, ugyanaz, ki az ifju hős levágott fejét is magával vitte. Kimondhatlan keserűség szállta meg a magyarok szívet, midőn a fejetlen testben Zuárdra ismertek. Letépték róla az ájult apáczát s az egyik harczos, mintha csak sejtette volna, hogy ki okozta Zuárd vesztét, kardjával kétszer a lány homlokára sujtnt.

Bulesu szitokban tört ki. — Hadurra fogadom, hogy nem utoljára tapossuk a sváb herczeg földjét!

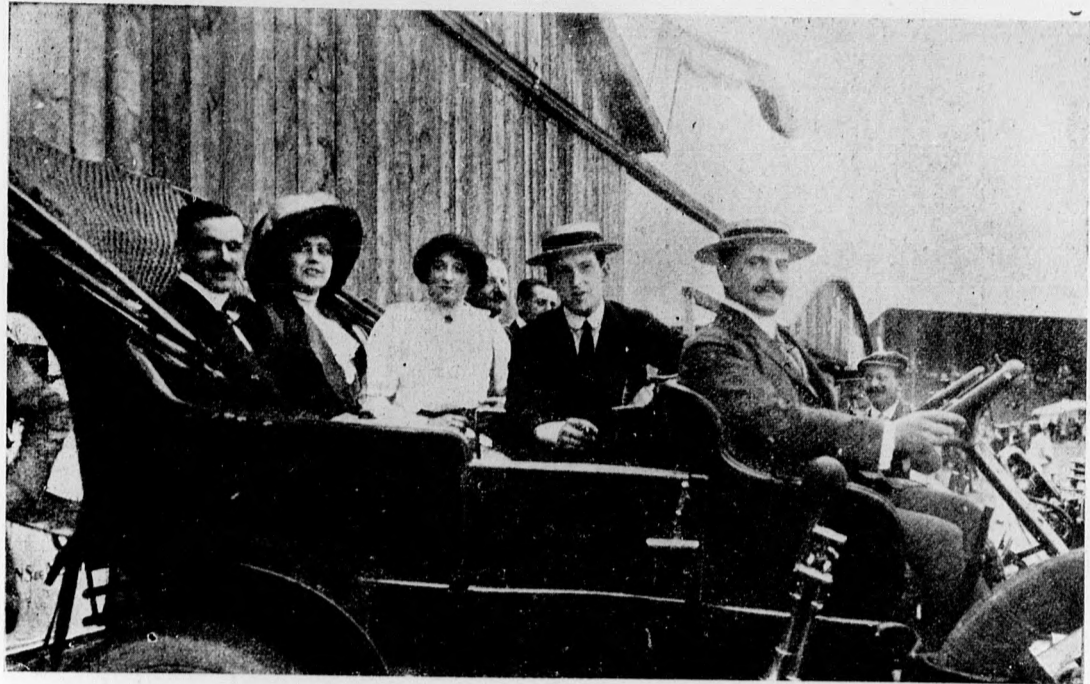
Zuárdot hadi köpenybe burkolva vitték a sereg után. Holttestét gyász és siralom közt égették el. Fejét a kolostor bástyájára tüzték ki, éppen szemben Viboráda pompás ravatalával. A környék megmentőjét szentet megillető czeremóniával készítették el utolsó útjára. Csak a szemét nem tudták lecsukni, maguktól felnyitlak a selymes pillák és a kék szempár kéroleg meredt a bástyára tüzött pózna fölé.

Az égről...

Az égről egy fényes csillag leszalaált...
Lánggal írta útjára, hul elhalált,
Háidil olvassák el a tübbi csillagok —:
«Szerettelek — szerelmemért meghalok!...»

Vig a legény, hangosak a zimlionák, —
Éltetik a hirt, — szép asszonyt, — paripát, —
Cseng a pohár, — s meg se' látják ezalatt,
Hogy az égről egy kis csillag — leszalaált...

Somló Sári.

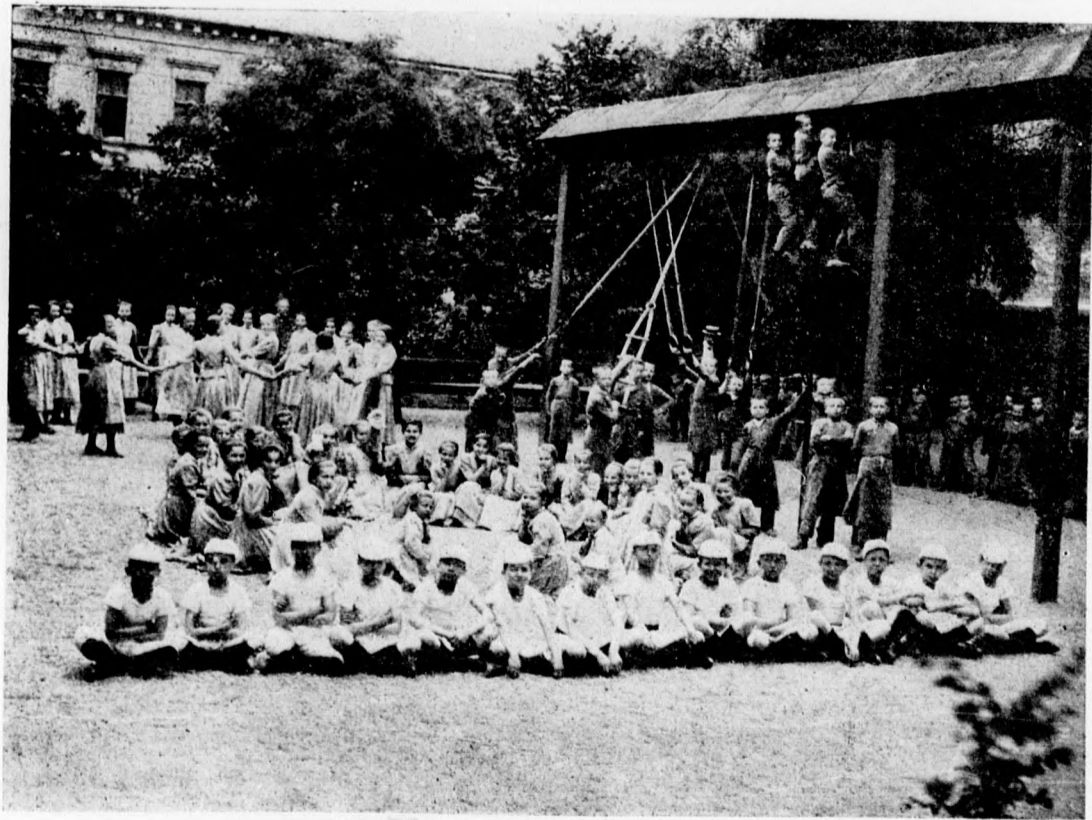
Azbudapesti repülőversenyek.

Balról jobbra: Morean, Rougjeur aviatikus neje, De la Roche bárónó, Latham, aki vakmerő francia aviatikus és Hertzka Ignác fővárosi kereskedő.

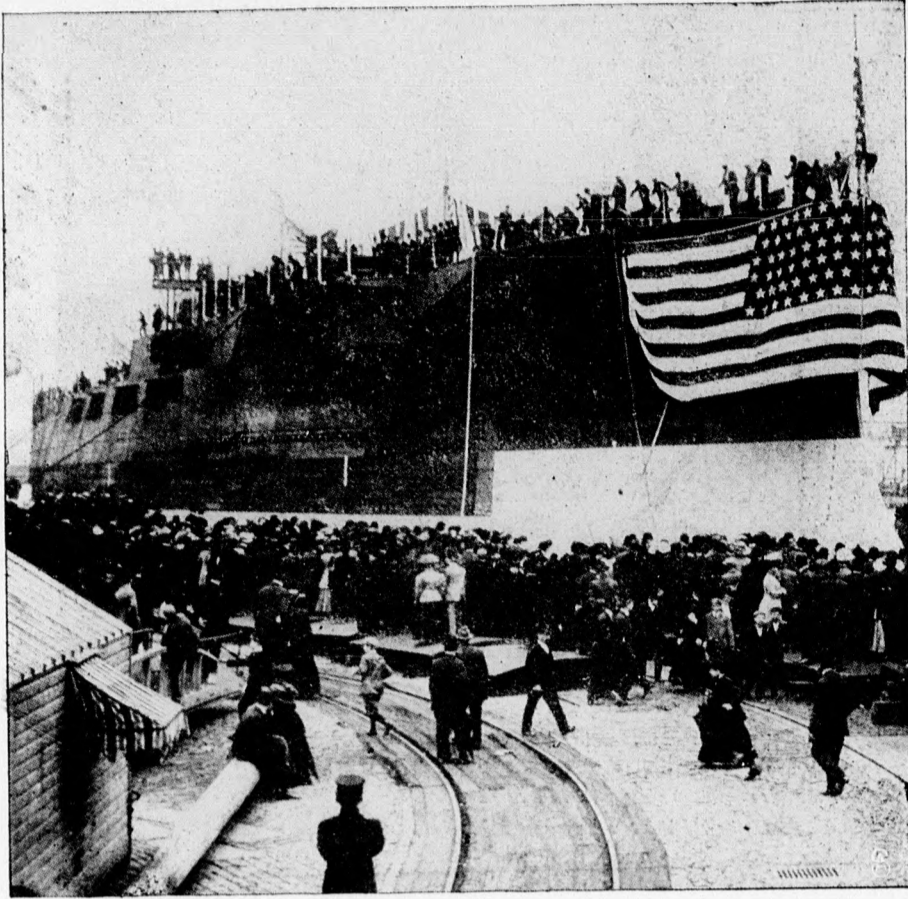
A budapesti repülőversenyek.

Efimoff, a nyugtalan vérű orosz megszökött a sanatoriumból, ahol zuhanása után ápolták. Kint De la Roche bárónó belekényszerítette egy nyugágyba és párnát tett a feje alá, hogy pihenjen.

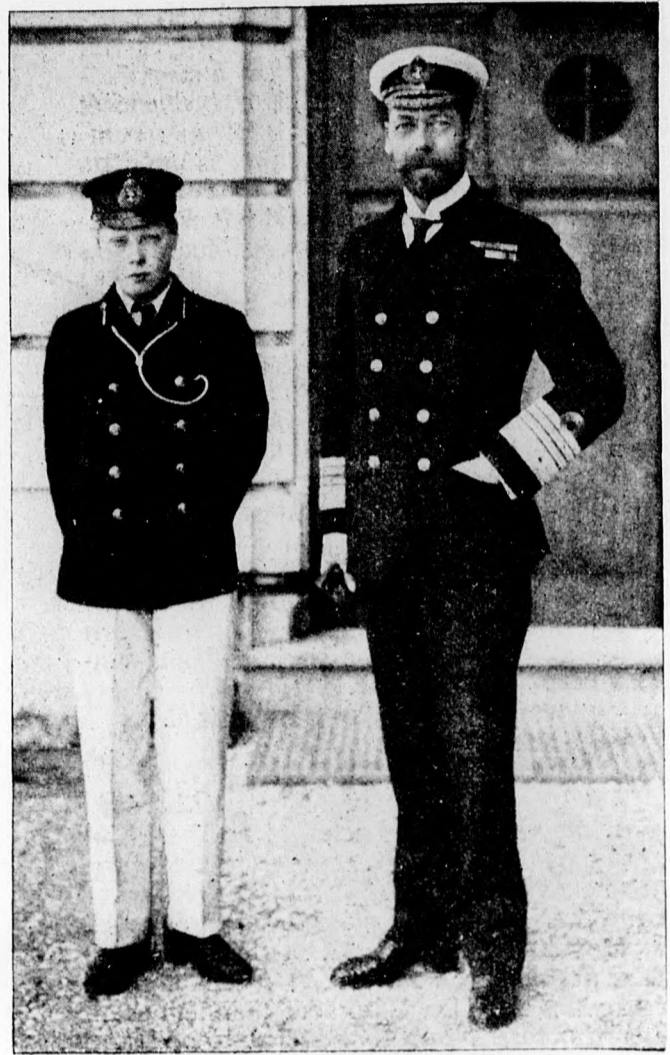

A protestáns országos árvaházból.

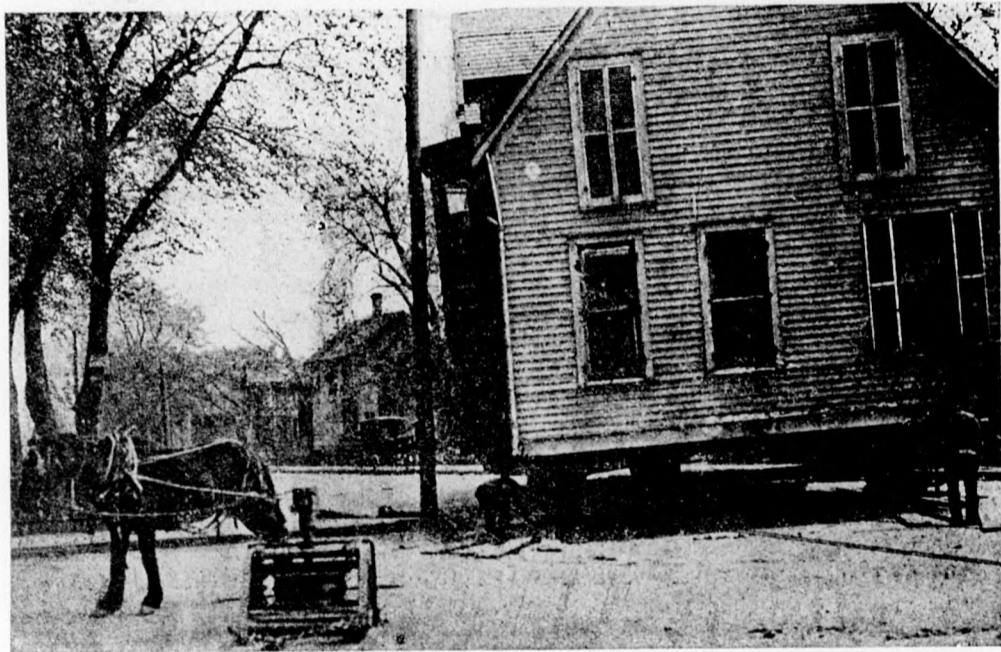
Az árvaház növendékei az udvaron játszanak és tornásznak.

Egy Dreadnought-típusú hajó vízrebocsátása.
 Amerikában nemrégiben bocsátották vízre a legújabb hadihajót «Florida»-t, amely a Dreadnought típusára készült.

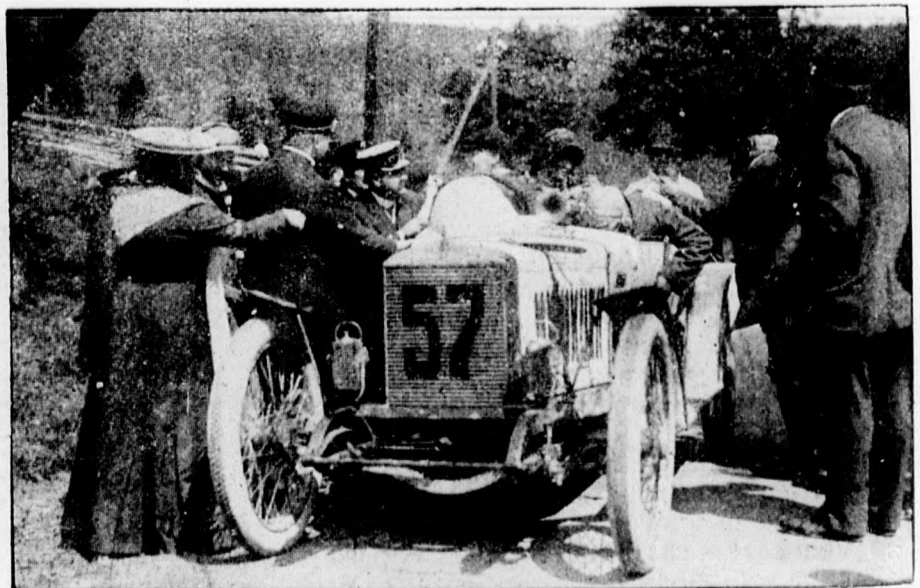
V. György,
 az új angol király fiával Ede Albert herceg trónörökösével.
 Legújabb felvétel.

A technika csodái.
 Amerikában szerkezetet konstruáltak, amelynek segítségével egy ló egy teljesen berendezett lakóházat 116 méternyire húzott.

A német gyarmatügyi államtitkár lemondása.
 Dernburg Bernát, valóságos belső titkos tan., német gyarmatügyi államtitkár nemrégiben lemondott és a lemondást a császár elfogadta.

Henrik herceg tura-ut.
 A most lefutott gépkocsiversenyen egy Reichstein nevű brandenburgi urnak az automobilja meggyulladt. Sokkal rosszabbul jártak az 57. számú kccsi utasai, akik a gyorsasági versenyben fölborultak és meghaltak.

A magyar köszöntések.

Irta: Borsodi László.

Pusztulásnak induló nemzeti nyelvkincseink egyik legértékesebb részéről, a magyar köszöntés formájáról óhajtok egyet-mást elmondani.

Ha a nyelv a nemzet élete: akkor a köszöntés a lélek aranyhidja, amelyen által testvéri érzésünk egymáshoz jár.

A köszöntés közhasználatu formái ezek: Adjon Isten jó reggelt! . . . jó napot! jó estét! (Néhol hozzáteszik a szerencsés jelzót.)

A köszöntés fogadása: Adjon az Isten, vagy adjon az Uristen mindnyájunknak! Ha a köszöntés a portán, avagy szobában esik, a fogadó hozzáteszi: Isten hozta nálunk! Tessék beljebb (vagy előbb) kerülni! Az érkezőt így kínálják meg ülésel: Üljön le nálunk! Vagy: Tessék leülni nálunk! Vagy: Tessék leülni a mi szerény hajlékunkban! A fogadkozónak (szabódónak) bátorításul: Tessék már, ne vigye el az álmunkat!

A katolikusoknál az előbbi köszöntéseket Jézus nevének a dicsérete előzi meg, így: Dicsértessék a Jézus Krisztus. Néhol a fehérnép meg a gyermekek, a nap bármely szakában, csak az utóbbi köszönéssel üdvözlik a velük találkozókat. Ennek a köszöntésnek a fogadása: Mindörökké (vagy: mindörökkön) ámen! Szokásos elköszönés a nap bármely szakában: Isten hozzájuk! Viszonzás: Isten hírével járjon!

Az esti elköszönés ez: Adjon az Isten nyugodalmas jó éjszakát! Isten áldja meg mindnyájukat! Viszonzása: Adjon az Isten mindnyájunknak! Áldja meg az Isten magát is vagy kendet is!

Ha a szobába lépő a családot étkezésnél találja, a rendes Adjon Isten jó napot vagy jó estét után alkalmatlankodását ezzel a különös kérdő mondással menti: Igaz-e, nem vagyok fattyugyerek?! Azután a köszöntését így fejezi be: Isten áldja a kendtek ételét meg az emberét is! (V. ö. Családi kör.) A gazda vagy az étkezők legidősebbje a köszöntést így fogadja: Adjon az Uristen! Isten hozta nálunk! Jöjjön hozzánk ebédelni! (vagy vacsorálni!) A hívásra az érkezőt így felel: Csak tessék, Isten áldásával!

Ha az invitálás nem pusztán a szokásos külső tisztességből folyó, vagyis, ha csakugyan asztalhoz akarják ültetni az érkezőt, akkor a háziasszony is a gazda segítségére siet s így unszolja a rendesen szabadkozó vendéget: Tessék már, ne vesse meg a mi szegény ételünket! Vagy: Ne vesse meg szíves kínáltságomat!

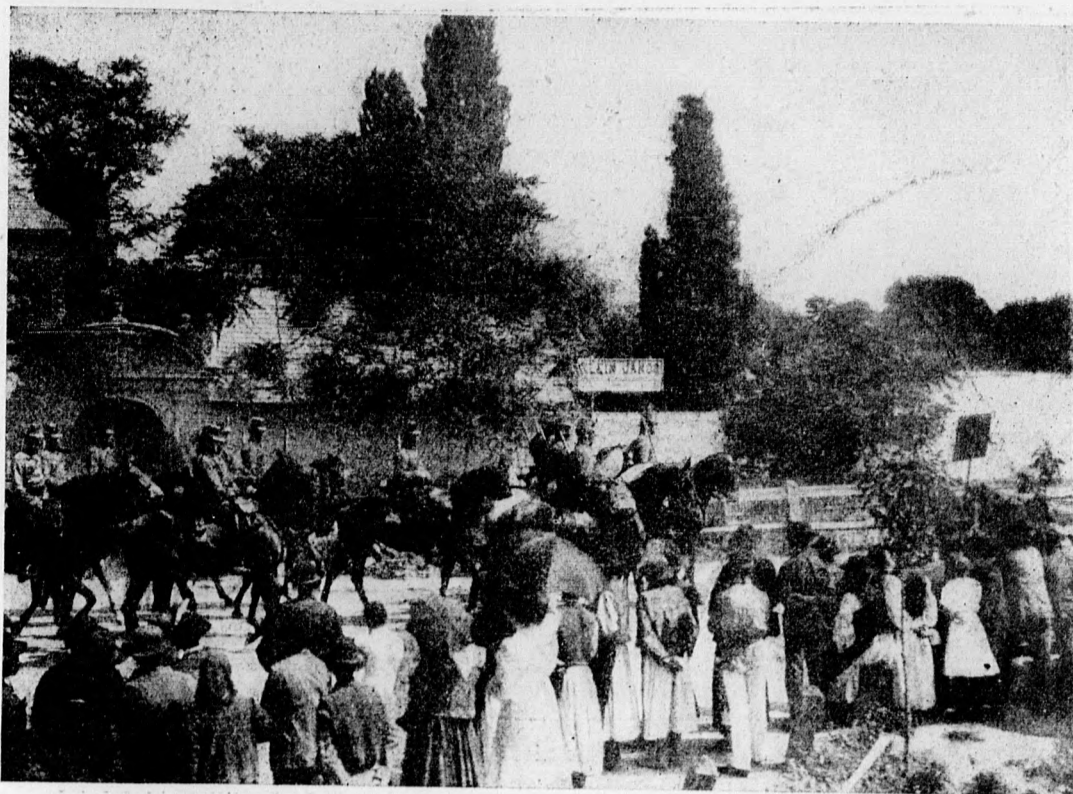
Ha valamelyik szomszédasszony vagy eladó lány látogat a házhoz, azt rendszerint kenyérral kínálják meg. A háziasszony viszi hozzá a kenyeret meg a kést e szavakkal: Kóstolja (vagy kóstold) meg a mi szegény kenyérünket! Vagy: Szeljen a mi szegény kenyérünkéből! A gyermeket így: Nesze (vagy: egyél), fiam, kakastejjel sült! A kínált vendég rendesen így szabadkozik: Köszönöm szépen (vagy: alásan), nem vagyok rá érdemes! De azért a kínálást mégis csak elfogadja s még egyszer így köszöni meg: Köszönöm szíves jóakarátát! A különösen megtisztelt vendég kínálását így kezdi: Ha meg nem sérteném . . . Vagy: Ha meg nem bánthanám . . .

Ha a portára vagy szobába érkező vendég idegen, így ismerteti meg magát: N. N. a becsületes nevem, itt meg itt lakom. A fogadó a bemutatásra így válaszol: Az Isten éltesse! — azután megmondja a maga nevét.

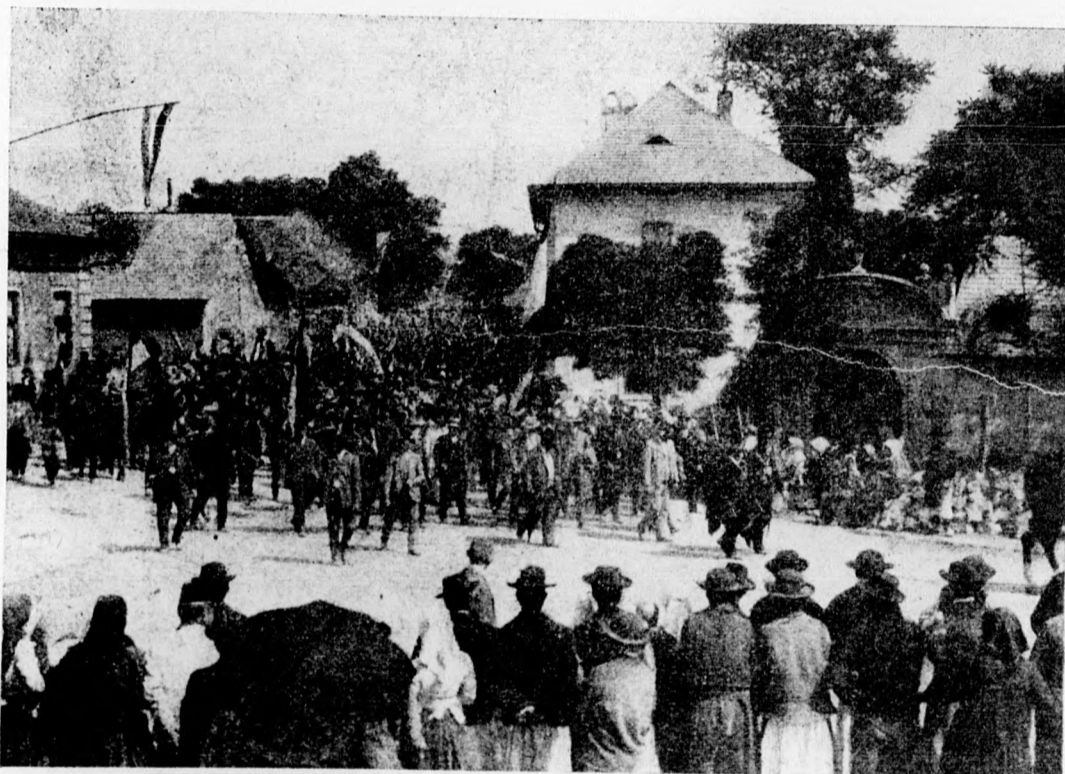
A mezőn foglalatoskodót kétféleképp is köszöntik, így: Adjon Isten jó napot, jó munkát! Ennek viszonzása: Adjon Isten mindnyájunknak! A másik köszöntésforma: Isten áldja meg a munkáját, meg az emberét is! Ennek fogadása: Áldja meg az Isten magát (vagy: kendet) is!

A munkaközben pihenőt így köszöntik: Adjon Isten jó napot, jó heverést! Viszonzása: Adjon Isten mindnyájunknak!

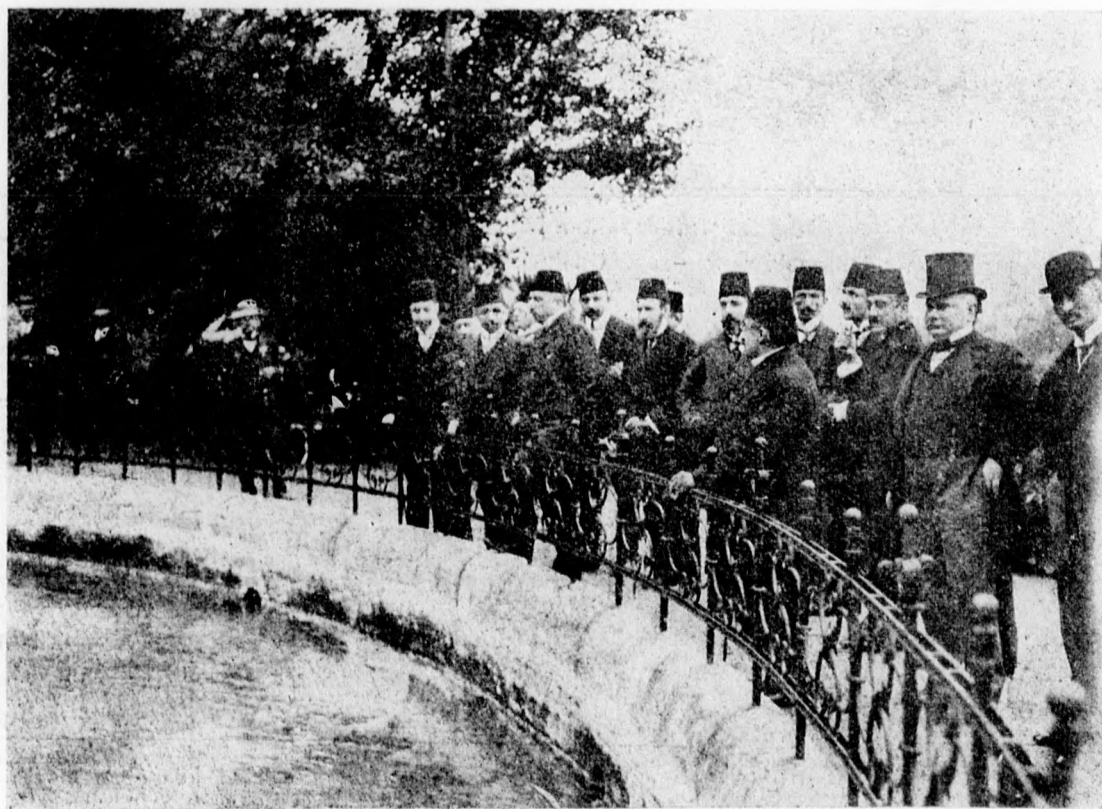
Vendégség alkalmával ezelőtt a bor vagy pálinka egy üvegben került az asztalra. Mellette egy kisebb cserépkupa vagy pohár. Az első kínálásnál a gazda a kupát vagy poharat szinig töltötte és így köszöntötte a legérdemesebb vendégére: Isten éltesse! A köszön-

A választási küzdelmekből. — A huszárság bevonul Ráczevőre, hogy föntartsa a rendet, a választásnál, amelyen Palugyay Mór Kossuth-párti jelölt győzött. Wessely Lajos felvétele.

A választási küzdelmekből. — A ráczevei választás után a polgárság a megválasztott képviselő lakása elé vonul, hogy a mandátumot átadja. Wessely Lajos felvétele.

Juszuf Izredin török trónörökös Budapesten. — A trónörökös és kísérete a Margitszigeten, ahol éppen a melegforrást szemlélik meg.

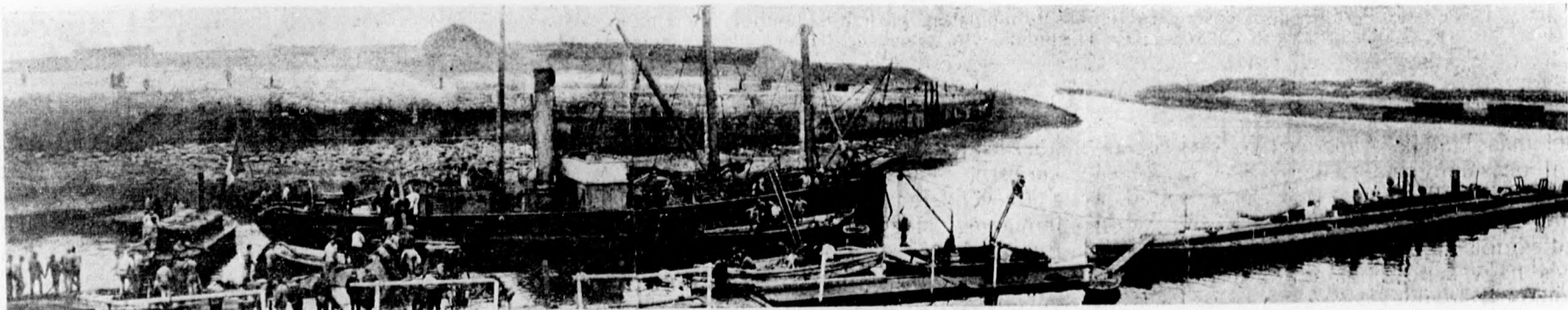
Tanulók kirándulása.

A czeplédi állami polgári leányiskola növendékei Budapestre rándultak s tanítóik vezetésével megnézték a fővárost.

Repülő emberek a Beketow-cirkuszban.

Nem aviatikusok, vagy — amint nálunk elnevezték őket: díjbirkózók a levegőben. Mégis repülnek, persze cirkuszi fogalmak szerint, a Beketow-cirkusz köröndjében, de úgy, a hogyan ott még egy artista sem repült. A legügyesebb csoport, mely az ikariai játékokat produkálja.

A «Pluiose» tengeralatti hajó kiemelése. — Emlékeztet, hogy a calais-i kikötőben elsüllyedt a «Pluiose» francia tenger alatt járó hajó, amelyet most kiemeltek. Képünkön balra van a hajóroncs, jobbra mögötte a «Girafó» szivattyu-hajó. Jobbra «Ventose» tengeralatti hajó, amelynek legénysége végzi a holtak kiemelését.

Pallas részvénytársaság nyomdája, Budapest, V., Honvéd-utca 10.

tött így válaszolt: Isten áldja meg jó egészséggel! Erre a gazda kiitta a kupát vagy poharat. A köszöntött vendég egészségére kívánta: Kedves egészségére vagy kedves javára! Azután a gazda teletöltötte a poharat s így kínálta oda első vendégének: Becsülettel! És így ment az ivás körül a vendégek során. Félig tréfásan még ez a pohárköszöntés is járja: Isten tőlünk. Viszonzása: Dicsértessék!

A beteget így köszöntik: Adjon Isten jó napot! (estét), erőt s egészséget! Fogadása: Adjon Isten mindnyájunknak. A könnyebb beteget tréfásan így: Könnyítse az Isten az ágya szalmáját! Viszonzás: a magáét (kendét) is! Vagy: Hasonlóképen kívánom!

Halotti torban a poharat így köszöntik egymásra: Adjon az Isten az élőknek vigasztalást, erőt, egészséget; a megholtaknak örök nyugodalmat! Ennek viszonzása: Ugy engedje a mindenható Isten! A szüretelőket így köszöntik: Adjon az Isten jó napot, bő szüretet! Tréfásan így: Adjon az Isten bő szüretet, szűk ülepet! Viszonzása: Adjon Isten mindnyájunknak!

A disznóperzselőt így köszöntik: Adjon Isten jó reggelt! Kövér legyen a pecsenyéje! A válasz: Adjon Isten! Részé legyen benne! Tréfásan: Adjon Isten! Részé legyen a perzselőfában!

Az elsorolt köszöntésformák komoly része meg a bemutatkozás az én magyar felfogásom szerint sokkal szebb, mint a németből átmajmolt alásszolgája és van szerencsém.

Irázlian.

Mikor híesi kezeid ott pihent kezembe'
S szemem szeméiden át lelkeidet kereste,
Hogy titkos érzelmű, szíved rejtett álmát
Benne megtaláljam,
Lelkeidre nem láttam!...

De te olvatagon, élesen suttogva,
Yallottad, hogy szeretsz. Lelkem kétség marja!
Nem hittem szavaidnak, nem hittem szeméidnek,
De én szerettelek!...

Mikor éles-kerékn, mámorosan, halálan,
Idégy, szerelmes szókat suttogott az ajkam
S átfogtam derekad váll, szerelmes kéjjel,
Önfeleltlen áitad
Szüzi esőkre ajkaid,
S testeid ott vonaglott reszkető karomba,
Azt hittem a lelkeid érzékeid rajja,
Nem hittem a száznak, nem hittem a csóknaak,
De én imádtalak!...

Mikor aztán egyszer, forró láztól verten,
Képedet ilézyve, ágyamon letrengtem
S szíved szava szerint — mintegy varázslatra —
Megjelentél nálam,
Pillám lezártam,
Azt hittem, hogy alszom. Leborultál térdre
S féltő zakogással, fájdalommal égyve
Köhászkoilva kérteid
Mentsen meg a végzet!
Mint mikor kergeteg zord felhőket hajt el,
Hánykudló szíveimből eloszlott a kételey,
Megérezem, hogy szíved egyedül éitem él
És Istennöm lettél!

Szauer Imre.

KÖZIGAZGATÁS

A jegyzők és az adókezelés.

— Harmadik közlemény. —

Előző cikkünkben kimutattuk, hogy a községi jegyző már ma sem képes, annál kevésbé lesz a jövőben képes valódi feladatainak megoldására, ha hatásköréből az állami adókezelést ki nem veszik, mert az ezzel járó munkálatok nemcsak ideje legjavát, munkabérése legnagyobb részét emésztik fel, de népe előtt napról-napra ellenszenvesebbé teszik; rámutattunk ama hatalmas érdekekre, amelyeknek megvédelmezése szükségessé teszi, hogy a községi és körjegyzők az adókezelési teendők jelentékeny részétől felmentessenek. Ezáltal tehát az a feladat vár rájuk, hogy megjelöljék, mely teendők volna megahagyandók továbbra is a jegyzők hatáskörében, mint olyanok, amelyeknek elvégzése egyfelől a jegyzőre nem hárít elviselhetetlen munkát, másfelől amelyeknek a jegyző hatáskörében való meghagyását az állam és az adózó közönség érdekei egyenlően megkívánják, hogy megkíséréljük annak kimutatását, hogy az adóügyek ezeken kívül eső részét más közegek is az állami érdekek minden károsodása nélkül elláthatják, végül, hogy e közegek rendszeresítése nem ró az államra oly pénzügyi terhet, amelynek jelentős volta már alapjában véve kizárja az e reformtervvel való komoly foglalkozást.

A jegyzők hatáskörében a reformnak is meg kellene hagynia a birtokosok személyében, valamint a művelési ágakban beállott változásokról szóló nyilvántartások kataszteri vezetését ezek alapján az egyénekenkénti földadó felosztási jegyzők elkészítését; az adóköteles személyek és tárgyak összeírását, a haddij, a III. és IV. osztályu kereseti adó viselő keresetadóvallomásainak, a kamatterher vallomásoknak gyűjtését s az előbbiekre kivetendő adó mértékére nézve indokolt javaslat készítését, az adómentes házak nyilvántartásának vezetését, végül a dologi végrehajtás útján ingatlan vagyóra biztosítandó, valamint behajthatatlanság címén törlendő adókra nézve a szükséges bizonyítványok kiállítását. Ezekon kívül a jegyző a községében befolyt állami adókról napijegyzéket vezet, amelyben egy napi adószedés eredményét egy összegben tünteti fel s közadó címén a község pénztárában elhelyezett összegekre épp úgy, mint a községi pénzekre nézve, ellenőri minőségéből folyólag teljes anyagi felelősséggel tartozik mindazon esetekben, amidőn az általános jogelvek szerint az ellenőr felelőssége előtérbe léphet.

A község pénztárnoka kezeli az adókból befolyt összegeket s azokat a meghatározott napokon beszállítja az illetékes kir. adóhivatalba, mely teendői ellátása körül a jegyző a szükséghez képest segélyére lenni tartozik.

Ezek volna az a teendők, amelyeket az adózó közönség és az állam jól felfogott érdekeit szem előtt tartva, nem vélünk a jegyzők, illetőleg a községek hatásköréből kivonhatni, ugyanis a kataszteri — a birtokosok személyében, a művelési ágakban beállott — változások vezetése bizonyosfoku helyi ismereteket tételez fel, a földadó helyes kivetése pedig az ezen változásokról vezetett nyilvántartások szabatoságán alapul, nyilvánvaló tehát, hogy ugy állami, mint községi érdek, hogy e munkálatokat továbbra is a jegyző végezze, annál is inkább, mert a községi lakosoknak magánjogi természetű ügyeikben is gyakran van szükségük oly adatokra, melyeket a kataszteri birtokny tüntet fel, kívánatos tehát, hogy ezeket a község-házán vezessék.

A III. és IV. osztályu kereseti adó vallomási ívek gyűjtése, az adóköteles tárgyak és személyek összeírása az állami érdek szempontjából kell hogy továbbra is a jegyző ha-

táskörét képezze, mert e munkálatokat annyira egy időben kell végezni, valamennyi községben, hogy lehetetlenség lenne az államnak annyi állandó közeget alkalmaznia, amennyi az összeírások egy időben való végzésére elegendő volna, a munkálatoknak pedig ideiglenesen felfogadott egyénekekkel való végzetése bizonyára azok tökéletességének nagyfoku rovására történne, ami az államra jelentékeny anyagi károsodást jelentene s a községtől is figyelemre méltó pótdóalapot vonna el s míg egyes adózókat jogtalan terhekkel sújtana, addig másokat a törvényszerű megterhelés alul is kibújni elősegítene.

A beszédett állami adóknak a községi pénztárakban leendő további kezelése elkerülhetetlen, mert az adóügyek végzésére szervezendő közegek pénzkezeléssel nem foglalkoznának és mert a községekre e hatáskör nagyobb megterhelést nem jelent s amint évtizedek tapasztalata tanúsítja, a jegyzők és községi pénztárnokok az állami pénzek hű kezelésének bizonyultak, minélfogva fontos állami érdek, hogy az adópénzeket addig, míg azok az állami pénztárakba jutnak, e kipurált hűségű kezek őrizzék. A jegyző részéről a napi beszédés eredményéről szóló jegyzéknapló vezetése egészen természetes, mert e nélkül nem vállalhatná az anyagi felelősséget, míg az adóknak a gyűjtőpénztárakba való beszállítása körül a községi pénztárnok támogatnia kell, mert ennek a képzettsége rendszeren alacsony fokon áll és önálló elszámolási munkára képtelen.

Ezek szerint állami közegek hatáskörébe esnek a jegyzők által megküldött összeírasi lajstrom alapján az I., II. osztályu kereseti adó, a házbér- és házosztályadó, a fegyveradó kivetése, az adófőkönyv összeállítása, ebből az általános jövedelmi pótdadó kivetése, az állami adók, illetékek beszédése, könyvelése, nyilvántartása, vagyis a községi állami adófőkönyvek vezetése és lezárása; az állami adóknak, illetékeknek s a község által kimutatott községi és megyei adóknak kényszer útján való behajtása; az ingatlanokra vezetendő végrehajtásoknak, behajthatatlan adók törlesztése — az illetékes községi jegyző bizonyítványának esatolása mellett — kérelmezése, szóval az állami adókezelésnek ama feladatai, melyek a fentebb előadottak szerint a községek hatáskörében meg nem hagyattak.

E teendők ellátására adóbiztoságok lennének szervezendők, amelynek hivatali szervei:

az adóbiztos, egy irodatiszt, egy végrehajtó, egyszersmind irnok és egy szolgáló. Ily adóbiztoságok hatásköre több községre terjedne ki; szervezésükkel alapul lehetne venni, figyelembe véve az adókezelés terén ma egy jegyző által végzett munkamennyiséget, 10 ezer lelket, tehát működési körébe esnek egy adóbiztoságnak 1—12 község.

Az adóbiztoság teendőinek korrekte, szabályszerű elvégzését nem akadályozná, ha működési köre több községre terjed ki, mert hiszen ha ma a körjegyzők, akik pedig az állami adók kezelésén kívül még igen sok és fontos állami és községi feladatot látnak el, képesek 3—5 községből álló körjegyzőségeket adminisztrálni, miért ne lennének képesek az adminisztratív feladatok egy részét az állami közegek kellőképpen betölteni.

Falusi községekben adószedés hetenként rendszerint 2 délelőtt van, ha tehát egy adóbiztoság körzetébe 12 községet számítunk, még minden községre mindig egy félnap jut, már pedig ott, ahol a 10 ezernyi lélekszámot 12 község együttes lakossága éri el, hetenkénti fél nappal kevesebb is elégséges az adók beszédésére, vagyis nem következhetik be, hogy az adóbiztoság nem lenne képes a befizetéseket feldolgozni. Ezernyi lélekszám

után számíthatunk 180—200 adófizetőt, egy délelőtt elszedhető — beleértve a napi jegyzékekben egyénekenként a fizetett adó bevezetését, az adókönyvecskebe való bejegyzését — könnyű szerrel 50—60 adózó tartozása, tehát 3—4 nap alatt be lehetne szedni egy 1000 lakosu község összes adóját, tehát bármily részletekben fizetik is az adózók adóikat, bármily különböző évszakban képesek is adótartozásaik lerovására, nyilvánvaló, hogy az adóbiztoság 12 községben is képes az év folyamata alatt az adók beszédésére; ott pedig, ahol a községek nagyobb népessége következtében 2—4 község tartoznék egy adóbiztoság körzetébe, az adók beszédésére több idő állván egy-egy községben rendelkezésre, a helyzet csak javul.

Az irodai munkák, adókiutés elkészítése, főkönyvek vezetése és lezárása, levelezések, szintén elvégezhető az adóbiztoság által, mert az irnoki teendőket is ellátó végrehajtó ezek intézése körül az adóbiztos és irodatiszt mellett jelentékeny segítséget képez.

Az adótartozások kényszerbehajtása egy-egy körzetben a végrehajtó által minden nagyobb nehézség nélkül eszközölhető; ugyanis 10 ezer lélekre 1800—2000 adófizető számítható; naponként elvégezhető 30—50 adófizetőnél a biztosítási végrehajtás, ha tehát az adózók 60 százalékát vesszük is olyanok, hogy vele szemben legalább is a foglaltságban nyilvánuló végrehajtást kell keresetűl vezetni, jelentkezik egy körzetben 1000—1200 adózó, akinél foglalni kell, vagyis e munkálat teljesítése felemészt maximális számítással 40—50 munkanapot; ha most már a foglalás alá került adózók 10 százalékánál, vagyis 150—180 adófizetőnél az árverést is meg kell tartani s a zálogtárgyak összehordására 3—6 napot, az árverések megtartására — 12 községből álló körzetet, vagyis a legkedvezőtlenebb alakulást véve alapul — 12 napot számítunk, az egyszerű végrehajtás pontos keresztülvitele 60—70 napot kíván, minélfogva egy évben a végrehajtó két ízben is teljesítheti az általános végrehajtást, holott a mi speciális viszonyainknál fogva annak csak egyszer, az év júliusán tul való teljesítése is teljesen elegendő, mert hiszen a községek ma sem kezdik meg a végrehajtásokat az év első felében. Nyilvánvaló tehát, hogy az adóbiztoság végrehajtója nemcsak a körzetében előírt adók biztosításánál és behajtásánál szükséges ténykedéseket láthatja el a kellő eredménnyel, hanem az adóbiztoság irodájában is sokat dolgozhatik.

Alig férhet tehát ahhoz kétség, hogy megtaláltuk ama szerveket, felállítottuk ama kereteket, amelyek az adókezeléssel járó exekutívák ellátására alkalmasak; legközelebb a reformterv pénzügyi megoldásával, mint a bizonyára legfontosabb kérdéssel foglalkozunk és fejezzük be cikkorozatunkat.

Jegyző mint postaügynök.

Alulírott mint községi jegyző már másfél éve községemben postaügynök vagyok (inkább sziveségből, mint anyagi haszonért) és e rövid idő alatt is a leszámoló felsőveresmarti postahivatallal felette sok kellemetlenségem volt. Például f. évi április hóban községemből egy csomag virslije érkezett, mit kellő időben a leszámoló f.-veresmarti postahivatal nem kézbesített s így a küldeményt címzett nem fogadta el (miután az megromlott) s ezt a körülményt a kassai postai igazgatósághoz is bejelentette. (Megjegyzem, hogy a csomag már szabálytalanul a vasuti ör 1 szobás meleg lakásában volt napokig, panaszló ezen alkalmat is megragadva panaszában ezt is felhozta.)

A kassai posta- és táviráda-igazgatóság a fenti panaszt igazolás végett a leszámoló felsőveresmarti postahivatalnak adta ki, mire a postahivatal igazoló jelentésében természetesen mint mindig, ugy most is az ügynökségre hárította volna a felelősséget — s miután ugy gondolván, ez talán nem vezetne eredményre, ezen kijelentéssel élt — „a kör-

*Éses panaszt is az ügynökség részéről felbujtás-
rak tartom.*"

Miután a kassai postaigazgatóság ezen igazoló jelentést jelentéstétel végett nekem is küldte mint községi jegyző és köztisztviselő panaszától nyomban írásbeli nyilatkozatot kértem arra nézve, hogy én sem őt, sem másokat a községben panaszok beadására sem nem bújítottam fel, sem pedig arra fel nem hívtam, egyúttal pedig a felsőveres-marti postahivatal ellen a bünvádi eljárás megindítását kértem a kir. ügyészségtől, honnan is az iratok rágalalmazás és becsületsértés miatt a kir. járásbíróhoz tettem át. A kassai posta- és távirahivatal, illetve igazgatóság azonban utasított, hogy feljelentésemet vonjam vissza, mert ily esetben a bíróság nem illetékes határozni, sőt engem fenyegetett meg, hogy a fegyelmi szabályok értelmében fog vellem eljárni, kiküldötte pedig, aki az információkat a szomszéd község kocsmáiban szokta megszerezni az ügynök és annak személyi viszonyairól, az is megmaradt állásfoglalásánál s mintegy meg akart volna félemlíteni, csak hogy rávegyen a panasz visszavonására.

Igaz, hogy én az igazgatóság felhívásának nem engedelmestem, ezért legfőkébb, ha ugyan joga van fegyelmi bizonyos pénzbüntetésre ítélhet; ellenben panaszomat szerény nézetem szerint a bíróságnál saját reputációm érdekében fenn kellett tartanom s úgy gondolom, a bírósági eljárást a postaigazgatóságnak jogában nem áll megszüntetni.

Kérdem azonban, jogállamban lehetséges helyzet-e ez, hogy mikor valakit megrágalmaznak és becsületében durván megsértenek, akkor egy hatóság a megsértett panaszost fegyelmi büntetéssel sújthasson, emiért ez a panaszát visszavonni nem akarta? Szerintem már az se járja, hogy engemet ezért megfenyegethessenek.

Kérem az esetnek nb. lapjában való ismertetését, hogy jegyző-kartársaim tájékozva legyenek s megítélhessék, minő kellemetlenségeknek lehetnek ki magukat, ha községeikben a postaügynökséget elvállalják.

Rakasz (Ugocsa), 1910. június 16.

Tisztelettel
Tömösváry József,
közs. jegyző.

Községi közigazgatás.

Személyi hírek. Csaplovits turóczi főispán, mint Alsókubinból jelentik, *Turóc-szentmártonban* a hórap 30-án fogják ünnepiesen hivatalába iktatni.

Lőcséről írják: *Szepesváralja* város képviselő-testülete tegnap *Neogrady* Lajos dr. alispán elnökletével részleges tisztújító közgyűlést tartott, amelyen *Wuda László* nyug. főszolgabíró megválasztották polgármesternek.

Kolozsvár mai tisztújító közgyűlésén polgármesterré egyhanguan ismét *Szavacsina Géza* udvari tanácsost választották, míg polgármesterhelyettes *Fekete-Nagy Béla* lett.

Nemzetközi egyezmény adóbeszedésre. A m. kir. belügyminiszter közli 45.751. sz. alatt, hogy Magyarország és Szászország között az állami és községi adók beszedésére nézve nemzetközi egyezmény jött létre, amely szerint az illetékes hatóságokhoz diplomáciai uton érkező adóhátraléki kimutatások az érdekelt félnek kézbesítendőek, egyben a fél a hátralék befizetésére felhívandó, oly kijelentéssel azonban, hogy a hátralék a megkeresett országban kényszerrehabilitás útján behajtani nem fog.

Heves vármegye törvényhatósági bizottsága alig 2 órán át tartott közgyűlésén 479 ügyet tárgyalt le.

A többek között *Selmecz- és Belsőbánya* városnak a parlament munkaképessége tárgyában, *Jásznagykunszolnok* vármegyének a parlamenti botrányok ügyében keletkezett feliratát tudomásul vette.

A közigazgatási bizottságban megüresedett egy helyre *Györffy Kálmán* 27 szavazatával szemben *gróf Károlyi Mihályt*, a kápolnai kerület 48-as függetlenségi képviselőjét 99 szavazattal megválasztotta.

A Mátra-Körösvideki h. é. vasut r.-t. kérelmére a nagykátá-hevesi vasútépítés támogatására 25 ezer korona névértékű törzsrésztvény jegyzését határozta el, ellenben a hatvan-szécsényi vasutvonal

építésének támogatása iránti kérelmét elutasította. Határozatba ment Tiszafüreden 74 ezer korona költséggel járási székház építése, valamint a törvényhatósági és város utak átépítendő műtárgyak költségeinek fedezésére 300 ezer korona költsön felvétele.

A besenyőtelek-kiskörei th. utból 11 kilométert és a pásztói átlós utat a város utak közé felvette.

Végül kisebb jelentőségű községi ügyekben döntött.

Elhelyezett gyermekek látogatása. A m. kir. belügyminiszter 125.409. sz. alatt elrendelte, hogy hogy állami gyermekmenhelyek által létesített és fentartott telepeken a járásorvosok évenként egyszer televizsgálatot kötelesek tartani, mely alkalommal minden egyes gyermeket nevelő szülőjének lakásán meg kell látogatni.

Zombor városa pénteken *Vojnits István* főispán elnökletével rendes közgyűlést tartott, amelyen határozott a tisztviselők végleges fizetésrendezéséről. A közgyűlés elhatározta, hogy a Bajai-utczát *Petőfi-utczának* nevezze el.

Közigazgatási bizottsági ülések. Fejér vármegye közigazgatási bizottsága, mint tudósítónk írja, tegnap *gróf Széchenyi Viktor* főispán elnökletével ülést tartott. A bizottság az alispáni jelentést tudomásul vette. *Dr. Leuschmann Gyula* tisztí főorvos jelentette, hogy az elmúlt hónapban a közegészségügyi állapot igen jó volt. *Schaller Flóris* tanfelügyelő iskolalátogatásairól tett jelentést, közölte, hogy a németajku községeiben a magyarosodás igen szépen halad s különösen kiemelte a jelentés a böttai szerb iskola magyarosodását.

Fiuméből jelentik: *gróf Wickenburg István* kormányzóhelyettes megállapodott *Vio Ferencz* podesztával, hogy az újonnan megválasztott képviselőtestületi tagoktól a jövő hét végén a reprezentanza rendkívüli ülésén veszi ki az esküt. Ez alkalommal a kormányzó-helyettes beszédet is mond. *Gróf Wickenburg István* ma Budapestre utazott, hogy a miniszterelnöknek a hivatalos és politikai ügyekről jelentést tegyen.

Községi képviselői képesség elvesztése. A m. kir. közigazgatási bíróság 1909. évi 5784. sz. határozatában a következőt mondta ki:

— **Habár a községi törvény 42. szakasza a képviselői képesség elvesztésénél zárjelben a 37. szakasz b), c), d) pontjaiban felsorolt eseteket említi, ezzel a példaszere felorolással a képviselői képesség elvesztésének törvényes esetei kimerítetteknek nem tekinthetők, amit az is igazol, hogy ott a 37. szakasz a) pontjára sem történik hivatkozás és a 42. szakasz rendelkezése alkalmazásának kétségkívül helye van ott is, ahol az illető választott képviselő időközben gazdai hatalom alá jutott s ennek következtében az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 10. szakasza szerint országgyűlési képviselő választói jogát, mint a rendezett tanácsú városban községi képviselővé való megválasztás feltételét, elveszti. Az eset bővebb magyarázatára és megértésére szolgál a következő tényállás:**

A közigazgatási bíróság *H. Gábor* m.-i lakosnak választott községi képviselői minőségének megszüntetése tárgyában *B. vármegye közigazgatási bizottsága* által 1909. évi 782. sz. alatt hozott határozat ellen beadott panaszát nyilvános ülésben az 1896. évi XXVI. t.-cz. 25. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítélte: A m. kir. közigazgatási bíróság a panaszát helyt nem ad. Indokok: Az 1886. évi XXII. t.-cz. 40. szakasza értelmében annak, hogy valaki rendezett tanácsú városban községi képviselővé választásuk, egyik feltétele, hogy az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 3., 6., 7., 9. szakaszaiban említett minősítéssel bírjon. Minthogy azonban a most idézett törvény 10. szakasza szerint azok, akik gazdai hatalom alatt állanak, választási joggal nem bírnak, habár a fentebbi szakaszokban előírt kötelek valamelyikét igazolják is, a gazdai hatalom alatt állóknál, miután a választói jogból feltétlenül kizárva vannak, a minősítés egyéb kérdéseire szóba se jöhetnek, mint ilyenek tehát rendezett tanácsú városban az 1886. évi XXII. t.-cz. 40. szakasza alapján községi képviselővé sem választathatók, illetőleg amennyiben megválasztásuk után kerülnek gazdai hatalom alá, ezzel képviselői képességüket elvesztik. Habár tehát a községi törvény 42. szakasza a képviselői képesség elvesztésénél zárjelben a 37. szakasz b), c), d) pontjaiban felsorolt eseteket említi, ezzel a példaszere felorolással a képviselői képesség elvesztésének törvényes esetei kimerítetteknek nem tekinthetők, amit az is igazol, hogy ott a 37. szakasz a) pontjára sem történik hivatkozás, és a 42. szakasz rendelkezése alkalmazásának kétségkívül helye van ott is, ahol az illető választott képviselő időközben gazdai hatalom alá jutott s ennek következtében az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 10. szakasza szerint országgyűlési képviselői választói jogát, innnt a rendezett tanácsú városban községi képviselővé való megválasztás feltételét, elveszti. Tekintve tehát, hogy panaszló mint választott képviselő városi szakaszbiztosá nevezetett ki, amely

állás a városi szervezet szerint a szolgaszemélyzeti állások közé tartozik, az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 10. szakasza értelmében a községiállásban álló szolgák is gazdai hatalom alatt állóknak tekintendők, az igazoló választmány a közigazgatási bizottság által helybenhagyott határozatával a községi törvény 42. szakasza alapján helyesen rendelkezett, midőn panaszló képviselői tagságát felfüggesztette s helyére a sorrendben következő pótag behívását rendelte el.

Közigazgatási döntvények és rendeletek. A magyar állam kötelekéből való elboesításhoz szükséges községi adóbizonyítvány láttamozása nem tagadható meg azon a címen, hogy ez az adófizetők lajstromába történt felvétel kezdeti időpontját nem tartalmazza. (Pénzügymin. 1909—57.905. sz. r.)

A részvénytársaság felszámolója, ha a részvénytársaságot terhelő illetéket ki nem fizetik, a kir. kincstárnak kártérítéssel tartoznak. E kártérítési követelés a magánjogi elévülés alá esik. (A m. kir. Curianak 1908. évi 63—v. sz. a. kelt határozata.)

Ha valamely illetékegyenérték alá tartozó jogi személy a tulajdonát tevő telket házépítés céljából vállalkozónak akép engedi át, hogy az építendő házat bizonyos meghatározott idő leteltéig a vállalkozó bírja és használja s a telektulajdonos jogi személy csak a kikötött idő leteltével veszi azt birtokába és használhatja, ez a jogi személy a kikötött idő leteltéig illetékegyenértéket fizetni köteles, azonban az 1887. évi XLV. t.-cz. 5. szakasza szerint meghatározott értékalapnak csak annyi százaléka után, ahány százalék a telek értékének és a vállalkozó részéről befektetett építési költségek együttes összegéből a telekre esik. (A m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának XXXII. sz. döntvénye.)

Erdei kártétel esetén, ha a panasz 60 korona kár megfizetése iránt lett beadva, az ügy tárgyalásán panaszos kárát 60 koronát meghaladó összegre is felemlélheti. Ily esetben az ügy elbírálása nem a közigazgatási hatóság, hanem a kir. bíróság hatáskörébe tartozik. (A hatásköri bíróság 1908. évi 28. sz. határozata.)

Közfogyasztásra levágott sertésnek háját a husvizsgálat előtt a törzs többi részétől különválasztani, illetőleg kifejtetni tilos. (A m. kir. belügyminiszter 1909. évi 3154. sz. határozata.)

Ha a telekkönyv készítésekor a politikai község és az urbéres község felelőselettel és az most kiigazított; ezután a kiigazítás után 1 és kilencz-tized százalékos bejegyzési illeték nem jár. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1910. évi 3479. P. számú határozata.)

Megüresedett orvosi állások. Beresztócz községi orvosi állásra, 1600 K fizetés, 800 K emelkedő 5 éves pótlék, 400 K lakpénz és husvizsg. díjak. Látogatási díj 1 K—50 fill., újjal 2 K—1 K, június 25-ig. Főszolgab. *Pancsova*.

Dombrád, községi állatorv. á. 1000 K fiz., 200 K lakp., július 2. d. u. 5-ig. Főszolgab. *Kisvárd*.
Várpalota közs. állatorv. á. 600 K fiz., huszmeddijak 400 K, vásárok alkalmával 8 K napi-díj, július 12. délután 5-ig. Főszolgab. *Veszprém*.
Oszada körorv. á. 1600 K fiz., ötödöves korpótlék, július 25., déli 12-ig. Főszolgab. *Röszahegy*.
Mikeszáz körorv. á. 1600 K fiz., 200 K ötödöves korpótlék, 400 K lakbér, 800 K utiát., június 23-ig. Főszolgab. *Hosszúszó*.

Megüresedett jegyzői állások. Honeze, körj. a. 1600 K fiz., 400 K lakpénz, fuvar és irodát., június 27-ig. Főszolgab. *Hosva*.

Vári adóügyi jegyzői á. 1600 K fiz., 200 K lakpénz június 25-ig. Főszolgab. *Beregszász*.
Ulna jegyzői á. 2000 K fiz., 400 K uti- és fuvarát., 80 K utonez. át., 24 km. hasábfu, szabad lakás, június 25-ig. Főszolgab. *Fekértomplom*.

Baza segédj. á. 1000 K fiz. július 5-ig. Főszolgab. *Kékes*.

Szelistye (Szeben vm.) segédj. á. július 16. d. u. 5-ig Főszolgab. *Szelistye*.

Sajószentandrás segédj. á. június 30-ig. Főszolgab. *Betten*.

Beregkölös segédj. á. 1000 K fiz. július 14. Főszolgab. *Hosva*.

Ózd segédj. á. 1000 K fiz. 150 K lakp., 50 K fűtés, június 29. d. u. 5-ig. Főszolgab. *Ózd*.

Buštaháza segédj. á. 1000 K fiz. június 25-ig. Főszolgab. *Técső*.

Dícsény alj. á. 1000 K fiz., 200 K lakp., június 27., d. 12-ig. Főszolgab. *Rétság*.

Nyírlugas segédj. á. 1000 K fiz. július 15-ig. Főszolgab. *Nyírcsőd*.

Érmihályfalva iktató irnoki á. 600 K fiz., július 17. d. u. 2-ig. Főszolgab. *Markovits*.

Tolna segédj. á. 1000 K fiz. 120 K lakp. június 25-ig. Főszolgab. *Szekszárd*.

Csománfalva segédj. ál. 1000 K fiz. 100 K lakp. Főszolgab. *Técső*.

Horgos (Szeged mellett) közigazg. irnoki á. 800 K fiz. Előjáróság *Horgos*.

Kiskundorozsma rendőrfogalm. á. 3 K napidíj,

jegyzői oklevél, nőtlenység feltétel. Elöljáróság Kis-kundorozsma.

Hadad segédj. á. 1000 K fiz. jun. 24-ig. Főszolgab. Szilagyecseh.

Kisujzállás rendőrségi díjnoki á. 1200 K fiz. és állami kiegészítés július 15-ig. Polgármester Kisujzállás.

Kisbánya, köralj. á. 1000 K fiz., 200 K lakp. jul. 20. d. u. 5-ig. Főszolgab. Alsó-Jára.

Boznye körj. á. 1600 K fiz. szabad lakás kerttel, július 1-ig. Főszolgab. Élesd.

Lakócsa körj. á. 1480 K fiz., 3/4 hold szántó haszna. 1309 K átalányok, szabad lakás, június 27-ig. Főszolgab. Bars.

Farhásd közs. jegyzői á. 1200 K fiz., 3 öl tűzifa, 4 szobás szabad lakás, házi kerítél 548 K kiegészítés és át. jun. 30-ig. Főszolgab. Antalfalva.

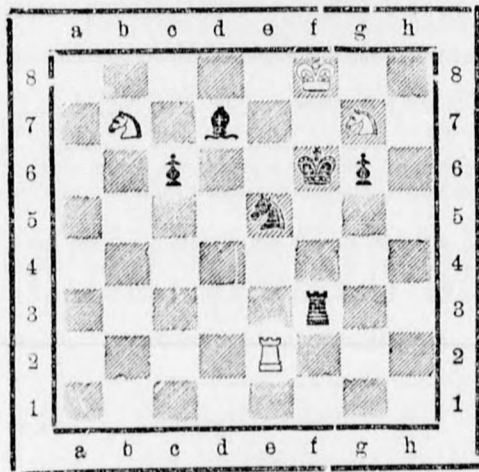
Kiskomárom körj. á. 1600 K fiz., 320 K lakp. Iródára 280 K, term. fuvar. 4 K napidíj, jun. 29-ig. Főszolgab. Nagylánizsa.

Málnapatak közs. jegyzői á. 1600 K fiz., 110 K utiát. és szabad lakás. Főszolgab. Losoncz.

SAKK.

66. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, Newyork.

Matt a harmadik lépésre.

340. számú játszma.

Játszották Stockholmban, 1910. márczius 2.

Spanyol játék.

Világos: Nyholm Sötét: Fridlizius

- 1. e2-e4 e7-e5
2. Hg1-f3 Hb8-c6
3. Ff1-b5 a7-a6
4. Fb5-a4 Hg8-f6
5. d2-d3 b7-b5

Világos utolsó lépésére jó védelmi módszer 6... d7-d6 6. Hb1-c3, g7-g6 s utána Ff8-g7.

- 6. Fa4-b5 Ffs-e7
7. a2-a4

Figyelmet érdemel 7. Fb3-d5, mire Schlechter szerint sötétnek 7... Fe7-d6 volna a legjobb válasz.

- 7... Ba8-b8
8. a4x15 a6x15
9. Fe1-c3

Helyesebb volt 9. Hb1-c3, ami megakadályozta volna a következő gyaloglépést.

- 9... d7-d5
10. e4xd5 Hf6xd5
11. Hb1-c3 Fe7-b4

Főlétsleges tempóvesztés. Egyszerűbb volt 11... Fe8-e6.

- 12. 0-0 Hd5xc3
13. b2xc3 Fb4xc3

A gyalogot nem lett volna szabad kiütni; jó volt 13... Fb4-e7.

- 14. Hf3-g3! 0-0
Ha 14... Fe3xa1, ugy 15. Fb3xf7, Ke8-f8.

16. Fe3-c5, Hc6-e7 17. Ff7-b3 stb. és világosnak erős támadójátéka van.

- 15. Vd1-h5 h7-h6
16. Hg5xf7 Bf8xf7

Ha lép a megtámadott vezér, ugy 3 lépés matt következik.

- 17. Fb3xf7 Kg8-f8

Egyéb királylépésre 18. Fe3xh6 következnek:

- 18. Fe3-e5 Hc6-e7
19. Ff7-b3 Vd8-e9
20. Vh5-f3 Feladja.

Fenti játszma a stockholmi és a göteborgi sakk-körök között rendezett csoportmérkőzésből való, melyben Stockholm 6:0 arányban győzött 3 remis mellett.

341. számú játszma.

Játszották Newyorkban, 1910. május 4.

A mérkőzés II. játszmaja,

Dán-csel.

Világos: Marshall Sötét: Taft J. H.

- 1. e2-e4 e7-e5
2. d2-d4 e5xd4
3. c2-c3 d4xc3
4. Ff1-c4 Hg8-f6
5. e4-e5

Egyszerűbb és szokásosabb 5. Hb1xc3

- 5... c3-c2
Jobb, mint azonnal 5... d7-d5.

- 6. Vd1xc3 d7-d5
7. e5xf6 d5xc4
8. Ve2-e4

A bonyodalmakra törekvő Marshall nyilván sokat remél ettől a folytatástól s inkább nem üti a c4-gyalogot.

- 8... Fc8-e6
9. Hb1-c2 e7-c6
10. Hg1-f3 Hb8-d7

Sötét megelőznie egy gyalog előnyvel, pedig 10... Vd8xf6-tal veszély nélkül tehetne szert még egy gyalogra.

- 11. f6xg6 Ff8xg7
12. Fc1-g5 Hd7-c5!

- 13. Ve4-h4 Hc5-c3+
14. Ke1-e2 Vd8-c7

- 15. Hc3-e4 h7-h6
16. Fg5-f6 Hd3-f4+

- 17. Ke2-f1 Hf4-g6
18. Vh4-h5 Fg7xf6
19. He4xf6+ Ke8-e7

- 20. Hf6-e4 b7-b6

Akadályozni kell Vh5-c5-öt.

- 21. Ba1-e1 Ba8-d8
22. Hf3-h4 Hg6xh4
23. Vh5xh4+ Ke7-d7

Világosnak nincs semmi támadása, mivel neki is a fejlődésre kell gondolni.

- 24... Kd7-c8
25. Kf1-g2 Fe6-d5
26. f2-f3 Fd5xe4

- 27. Vh4xe4 Bd8-d2+

- 28. Be1-e2

Ezen állásban Taft ajánlatára a játszmát remisnek nyilvánították, pedig véleményünk szerint sötétnek még vannak nyeresi esélyei.

Sakk-hírek.

A hamburgi versenyek résztvevői. A július 18-án kezdődő nemzetközi versenyek jelentkezési határideje e hó 15-én járt le s a versenyrendezés máris kiválogatta azokat a játékosokat, kik a jelentkezők közül a versenyeken résztvehetnek. A mesterversenyre harminckét mesterjátszó jelentkezett; ezek közül a következő 18 játékos nevezését fogadták el: Capablanca, Duras, Forgács, Janowski, John, Köhnlein, Leonhardt, Marshall, Niemzowits, Rubinstein, Salve, Schlechter, Speyer, Spielmann, dr. Tarrsch, dr. Tartakower, Teichmann, Yates. Az erősebb amatőrök részére rendezett mesterjelöltversenyre, vagyis az A) főturnára 28-an jelentkeztek, programm szerint azonban csak a következő 18 jelentkezőt fogadhatták el: Lasker Ede, Fiebig, Kürschner, Gregory, Rosenthal, Krüger, Busch, Carls és Ahues (Németország), Mayer György (Temesvár), Nyholm (Stockholm), Condé (Antwerpen), Gouwentak (Amsterdam), Collmann (London), Gladić (Trieszt), Hromádka (Prága).

Szerkesztői üzenetek.

B. Ella. Ladány. I. Önnek van igaza, mert az a fiatalember nagy illetlenséget követett el azal, hogy amikor önöknél volt ebédem, mielőtt vizet töltött volna a pohárba, megnézte, vajjon tiszta-e. Tökéletesen igaza van. Ne menjen hozzá feleségül, vagy pedig törölje ki a poharakat.

Háziaszony. Igen, a szakácskönyvek régi toázkodó modora sok panaszra adott már okot. Szó nélkül letegezi az urinöket: „Végy három tojást”... „Kardard bele”... „tégj hozzá”... stb. Borzasztó ez a letegezés. De nem lehet ellene tenni semmit. Vágd zsebre... akarjuk mondani, vágja zsebre.

K. S. Az Országos Színész Egyesületnek van színesiskolája. Forduljon bővebb információért az Országos Színész Egyesület igazgatóságához, Budapest, Baross-tér.

7877. sz. előfizető. Tudunkkal, vidéken Debreczenben Járóssy Lajosnak, Budapestben Fissinger Jenőnek (Nagykorona-utca 13. szám alatt) van engedélyezett egyéves önkéntességre képesítő iskolája. Ezek azonban csak előkészítő tanfolyamok, a vizsgákat vegyes bizottság előtt kell letenni, amelyet minden hadtestparancsnokság székhelyén alakítanak tisztékből és középiskolai

tanárokból. Az előkészítő iskolák vezetői megadják a részletes felvilágosítást.

Zágrábi előfizető. A Máv-nak Horvátországban 12 magyar iskolája van. Még pedig a következő városokban: Zágráb, Cameral-Moravieza, Eszék, Vinkoveze, Ruma, Dálja, India, Zimony, Mitrovicza, Nasice, Brod, Pleternica. A legnagyobb ezek közül az eszéki máv. iskola, ahol a tanulók száma megközelítette az ötszázat. Ezek a tanulók mind magyar vagy német anyanyelvűek, mert a horvát kormány megtiltotta, hogy szerb, vagy horvát anyanyelvű tanulókat a magyar iskolákba felvehesenek. Az iskolák öt osztályból állanak. Tannyelvük a magyar. A második osztálytól kezdve azonban, mint önálló tantárgyat a horvát nyelvet is tanítják és ennek tanítása kötelező. Arról, hogy a Máv. polgári iskolát is akar állítani Horvátországban, mi is tudunk. Sőt ugy tudjuk, hogy a zágrábi és eszéki középiskolák felállítására a volt magyar kormány meg is adta az engedélyt. Hogy azonban ezzel az engedéllyel élni lehessen, ahhoz a horvát báni kormány hozzájárulása is szükséges, mert — mint tudja — a közoktatásügyi Horvátországnak autonóm beügye. A báni engedély azonban késik. Leg-alább nem tudunk róla, hogy Tomasić bán erre nézve intézkedést tett volna. A Máv. iskolákon kívül igen sok Julián-egyesületi magyar iskola van Horvátországban. Ezek száma többszörösen meghaladja az államasuti iskolákét.

M. J. Nagylánizsa. A magyar irodalom egyik érdekes uttörőjének, a nyelvújító Dugonics András piaristának Szeged egyik közterén szobra áll. Midőn a szobor felállítását tervbe vették, tényleg megtörtént, hogy Masa nevezetű szegedi városatya egész komolyan indítványozta a közgyűlésnek, miszerint lovasszobrot állítsanak a jó öreg piaristának. Szerencsére leszavazták.

Váradi önkéntes. A hajdani tapasztalt obsitosok tényleg szoktak beszélgetni saját külön „bakaimádságról.” Fájdalom, m imár a „géppuskás” katonalelet inkább ösmerjük s nem vagyunk abban a, hogy ugy mondjuk — kedvező helyzetben, miszerint a kívánt és mindenestre igen érdekes bakamiatyánkat ideiktathassuk. Azt sem hisszük, hogy valamelyik kegyes imádságos könyvbe felvette volna; ha azonban a magyar baka észjárásában mem esalódunk, a bort, buzát, szép aszszonyt, no, nem mondjuk, hogy éppen — feleségnek! bizonyosan imádságukba foglalták.

F. B. Algyógy. Forduljon az Országos Munkászvitató hivatalhoz (Budapest, VIII., József-körut.) Tudósítását köszönettel vettük.

„Előfizető.” Mics. A huzást októberre halasztották.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap az ország nyugati tájainak ikvételel mindenütt volt, sok helyütt zivataros csapadék. A hőmérséklet kevéssé lejjebb szállt. — Maximuma 32 C Debreczenben, minimuma 10 C Tátrafíreden.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Mérsékeltlen meleg idő várható elvétve esővel vagy zivattarral.

(Sürgöny-prog.: Meleg, elvétve csapadék, zivatarokkal.)

Table with columns: Állomás, Legnagyobb max. hő +, A hőmérséklet csökkenése szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Összpáradt min., Hőmérséklet max. min. Rows include Budapest, Debreczen, Szeged, etc.

Ügyvédi és bírói vizsgára, az összes jogi vizsgákra, államszámviteltani államvizsgákra gyorsan biztos sikerrel készülhet el. Dr. Erős Vilmos jogi szemináriumában Budapest, VII., Wesselényi-utca 13. Telefon 118-57 Nem téveszthető össze hasonló intézetekkel. Flókiintézet: Kolozsvár, Páris-utca 11.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

BENZIN és SZIVÓGÁZ MOTOROK

BÁRMELY TÜZELŐANYAG HASZNÁLATRA

Egyedülrősítő: **ABELES EMIL** BUDAPEST, V. Váci-ut 14.

EREDETI SVÉD GYÁRTMÁNYÚ NYERSOLAJMOTOROK

Benzin és nyersolajlokomobilos cséplőkészletek a **JÉGGYÁRTÓ és HŰTŐBERENDEZÉSEK.**

FAMEGMUNKÁLÓGÉPEK.

Szakmában jártas képviselők kerestetnek.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK

Réz és vasbutor, kertlátor, pad, szék és asztalok, szényeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpított butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

részletfizetésre is kapható.

Pfeffermann Imre utóda
GYÁRÁBÓL

Budapest, VII., Dohány-utca 53. sz.
Arjegyzéket bárkinék kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Székelték, Jaulouinok és másolatok minden méretben kaphatók.

Székelték, Jaulouinok és másolatok minden méretben kaphatók.

Irodákban, üzletekben, hivatalokban ma már mindenütt szembetűnik az

ISOLA

mivel a beleöntött hideg víz, limonádé, ásványvíz, kávé, stb. stb. 3-4 napig is jég hideg marad. Azt pedig mindenki tudja, hogy meleg, fülledt helyiségben mit ér egy pohárka üdítő. — 1/2 literes palackok 7 K.-tól. — Kapható a legtöbb helyen.

Főelárúsítók:

Plökl és Haas

sportáruháza

Budapest, Andrásy-ut 13.

Vidéken minden elsőrangú üzletnél.

Figyelmeztetés! Amely árában nem ez a szó van bele domborítva „Isola” azt utasítsuk vissza és határozottan „Isola”-t kívánjunk.

Előrendeli kivétel! Szolid árak!

Washington amerikai

iroda, uri szoba és könyvtárberendezések, angol bőrbutorok

részletfizetésre is.

Arjegyzék és költségvetések ingyen! Magyarországi főelárúsítás Amerikai Irodaberendezési Vállalat

Nagy és Vértess Budapest, Arany János-utca 20. Bálvány-u. sarok.

ÁGYTOLLAK, „MARABU”-hoz,

Ágytoll-góztisztítás. VII., Károly-körút 7. (A háztól való el- és visszaszállítás még aznap díjtalanul eszközöltenk.)
(Telefon 71-25)

készpénzért, vagy részletfizetésre legelőszörban

Butor

EHRENTREU és FUCHS testvérekénél

Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes arjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Ne csüggedjen,

bármily betegnek és gyengének orzi is magát, mert megvan immár a módja annak, hogy hajótól szabaduljon. Olvassa a Modern Villamos Gyógymodról szóló szép és érdekes könyvet és meg fog róla győződni, hogy a villamos gyógymod gyakran meghozza az ohajtott segítséget, ahol túrdok, masszírozások, orvosszerek hatástalanoknak bizonyultak. Általános és nemideggyógyosság, reumatizmus bántalmak, álmatlanság, buskorság, neuraltikák, emésztési zavarok, mindenféle gyengeségi állapotok, vereség és a legkülönfélébb női bajok ellen a villamos gyógymod nyenyesen bevált.

Kérje ezt a könyvet és mi szívesen elküldjük Önnek **ingyen és bérmentve** minden kötelezettség nélkül

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet
Budapest, Semmelweis-utca 4., félem. 10 A.
Rendelőórák: hétköznapokon 10-1-ig és 3-6-ig, vasár- és ünnepnapokon 11-1-ig.

Szelvény egy ingyen könyvre.

910. VII/19.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4., félem. 10 A.
Kérem részemre díjtalanul, portmentesen és zárt borítékban elküldeni a „Modern Villamos Gyógymodról” szóló művet.

Név:
Cím:

Nők részére külön női könyv.

A. THIERRY BALZSAMA

gyógyszerész **BALZSAMA**

Törvényileg védve.

Egyedül csak az **APÁCZA** védjegyvel valódi. Biztos hatás minden légszervi megbetegedésnél, köhögés, valadékok, rekedtség, géghurut, tüdőbaj, gyomorgörcs és más gyomorbetegségeknél minden belső szervi gyulladás, étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedésnél stb. Különböző minden szajbetegség, fogfájás, sebek, végtagszaggatás, kiütések, különösen influenza stb. — 12 kis vagy 6 dupla-üveg vagy egy nagy családi üveg K. 5.-

A. THIERRY gyógyszerész egyedül valódi **CENTIFOLIEN KENŐCSE**

meglepo, feltétlenül biztos és utóérhetetlen gyógyhatás, bármily idült, rákszerű sebeknél, daganatok, sebészedések, gyulladások, fagyos labak, kelések, eltávolít minden rosszindulatú képződményt, gennyest, felelegessé tesz minden fájdalmas operációt. 3 tégely K. 3.00

Cím: Schützengel-Apothek des A. Thierry in Pragrad bei Rehtsch.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.

Hirdetések felvételek a lap kiadóhivatalában.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Kigyó-védjegy.

Turista-fluid.

Egész üveg ára K 2.-
Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrásy-ut 20.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon

ALAPITTATOTT 1825. ALAPITTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:

Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota.)

Évi bevétel ————— 36.638.000 korona
Kintart nyereségnyrészek — 170.000.000 „
Vagyon ————— 297.600.000 „
Halálesetek folytán kifizetve — 648.560.000 „

A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad világgötvények. — Kötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál. — Tökésítés és elte megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Most Kristóf-tér 8. I., II., III. emelet liftszánnal. Telefon 171-38. szám, Mindentéle egyszerű és finom

BUTOR

nálunk olcsón és jól beszerezhető teljes lakberendezések vagy egyes butorokból jótállás mellett adnak el.

Varga Mihály és Társai Magyar butor-
ipar társaság.
Eszelét: IV. Koronaharozg-
utca 2. és Kigyó-tér 4. szám **Most: Kristóf-tér 8.**
Nagy képes arjegyzék 60 fillér ellen frankó.